

Fågelrapport 2020

ANDREAS LIVBOM & MAGNUS CORELL
(RED.)

Denna sammanställning är den 46:e allmänna fågelrapporten från Birdlife Sverige (Sveriges Ornitologiska Förening) och den 18:e som tagits fram av Nationella Rapportkommittén. Rapporten är också den 46:e i raden från Raritetskommittén. Den innehåller i huvudsak fynd och sammanställningar från 2020 men också en del fynd, tillägg och rättelser från tidigare år.

Raritetskommitténs redovisningar baseras på 325 behandlade rapporter för 2020. Under året påträffades två nya arter för landet: orientpipare och mongolfink. I november 2020 beslutade Raritetskommittén också att föra fynden från 1995 och framåt av både stripgås och mandarinand från kategori E till kategori C (se Rk-nytt 3/20), varför även dessa arter numera ingår i den officiella listan över påträffade fågelarter i Sverige. Därmed har 527 arter påträffats i landet t.o.m. den 31 december 2020 och därutöver obestämd atlantpetrell/madeirapetrell, obestämd gulnäbbad lira/scopolilira och obestämd fregattfågel.

Under 2020 påträffades totalt 370 arter i landet, vilket är något över genomsnittet. Observera att de historiska siffrorna justeras till följd av senare års taxonomiska förändringar. Under tioårsperioden 2011–2020 är det 314 arter som setts årligen. (Källa: Artdatabanken, Johan Nilsson).

Vädret och fåglarna 2020

Årsmedeltemperaturen för Sverige som helhet var under 2020 den högsta som uppmäts sedan regelbundna och riksomfattande temperaturmätningar inleddes omkring år 1860. Det betydde stationsrekord för i princip alla officiella mätplatser utom ett

fåtal i nordligaste Norrland. På många håll föll mer nederbörd än normalt, och i synnerhet gällde det nordöstra Norrland. Delar av Skåne och övriga Östersjöländskap upplevde däremot ett aningen torrare år än genomsnittligt.

Den i södra Sverige rekordmilda vintern 2019/20 var på flera sätt gynnsam för fåglarna och bidrog till hög vinteröverlevnad för ett flertal stannande och kortflyttande arter. Ja, även vissa långflyttande östliga taxon där vissa individer/delpopulationer verkar sträva mot sydväst (Europa) i stället för åt sydost (södra och östra Asien) gagnades av den ”behagliga” vintern i Västeuropa. Enorm förekomst av bokollon i södra Götaland innebar rena rama smör-

FOTO: TOMMY HOLMGREN

Amerikansk bläsand *Anas americana*, en återkommande långstannare vid Bruces skog i Helsingborg (Sk).

gåsbordet för bergfinkarna, som kunde inräknas i aldrig tidigare skådade antal.

Milda mars- och april månader gjorde våren som helhet till en varm historia trots att maj förde med sig bakslag. Fjällkedjan fick en hel del nederbörd, vilket ackumulerade extremt stora snödjup under maj. Samtidigt noterades ovanligt många dubbelbeckasinspel i Götaland och Svealand samt ett smärre inflöde av vitvingade tärnor över Sydsverige – en illustration på att Sverige är ett avlångt land!

God gnagartillgång borgade för ett fint häckningsutfall för våra ugglor i den södra landshalvan och många varfåglar så långt söderut som i Mellansverige. Precis tvärtom förhöll det sig i mellersta

Vitvingade tärnor *Chlidonias leucopterus*, Vombsjön (Sk) 9 maj 2020.

och nordligaste Norrland. Där låg gnagarindex på miniminivåer. Ugglorna fick det svårt att komma åt föda och skrida till häckning, och året kom att bli dåligt även för andra gnagarberoende arter som fjäl-labb och blå kärrhök.

Från slutet av maj och genom hela juni råd-de sommar med råge. Juni var ostvindsdominerad och rekordartat varm. Flera av de nattaktiva arterna uppvisade god förekomst. Vi fick på riksbasis vara med om det bästa året för kornknarr sedan 2014, all time high för busksångare, ett anständigt år för småfläckig sumphöna och ovanligt många mindre sumphönor. Även rarare sångare som häckar nära i ost och sydost, t.ex. fält- och stäppsångare, uppvisa-de fina antal 2020.

Skådare i det inre av Svealand samt sydligaste och mellersta Norrland kunde uppleva ett rekordår för bändelkorsnäbb och gott utfall även för tallbit. För-sommaren 2020 innebar också att tajgablastjärten på allvar slog igenom som invånare i de nordsven-ska gammelskogarna.

Juli karaktäriserades av kyligt och ostadigt väder. Sommarens bästa havsfågeldag inföll den 6 juli. Då gjordes ett flertal obsar av t.ex. mindre liror längs Västkusten. I början av augusti återkom värmen, så än en gång utgjorde uttag av sen och svensk som-marsemester ett lyckat val.

För tionde året i rad präglades hösten av mildhet

i södra Sverige. September var där torr men i Norr-land blåsigt med dominans av sydvästliga vindar. Un-der månadens sista vecka skedde en omläggning till luftströmmar mest från ostsektorn, vilka kulminera-de de första dagarna av oktober. Gåssträcket utvecklades till en riktig höjdare med mängder av gäss från sibiriska tundran som trycktes in över svenska fast-landet. Däremot blev utdelningen i relativa termer inte fullt så imponerande i det vanligtvis mest gäs-täta sträcket över Gotland, Öland och Sydostskåne.

Av östliga tättingar levererade hösten 2020 en väl godkänd skörd. Små gröna och bruna upptäcktes

Nästa sida: Tre väderkartor som visar tillfällen då det ak-tuella vädret hade stor betydelse för fågelförekomsten.

Överst – 6.7.2020:

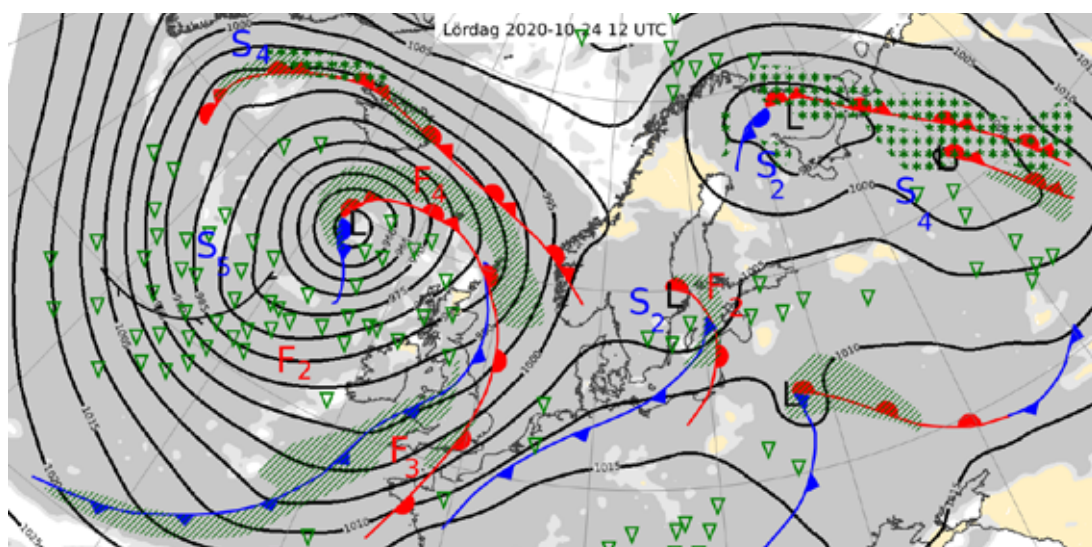
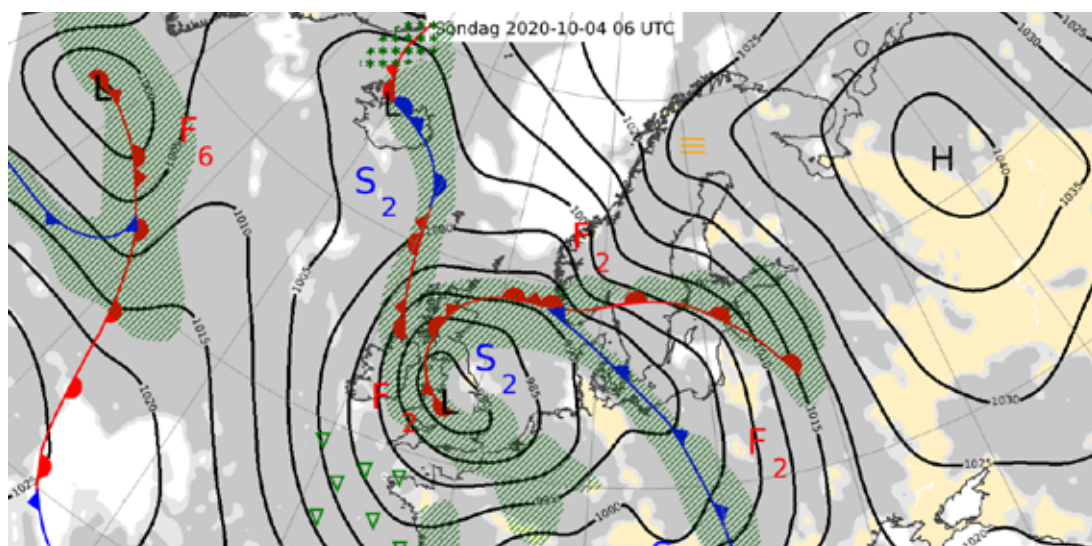
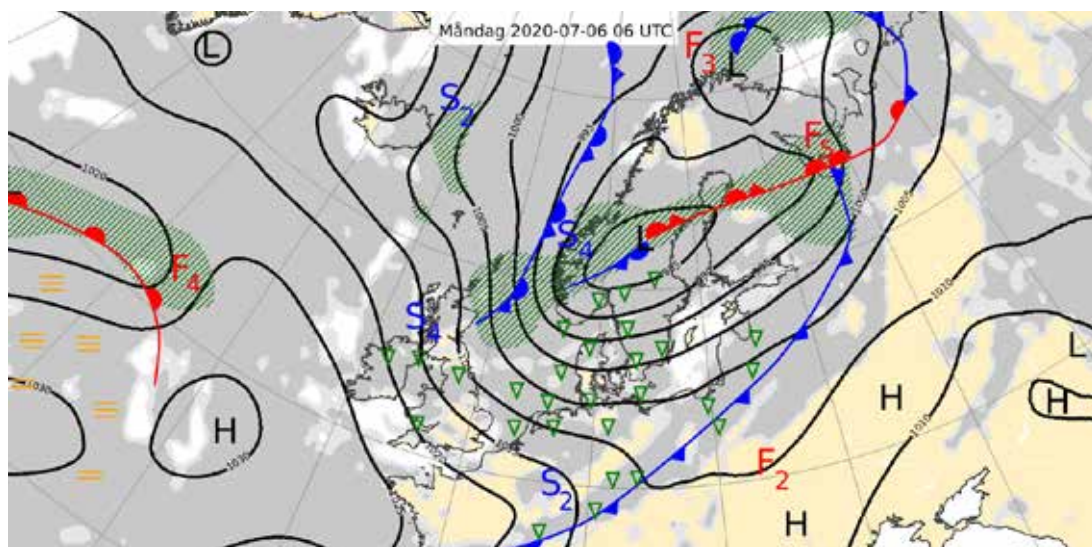
Ett djupt lågtryck är på väg österut över mellersta Skan-dinavien. Havsfågelläge – andra dagen med kulingvin-dar från sydväst och väst på Nordsjön och Västerhavet.

I mitten – 4.10.2020:

Mellan ett lågtryck över Brittiska öarna och ett mäktigt högtryck över norra Ryssland blåser kraftiga och ihärdi-ga östliga vindar över Sverige. En bra dag för sträckan-de sjöfågel längs ostkusten och där stora mängder gäss trycks in över svenska fastlandet.

Nederst – 24.10.2020:

Mellan det djupa lågtrycket söder om Island och högre lufttryck kring Medelhavet råder sedan en tid en syd-västlig luftström från Iberiska halvön och Frankrike till Tyskland och södra Sverige.

Mongolpipilärka *Anthus godlewski*, Böleäng, Umeå (Vb) december 2020.

i rekordantal eller näst intill. Märkligt av allt var nog den "ansamling" av rariteter som uppenbarade sig i mellersta Sveriges skogsbygder efter ovan nämnda ostvindsperiod. Det började med en ängsparv av oklart ursprung kat.D och en obestämd amur-/vitgumpad buskskvätta i Malung, Dalarna, 12 oktober. Samma dag siktades den första nunnestenskvättan hittills i Härjedalen. Drygt en vecka senare samsades en mongolfink och en korttålräka om utrymmet i Venjan, Dalarna – galet var ordet!

För havsfåglar erbjöd hösten mediokert utfall. Det var främst november som levererade en del blåsdagar. Månaden utmärkte sig med rekordhöga temperaturer, såväl i absoluta tal som uttryckt i månadsmedelvärden. Inflöden av tornugglor och bleka tornseglare förnöjde skådare i främst södra och västra Götaland, medan sträckspejarna på ostsidan kunde beskåda många tretåiga måsar.

Mildvädret bestod i december som snarast blev en fortsättning på hösten och hade en barmarksjul i sitt sköte för alla skådare söder om Dalälven.

Framgångar

Trender har en inneboende tendens att låta toppår följas av ännu ett toppår. Det har vi sett många exempel på genom åren, och 2020 var verkligen inget undantag.

Klimatförändringarna, i synnerhet mildare vint-

rar, torde till del kunna förklara den påtagliga expansionen för ett flertal sydliga, "varma" arter. Trädgårdsträdkryp, vitstjärnig blåhake och svarthakad buskskvätta fortsätter alltså att vinna terräng i sydvästra Götaland. Gulhämpling och kornsparv tenderar spridas och nyetableras i sydost. Brandkronad kungsfågel avancerar målmedvetet mot högre latituder med häckning bekräftad så långt norrut som i Södermanland. Engelsk sädesärta uppträdde rekordartat 2020, och toppnoteringar blev det även för svarthuvad mås, kentsk tärna, rördrom och nattskär. Citronärlans uppgång fortgår, samtidigt som vassångarreviren förtätas i Mellansveriges slätt-sjöar, men om detta beror på klimatet eller på andra faktorer låter vi vara osagt.

I Norrland konstaterades södra Lapplands första häckning av gråhäger, och i Västerbotten premiärhäckade kungsfiskare. Forsärlan blir alltmer spridd med många säkerställda häckningar. Över Norrbotten och norra Lappland sker häckningar av nötväcka och steglits allt nordligare. Dessa arter påträffas numera regelbundet ända uppe vid polcirkeln. Vem kunde ana detta för 20–30 år sedan?

Hos dagrofvågarna ser vi glädjande trender för ängshök och röd glada. Även kungsrörnen lyckades oväntat väl 2020. Bland svanar och änder bör framhållas den positiva utvecklingen för sångsvan och snatterand.

Nedgångar

Vi upprepar oss från *Fågelåret 2019*: ”Stora sorgbarn är fortsatt fältpiplärka, lappmes, ortolansparv och videsparv”. Eller? Har vi börjat skönja ett trendbrott för den sistnämnda? Kanske, kanske ... På turturduvans utförsbacke ser vi inget slut; den långsiktiga trenden nedåt är sedan länge befast.

Mer osäker utveckling, men sannolikt minskande, ser vi för stjärtand och bergand i norr, pungmes i söder. Rödstrupig pipplärka går definitivt tungt, likaså roskarl längs södra och mellersta Sveriges kust-er.

I motsats till många andra havsfåglar befinner sig stormfågeln i en period med vikande antal.

Och vad händer med flodsångaren? Ny bottennotering 2020 samtidigt som ett flertal andra sångare går framåt. Måne återfinns förklaringen någonstans i eller längs flyttvägarna till och från övervintringsområdet i Östafrika?

Rariteter

Berättelserna kring upptäckterna av det två nya arterna för Sverige under 2020 – orientpipare och mongolfink – finns längre fram i *Fågelåret*. Ett andrafynd gjordes av prärietrana i södra Lappland i oktober–november, men inga skådare fick se fågeln. Ett annat andrafynd var den östliga rostgumpsvala som upptäcktes på Öland i början av juli.

Observationerna av sibirisk knölsvärta fortsätter att öka, även om en del av obsarna rör återvändande individer. Den amerikanska kusinen däremot är mer sparsam och frågan är vad förekomsten av knölsvärter i Östersjön för med sig för skumma individer, läs mer under amerikansk knölsvärta längre fram i rapporten.

Blek tornseglare hade ett rekordår med inte färre än 14 obsar av 15 individer – tidigare hade det totalt setts 27 individer, så av samtliga svenska fynd gjordes en tredjedel under 2020! Småtappen på Öland i maj var den första i landskapet sedan 1934.

Wilsonbeckasinen från 2019 återvände till Uppland även 2020, men spelade bara under de mörka kvällarna och inte under ljusa morgontimmar som föregående år. Andra tunga vadararter var en mindre gulbena och en större beckasinsnäppa. Även en svartvingad vadarsvala sågs. Till piparlistan kunde också den tjugonde ökenpiparen läggas, liksom den nionde mongolpiparen.

En ung rosenmås sågs i november i norra Halland och tidigare på hösten fanns två skäggträrnor i Småland. Hela fyra fynd av fem individer av sandträrna var en bra årssumma för arten. På havs-

fågelfronten sågs tre obestämda gulnäbbade liror och en balearisk lira.

Tre svartvingade glador visar att även Sverige berörs av artens expansion norrut i Europa, medan två fynd av dvärgörn och ett av örnvråk kanske var mer av tillfälligheter. Ett tydligt inflöde av tornugglor inträffade under hösten, och i vart fall gjordes nio fynd.

Det första fyndet av ökenvarfågel sedan 2011 blev ett faktum och det sågs fyra svarthalsade trastar och en brunrast. Av stenskvättor gjordes det fyra fynd av rariteter: en isabella, en öken och två nunnar.

Som nämnts var 2020 ett gott år för fältsångare (3 ex.) och stäppsångare (6 ex.). En ökensångare sågs också. Sveriges första östliga gulärlor har nu godkänts – fyra olika individer, varav en från 2020 – liksom den tredje masksädersärlan. Ett fynd av ökentrupetare i Västerbotten i juni–juli spädde på antalet fynd i Sverige till tolv. Ett fynd av tallspurv i Blekinge godkändes också.

Vilka arter/underarter sammanställs av Nrk?

Nationella rapportkommittén (Nrk) har tagit fram en rapportmall som anger vilka arter som i första hand ska sammanställas till *Fågelåret*. Utifrån denna mall har varje enskild regional rapportkommitté (rrk) markerat de aktuella fynden i Artportalen och skrivit en kommentar som Nrk får tillgång till.

Rapportmallen utgår från följande grundprinciper:

- Lägga tyngdpunkten på att se trender i fågelfaunan.
- Fokusera på fågelarter som är särskilt viktiga i naturvårdssammanhang. Detta gäller särskilt nationellt rödlistade arter, liksom de arter som finns upptagna på EU-direktivens listor. Tyngdpunkten bör ligga på att följa häckningsresultaten och ha kontroll på viktiga rastlokaler och övervintringsplatser.
- Redovisa fynd och analysera förekomsten av de rariteter som faller utanför Rk:s ansvarsområde.

Vilka arter/underarter bedöms av Rk?

Raritetskommittén (Rk) ska granska och bedöma alla observationer av:

- Nya arter eller underarter för landet.
- Arter eller underarter som för detta ändamål markerats särskilt i Förteckning över Sveriges fågel-taxa (se <https://birdlife.se/rk/sveriges-fageltaxa>).
- Arter i kategori D (se nedan för definition): kejsargås, dvärgsnögås, gulkindad kricka, praktand,

Svartnäbbad islom *Gavia immer* 1K, Fiskebäckskil (Boh) 8 november 2020.

buffelhuvud, kamskrake, större flamingo, vit pelikan, tatarfalk, alpka, svartryggig rödstjärt, långstjärtad rosenfink, ängssparv, praktsparv, stäppsparv, gulhuvad ängstrupial, blåkardinal och turkoskardinal. (Även snögås förs till kategori D, men bedöms av respektive rrk.)

Hur jobbar vi och hur försöker vi redovisa?

Nationellt försöker vi redovisa uppgifter per landskap och lappmark på gängse vis. Anledningen är att landskapsgränserna inte är föränderliga, vilket däremot kommun- och länsgränser är. Att följa landskapsprincipen lyckas vi ganska bra med tack vare ett gott arbete av landets rapportkommittéer, men vi är inte perfekta. I flera fall är rapportkommittéerna inte organiserade per landskap eller län.

I Artportalen finns en funktion för summerade uppskattningar där en regional rapportkommitté (rrk) kan välja en summerande uppskattning för att redovisa vilka fynd som inkluderats och också tydligt redovisa vilket område som uppskattningen gäller. Här hoppas vi att tydligare nationella riktlinjer kan underlätta framöver.

Så rapporterar du

All svensk fågelrapportering sker i den nätbaserade rapportdatabasen Artportalen (<http://www.artpor->

[talen.se](http://www.artpor-talen.se)). Som inloggad användare har du där tillgång till rapportformulär och har möjlighet att ladda upp bl.a. beskrivningar, bilder eller inspelningar. Respektive rrk bearbetar materialet efter behov, och genomför också granskningar av inkomna observationer. Fynd av mycket sällsynta eller svårbestämda taxa går vidare för bedömning av Rk (se ovan).

Kategorier

De i Sverige anträffade fågelarterna indelas, i enlighet med AERC:s (Association of European Rarities Committees) riktlinjer, i fem olika kategorier, A–E, enligt nedan:

- Kategori A: Spontant uppträdande taxa (arter och underarter) som häckar eller påträffats minst en gång fr.o.m. år 1950, t.ex. lövsångare och klippsva.
- Kategori B: Spontant uppträdande taxa som påträffats minst en gång t.o.m. år 1949 men inte senare. Dessa utgörs av strömand (senast 1893), gråhakedopping av underarten *holbolli* (1835), ökenlöpare (senast 1942), garfågel (1783), papegojalka (1860) och dvärgskarv (1913).
- Kategori C: Inplanterade eller förrymda taxa som etablerat frihäckande och självreproducerande bestånd, vilket i Sverige gäller för kanadagås, mandarinand, fasan och tamduva. Till denna kategori förs även fynd av fåglar som kan anses här-

röra från sådant bestånd utanför Sverige, vilket för tillfället gäller för stripgås, nilgås och amerikansk kopparand.

- Kategori D: Taxa som skulle ha placerats i kategori A eller B, om det inte förelegat visst tvivel huruvida de med säkerhet har uppträtt spontant, t.ex. snögås och turkoskardinal.
- Kategori E: Taxa vilka betraktas som förrymda eller utsläppta från fångenskap (t.ex. undulat). Till denna kategori förs även införda fåglar som har häckat eller häckar i frihet men som inte uppnått ett självreproducerande bestånd.

Den officiella svenska listan omfattar t.o.m. 31 december 2020 totalt 527 arter, vilka fördelas på kategori A (515 arter), B (5 arter) och C (7 arter). Utöver detta är tre taxa som inte är entydigt bestämda till art anträffade: obestämd atlantpetrell/madeirapetrell, obestämd gulnäbbad lira/scopolilira samt obestämd fregattfågel.

Ny ordningsföljd på arterna!

Under många år har ordningsföljden på fågelarterna varit i stort sett oförändrad med endast smärre justeringar. Med den föregående rapporten skedde däremot en väsentlig omstuvning. Bakgrunden är nya rön när det gäller fåglarnas utvecklingshistoria, och redaktionen för *Fågelåret* har valt att följa den ordning som BirdLife Sveriges Taxonomikommitté (Tk) anammat, och som följer en konsensus som nu finns hos de ledande världslistorna.

Åldersbeteckningarna

I denna fågelrapport används särskilda beteckningar för en fågels ålder. Med en juvenil (juv.) menas en ungfågel i sin första fullständiga fjäderdräkt. En adult (ad.) är en vuxen, köns mogen fågel i sin slutliga dräkt (som kan vara en sommar- eller vinterdräkt). Hos många större och en del mindre arter kan man även urskilja åldersstadier mellan det juvenila och det adulta (t.ex. 1:a vinterdräkt, 1:a sommardräkt etc.). Dessa kallas med ett gemensamt namn för subadulta (subad.). Kan man inte avgöra om en fågel är juvenil eller subadult betecknas den ibland som en yngre fågel, respektive äldre fågel om motsvarande gäller för subadult och adult.

I en del fall anges fåglarnas ålder som 1K, 2K, 3K och så vidare. Här är "K" en förkortning av "kalenderår". Således är en "2K" inne på sitt andra kalenderår. Gränsen för kalenderår går vid årsskiftet. En individ kläckt sommaren 2019 var 1K t.o.m. 31.12 2019, men betecknas 2K fr.o.m. den 1.1 2020. Om

en fågel t.ex. är 2K eller äldre, men inte säkert kan åldersbestämmas, kan den betecknas 2K+.

Notera att vi i denna rapport konsekvent använder dessa förkortningar med versalt K. Anledningen är att detta blir tydligare än om ett gement k används, se t.ex. skillnaden mellan 1k och 1K.

Antal fynd, individer och ursprung

Efter många arters vetenskapliga namn står två talpar inom parentes. Det första anger hur många fynd som gjorts och hur många exemplar som anträffats av arten till och med 2019. Det andra talparet anger samma sak, men specifikt för 2020. Summorna följer principen att en individ i landet utgör ett fynd, oavsett hur många år i följd den dyker upp, och hur många landskap den ses i. Ett fynd kan alltså utgöras av en ensam fågel, men det används också då en flock om två eller flera fåglar har uppträtt tillsammans och det finns anledning förmoda att de anlänt till platsen tillsammans. Detta innebär att flera individer av framför allt dagsträckande flockfåglar, t.ex. skäggtärna, som regel förutsätts ha anlänt tillsammans och därför räknas som ett fynd. Däremot betraktas flera exemplar av nattsträckande småfåglar, t.ex. brunsångare, som flera fynd även om de rastar tillsammans. Detta för att de förmodas ha anlänt enskilt. Om flera ensamt sträckande fåglar, exempelvis tärnmåsar, passerar en lokal under samma dag räknas varje individ som ett fynd. En fågel som passerar landskapsgränser, t.ex. en lira, utgör endast ett fynd i landet (men självfallet ett fynd i varje landskap). Givetvis kan det vara svårt att avgöra hur många exemplar som verkligen varit inblandade under ett år, men vi har efter bästa förmåga försökt uppskatta antalet.

Beståndsuppskattningar

I vissa fall anges aktuella beståndsuppskattningar inom parentes under artnamnet. Dessa uppskattningar gäller antalet häckande par i landet och baseras på rapporten *Sveriges fåglar*, som ges ut årligen sedan 2018. I denna rapport utgår vi från *Sveriges fåglar 2020*.

Upptäckare, rapportör, medobservatör

För de taxa som granskats av Rk gäller från och med rapportåret 2013 att observationer som publiceras förses med namnet på de personer som har skickat in fullständiga rapporter till Rk. I de fall det tydligt framgår av de rapporter som kommit in till Rk vem som varit upptäckare anges denne/dessa först. I de fall vi inte vet vem som upptäckte fågeln/fåg-

Styltlopare *Himantopus himantopus*, Wikegårds våtmark (Ö) 21 maj 2020.

larna namnges rapportörerna i bokstavsordning. Vi vill passa på att uppmana till angivande av upptäckare (även om det gäller en själv) i originalrapporterna. Skälen till detta är flera: Främsta orsaken är det s.k. "Ölandssyndromet", dvs. en stor mängd ornitologer underlåter att rapportera en raritet de sett, i tron att den blir rapporterad av någon annan, medan så inte är fallet. Anger man upptäckare (eller helt enkelt "inte upptäckt av undertecknad") på raritetsblanketten så undviker man att "stjäla äran" och kan i lugn och ro rapportera vad man själv observerat. Alla kan ju inte se allt; under en kortare observation har kanske någon koncentrerat sig på tertialernas exakta utseende, medan någon annan koncentrerat sig på habitus (eller "jizz" som engelskt lånord). De olika uppgifterna samlade skulle kunna räcka för ett godkännande, medan enbart en beskrivning av tertialerna skulle innebära att rapporten är för mager för den ska kunna publiceras. Ju fler rapporter, desto fler infallsvinklar och detaljer och därmed större chans för en rättvis bedömning från Rk:s sida. I vissa fall, där rapportörer har samma namn, uppges på begäran numera även rapportörens postadress inom parentes. Detta för att i någon mån försöka skilja dessa observatörer åt.

De arter och observationer som behandlats av Rk har, liksom tidigare år, markerats i rapporten med röd färg på artnamnet.

Förkortningar

Några i rapporten förekommande förkortningar:

- "(L)" – fågelns tillfredställande dokumenterad med ljudupptagning
- "(DNA)" – fågelns DNA har analyserats och styrkt bestämningen
- "ex." – exemplar
- "(F)" – fågelns tillfredställande dokumenterad med foto
- "gm" – genom, används vid andrahandsrapporter
- "honf." – honfärgad
- "in litt." – genom korrespondens ("i ett brev")
- "k:a" – kyrka
- "k:n" – kommun
- "N" – norr
- "Nrk" – Nationella rapportkommittén
- "NRM" – Naturhistoriska Riksmuseet
- "O" – ost, öster
- "Rk" – Raritetskommittén
- "rrk" – regionala rapportkommittéer
- "S" – söder
- "s:n" – socken
- "sj." – sjungande
- "so. dr." – sommardräkt
- "spel." – spelande
- "str." – sträckande
- "Tk" – Taxonomikommittén
- "V" – väster

”(V)” – fågeln tillfredställande dokumenterad med video

”vi. dr.” – vinterdräkt

”+” – fågeln avliden och insamlad, efter detta tecken anges var skinnet finns förvarat

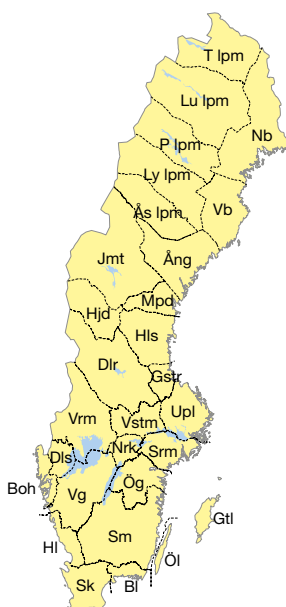
Tabeller och kartor

I rapporten för 2014 infördes för första gången tabeller som visar olika (mindre vanliga) arters historiska uppträdande i landet (sedan 1950-talet), vilket förhoppningsvis ska ge en bättre bild av de aktuella arternas trender. Naturligtvis måste tabellerna betraktas mot bakgrunden av att aktiviteten bland fågelskådare ökat högst väsentligt under de 70 år tabellerna omfattar.

När kartor används för att visa regional förekomst har fynd under vår–försommar grön bakgrundsfärg, medan fynd under sensommar–vinter har orange bakgrundsfärg. När det redovisas fynd spridda över hela året är bakgrunden gul. I regel redovisas fynden landskapsvis, men i några fall (backsvala, berguv och skräntärna) följer redovisningen länsgänserna.

Nrk:s skribenter

Fredrik Friberg, Nils Kjellén, Peter Lindberg, Lars Lindell, Andreas Livbom, Kristoffer Stighäll, Peter Strandvik, Magnus Strömberg, Johan Svedholm, Martin Tjernberg och Anders Wirdheim.

Förkortningar som används för landskap och lappmarkeringar. I några fall slås de två sydliga lappmarkerna ihop till S lpl (Lappland) och de tre nordliga ihop till N lpl.

Raritetskommitténs sammansättning

Magnus Corell, Aron Edman, Alexander Hellquist, Juho Könönen, Hans Larsson, Björn Malmhagen och Raul Vicente.

Tack

Ett varmt tack till alla rapportkommittéer och rapportörer som behandlat och delgett oss alla de observationer som ligger till grund för årets rapport. Ett särskilt tack även till Martin Green, Biologiska institutionen, Lunds universitet, för värdefulla tillägg och synpunkter på Nrk:s kommentarer och analyser.

Slutligen

Notera att observationerna som ligger till grund för årets rapport finns tillgängliga i rapporteringssystemet Artportalen, <http://www.artportalen.se>. Vi hoppas att ni som läser årets rapport får inspiration till nya ornitologiska aktiviteter och att analyserna av arterna leder till ökad kunskap om landets fågelfauna.

Fågelrapporteringen är sedan länge ett viktigt redskap när det gäller kunskapen om vår fågelfaunas utveckling och förändring. Med en utökad och mera detaljerad rapportering kommer den även att bli viktigare för både miljöövervakningen och fågelskyddet/naturvården. Rapportera därför så noggrant som möjligt, och under häckningstid gärna med häckningskriterier! Det ökar värdet på din rapport.

Referens:

<https://www.smhi.se/klimat/klimatet-da-och-nu/klimatet-da-och-nu>

ANDREAS LIVBOM

(red. Nrk)

livbomandreas@gmail.com

MAGNUS CORELL

(red. Rk)

magnus.corell@gmail.com

Rödlista

Fågelrapporteringen blir allt viktigare när det gäller att hålla koll på hotade eller sårbara arters bestånd i vårt land. Därför anger vi numera kategorisering enligt den senaste svenska rödlistan (2020). Denna anges, i förekommande fall, i rött efter artnamnet enligt nedanstående:

RE Nationellt utdöd

CR Akut hotad

EN Starkt hotad

VU Sårbar

NT Nära hotad

Svartbukig prutgås *Branta b. nigricans* t.h. med två prutgäss *Branta b. bernicla*, Ottenby (Öl) 22 oktober 2020.

I samband med flera av artnamnen anges förkortningar och sifferuppgifter. Namn i rött innebär att Raritetskommittén (Rk) granskat fynden. Förkortningar och sifferuppgifter står för följande:

Artnamn	Vetenskapligt namn	VU	(2/3–1/2)
5500 par			
Antal häckande par i landet enligt <i>Sveriges fåglar 2020</i>	Rödlistekategori	Antal fynd/ex. tidigare år & detta år	

Prutgås *Branta bernicla*

Under hösten blev flockar av prutgäss upptryckta och intryckta av de friska ostvindarna i början av oktober. En rad inlandslandskap rapporterar om flockar, liksom Nabben, Falsterbo som hade en sammanlagd ”hög årssumma med 36 542 ex, med som mest 7 440 ex. 7.10 och 9 490 ex. 8.10 (Nils

Kjellén, Mattias Ullman)” (rrk Sk). Däremot uteblev sträcket i hög grad längs Östersjön. Rrk Sk fortsätter: ”Men i sydost uteblev höga dagssummor nästan helt: som mest sågs 2 782 str. Sandhammar 6.10 (Gert Ljungqvist).”

Rrk Öland fortsätter med höstsumman 38 669 ex. och analyserar: ”... höstsumman blev osedvanligt låg. År 2017–2019 sträckte i genomsnitt drygt 58 000 under höstarna.”

Rrk Vb: ”... 26.9–10.10 noterades totalt 438 prutgäss på sydsträck ...” och vidare ”Höstens uppträdande var det högsta sedan 2006.”

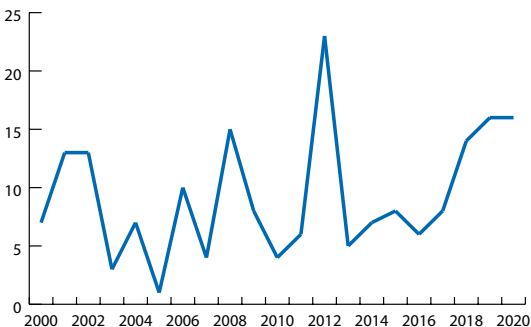
Ly lpm: 1 ex. Ansia camping, Lycksele 12–18.10 (Henrik Wahlberg m.fl.). Fynd nr 8 i *Ly lpm*.

(FREDRIK FRIBERG)

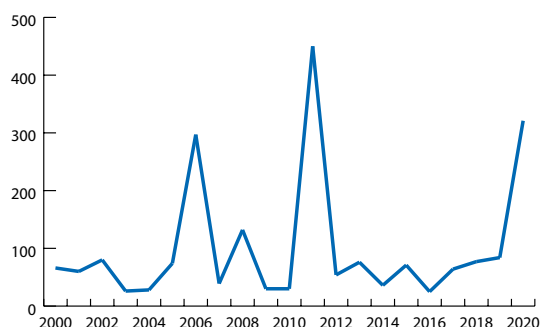
Fynd av underarten:

Svartbukig prutgås *Branta b. nigricans*

Svartbukig prutgås häckar i nordöstra Sibirien och nordvästra Nordamerika. Efter det att denna under-

Fynd av svartbukig prutgås *Branta b. nigricans* i Sverige 2000–2020.

Fynd av ljusbukig prutgås *Branta b. hrota* i Sverige 2000–2020.

art noterades första gången i Sverige 1983 har den blivit regelbunden och uppträtt årligen sedan 1994. Summerat olika landskap ger summan 15 ex., med reservation för dubbelräkning, att jämföra med förra årets rekordsumma 16 ex.

Sk: 1 str. Smygedungen 27.5 (Nils Kjellén), 1 ad. str. Simrishamn 30.9 (Anders Lindén, Per-Anders Bertilsson), 1 ad. str. Simrishamn 5.10 (Jörgen Bernsmo, Lena Månsson), 1 str. Sandhammaren 31.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungkvist) samt 1 rast. Stavstensudden 9–17.11 (Ola Marklund m.fl.).

Öl: 1 ex. Horns udde och Ölands norra udde 21.5 (Christian Cederroth, Andreas Sandberg, Jonas Bonnedahl). 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 23.5 (Mats Waern, Linus Hedh m.fl.). 1 ex. rast. Ölands södra udde, Ottenby 29.9 (Christer Strid, Björn Ekelund, Ingrid Ekelund m.fl.). 1 ad. str. S Segerstads fyr 8.10 (Christian Cederroth m.fl.). 1 ad. Stenåsabadet 21.10 (Bertil Breife, Pontus Wennesjö). 1 ad. str. S Bläsingehamn–Segerstad–Ottenby 22.10 (Pontus Wennesjö, Christian Cederroth, Viktor Eriksson m.fl.). 2 ad. str. S Segerstads fyr 24.10 (Anders Kling, Christian Cederroth, Matthis Kaby m.fl.).

Gtl: 1 str. Hammarudd, Eksta 21.5 (Olof Armini). 1 rast. Langstiteviken, Eksta 25.10 (Mattias Andersson).

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av underarten:

Ljubukig prutgås *Branta b. brota*

Med alla landskap summerade blir totalsumman 321 ex., vilket är den högsta summan sedan 2011. Notera att summan inte tar hänsyn till ev. dubbelräkningar mellan landskap.

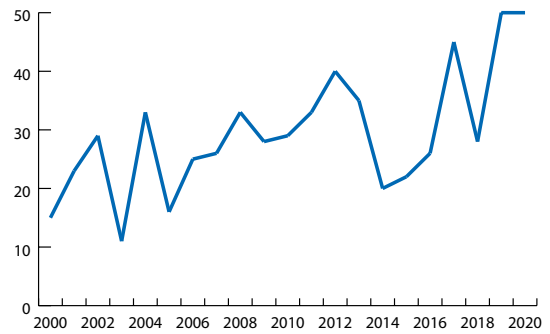
Nordligt fynd:

Upl: 1 ex. Sikhjälma hamn 4.10 (Claes Hansson, Robert Bünsow, Nils-Olof Jerling).

(FREDRIK FRIBERG)

Rödhalsad gås *Branta ruficollis*

Som vanligt har vi en del dubbelräkningar av rödhalsad gås. Gissningen landar på ca 50 ex. (men 61 ex. om man summerar alla landskap). Om de två gässen som sträckte förbi Mörbylilla 23.4 skriver observatörerna: "Kom vid 09:59 ute över havet från Blekinge och fortsatte målmedvetet med 25 vitkindade mot nordost. Förmodligen samma som i Eslöv och Karlskrona, då de i så fall flög från Karlskrona på 41 minuter." En udda rörelse sammanfattas i detalj av rrk Bl: "De tre ringmärkta gässen sågs först

Fynd av rödhalsad gås *Branta ruficollis* i Sverige 2000–2020.

på Torhamns udde 20.5 för att vidare ses på Öland 21.5 och Gotland 24.5 för att vara tillbaka i Blekinge då de noterades på Fäholmen 2–7.6. Dessa gäss noterades senare i Schleswig-Holstein, Tyskland 4.7. Två av gässen var märkta med en smal blå ring och den tredje med en smal röd ring likt de ringar som används i parker. Ingen av gässen hade någon metallring."

Med de tre "ospontana" borträknade från berörda landskapssummor så blir fördelningen som följer: Sk 21, Bl 14, Öl 18, Hl 2, Gtl 5, Srm 1.

Nordligt fynd:

Srm: 1 ex. str. SV Landsort 3.10 (Bo Holst, Jan Ohlsson).

(FREDRIK FRIBERG)

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

2 000 par

De vitkindade fördelas nu mot områden med relativt lite havsörn. År 2020 häckade endast 172 par på Gotland (Kjell Larsson) och något enstaka tiotal par på Öland.

Det är få områden utanför Öland och Gotland som har upplevt en nedgång, och 2020 har vi en grannlaga uppgift att tolka ökningen på Västkusten. Landskap där arten trots allt har haft ett hyfsat bestånd är Halland (>223 par), samtidigt som Rrk Gbg skriver: "Det är inte görbart att uppskatta antalet par i Göteborgs skärgård utifrån spontanrapportering. Det rör sig sannolikt om i storleksordning 500–1500 par." Vidare har vi Rrk Sm/F som för Kalmar län sammanfattar: "Antalet häckningar längs kusten verkar öka, men lokalerna är i stort desamma som under tidigare år. Runt 50 par finnas i regionen numera.

Rrk Vg: "Från Fävren finns rapport om ca 45 par med totalt omkring 90 ungar."

Rrk Srm: "Hur många häckande par det är går inte att utläsa utifrån det rapporterade materialet. Sannolikt är tidigare skattningar av antalet häckan-

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,2	0	2,2	4,6	12	19	33	50

Stripgås *Anser indicus* med två bläsgås *Anser albifrons*, Trönninge ängar (Hl) 14 mars 2020.

de par likvärdiga med årets, alltså 150–200 par. Vi behöver göra regelrätta inventeringar för att få fram rättvisa antalsuppskattningar av hur stort den häckande populationen är i länet. Vi ser dock att antalet årsungar inte alls är speciellt många inne på de områden som används för födosök under sommaren. Så vi antar att predationen på dessa årsungar är hög.”

Rrk Sthlm: ”I år har minst 166 par vitkindade gäss konstaterats häcka i Stockholms rapportområde.”

Rrk Upl (länet+Norrtälje): ”Sammanlagt 25 häckande par har rapporterats: 3 ruvande par och 22 par med kullar. Det är en ordinär siffra, något över medel för de senaste ca tio åren.”

Här handlar det alltså om ungfåglar och i de flesta fallen lyckade häckningar. Vidare rapporteras från Dalarna 36 kullar, Jämtland 36 kullar och stabilt längs Norrlandskusten enligt beskrivningar.

(FREDRIK FRIBERG)

Stripgås *Anser indicus*

Förekommer för första året i *Fågelåret* under kategori C, vilket den ska räknas som sedan 1995.

Summerar vi samtliga landskap blir summan minst 70 ex., vilket är ett stort antal (56 ex. 2019, 57 ex. 2018 och 48 ex. 2017). Flera rrk kommenterar dubbelräkningar som frekvent företeelse.

Rrk Hl: ”Arten har en förkärlek till fågellokaler och viss dubbelräkning av långstannande individer kan därför finnas i antalsuppskattningen.”

Rrk Nb: ”Det totala antalet unika stripgäss är svårt att uppskatta då samma individer kan ha rap-

porterats från olika lokaler. Minst två olika individer, men det kan även röra sig om åtta.”

Precis som för mandarinand har vissa påpekat att historiska fynd före Artportalens införande inte har registrerats. Detta kan bidra till att en ökning kring millennieskiftet som inte är reell. Spontan eller inte, det är frågan.

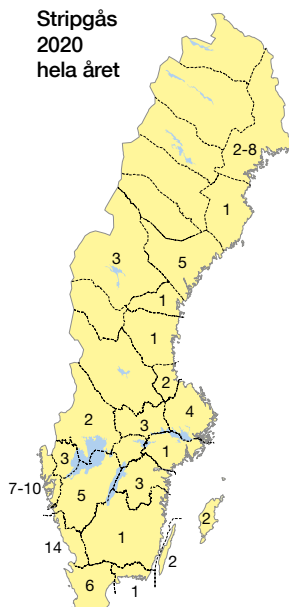
Rrk Gtl: ”En av dessa fåglar var ringmärkt medan den andra var omärkt. Detta gör att åtminstone en av fåglarna klassas som spontan.”

(FREDRIK FRIBERG)

Sädgås *Anser fabalis* **VU** (*A. f. fabalis*)

420 par

Ulf Skyllberg sammanfattar föredömligt i brev: ”En summering av våra räkningar för perioden 29 feb – 3 mar hamnar på 64 800 sädgäss i Sverige. Om man lägger till ca 1000 som sträckt vidare till Finland, 250 som är kvar i Skåne samt ca 500 som förväntas vara kvar på NV Jylland blir totalskattningen av antalet sädgäss som rastar i Sverige 66 500. Antalet rapporterade tundrasädgäss är som vanligt få med 400 ex. i en flock vid Östen (20.2) och 108 ex. vid Kvismaren (29.2) som största enskilda noteringar. Antalet sädgäss våren 2020 är nära maxnoteringen om 65 900 i fjol, som vi räknade en vecka senare, dvs. 9–10 mars. Vi hade då 64 600 sädgäss i Sverige. Summan är således fortsatt stabil runt drygt 65 000 sädgäss sedan 2017 (då vi räknade 64 700 i Sverige), med en liten dipp 2018 (då vi räknade

Landskapsvis fördelning av fynden av stripgås *Anser indicus* i Sverige 2020.

Tajgasädgäss *Anser f. fabalis*, Karsholm (Sk) 18 december 2020.

57 600 i Sverige). Precis som i fjol är gässen ordentligt utspridda från Småland till Uppland. De största antalen räknades i Småland (11 750), Östen+Ymsen, Vg (13 100), och Enköpingsområdet, Upl (10 000). Andra höga noteringar är Skåraområdet (Nyköping), Srm 5 600, Kvismaren, Nrk (3 215), Tysslingen, Nrk (2 800), Vibysjön, Nrk (2 050), Västerfärnebro, Vstm (2 560) och Vendelsjön, Upl (4 200).”

Anmärkningsvärt var de sädgäss som dröjde sig kvar i Mellansverige ända fram till årsskiftet. I Fjärdhundra (Upl) under den extremt milda hösten räknades sammanlagt 3 300 ex. där 5.11 (Martin Tjernberg). Flocken minskade i antal allteftersom, men vid årsskiftet fanns ännu cirka 1000 ex. kvar. De sista individerna (ca 200 ex.) försvann omkring 12.1 2021 i samband med omslag till kallare väder.

Landskap/lappmarker av häckningsrelevans:

Dlr: 1 par med 3 1K den 14.8, Särna sn, Älvdalen (Yngve Hareland). Ytterligare ett 20-tal fåglar sågs i Älvdalen i augusti i lämplig biotop.

Nb: Inga säkra häckningar, ligger i linje med tidigare års rapporter.

Hjd: Två fynd (2+4 ex.) under häckningstid.

S Lpl: Fynd av ett tiotal par under häckningstid.

N Lpl: En säker häckning från Lu lpm, och en handfull rapporter med lägre häckningskriterium totalt sett för dessa lappmarker. Låga siffror ligger i linje med tidigare års rapportering. En rapporterad flock om 170 ex., är rimligen en ruggningsflock men det ”är en mycket hög siffra” (rrk) och ses som positivt.

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av underarten:

Tundrasädgås *Anser f. rossicus*

Tundrasädgåsens uppträdande fortsätter. Men frågan hur pass korrekt och konsekvent bestämningen är mellan olika observatörer och landskap. Har förmågan och inställningen att bestämma tundra-sädgås påverkats även kortsiktigt? Sträcktoppen ligger klart efter tajgasädgåsens sträcktopp under våren, vilket naturligtvis beror på att tundrasädgåsen häckar nordligare, om än inte långt från Sverige!

Från våren rapporteras följande större ansamlingar:

Nb: 700 ex. rast. Alviksgården 29.4 (Rolf G Gustafsson).

1400 ex. rast. Avan 2–15.5 (Herman Sundqvist, Rolf G Gustafsson m.fl.).

En ovanligt tydlig sträckrörelse inträffade de sista dagarna i september och tycks nått sin topp omkring 6.10. En ihållande ostlig vind runt 1–4.10 var en viktig orsak. Flest noterades vid Nabben 5.10 då 4 552 ex. räknades in (Nils Kjellén, Mattias Ullman), Den tidigare dagsrekordet i Falsterbo var 2 780 ex. 11.10 2016, vilket då var helt i särklass jämfört med de högsta dagssummorna dessförinnan. Den friska ostvind som rådde första dagarna av oktober var på många sätt en extrem vädersituation!

(FREDRIK FRIBERG)

Bläsgås *Anser albifrons*

I tidigare upplagor av *Fågelåret* har vi följt bläsgåsens stadigt ökande förekomst. Bläsgåsen finns i en cirkel över hela norra halvklotet, och världspopulationen lär uppgå till drygt 3 miljoner individer, varav 1,2 miljoner av rasen *Anser a. albifrons*. I år på-

Fjällgås *Anser erythropus* med kanadagäss *Branta canadensis*, Skutevik (Boh) augusti 2020.

verkades bläsgåsen av det unika vindläget 1–4.10, med friska ostvindar över Finland och Mellansverige (jfr tundrasädgås).

Sk: "Flest noterades dock (inte helt oväntat) vid Nabben, där det räknades in 38 520 ex. 5.10 (Nils Kjellén, Matias Ullman) – mer än 15 gånger så många som det tidigare dagsrekordet 2 410 ex. från 11.10 2016."

Hjd: 2 ex. Messlingen, Ljusnedal 13.6 (gnm Robert Bünsow). Femte fyndet i Hjd.

(FREDRIK FRIBERG)

Fjällgås *Anser erythropus* CR

40 par

Från bottenåret 2014, då totalpopulationen enbart beräknades till 40–45 fåglar har antalet ökat till totalt drygt 100 individer.

Ly lpm: 1 Ammarnäs sågs fjällgäss 15.5–28.6, som mest 66 ex. 22.5. 22.6 sågs 30 ex. rasta på en sjö på Björkfjället. I övrigt sågs rast. gäss på tio lokaler i Lycksele lappmark 13.5–25.5 och på två lokaler i Åsele lappmark 22.5–8.6.

P lpm: 2 par med totalt 8 ungar observerades i häckningsområdet i Arjeplogsfjällen. Beståndet i området förstärktes genom att ytterligare 1K- och 2K-fåglar sattes ut. Utanför häckningsområdet har vi 3 ex. som rasta- de i Båtsjaur 24.5–3.6 (Johannes Rydström, Leif Björk m.fl.).

Lu lpm: 1 ex. str. NV Fågeltornet, Luspebryggans hpl. 1.6 (Martin Widén). Utsättning skedde även på en ny plats i Gällivarefjällen.

Stora antal rastare, max per lokal: 45 ex. Svartåmynningens nat.res., Roxen 25.3–2.5 (Berndt Gustafsson m.fl.), 49 ex. Långharsholmens NR, Alnö–

Fagervik, Timrå–Stornäsets NR–Stornäsets gård, Alnö–Stornäset, Norra strandöngarna 30.4–19.5 (gm rrk Mpd), 83 ex. Lillfjärden 20.6–24.8 (Lars Göran Lindström, Yvonne Johansson m.fl.), 62 ex. Fågeltornet, Hjälstaviken 29.8 (Kermith Illerbrand).

Udda plats:

Vg resp Boh: 1 2K str. N Galterö (Andreas Svensson) och samma ex., Ramsviklandet 12.6–7.8 (Örnulf Asker m.fl.). Första fyndet i Boh liksom i Göteborgsområdet.

(FREDRIK FRIBERG)

Sångsvan *Cygnus cygnus*

8 500 par

Sångsvanen bara ökar och ökar. Det svenska beståndet är nu tre gånger större än vid millennieskiftet enligt SFT:s standardrutter (Green m.fl. 2021).

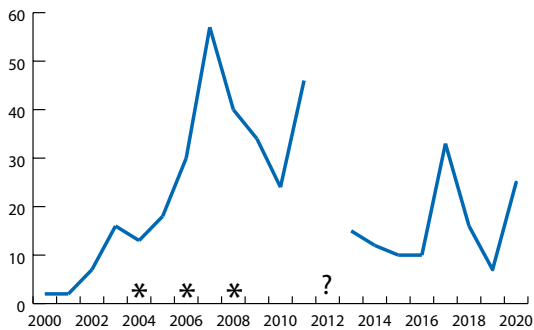
Vb: "Umedeltat: Antalet rast. sångsvanar kulminerade den 4 april med 6 347 ex. (Per Bernhardtson, Stefan Delin, UDF), vilket är en liten putsning av tidigare toppnotering om 6 300 ex. från 2017. Ett nytt svenskt rekord igen, således."

(FREDRIK FRIBERG)

Nilgås *Alopochen aegyptiaca*

Totalt 25 ex. varav 17 i Skåne. Rrk Sk skriver: "Möj- ligen kan den milda vintern 2019–2020 haft en på- verkan på uppträdandet" och vidare: "Inom ramen för den skydds jakt som bedrivs sedan 2019 så fäll- des en individ i Skåne under året (Vik 19.3)."

Sk: Totalt kan det ha rört sig om hela 17 individer varav de flesta noterades under tidig vår.

Fynd av nilgås *Alopochen aegyptiaca* i Sverige 2000–2020. Stjärna markerar år med konstaterad häckning. Uppgifter saknas för 2012.

Bl: 1 ex. Kölja våtmark 25.4 (Mats Svensson mfl) och samma ex. 26.4 vid Järnaviks våtmark (Tomas Rodesson). 1 ex. Elleholm 20–28.12 (Mimmi Hedlund m.fl.). Fynd nr 8 och 9 i Bl.

Sm: 1 ex. Tärningsö, Skatelövsfjorden 6.3 (Nils-Arne Thunell, Ronny Johansson, Thomas Hultquist) och 1 ex. Husebymaden 19–20.5 (Tobias Ivarsson, Nils-Arne Thunell, Tomas Lundqvist).

Hl: Fynd på sex lokaler under april–maj. Troligtvis en och samma individ inblandad i samtliga observationer.

Ög: 1 ex. Nybro, Svartåmyningen 5.6 (Berndt Gustafsson m.fl.). Andra fyndet i Ög.

Vg: Tre fynd av uppskattningsvis 2 ex.

(FREDRIK FRIBERG)

Rostand *Tadorna ferruginea*

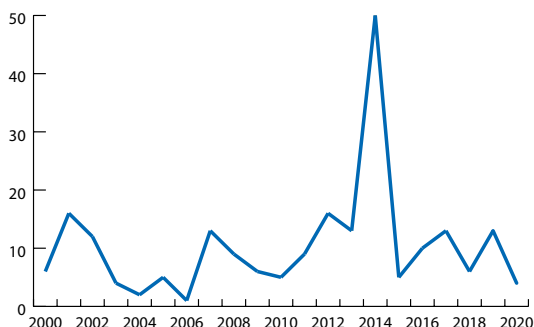
Totalt endast 4 ex. är det minsta antalet sedan 2006.

Bl: 1 ex. Utlängan 8.6–14.7 (Lars-Gunnar Lundquist m.fl.).

Hl: 2 ex. str. N. Brevik, Morups Tänge 6.6 (Magnus Andersson), 2 ex. Getterön 15.6 (Reino Andersson, Conny Palm m.fl.) och 2 ex. Norra Lyngen, Morup 15.6 (Stefan Göransson, Kicki Westman m.fl.). Samma ex.

Upl: 1 hona rast. Hjälstaviken 15.8 (Nils Lindholm gm Tony Persson).

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av rostand *Tadorna ferruginea* i Sverige 2000–2020.

Mandarinand *Aix galericulata*

Från och med 1995 placeras nu mandarinand i kategori C i Sverige (inplanterade eller förrymda taxa som har etablerat självreproducerande bestånd i det fria), såvida inte omständigheterna, t.ex. ringmärkning, talar för något annat. Den enda nu häckande gruppen av mandarinänder finns i Uppland.

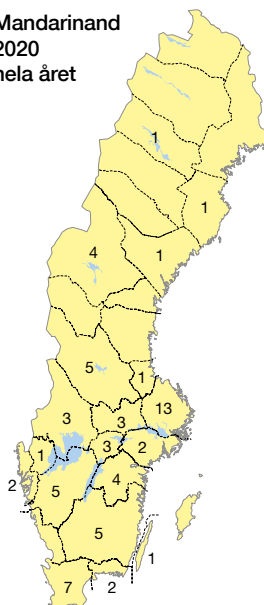
Upl: ”Tre häckningar konstaterades, två i gamla kärnområdet Dyarna Enköping, möjligen båda samma par, och en i Lövsfabruk” (rrkUpl).

Det är inte enkelt att utifrån data i Artportalen (AP) leda i bevis att mandarinanden har ökat. Flera rrk påtalar att gammal data inte överförts till AP på ett tillfredsställande sätt och rapporteringen successivt blivit bättre under 2000-talet. En viktig delpopulation kring 2010, som inte alltid blivit registrerad, fanns kring Ängelholm. Rrk Sk: ”Ängelholm, en av få pålitliga lokaler för arten i Sverige, har blivit en given destination. Fåglarna härrör från Hembygds-parken från vilken många individer rymt genom åren. Under åren kring 2010 sågs som mest över 30 individer i området, men då antalet kraftigt decimerats genom åren är det nog egentligen tveksamt att säga att denna ansamlingen är en del av frilevande europeiska population. En alternativ hållning är därför att säga att detta är en borttynande grupp änder som också skulle kunna föras till kategori E.”

Dls: 1 par rast. Kölen Torrskog 13.4 (Kent-Åke Gustavsson). Fjärde fyndet i Dls.

(FREDRIK FRIBERG)

Mandarinand
2020
hela året

Landskapsvis fördelning av fynden av mandarinand *Aix galericulata* i Sverige 2020.

Årta *Anas querquedula* EN

300 par

Årtan ses i en stor del av landet, särskilt under vårmånaderna. Arten hör till de änder som flyttar längst med övervintring i Medelhavsområdet och Afrika. Den lilla svenska populationen är förmodligen i hög grad beroende av utvecklingen längre österut där populationen är mycket stor. Avskjutningen uppgår i Östeuropa till flera hundratusen exemplar, även om helt aktuella uppgifter saknas.

Det långsiktiga trenden sedan 1990-talet anses av många vara negativ (rrk Vstm m.fl.). Men så har ju också de ovan nämnda nationella uppskattningarna angivit en halvering av den nationella populationen, från 600 par till 300 par. Martin Green, Svensk Fågeltaxering skriver: ”Det nationella beståndet av årta följs numera väl genom Sjöfågelrutterna, ett samarbete mellan Birdlife Sverige och SFT. Detta har dock så här långt endast pågått under åren 2015–2020, men under dessa år har antalet årtor varierat kraftigt med högre antal 2015 och 2018 och lägre antal däremellan. Under toppåren har grovt sett dubbelt så höga antal noterats som under bottenåren (Green m.fl. 2021). I ett längre perspektiv finns goda data från södra Sveriges havsstrandängar (Gotland, Öland, Blekinge, Skåne, Halland och Bohuslän). Där skedde ingen statistiskt säker förändring under perioden 1988–2018, men markanta variationer mellan år med tydliga toppar åren 1989, 1996, 2002 och 2011. Under de allra största topparna var antalen på havsstrandängarna ungefär sju gånger större än under bottenåren. Under 2000-talet finns en statistiskt säker minskning av antalet årtor på södra Sveriges havsstrandängar (Ottvall m.fl. 2019).”

Antalet rapporterade häckningar fortsätter dock att vara förhållandevis lågt. Totalt sett har 10 kullar hittats enligt följande: Skåne 2, Småland 2, Öland 2, Västergötland 1, Södermanland 1 och Uppland 2.

Ög: 11 par rapporterade från Tåkern under häcknings-tid (Tåkerns fältstation). Klar minskning från fjolårets toppnotering men ändå högre än snittet under det senaste decenniet.

Nrk: Kvismare fågelstations våtmarksinventering visade på 9 par, vilket är ovanligt bra. Så landskapets totala population uppskattas vara 20–25 par (rrk Nrk).

(FREDRIK FRIBERG)

Snatterand *Anas strepera*

3 000 par

Totalt beräknas nu ca 3000 par finnas i Sverige. Den nationella utvecklingen följs numera mycket väl av sjöfågelrutterna. Ökningen fortsätter både enligt

dess och enligt standardrutterna. Under 2000-talet ses en kraftig ökning. Enligt standardrutterna kan det idag röra sig om uppåt ett tio gånger större bestånd än för 20 år sedan. Sjöfågelrutterna pekar på en 50 procentig ökning de senaste sex åren. Kraftiga öknings ses även av antalet höstrastande och övervintrande snatteränder i Sverige, främst under 2000-talet (Green m.fl 2021).

Dock gav 2020 inte några stora positiva överaskningar. Men kommentar från rrk Nrk bör nämnas: ”Imponerande 70 par häckade i Kvismaren i år. Detta gör att landskapets totala population uppskattas till betydligt högre än tidigare, och tar ett skutt till 150–200 par” (rrk Nrk).

Ås lpm: 1 par rast. Klimpfjällsdeltat 9.6 (Anita Karlén). 1 hona rast. Klimpfjällsdeltat 14.6 (Lennart Andersson, Stefan Karlsson m.fl.). Sjätte fyndet i Ås lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Amerikansk bläsand *Anas americana*

Totalt fem ex. är det största antalet sedan 2013.

Sk: 1 hanne rast. Välluvs våtmark, Påarp 2.1–23.2 (Lotta Ekedahl, Seth Nilsson m.fl.). 1 hanne Bruces skog 6.1–11.3 (Bryan Smith, Lars Brunkman, Anders Jönsson m.fl.). 1 hanne rast. Välluvs våtmark, Påarp 16.11–28.12 (Sonja Gunnarsson, Johan Lorentzon, Tommi Sandberg m.fl.). 1 hanne Bruces skog 3–31.12 (Magnus Hallgren, Phil Benstead m.fl.).

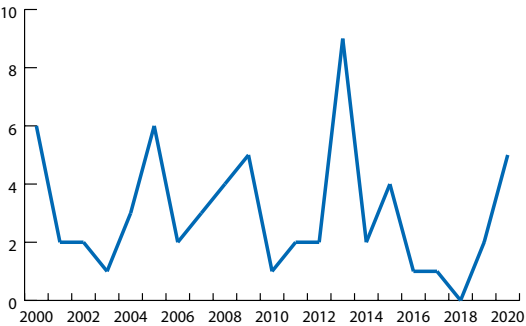
Bl: 1 ad. hanne Torstävaviken 2.5 (Bengt Strindhagen, Maria Strindhagen m.fl.). Tredje fyndet i Bl.

Jmt: 1 hanne Galhammarviken 16–17.5 (Johan Råghall, Ingela Källén, Bertil Roos m.fl.). Första fyndet i Jmt.

Ås lpm: 1 hanne Klimpviken, Klimpfjäll 7–9.6 (Judith Brolid, Håkan Rune, Inga Olofsson m.fl.). Andra fyndet i Ås lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 2. Genomsnittligt antal amerikanska bläsänder <i>Anas americana</i> per år under olika perioder 1950–2020.							
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,1	0,4	0,6	2,9	3,6	2,0	5

Fynd av amerikansk bläsand *Anas americana* i Sverige 2000–2020.

Stjärtand *Anas acuta* VU

580 par

Stjärtanden har minskat i antal som häckfågel i Sverige. Det verkar numera vara ovanligt med häckningar utanför fjällkedjan och den norra fjärdedelen av landet. Tio noterade häckningar (nio 2019) och flera kommentarer om osäkerhet kring populationen.

Upl: Två häckande par med 6 respektive 2 pulli observerade vid Björn 14.5–25.7 (Ulrik Lötberg m.fl.).

Nb: Tre säkra häckningar på öar i Haparanda skärgård.

Hjd: 1 häckning (2 pulli) Kyrktjärn, Storsjö 18.6–23.7 (Per-Åke Persson, Joakim Johansson, Magnus Jonsson m.fl.). 3 hona + 1 hane + 20 pulli Särvvålen, Storsjö 16.7 (Thomas Bergman).

P lpm: 1 häckning Glommersträsket V 18–25.6 (Fredrik Grahn, Musse Björklund). En konstaterad häckning ligger i linje med tidigare års siffror där man kan miss-tänka att det finns ett större mörkertal.

S Lpl: Ett fynd med häckningskriterier.

(FREDRIK FRIBERG)

Amerikansk kricka *Anas carolinensis*

Sk: En hane vid Bunkeflo strandängar 18–20.3 (Stefan Cherrug, Bengt Rönde, Per-Magnus Åhrén m.fl.).

Sm: 1 hane Uknö 13–18.4 (Mathias Salomonsson, Rainer Winkler m.fl.).

Hl: 1 hane rast. Munkagårdsfloen, Morup 22.4 (Göran Andersson m.fl.). 1 hane Getteröns naturreservat 13–28.11 (Mikael Nord m.fl.).

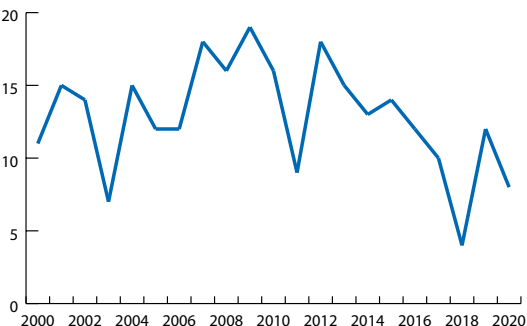
Vg: 1 hane rast. Frugårdsmader, Dättern 12.5 (Ulf Lindell m.fl.).

Upl: 1 hane rast. Ströms mad, Fysingen 4.4 (Rasmus Elleby, Hans Elleby m.fl.).

Vstm: 1 hane rast. Högbymaden, Gnien 7–13.4 (Mikael Mälberg m.fl.). 1 hane rast. Rastholmen, Askövik 10–18.5 (Torbjörn Hegedus m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 3. Genomsnittligt antal amerikanska krickor <i>Anas carolinensis</i> per år under olika perioder 1950–2020.								
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020	
0,1	0	1,1	2,1	7,0	14	13	8	

Fynd av amerikansk kricka *Anas carolinensis* i Sverige 2000–2020.

Rödhuwad dykand *Netta rufina*

Årets fynd omfattar med dubbelräkning totalt ca 16 exemplar. Mer troligt är att det handlar om ca 12 ex. vilket är något lägre än fjolårets rekordnivå (14 ex. 2018–2019).

Sk: Två majfynd: 1 ad. hane Lyckebodammen, Räng 2.5 (Joakim Hagström, Björn Malmhagen m.fl.) och 1 ad. hane Abbekås 8.5 (Per Anders Bertilsson, Roland Holmström m.fl.). Fynden kan gälla samma individ.

Sm: 1 hane Norra Bergundasjön 14.7 (Roger Lindahl, Ronny Johansson m.fl.).

Öl: 1 hane Hornsjön 1.1–6.3 (Lars Rigbäck, m.fl.).

Hl: 1 ad. hane Munkagårdsfloen, Morup 7–10.6 (Fredrik Blomqvist, Julius Wengelin Grantén m.fl.).

Vg och Bob: 1 ad. hane Torslandaviken 23.4–6.6 (Fredrik Bothén m.fl.).

Vg: 1 hane Nyckelbergstornet, Söne mad 22.4 (Per Olof Strandroth). 1 hona Utloppet, Hornborgasjön 26.6 (Edvin Klein, Erik Tornberger). 1 hona Hornborgaviken, Hornborgasjön 28.8–1.9 (Jörgen Fritzon m.fl.).

Dls: 1 ad. hane Tydjesjön, Åmåls k:n 10–21.4 (Mikael Stålhandske, Niklas Wahlström, Olavi Hinkkanen m.fl.). Tredje fyndet i Dls.

Ög: En ad. hane vid Glänås 24.4 (Jörgen Fritzon), en outfärgad hane mellan Holmen–Glänås–Sjötuna 7.6–23.7 (Täkerns fältstation, Lars Gezelius m.fl.) samt en ad. hane åter vid Glänås 21.10 (Tommy Eriksson).

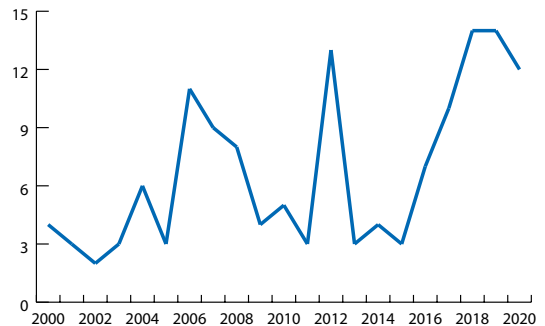
Srm: 1 hane rast. Näsnaren, Katrineholm 15.2–21.4 (Krister Andersson m.fl.). 1 hane rast. Lilla Näsnaren, Näsnaren, Katrineholm 7–26.11 (Pelle Moqvist, Ulf Ström, Monica Ström m.fl.).

Hls: 1 hane Reffelmansviken, Hudiksvall 9.4 (Olle Thyrestam, Katarina Thyrestam m.fl.). Andra fyndet i Hls.

Jmt: 1 2K+ hane Lillsjön, Östersund–Tysjöarnas naturreservat–Ändsjöns naturreservat 27.5–22.9 (Albin Ene-tjärn, Jimmy Norlen, Hans Grundahl m.fl.). Första fyndet i Jmt.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 4. Genomsnittligt antal rödhuwade dykänder <i>Netta rufina</i> per år under olika perioder 1950–2020.								
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020	
0,1	1,1	3,5	2,8	7,8	5,3	7,3	12	

Fynd av rödhuwad dykand *Netta rufina* i Sverige 2000–2020.

Vitögdd dykand *Aythya nyroca* hanne, Albäck (SK) april 2020.

Brunand *Aythya ferina* EN

350 par

Brunandens nationella utveckling under häckningstid täcks numera ganska väl av Sjöfågelrutterna. Enligt dessa har minskningen stannat av under de senaste sex åren då beståndet i stället har varit stabilt (Green m.fl 2021).

Rrk Ög: ”Högst siffror under simfågelräkningar kring Tåkern blev 15 430 ex. 15.8 samt 8 060 ex. 12.9 (Tåkerns fältstation). Förstnämnda siffran är den högsta vid lokalen sedan 2014.”

Det är mäktigt att det redan i mitten av augusti kan ligga så många brunänder i Tåkern med tanke på brunandens sparsamma förekomst som häckfågel och bedrövliga utveckling i Europa i stort. Brunanden dök upp i Sverige i mitten på 1800-talet och ökade sedan fram till 1970-talet, då det som mest häckade ca 5 000 par i Sverige. En mer utförlig genomgång av rrk-kommentarer gjordes förra året.

(FREDRIK FRIBERG)

Vitögdd dykand *Aythya nyroca* (67/71–3/3)

Det är svårt att se några tydliga trender i det svenska materialet av denna art som i Europa har en sydostlig utbredning. Femte fyndet för Blekinge, sjunde för Halland.

Sk: 1 ad. hanne i Albäcksskogen 1.4 (Björn Grandin, Bengt Rönde m.fl.).

Bl: 1 ex. str. O Lindö udde 15.5 (Fredrik Lennartsson). Femte fyndet i Bl.

Hl: 1 ex. str. S Busör 24.4 (Emil Lundahl, Christopher Gullander). Sjunde fyndet i Hl.

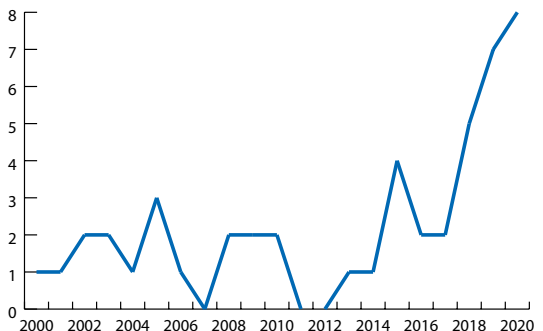
(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 5. Genomsnittligt antal vitögdda dykänder *Aythya nyroca* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,2	0,3	0,9	2,0	0,9	1,6	2,0	3

Ringand *Aythya collaris* (52/53–8/8)

Totalt 8 ex. innebär en rekordartad förekomst. Har vi blivit mycket bättre på att hitta ringand eller kan det vara så att vi hittar och dubbelräknar samma individer? Rrk Vstm kommenterar: ”Rimligen samma individ som även i fjol gjorde ett kort gästspel vid Asköviken.” medan Rrk Hls tänker i motsatt rikt-

Fynd av ringand *Aythya collaris* i Sverige 2000–2020.

Ringand *Aythya collaris* hanne, Ödåkra (Sk) 15 april 2020.

ning ”Det är förstås svårt att sia om det var samma hanne som sågs i närområdet hösten 2019 men vi får tills vidare bedöma det som två olika individer”.

Sk: Ringanden från december 2019 sågs i samma trakt till och med mitten på april. Fram till slutet på mars alternerade den mellan Rosendals våtmark och Rosenlunds våtmark, och därefter sågs den endast kort 14–15.4 i en dagvattendamm i Ödåkra (rrk Sk).

Ög: Liksom i fjol uppehöll sig en hanne vid Illersjö våtmark 11–22.8 (Tommy Eriksson m fl). Bedöms vara samma individ som under 2019, och därmed fortsatt tredje fynd för landskapet.

Vg: Hannen i Hullsjön (för det bedöms vara samma fågel som ifjol) återkom i år. Först sågs den 15–29.9, för att vara borta från sjön under oktober. Därefter återkom den och rastade 17–20.11. Dessutom rastade en hanne 20.4 i sjön Lången. Bedöms som en annan individ.

Dls: 1 ad. hanne Tydjesjön, Åmåls k:n 17.4–2.5 (Lars Thornberg, Per Lif, Joakim Johansson m.fl.). Första fyndet i Dls.

Vstm: 1 hanne Asköviken, V.-Barkarö 27.4–3.5 (Janne Virking m.fl.).

Hls: 1 ad. hanne rast. Muckeltjärn, Sässmanområdet 18.4 (Anders Delander m.fl.). Tredje fyndet i Hls.

Jmt: 1 hanne rast. Sikåstornet 26.4 (Christer Pålsson, Ulla Henriksson, Bo Wik m.fl.). Första fyndet i Jmt.

Lu lpm: 1 ad. hanne rast. vid Luspebryggan, Jokkmokk 27.5 (Ingemar Pettersson, Ronny Högström). Andra fyndet i Lu lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Bergand *Aythya marila* EN

1 100 par

Både fyndens antal och utbredning följer ett mönster som varit anmärkningsvärt konstant på senare år; de konstaterade häckningarna är fortsatt få. Precis som för flera andra arter (stjärtand m.fl.) krävs riktade insatser mot fjällnära sjöar från Härjedalen och norrut, där mer än 80 procent av landets bergänder häckat de senaste 40 åren.

Kusthäckningar:

Ög: 1 par parning Balken, Sankt Anna 9.6 (Karin Andersson).

Upl: 1 ad. hona med pull. Björn, Björns skärgård 20.8 (Torbjörn Ebenhard, Robert Bünsow, Nils-Olof Jerling).

Ång: 8 pull. Järnasklubb, Klubbhamnen, Järnashalvön 15.8 (Roland Jansson).

Vb: 3 ex. pull. Juviken, Ånäset 6.8 (Håkan Olsson) och 1 hona med 2 pull. Lillskärsudden, Sörmjöle 12.8 (Christer Olsson).

Nb: 1 ad. hona med pull. Malören NR, Kalix skg. 15.7 (Hampus Lejon).

(FREDRIK FRIBERG)

Vigg x ringand *Aythya fuligula* x *A. collaris*

Sk: 1 ad. hanne Lunds reningsverk 26–30.4 (Göran Pettersson, Marika Kanthe m.fl.).

Nrk: 1 hanne Dimbobaden–Segersjö–Segersjöviken 12.2–13.12 (Ola Strand, Anders Jacobsson m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Alförrädare *Polysticta stelleri*, Vuollerim (Lu lpm) 3 maj 2020.

Alförrädare *Polysticta stelleri*

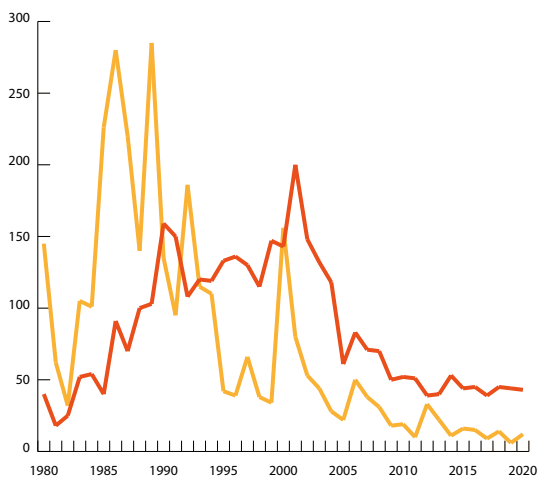
Totalt 12 ex. är numera ett rätt normalt antal, efter förra årets historiska bottennapp med 6 ex. Trots få fynd görs en del udda upptäckter på helt nya platser, bl.a. de första rapporterade fynden för lappmarkerna respektive Härjedalen.

Sm: 1 honf. str. S Revsudden, Kalmar 27.9 (Bill Andersson, Dan Bengtsson).

Gtl: 2 hannar Ronehamn, Rone 11.1 (Per Smitterberg).

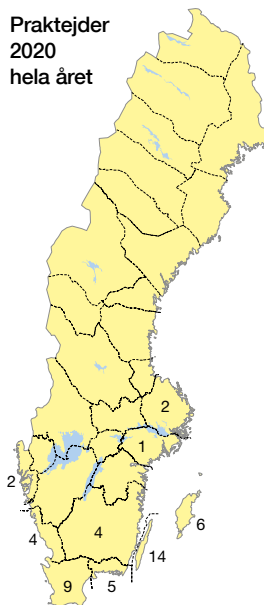
1 hanne Rivet 5–28.12 (Lars Nyman, Mikael Larsson, Mattias Andersson m.fl.).

Hl: 1 ad. hanne str. N Morups Tänge–Glommen–Träslövsläge–Getterön 23.4 (Andreas Wernersson, Jan Wahlberg, Claes-Göran & Angie Cederlund, Mikael Nord m.fl. Samma hanne sågs sedan vid Malön 24.4 (Mikael Käll).

Fynd av alförrädare *Polysticta stelleri* (gul kurva) och praktejder *Somateria spectabilis* (röd) i Sverige 1980–2020.

Praktejder
2020
hela året

Landskapsvis fördelning av fynden av praktejder *Somateria spectabilis* i Sverige 2020.

Praktejder *Somateria spectabilis* hanne i flock med ejdrar *Somateria mollissima*, Kåseberga (Sk) mars 2020.

Boh: 1 hanne str. S Hyppeln, Öckerö 3.11 (Roger Eskilsson).

Ång: 1 2K hanne Storklippet, södra Härnön 28.2 (Leif Johansson, Björn Gustafsson, Pekka Bader m.fl.). 1 honf. Västerhälludden, Skagsudden 11–13.12 (Per Holgén).

Vb: 1 2K hona rast. Blågrundsudden, Sörmjölle 2.5 (Niklas Andersson, Pontus Wennesjö, Dag Österlund m.fl.).

Hjd: 1 2K hanne Storsjö 8.5–1.6 (Kent Moén, Eva Moén m.fl.). Första fyndet i Hjd.

Lu lpm: 2 2K honf. rast. Station, Vuollerim 3.5 (Ingemar Pettersson, Mats Karström m.fl.). Första fyndet i Lu lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Praktejder *Somateria spectabilis*

Finns det någon skådning som engagerar lika mycket som letandet efter praktejder längs södra Sveriges kuster under våren? Totalt sågs 43 ex. med stor risk för dubbelräkning mellan landskap – relativt normalt år. Årsummorna har legat stabilt och lågt på ett ganska smalt intervall mellan 39 och 53 ex. Rrk Gtl skriver: ”Endast två fynd under året, det lägsta antalet sedan 2014.”

(FREDRIK FRIBERG)

Vitnackad svärta *Melanitta perspicillata* (225/226–8/8)

Totalt 8 ex. är en hög årssumma. Det ligger nära till hands att misstänka dubbelräkningar. Notera att tre av fynden är inlandsfynd, historiskt en relativt ovanlig förekomst.

Sk: 1 2K+ hanne rast. Sibirien, Södra Utmarken 5.1–19.3 (Musse Björklund, Mårten Müller, Per Lif m.fl.).

Öl: 1 hanne Ölands södra udde, Ottenby 4.5 (Viktor Eriksson, Gabriel Säll, Hannes Andersson m.fl.).

Hl: 1 ad. hanne str. S Gubbanäsan, Getterön–Svarthall–Morups Tänge 22.4 (Lennart Johansson, Rikard Liljeblad, Claes-Göran & Angie Cederlund, Mikael Jansson).

Vg: 1 3K+ hanne rast. Hattarevik, Torsö 2.5 (Henrik Roos m.fl.). Första fyndet i Vg.

Upl: 1 hanne rast. Björn, Björns skärgård 6–8.5 (Ulrik Lötberg, Lennart Söderlund), 1 hanne rast. Ekoln 12.5 (Eskil Friberg, Fredrik Friberg).

Vb: 1 ad. hanne rast. Umeå uthamn, Holmsund 15–21.6 (Gunnar Ekenberg, Emmanuel Naudot, Krister Jakobsson m.fl.). Sjunde fyndet i Vb.

Lu lpm: 1 ad. hanne rast. Västra Strand, Porjus 29.5 (Ingemar Pettersson, Ronny Högrström m.fl.). Andra fyndet i Lu lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 6. Genomsnittligt antal vitnackade svärter *Melanitta perspicillata* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,3	0,7	2,0	2,2	4,8	3,1	8

Ob. svärta *Melanitta* sp. tillsammans med svärta *Melanitta fusca*, Svenska Högarna (Upl) juni 2020.

Amerikansk knölsvärta *Melanitta deglandi*

(1/1–1/1)

Öl: 1 ad. hanne str. N Hornsudden 11.4 (F) (Tobias Berger, Magnus Elfving, Andreas Sandberg).

Upl: 1 6K+ hanne Svenska Högarna 30.4–2.6 (F) (Magnus Liljefors, Michael Tydén).

Korrigerig 2017–2018:

Upl: Raritetskommittén gör efter en omgranskning (Malmhagen 2021) bedömningen att de tidigare publicerade observationerna av 1 ad. hanne vid Röder 13.5 2017 (F) (F 2017:79) och en av de två adulta hannar som sågs vid Svenska Högarna 16–20.5 2018 (F) (F 2018:81) inte längre kan anses säkerställda.

Som nämndes i *Fågelåret 2018* var en av de två fåglarna vid Svenska Högarna detta år mindre typisk för en amerikansk knölsvärta, men bilderna tillät inte någon detaljgranskning. Från Svenska Högarna i juni 2020 finns däremot bilder av god kvalitet som visar en tydligt avvikande individ med mer utbredd gult/orange på näbben och en svartare flank än hos typiska amerikanska knölsvärtor. Då det är svårt att utesluta att den tidigare publicerade fågeln från Röder 2017 och Svenska Högarna 2018 är samma eller snarlika fåglar stryks således detta fynd. Trots de fina fotona saknar Raritetskommittén i dagsläget kunskap för att säkert avgöra om den udda fågeln från 2020 är en avvikande arten individ eller en hybrid mellan svärta och antingen sibirisk eller amerikansk knölsvärta, och den får därför ingen ny etikett i nuläget. Framtida studier av variationen hos svärter och knölsvärtor, och av hybrider som even-

Sibirisk knölsvärta *Melanitta stejnegeri* med svärta *Melanitta fusca*, Landsort (Srm) 3 maj 2020.

tuellt produceras av felflugna knölsvärtor i Östersjön, kan kanske räta ut detta frågetecken. Se vidare i Malmhagen (2021). Den typiskt tecknade hannen med brun flank och begränsat gult/orange på näbben som har setts på Svenska Högarna varje vår sedan 2017 sågs där även 2020. Den var fullt utfärgad, alltså 3K+, då den upptäcktes 2017 och således 6K+ 2020. Den sträckande fågeln vid Hornsudden – också det en typisk fågel – utgör Sveriges andra och Ölands första fynd.

(ALEXANDER HELLIQUIST)

Sibirisk knölsvärta *Melanitta stejnegeri*

(9/9–3/3)

Srm: 1 3K+ hanne str. N Södra udden, Landsort, 27.4 (F) (Raul Vicente, Mårten Wikström, Jan Ohlsson m.fl.) och 1 3K+ hanne str. N Södra udden, Landsort, 3.5 (F) (Erik Wahlgren).

Upl: 1 3K+ hanne Svenska Högarna 2–3.6 (F) (Magnus Liljefors, Anders Eriksson, Michael Tydén).

Vb: 1 4K+ hanne Rönnsöholmen, Hörnefors, 4–31.5 (F) (Birger Risberg, Niklas Andersson m.fl.).

Ännu ett gott år för arten, som nu måste sägas ha etablerat sig som en regelbunden sträckgäst i svenska vatten. Antalsmässigt har uppträdandet under senare år varit jämförbart med det hos exempelvis amerikansk sjöorre och vitnackad svärta. Hörneforsfågeln återkom för tredje året i rad. Fågeln vid Svenska Högarna sågs alldeles i närheten av såväl vanliga hederliga svärter, en typisk amerikansk knölsvärta och en besvärlig hybridliknande individ

Sibirisk knölsvärta *Melanitta stejnegeri* med svärter *Melanitta fusca*, Hörnefors (Vb) maj 2020.

(se under amerikansk knölsvärta) – sannolikt en världsunik kompott. Som beskrivet i Malmhagen (2021) har Raritetskommittén i ljuset av de åtta sibiriska knölsvärter och tre obestämda sibiriska/amerikanska knölsvärter som sträckte in i Östersjön vid Pöösaspea, Estland, hösten 2019, omvärderat ti-

digare uppskattningar av antalet svenska fynd av arten och gjort en ordentlig uppskrivning som bättre bedöms spegla det verkliga uppträdandet. I tabell listas samtliga fynd inklusive årets efter denna revidering.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Tabell över iakttagna sibiriska knölsvärter *Melanitta stejnegeri* i Sverige 2012–2020

Fynd	Startdatum	Slutdatum	Antal	Ålder	Kön	Aktivitet	Lokal	Landskap	Referens
1	3.5 2012	3.5 2012	1	3K+	Hanne	Sträckande	Utlängan	Bl	F 2012:79 F 2018:82
2	5.5 2014	5.5 2014	1	3K+	Hanne	Sträckande	Utlängan	Bl	F 2014:76 F 2018:82
3	25.4 2015	25.4 2015	1	3K+	Hanne	Sträckande	Utlängan	Bl	F 2015:64 F 2018:82
4	10.3 2018	10.3 2018	1	3K+	Hanne	Rastande	Skummeslövsstrand	Hl	F 2018:82
5	26.4 2018	26.4 2018	1	3K+	Hanne	Sträckande	Hornsudden	Öl	F 2018:82
6	4.5 2018	15.5 2018	1	3K+	Hanne	Rastande	Skallerhamns-skatan, Hörnefors	Vb	F 2018:82
7	26.5 2018	29.5 2018	1	3K+	Hanne	Rastande	Sandviks camping/Årsvik	Öl	F 2018:82
8	1.3 2019	7.3 2019	1	3K+	Hanne	Rastande	Laholmsbukten	Hl	F 2019:92
6	8.5 2019	24.5 2019	1	4K+	Hanne	Rastande	Rönnholmen, Hörnefors	Vb	F 2019:92
9	12.12 2019	23.12 2019	1	3K+	Hanne	Rastande	Eskiltorpsstrand	Hl	F 2019:92
10	27.4 2020	27.4 2020	1	3K+	Hanne	Sträckande	Landsort	Srm	F 2020:86
11	2.5 2020	2.5 2020	1	3K+	Hanne	Sträckande	Landsort	Srm	F 2020:86
6	4.5 2020	31.5 2020	1	5K+	Hanne	Rastande	Hörnefors	Vb	F 2020:86
12	3.6 2020	3.6 2020	1	3K+	Hanne	Rastande	Svenska Högarna	Upl	F 2020:86

Amerikansk sjöorre *Melanitta americana* 2K, med sjöorrar *Melanitta nigra*, Inlängan (BI) mars 2020.

Amerikansk sjöorre *Melanitta americana*

(35/35 – 4/4)

Sk: 1 ad. hanne str. N Domsten 15.4 (F) (Mårten Müller gm Rrk Skåne), 1 ad. hanne str. V Yttre Kattvik, 16.4 (Nils Kjellén), 1 ad. hanne str. S 3.10, Kiviks hamn (F) (Daniel Melchert, Arne Holgersson, Elias Melchert Thelaus m.fl.) och Simrishamn hamn (F) (Hans Larsson, Jesper Segergren, Tomas Svensson m.fl.).

Bl: 1 2K hanne Inlängan 28.3–5.4 (F) (Thomas Daleke, Pia Daleke).

Öl: 1 ad. hanne Björnsnabben, Ölands norra udde, 10.4 (Andreas Sandberg).

Korrigerig 2019:

Sk: Den sträckande hanne som i *Fågelåret 2019* publicerats från Yttre Kattvik 16.4 avser rätteligen en observation 16.4 2020, varför det fyndet publiceras ovan. Totalantalet fynd 2019 hamnar därmed på tio.

Fyra fåglar innebär den näst högsta årssumman någonsin efter de tio som noterades 2019. I linje med tidigare försiktiga antalsbedömningar behandlas den norrsträckande hanen vid Domsten i Öresund som samma individ som dagen efter sträckte västerut vid Kattvik på Bjärehalvön, kanske efter en u-sväng i Laholmsbukten, även om det naturligtvis inte kan uteslutas att det handlar om två fåglar. Oktoberfågeln i Sydostskåne utgör landets sjätte höstfynd och det fjärde i oktober. Under det senaste decenniet har vårfynden annars varit regel, med undantag från en augustifågel 2019. Men fyndet som stack ut mest i årets skörd var tveklöst 2K-hannen vid Inlängan, eftersom det är den första bestämda

subadulta amerikanska sjöorren för landet. Den bevisar att det sker ett visst nytillskott av amerikanska sjöorrar till våra vatten, även om dominansen av utfärgade fåglar styrker misstanken att en betydande andel av fynden varje år utgörs av återvändande individer.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Salskrake *Mergellus albellus*

1 100 par

Som sträckare och övervintrare ökar salskraken tydligt och kontinuerligt. I vårt eget häckningsområde, i norra Sverige, finns däremot en statistiskt säker minskning av antalet salskrakar (häckningstid) under 2000-talet enligt standardrutterna (Green m.fl. 2021). Endast några få häckningar konstateras i Sverige varje år och detta över en mycket stor yta.

Nb: 1 par ruvande Åsenholmsgrundet, Sangis 24.5–14.6 (Jan Andersson, Märta Sigurdsson).

Ly lpm: 1 häckning.

Lu lpm: 3 ungar Notudden, Jokkmokk 21.7 (Viktor Björkert). 6 ungar Sulajärvi, Skaulo 7.8 (Susanne Backe).

(FREDRIK FRIBERG)

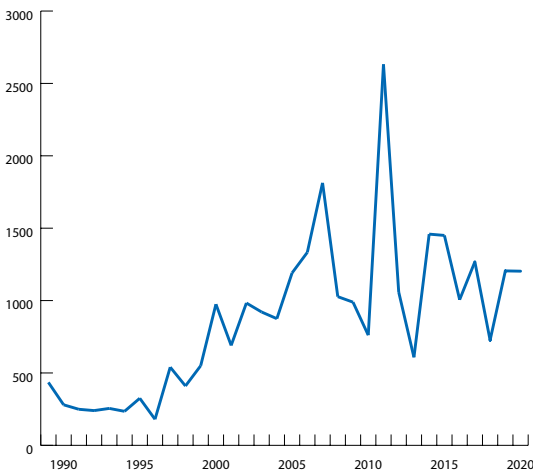
Rapphöna *Perdix perdix* NT

13 600 par

Av allt att döma finns inte några naturliga populationer av rapphöna kvar i Svealand och Norrland. Utsättningar sker dock regelbundet, men det sker uppenbarligen med fåglar av genetiskt material som inte är speciellt väl anpassat till svenskt klimat. Syf-

tet med utsättningar varierar, men huvudsakligen handlar det om utsättning för jakt eller hundträning. Även i Götaland finns stora områden där det inte verkar finnas kvar någon naturlig stam, men det bör betonas att detta handlar om spekulationer. Av årets rapporter att döma finns självreproducerande bestånd lokalt i Östergötland, östra Småland, Halland och västra Blekinge. Mer spridd, och med mer livskraftiga bestånd, är raphhönan i östra Skåne, på Öland och Gotland.

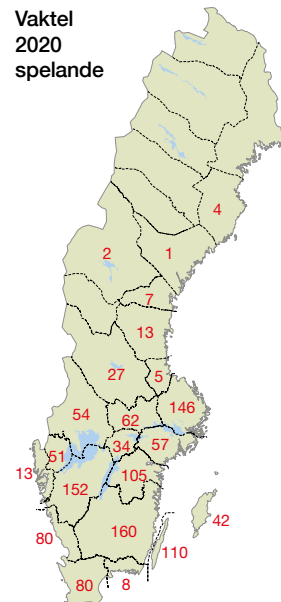
(ANDERS WIRDHEIM)

Vaktel *Coturnix coturnix* NT

Totalt 1203 spelande är ett relativt normalt antal och nästan exakt samma som 2019 års 1205 spelande. Häckning noterades så pass långt norrut som i Hälsingland.

Martin Green, Svensk Fågeltaxering, kommenterar: "Resultaten från spontanrapportering och systematiska inventeringar (natrutternas) stämmer väl-

89

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*, Lunds reningsverk (Sk) maj 2020.

digt väl överens under den period som båda dessa har funnits (2010–2020).”

(FREDRIK FRIBERG)

Nattskärre *Caprimulgus europaeus*

14 000 par

Nattskärrans ökning går igen i större delen av utbredningsområdet. För nattskärran gynnsamma faktorer skulle kunna vara förhållanden i nattskärrans flytt- och övervintringsområde men också ett intensivt skogsbruk med enstaka lämnade frötarlar. Martin Green, Svensk Fågeltaxering, kommenterar: ”Enligt nattrutterna har beståndet i princip fördubblats sedan 2010. Såvitt känt har ökningen pågått under hela 2000-talet och möjligen även något längre än så.” Några av alla positiva rrk-kommentarer:

Bl: Svenskt sträckrekord: 47 ex. str. N Lindö udde 29.5 (Fredrik Lennartsson). Värt att nämna är även 15 ex. som rastade på Utklippan under morgonen 29.5 (Johan Åhlén m.fl.).

Sm: En omfattande ringmärkningsverksamhet bedrivs sedan många år i östra Småland. Under året som gick nymärktes 262 nattskärror och 84 kontroller gjordes. Under 2020 inventerades ett område i Mönsterås kommun, där Sveriges största landbaserade vindkraftspark planeras. I området registrerades 127 nattskärror.

Ög: 151 ex. från 112 lokaler, ett rejält uppsving från tidigare år och troligtvis det högsta hittills noterat i landskapet. Mycket av den kraftiga ökningen härrör dock från en kombination av Fågelföreningen i Norrköpings

Vikbolandssatsning under året tillsammans med riktade inventeringar i Kolmårdsskogarna.

Upl: Utifrån Artportalen bedöms ändå närmare 170 spelande hannar finnas i materialet detta år, vilket i så fall är hela 60 fler än förra året och förstås återigen ett rekordantal.

(FREDRIK FRIBERG)

Blek tornseglare *Apus pallidus* (27/27–14/15)

Sk: 1 1K Näbblinjen, Äskebäskan, 24.10 (F) (Jens Morin), 1 1K Knösen 28.10 (F) (Hans-Åke Gustavsson m.fl.), 1 1K norra Stenshuvud 29–31.10 och 2.11 (F) (Hans Larsson, Lotta Ekedahl), 1 1K Kullaberg 30.10 (F) (Dan Persson), 1 1K Frägård, Brantevik, 6.11 (F) (Hans Larsson), 1 1K Simrishamns hamn 7.11 (F) (David Erterius m.fl.).

Sm: 1 1K Händelö 31.10 (F) (Göran Larsson).

Öl: 1 ex. Gårdby hamn 26.10 (F) (Ulf Gustafsson, Marcus Teveborg), 1 1K Borgholm 27.10–29.10 (F) (Markus Tallroth m.fl.), 2 ex. (kanske 3) Ölands norra udde 28.10–7.11 (Björn Karlsson, Tobias Berger, Carl Tamaro m.fl.).

Hl: 1 ex. Ringsegård, Fjärilsvägen, 24.10 (F) (Tommy Ekmark, Ilona Ekmark).

Vg: 1 1K Stora Amundö 30–31.10 (F) (Jalle Hiltunen).

Gtl: 1 1K Norsholmen 25.10 (F) (Alexander Hellquist m.fl.).

Srm: 1 ex. Landsorts fyr 30.10 (F) (Oscar Carheden, Espen Quinto-Ashman).

Tillägg 2019:

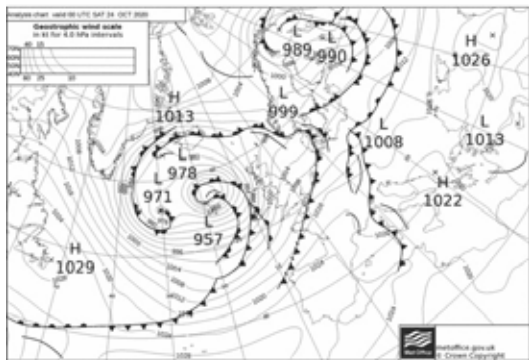
Sk: 1 1K Simrishamn 23.10 (F) (Hans Larsson, Bengt Bengtsson, Jörgen Bernsmo m.fl.), 1 1K mot S Nabben, Falsterbonäset, 20.10 (F) (Tomas Svensson, Nils

Blek tornseglare *Apus pallidus*, Kapelludden (Öl) 28 oktober 2020.

Kjellén), 1 1K mot S Nabben, Falsterbonäset, 29.10 (F) (Mattias Ullman, Nils Kjellén).

Hela fjorton fynd avseende minst femton individer innebär ett nytt årsrekord med god marginal före det tidigare rekordåret 2013 då sju fåglar noterades och 2018 med fyra exemplar. Dessutom sågs ett antal misstänkta individer som inte blev tillräckligt dokumenterade för publicering. Fynden i Småland och Västergötland är de andra för respektive landskap, medan fågeln på Landsort utgjorde ett första fynd för Södermanland. Fynden är väl koncentrerade i tid – tolv gjordes under åttadagarsperioden 24.10–31.10. Det matchar fyndbilderna från 2013, medan fynden 2018 gjordes ungefär en vecka se-

Väderläget i Europa 24.10 2020, det datum då de första bleka tornseglarna noterades i Sverige. Det djupa lågtrycket över Atlanten skapar en korridor med sydvästvindar från Iberiska halvön upp mot Skandinavien. Källa: Metoffice UK.

Blek tornseglare *Apus pallidus*, Ölands norra udde (Öl) november 2020.

nare. Vädret under slutet av oktober 2020 karaktäriserades av ett lågtryck över Nordatlanten och ett högtryck över centrala Medelhavet som tillsammans skapade en korridor med sydvästvindar från Iberiska halvön upp över Västeuropa (se väderkartan). De individer som sågs tillräckligt väl för att åldersbestämmas var alla 1K, och man kan anta att det handlade om fåglar ur sena andrakullar som beger sig ut på strövtåg norrut så länge insektstillgången tillåter. Väderläget påminde mycket om det som rådde under samma period 2013 (och även 2004, som faktiskt kan ha utgjort det verkliga rekordåret eftersom inte mindre än 23 tornseglare eller bleka tornseglare noterades i landet då, men endast en tillräckligt väl för publicering som blek – se Larson, 2016). Notabelt är att det år 2020, till skillnad från 2013, observerades flera vanliga tornseglare under inflödet, vilket motiverar höga krav på dokumentation även under goda år. De tre fynden från 2019 föll olyckligtvis bort i Fågelrapporten 2019 och publiceras därför här. De har lagts till den tidigare fyndtotalen. De tre fynden utgör också en god årssumma i ett längre perspektiv, och de gjordes under samma tidsperiod som fynden 2020. Väderförutsättningarna för ett storskaligt uppträdande verkar dock ha varit sämre 2019, med lågtryck över hela Medelhavsområdet utan några tydliga korridorer norrut.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Småtrapp *Tetrax tetrax*, Ölands norra udde (Öl) 5 maj 2020.

Småtrapp *Tetrax tetrax* (29/30–1/1)

Öl: 1 hona Ölands norra udde 5.5 (F) (Daniel Steen).

Sjätte fågeln som är säkert bestämd till en hona. Det tredje fyndet på Öland, men det första på mycket länge – de tidigare är från 1934 och 1870.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Skogsduva *Columba oenas*

12 000 par

Jmt: Noterad på minst sex lokaler under häckningstid.

Vb: Möjliga häckningar rapporterade från ca 15 lokaler, flest från Lövångerstrakten.

Nb: Antalet observationer fortsätter att öka i kustkommunerna. Arten är väl spridd, men få häckningsindicer.

Lu lpm: 5 fynd.

P lpm: 1 fynd.

T lpm: 3 fynd, vilka var fynd 9–11 i rapportområdet, varav ett vinterfynd: 1 ex. Abisko naturvetenskapliga station 1.12 (Keith Larson).

(LARS LINDELL)

Turturduva *Streptopelia turtur*

Totalt 30 ex. är det näst sämsta årsresultatet som finns i rapporteringen men förlänger bara den nedgång som pågått sedan slutet av 1990-talet. Under maj gjordes elva fynd, under sommaren (jun–aug) 13 fynd och under hösten fem fynd. Utanför detta gjordes ett udda vinter-/vårfynd i Vb. Landskapsvis fördelas 2020 års fynd på Sk (3), Bl (1), Öl (7), Gd (11), Hl (3), Boh (1), Upl (2), Vb (1) samt Nb (1).

Vb: 1 ex. Söderslätt, Teg, Umeå 12.1–16.4 (Anders Hällström, Ruaridh Häggglund, Isak Vahlström).

(LARS LINDELL)

Större turturduva *Streptopelia orientalis*

(35/35–1/1)

Vrm: 1 2K Östermalm, Kristinehamn, 3.1–26.3 (F) (Jonas Nolskog, Nils Hultman).

Lu lpm: 1 1K Silverbrandtshöjden, Gällivare, 10.10 (F) (gm Tore Holkvik).

Större turturduva brukar kunna uppträda på två olika sätt i Sverige, dels sådana fåglar som uppträcks vintertid och som återkommer flera år i rad till samma plats, dels sådana fåglar som dyker upp kortvarigt under en eller ett fåtal dagar höstetid, särskilt i norra Sverige. Oftast hittas större turturduva vid fågelmatningar. Fågeln som spenderade vintern 2019/2020 i Kristinehamn, Värmland, och som redan ingår i den tidigare fyndtotalen, sågs mellan 4.11 och 26.3.

(RAUL VICENTE)

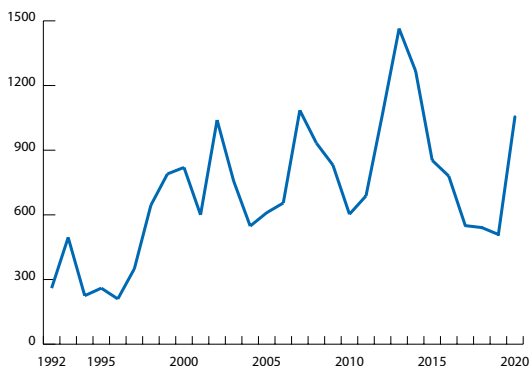
Kornknarr *Crex crex* NT

1 000 par

Totalt noterades 1225 spel., varav 1055 på fastlandet vilket är den högsta summan sedan det stora nattsångaråret 2014. Martin Green, Svensk Fågel-taxering, kommenterar: "Precis som för vakteln en art där resultaten från spontanrapportering och systematisk övervakning (natruttrerna) stämmer väl överens." Kommentarer från viktiga områden:

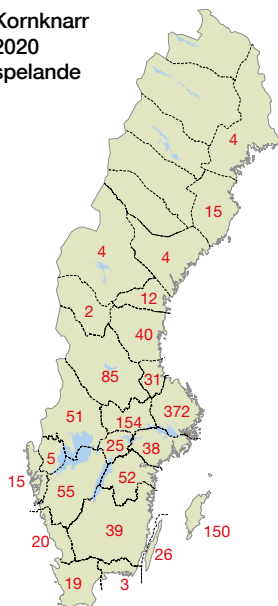
Gtl: Uppskattningsvis fanns det 150–160 spelande hannar på Gotland, varav 96 ringmärktes och 13 kontrollerades (4 märkta 2018 och 10 märkta 2019). Anledningen att antalet spelande hannar inte går att bestämma exakt är just den inomsäsongsflyttning som äger rum (Bimbi Ollberg).

Upl: Totalsumman spelande blev 338 ex. – en kraftig uppryckning från förra säsongens 181 ex., tillika betydligt fler än medelantalet för perioden 2002–2019 (=232). Faktum är att årets antal är det fjärde största sedan 1984, endast slaget av rekordåren 2012–2014 (394, 460 resp. 408 sp.). De största ansamlingarna noterades

Antal spelande kornknarrar *Crex crex* på fastlandet i Sverige (exkl. Öland och Gotland) 1992–2020.

Kornknarr 2020 spelande

Landskapsvis rapportering av spelande kornknarr *Crex crex* i Sverige 2020.

med 14 ex. Marma skjutfält (Tommy Löfgren m.fl.), Angående förekomsten på Bältinge mossar, en av landets förnämsta lokaler för kornknarr med som flest 37 spelande, lämnar Thomas Pless följande dystra besked: "Biotopen på Bältinge mossar har de senaste åren blivit mindre gynnsam för kornknarr. Vall som tidigare varit mer eller mindre obrukad har nu åter tagits i bruk och en intensiv dikning av större delen av området har genomförts. Uppskattningsvis har arealen med lämplig kornknarrsbiotop minskat med 80–90 procent de senaste fem åren."

Häckning:

Vg: 1 par Brudarebacken (Jan Funke m.fl.). Precis som 2019 konstaterades en häckning på Brudarebacken när, också precis som förra året, sex ungar sågs på platsen där två knarrar raspat hela sommaren.

Nordliga fynd:

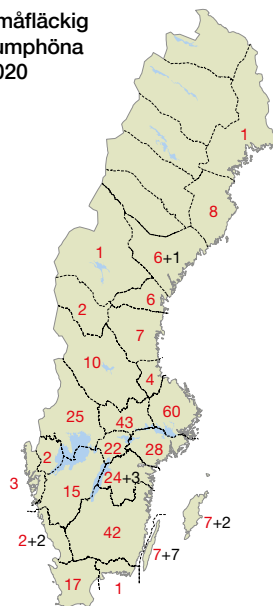
Hjd: 1 ex. spel. Där öst, Storsjö 16–21.6 (Emil Moén, Chattida Åslund, Eva Moén m.fl.). 1 ex. spel. Ängst, Älvros 18–22.6 (Kent Moén, Osborne Lindberg, Göran Storensten m.fl.). Nionde och tionde fyndet i Hjd.

(FREDRIK FRIBERG)

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* VU 400 par

Totalt 343 spel. är en av de högre årssummorna men samtidigt lägre än förra årets rekordsumma (399 spel.) som framför allt bestod i ett aldrig tidigare skädat antal i Uppland (126 spel., i år hyggliga 60 spel.). Systematiska natrutterna visar på i princip samma resultat som spontanrapporteringen. Dock var 2019 och 2020 lika goda år enligt

Småfläckig sumphöna 2020

Landskapsvis rapportering av spelande (rött) och sedda (svart) småfläckiga sumphöna *Porzana porzana* i Sverige 2020.

Fynd av småfläckig sumphöna *Porzana porzana* i Sverige åren 2000–2020. Uppgift saknas för år 2001.

natrutterna (Green m.fl. 2021). Vi kan notera att en stor andel av sumphönsen bara hörs någon natt. Hur pass rörliga är de? Det finns en påtaglig risk för dubbelräkning i Sverige i stort av denna högljudda och lättupptäckta nattsångare.

Tidigt på säsongen rapporterades ovanligt många från Lövsund i Sörmland och rrk kommenterar: "Flera fåglar hördes på platsen under perioden 26.4 till 9.5 och på kvällen 8.5 inräknades hela 8 spelande fåglar." Kan dessa vara en våg av nyanlända från sydost som sedan fortsatte längre norrut i landet och räknades "igen"? Stora antal noterades i Kvismaren (10), Lövsund, Nyköping (8), Fläcksjön (16), Tåkern (15), Hjälsstaviken (5) Vendelsjön (5).

Nordliga fynd:

Hjd: 1 ex. spel. Dravagen, Linsell 16–26.6 (Andreas Pers-

Prärietrana *Grus canadensis*, Söråsele (Ås lpm) november 2020.

son, Osborne Lindberg, Kent Moén m.fl.). 1 ex. spel. Tevsjön, Ljusnedal 30.6–5.7 (Tony Andersson, Julius Wengelin Grantén, Ulf Lindell m.fl.). Fjärde och femte fyndet i Härjedalen.

(FREDRIK FRIBERG)

Mindre sumphöna *Zapornia parva*

Åtta spelande ex. är den bästa årssumman sedan 2013 av denna art som långsiktigt minskat som gäst i Sverige. Noterbart är att samtliga sumphöns hittades i maj, vilket sammantaget ger en tidig fyndbild. Uppenbarligen var vädret fördelaktigt.

Nrk: 1 spel. 21.5, 2 spel. 22.5, 3 ex. spel. 26.5, samtliga Värstamaden, Kvismaren (Magnus Friberg).

Upl: 1 med honlätet vid Svartsjömaden, Svartsjöviken 17–29.5 (Gigi Sahlstrand m.fl.). Även vid Fysingen hördes mindre sumphöna med samma typ av läte i två omgångar, dels 25.5–9.6 vid Skånelaholm (Anders Tureson m.fl.), dels vid Fågeltornet 25.6–3.7 (Ingemar Johansson). 1 hanne Hosjön 28.5–11.6 (Leif Gustavsson, Sören Andersson m.fl.) och 1 ex. (med s.k. honlätet) Finnviken, Tämna 31.5–5.6 (Magnus Liljefors, Kalle Brinell m.fl.).

Vrm: 1 ex. spel. Välingeås mynning, Karlstad kn 7–15.5 (Carl Andersson, Henrik Andersson m.fl.) och 1 ex.

Tabell 7. Genomsnittligt antal mindre sumphöna *Zapornia parva* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
3,4	5,8	10,9	7,2	6,7	2,4	2,1	8

spel. Hovlanda, Arnön 22–24.5 (Henrik Andersson m.fl.). *Rrk Vrm*: ”Det är inte helt självklart att det är samma fågel som hörts. Det är en vecka och några kilometer mellan observationerna och den andra observationen sammanfaller med ett inflöde av arten i Mellan-sverige. Försiktighetsprincipen får dock fälla avgörandet och därför bedöms det vara troligare att det är samma fågel som gjort en förflyttning.”

(FREDRIK FRIBERG)

Prärietrana *Grus canadensis* (1/1–1/1)

Ås lpm: 1 2K+ Söråsele 12.10–19.11 (F) (gm rrk Vb).

Det andra fyndet i Sverige, det första gjordes i Västmanland 2014. Prärietranan spenderade över en månad vid ett häststall, men förmodades då vara en sen vanlig trana. De som drev verksamheten vid stallet la upp bilder på tranan på stallets Facebook-sida. Tranan höll till en början avstånd, men i takt med att kylan kröp sig på blev den tamare och tamare och gick ibland inne i stallet och åt hästfoder. Tidningen gjorde ett reportage om stallet och när det publicerades bortåt nyår fanns en bild med där tranan syntes. Men det var först efter att larmet gått från Danmark om en prärietrana som skådarerna fick nys om det svenska fyndet. Först då stod det klart att den sena tranan i Åsele i själva verket var en prärietrana, förmodligen samma individ som i Danmark. Flera europeiska fynd utgörs av prärietrana som återkommer till samma platser. Dess-

utom brukar samma individer kunna följas under flytten tillsammans med tranor och därför hittas i flera länder. Det förekommer flera underarter av prärietrana enligt litteraturen. Men underartsbestämning verkar inte helt enkelt eftersom storlekskillnaderna mellan prärietranas underarter *tabida* och *canadensis* verkar vara klinal. Bedömningen är att den nu aktuella fågeln knappast kan underartsbestämmas i fält/på foton eftersom de mått som skiljer underarterna åt överlappar och dräktkarakteristika som skiljer underarterna är små (sannolikt kan de mörkare sydligare underarterna uteslutas eftersom den svenska fågeln tycks ganska ljushuvad).

(RAUL VICENTE)

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* NT

500 par

Bedömningen från förra året om totalt 500 par står sig. De flesta landskap rapporterar stabil, stark förekomst, och förra årets uppskattningar för Bohuslän och Västergötland (uppskattat 50 häckande par 2020) var åtminstone jämfört med i 2020 troligen i underkant. Undantaget är Närke som tar till ordet "katastrofär" med en konstaterad och en möjlig häckning. Sjöfågelrutterna följer numera det nationella beståndet väl. Under perioden 2015–2020 har beståndet varit stabilt (Green m.fl. 2021).

Nordliga fynd:

P lpm: 1 ex. Fiskodlingen, Sälla 15.1–10.2 (Stefan Holmberg). Tredje fyndet i *P lpm*.

T lpm: 1 ex. Kaalasluspa 25.1–2.6 (Tage Fjällborg, Sara Sand m.fl.). Andra fyndet i *T lpm*.

(FREDRIK FRIBERG)

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

22 000 par

Hjd: 1 ex. Hedeviken 11.4 (Bert-Ivan Mattsson). Nionde fyndet i *Hjd*.

(FREDRIK FRIBERG)

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

2 000 par

Ög: Tidigare års uppskattningar om 70 par bör revideras till 110 par i stället (rrk *Ög*).

(FREDRIK FRIBERG)

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis*

100 par

Sk: Vid Rönneholms mosse har troligen tre olika par häckat lyckosamt då tre olika kullar (4+3+1), alltså åtta olika ungar rapporterats (Lars Lundquist m.fl.).

Ög: 1 häckning (2 ungar) Gästadsverken under perioden 9.4–11.8 (Björn Eriksson, Marcus Fransson m.fl.). Första säkerställda häckningen vid lokalen sedan 2016.

Tjockfot *Burhinus oedicnemus*, Trönninge ängar (Hl) 2 maj 2020.

Vg: Totalt 92 par samt 30 kullar (Peder Hedberg Fält – Hornborgadokumentet 2020).

Nordligt fynd:

Upl: 2 ex. rast. Morga, Knivsta och Graneberg, Uppsala 24.4 (Eskil Friberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tjockfot *Burhinus oedicnemus* (73/73–3/3)

Tjockfoten minskar i häckningsområden närmast Sverige. Tre ex. är ett relativt gott resultat.

Sm: 1 ex. rast. Döderhultsdalen, Oskarshamn 1–2.5 (David Ek, PG Utterfors m.fl.).

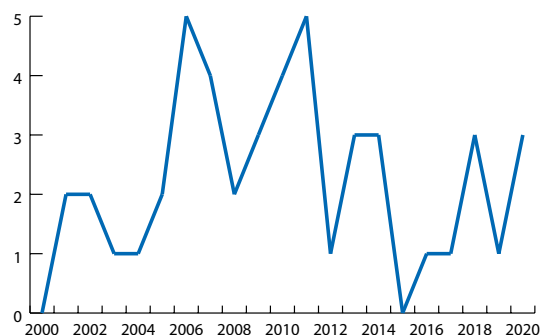
Hl: 1 ex. rast. Trönninge ängar 2.5 (Benny Ahlnér m.fl.). Fjärde fyndet i *Hl*.

Vstm: 1 ex. Norsa, Munktorp 16–18.7 (Torbjörn Hegedüs m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 8. Genomsnittligt antal tjockfötter *Burhinus oedicnemus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	0,4	0,1	0,4	1,0	2,1	2,3	3

Fynd av tjockfot *Burhinus oedicnemus* i Sverige åren 2000–2020.

Stytlöpare *Himantopus himantopus*, Nisseviken (Gtl) 31 maj 2020.

Stytlöpare *Himantopus himantopus* (31/35–2/2)

Två fynd som mycket väl kan gälla en och samma individ. Efter millennieskiftet är stytlöparen sedd åtta av de 21 åren i Sverige, men det bör också noteras att arten har ökat och i viss mån spridit sig norrut på den europeiska kontinenten.

Öl: 1 ex. på flera lokaler på NO Öland (Wikegårds våtmark–Källhamn–Högby hamn–Böda hamn–Ölands norra udde) 21–22.5 (Bo-Göran Andersson m.fl.). Femte fyndet på Öl.

Gtl: 1 ex. kunde under några dagar följas på Gotlands sydvästkust. 1 ex. Västergarnsviken, Västergarn 29.5 (Mikael Larsson, Anders Olovsson m.fl.). Samma fågel rastade kort vid Gannarreviken, Klinte 29.5 (Jim Sundberg, Sebbe Nilsson m.fl.), därefter vid Ugnens fågelskyddsområde, Sproge 29–30.5 (Bengt-Åke Larsson, Sivert Söderlund m.fl.) och Nisseviken, Hablingbo 31.5 (Anders Olovsson, Jörgen Petersson m.fl.). Slutligen sågs den åter vid Ugnens fågelskyddsområde, Sproge 3.6 (Staffan Bergsmark). Tredje fyndet på Gtl.

(ANDERS WIRDHEIM)

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*

2 000 par

Sk: Efter en kommunvis bedömning av antalet par som gick till häckning hamnade siffran på 392 par. Drygt tre fjärdedelar av dessa fanns i Vellinge, där en noggrann inventering gjordes, precis som tidigare år (Ullman, M. 2020. Inventeringar av häckande kustfåglar i Vellinge kommun. Rapport till länsstyrelsen Skåne. Rapport nr

330). Från flera lokaler är dock rapporterna bristfälliga, varför osäkerheten om hur många par som egentligen finns i Sk är stor. Bland annat missas sannolikt många av de häckningar som misslyckas tidigt. Antalet häckande par fördelades mellan kommunerna enligt följande: Burlöv 21, Helsingborg 5 (4 inland), Höganäs 6, Kristianstad 11 (1 inland), Kävlinge 3, Lomma 2 (inland), Lund 11 (alla inland), Malmö 3, Staffanstorp 1 (inland), Svedala 1 (inland), Vellinge 325 och Ängelholm 3 (2 inland).

Bl: 5 par ruvade vid Torhamns udde men bedömdes ha misslyckats med häckningarna (Petter Nordvander m.fl.). Under hela 2010-talet en negativ trend i Bl, med häckningar från endast 1–3 lokaler.

Öl: Inga häckningsuppgifter.

Gtl: Ett försök att summera maxantalen på de olika kända häckningsplatserna ger ungefär 300 par, vilket är i nivå med inventeringsresultatet från 2017 (289 par).

Hl: Ca 140 par på sju lokaler fick ut ca 100 pulli.

Sm: Periodvis många skärfläckor vid Bottorps hamn, och två par bedömdes ha försökt häcka där. Ytterligare sex par längs den södra kuststräckan, men ingen konstaterad häckning.

Ett stort antal, 700 ex. rastade i Sandvik, Ottenby, 14.7 (Ottenby fågelstation). Ansamlingen är en av de största som har noterats i Sverige. Inlandsfynd gjordes i Östergötland och östra Småland, det senaste av udda omfattning:

Sm: 45 ex. str. Nybro 27.3 (Oscar Jönsson).

(LARS LINDELL)

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*, Norrvik, Ottenby (Öl) 4 juli 2020.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

110 000 par

Sm: Fem lokaler med sammanlagt 18 spel. fåglar (Vakö myr 10 ex., Taglamyren 3 ex., Horshagafläytet 3 ex., Göl-sjömossen 1 ex. samt Horsnäsamossen 1 ex.).

Bob: Inga rapporter som tyder på häckning trots att den förmodligen sista häckningsmossen besöktes åtskilliga gånger.

Dls: En konstaterad häckning på Stora Tingvallamossen (Dals-Eds k:n) och även hörd i början av juni på Öje-mossen (Färgelanda k:n). Rapporter saknas från övriga mossar där den häckat tidigare.

Vg: Inga säkra eller troliga häckningar rapporterade. Dock totalt 8 spelande fåglar under mer än en dag på tre olika mossar. Komosse-området inventerades, och det gav 15–23 par. Därtill mer sporadiska observationer av spelande och/eller sedda fåglar på ytterligare några lämpliga lokaler.

Ög: Som mest 8 spel. Kärnskogsmossen 10.3–10.6 (Tommy Eriksson m.fl.).

(LARS LINDELL)

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva* (86/88–5/5)

Sk: 1 2K+ Äspet, Åhus 10.6 (F) (Lotta Ekedahl, Jan Ekedahl m.fl.).

Öl: 1 2K+ Norrvik, Ottenby 4–6.7 (F) (Eskil Friberg, Simon Carrington m.fl.).

Ög: 1 2K+ Härnaviken, Svartåmyrningen 14.6 (Johan Jensen), 1 2K+ Svensksundsviken 2.7 (F) (Fredrik Sahlin, Bengt Österberg).

Dlr: 1 2K+ Stumnäs 15.7 (F) (Martin Molin).

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica*, Välen (Vg) 7 juli 2020.

Flera fynd av sibirisk tundrapipare under året än vanligt. Fynden är ganska representativa för arten, med fynd koncentrerade till juni och juli. Med tanke på att den sibiriska populationen är stor och att arten häckar så långt västerut som till Tajmyr är det intressant att inte fler höstfynd av ungfåglar görs.

(RAUL VICENTE)

Tabell 9. Genomsnittligt antal sibiriska tundrapipare *Pluvialis fulva* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	0	0,8	2,8	2,8	2,4	5

Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica* (18/18–1/1)

Vg: 1 2K+ Välen, Göteborg, 7.7 (F) (Hans Börjesson).

Tillägg 1999:

Öl: 1 1K Sandvik, Ottenby, 18.10 (Birger Risberg, Lennart Risberg).

Det andra fyndet för Västergötland och sjunde juli-fyndet blev en kortobs – bara upptäckaren hann se fågeln innan den försvann. Raritetskommittén godkände under 2020 även ett fynd av amerikansk tundrapipare från Öland 1999 – det blott fjärde fyndet av en ungfågel på hösten. Fyndet har lagts till den tidigare fyndtotalen. Totalt har alltså 19 fynd av denna i Sverige mycket sällsynta art gjorts.

(RAUL VICENTE)

Mongolpipare *Charadrius mongolus*, Stavstensudden (Sk) 1 juli 2020.

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Lu lpm: 1 ex. rastade Hösundet, NV Jokkmokk, 26.9 (Emma Nilsson, Kjell Wågberg, Ida Jansson) samt noterad Telebäcken–Tvättstugubäcken, Jokkmokk, 29.9 (Sebastian Kirppu). Fjärde och femte fyndet i *Lu lpm*.

(LARS LINDELL)

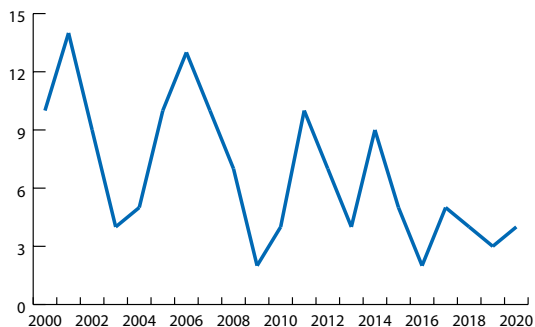
Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

1 800 par

Nordliga fynd: Två säkra häckningar i Lycksele. Därmed totalt 4 säkra häckningar i *Ly lpm*.

Ly lpm: 1 pulli Hällforsen, Lycksele 25.6 (Per Hansson) och 3 pulli Asptjärn, Lycksele 28.6 (Magnus Fridolfsson).

(FREDRIK FRIBERG)

Rapporterade svartbenta strandpipare *Charadrius alexandrinus* i Sverige 2000–2020.

Svartbent strandpipare *Charadrius alexandrinus* RE

Fyra fynd av fyra exemplar 2020 är under medel för senare år.

Sk: 1 2K+ hanne Ängsnäsets lagun, Falsterbo 8.6 (Joakim Hagström m.fl.).

Öl: 1 hanne str. S Sebybadet 6.8 (Manfred Dornhäuser).

Hl: 1 hanne rast. Lynga, Morup 3–8.5 (Kicki Westman, Oscar Berkefalk Westman m.fl.), 1 hona rast. Korshamn, Morups Tänge 13.5 (Tommy Ekmark, Ilona Ekmark m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Mongolpipare *Charadrius mongolus* (8/8–1/1)

Sk: 1 2K+ honf. Stavstensudden 1–3.7 (F) (Tommy Holmgren m.fl.).

Nionde fyndet i Sverige och tredje fyndet för Skåne. Mongolpiparen sågs i dagarna tre, även om fågeln sågs lämna Stavstensudden tidigt på morgonen sista dagen för att inte ses mer. Mongolpipare delas oftast in i fem underarter, där de västliga underarterna (*atrifrons*-gruppen som anses bestå av tre underarter) sannolikt är de mongolpipare vi främst berörs av. Det är troligare än att vi berörs av de östliga underarterna (*mongolus*-gruppen) som i Europa verkar vara allra sällsyntast i uppträdandet. Men det finns stora svårigheter med att bestämma underarter av mongolpipare då överlappen i karaktä-

Orientpipare *Charadrius veredus*, Torslandaviken (Boh/Vg) 31 maj – 1 juni 2020.

rer hos underarterna är stora och övergångszonerna är relativt dåligt utredda. Bestämningslitteratur har främst behandlat utfärgade individer och bestämningen av honfärgade fåglar blir därför desto svårare, även med god dokumentation. Den västliga *atrifrons*-gruppen och den östliga *mongolus*-gruppen föreslås ibland bli uppdelade i två arter, *C. atrifrons* (med tre underarter) respektive *C. mongolus* (med två underarter).

(RAUL VICENTE)

Ökenpipare *Charadrius leschenaultii* (19/19–1/1)

Vstm: 1 honf. Frövijön 6.6 (F) (Ulf Hansson, Johan Brelander, Fredrik Engström).

Första fyndet av denna sällsynta vadare i Västmanland. Som vanligt blir ålders- och könsbestämning klurig när det kommer till vadare. Även gamla fåglar kan vara dåligt utfärgade om de valt att inte gå till häckning. Av denna anledning publiceras fågeln som honfärgad. Fågeln upptäcktes sent på kvällen på Sveriges nationaldag och sågs bara den kvällen.

(RAUL VICENTE)

Orientpipare *Charadrius veredus* (0/0–1/1)

Boh/Vg: 1 2K+ honf. Mudderdammen, Torslandaviken, 31.5–1.6 och Risholmen, Torslandaviken, 1.6 (F) (Mikael Molin, Mikael Nilsson, Uno Unger).

Äntligen en ny art för landet! Denna i Västpale-

arktis mycket sällsynta art blev plötsligt även sedd i Sverige. Fågeln upptäcktes vid den klassiska Göteborgslokalen Torslandaviken, men först uppmärksammas som en skum honfärgad pipare, där bestämningen snarare lutade åt kaspisk pipare. Ganska snart började bestämningen diskuteras än mer när karaktärer faktiskt fanns som pekade mot den snarlika och ännu sällsyntare arten orientpipare. Huvudteckningen avvek från kaspisk pipare och fågeln var större i kroppsstorlek, hade gulare ben och mörk vingundersida – karaktärer som var spikarna i kistan och som gjorde att Sverige stod inför en ny art för landet, till mångas glädje! Intressant nog observerades även en orientpipare i Nederländerna den 15 augusti 2020. Detta har varit en art som grannländerna Finland och Norge har förärats med och något som har varit många svenska skådarens dröm. Äntligen slog drömmen in. Orientpiparen sågs både i landskapen Västergötland och Bohuslän.

(RAUL VICENTE)

Myrspov *Limosa lapponica* **VU**

400 par

När det gäller rapporteringen är den som vanligt bristfällig och endast några enstaka fynd under häckningstid kan redovisas. Intressant längre söderut kommenterat av rrk Dlr: ”1 par samt en hane, ’upprörd, varnande’ Idre s:n, Älvdalen 2.7”. Det

Rödspov *Limosa limosa*, Faludden (Gtl) 21 maj 2020.

finns ingen säker dokumentation att myrspovar skulle häcka så långt söderut. Historiskt finns en observation som gjordes på Långfjället 13.6 1992 av en intensivt varnande fågel. Då kommenterade rrk så här: "Fågeln bör ha varit på nordsträck men varningsbeteendet kan tala för något annat. Under 1991 spelade 2 ex. i västra Härjedalen 6–7 mil norr om Långfjället."

Ly lpm: Ett par observerat i lämplig häckbiotop i Ammar-näsområdet.

T lpm: 2 par norra delen av T lpm 4–5.6 (Martin Widén).
(FREDRIK FRIBERG)

Rödspov *Limosa limosa* EN

115 par

Årets fyndbild liknar de senaste åren i stora drag, där det görs fynd över hela landet från norr till söder med en kraftig tyngdpunkt på de södra landskapen. Det mest positiva vad gäller rödspovens status som framtida svensk häckfågel är att numerären på Öland fortsätter att ligga stabilt på en relativt hög nivå. På Gotland har rödspoven det tyvärr betydligt tuffare med endast ett fåtal par kvar. Vid Svartåmyningen i Östergötland fanns som mest nio par samlade, men de verkar ha väldigt svårt att gå till häckning och lyckas med detta. I norr hade Norrbotten sitt näst bästa år hittills med fem fynd av sex rödspovar. Det noteras en del sträckande rödspovar

varje höst, och från Öland rapporteras det från hösten 2020 ovanligt låga sträckssiffror, något som möjligen speglar att det går dåligt för våra rödspovar på flera håll. Flera rapportkommittéer betonar att de i många fall är osäkra på vilken underart som deras rödspovar tillhör, och dem som inte är bestämda till underart publiceras här. Generellt kan man säga att *L. l. islandica* dominerar mer och mer ju längre fram på säsongen det är.

I listan nedan redovisas de häckuppgifter som har kommit in samt de fynd som har rapporterats från landskapen i de nordligare delarna av Sverige.

Sk: Inventeringen i Kristianstads Vattenrike gav totalt 19 individer, varav två par på Isterån och sex par på Häslövs ångar. Minst fyra kullar bedöms ha kläckts och minst en unge ha blivit flygg. Antalet par ökar i Vattenriket medan antalet individer minskar (Roine Strandberg, Mirja Ström-Eriksson). Dessutom fanns ett par vid Vombsjön under april (Jens Morin m fl).

Öl: Det öländska beståndet uppskattas till minst 80 par, dvs. oförändrat jämfört med föregående år. Dock var antalet sträckande rödspovar blygsamt under juli–september med endast 36 noterade individer (snitt 47 str. per höst).

Ög: Ytterligare ett år med katastrofalt häckningsutfall: Inga ungar eller 1K-fåglar noterades i Svartåmyningens naturreservat. Enda fyndet av en 1K-fågel gjordes i stället vid Svensksundsviken, där 1 ex. rastade vid Bråborg och Beteby 29–31.7 (Fredrik Lindmark m fl). Dock sågs sammanlagt 9 par vid Svartåmyningen var-

av ett par på bo som gjorde ett häckningsförsök. Under året gjordes ytterligare ett fåtal fynd av rödspov i landskapet.

Gtl: Häckningar i Faluddenområdet ca 2–3 par och på Färö 2–3 par. Misstanke om häckning även på Skenholmen 2 par och Grötlingboud 1 par.

Gstr: 1 ex. Iggöskaten, Iggön 5.9 (Peter Mathisen).

Hls: 1 ex. Sässman, Sässmanområdet 9.6 (Anders Delander m.fl.).

Jmt: 1 ex. Galhammarviken 2.5 (Kent Moén, Eva Moén m.fl.).

Mpd: 1 ex. Stornäsens NR 19.5 (Thomas Granfeldt, Birgitta Chorell m.fl.).

Vb: 1 ex. Ladutkiken, Brånsjön 22.5 (Rolf Sandberg m.fl.).

Nb: 1 ex. Norrfjärden 2.5 (Staffan Sundin, Krister Jakobsson m.fl.). 1 ex. Klubben, Alvik-/Ernsåsomr. 3.5 (Viktor Persson, Kerstin Sundberg-Persson m.fl.). 1 ex. Avans Färjeläge, Avan 4.5 (Lars Sundberg). 2 ex. Storholmen, Ångesbyn 6–7.5 (Karin Edfast, Peter Öhman m.fl.). 1 ex. Försöksstationen/Agro Park, Öjebyn 8–13.5 (Thorbjörn Bergman, Sture Sandberg m.fl.).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Fynd av underarten:

Isländsk rödspov *Limosa l. islandica*

37 isländska rödspovar är det lägsta antalet sedan 2016, då 25 säkerställda individer rapporterades. I genomsnitt noteras det runt 70 varje år. Det kan finnas flera anledningar till det låga antalet 2020. Dels varierar antalet naturligt, dels nämner flera av rapportkommittéerna att man är osäker på vilken underart som många fynd tillhör och dessa lämnas därför obestämda. Kunskapen om hur man skiljer *limosa* och *islandica* åt har ökat, men samtidigt är det klokt med en fortsatt försiktighet med bestämmandet av underart. Höstfynden dominerade totalt under året. Det enda rena vårfyndet gjordes i Lule lappmark, som därmed också fick sitt första fynd av underarten. I vanlig ordning gjordes de allra flesta fynden i södra Sverige med en tyngdpunkt mot sydväst.

Sk: Totalt sågs 11 ex. under året och likt året före var samtliga ungfåglar som sågs under hösten.

Hl: 1 ex. i juni samt 3–4 ex. under hösten. Ett mycket magert uppträdande.

Öl: 1 1K Bondängen, Ottenby 13.9 (Mats Waern m.fl.), 1 ex. Bondängen, Ottenby 8–30.10 (Albin Mauritzon m.fl.) Det går inte att utesluta att fynden ovan rör samma individ.

Vg: Bara 1K-fåglar under hösten. Minst 5 ex. i Dättern-området.

Vrm: 1 1K Södra Hyn 10–11.8 (Anders Boström m.fl.), 3 1K Södra Hyn 13.8 (Dan Norberg m.fl.), 2 1K Södra Hyn 21–24.8 (Dan Norberg m.fl.), 1 1K Södra Hyn 25.8–6.9 (Magnus Köpman m.fl.). 4 ex. Värmlandsnäs

sydspets 18.9 (Magnus Köpman, Stefan Asker).

Nrk: 1 ex. Oset 27–28.8 (Anders Bertebo, Tord Sundström m.fl.). 1 ex. Boglundsängen 29.8–10.9 (Bengt Ahl, Lennart Eriksson, Bengt Jalsborn m.fl.).

Vstm: 1 1K Gnien, Ramnäs 19.8 (Ralf Lundmark, Mikael Mälberg).

Upl: 1 1K Ledskärsviken 10.9 (Pekka Westin) och 1 1K på samma lokal 18–22.9 (Kalle Brinell, Osborne Lindberg m.fl.).

Vb: 1 ex. Västerfjärden, Uds 27–30.8 (Birger Risberg, Ralf Norberg m.fl.) och 1 ex. Dammen, Degernässlätten, Uds 9–17.9 (Emmanuel Naudot, Christer Olsson m.fl.).

Lu lpm: 1 ex. Abborrsundet, Jokkmokk 22.4 (Bo-Anders Arvidsson, Kjell Wågberg m.fl.). Första fyndet i Lu lpm.

(MAGNUS STRÖMBERG)

Roskarl *Arenaria interpres* EN

900 par

Det är få svenska fågelarter som minskat så stort och kontinuerligt och som idag har en population med mindre än 1000 par. Populationen av roskarl uppskattades i *Fåglarna i Sverige* (Ottosson et al. 2012) till 1900 par.

Det nationella beståndets utveckling följs numera väl av den nationella övervakningen av häckande kustfåglar (Kustfågelrutorna). Trots den korta tidsperioden som denna funnits (2015–2020) finns en statistiskt säkerställd minskning av antalet roskarlar i skärgårdsmiljö i landet (Green m.fl. 2021). Regional kustfågelövervakning (i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Gävleborgs län har gett ett negativt men inte statistiskt säkerställt mönster 2010–2020 (Haas & Green in press). Vidare har inventeringar av häckande fåglar på havsstrandängar i södra Sverige visat en kraftig minskning 2003–2018 (Ottvall m.fl. 2019). Tillsammans ger detta en god beskrivning av utvecklingen liksom av utbredning och antal under de senaste tio åren. Från programmet i Bottniska viken framgår också att beståndet i Norrbotten och Västerbotten har varit stabilt 2010–2020, medan beståndet i Västernorrland och Gävleborgs län har minskat kraftigt under samma period (Haas & Green in press).

Egentligen står nationella uppskattningar och faller med förekomst och trend från Ångermanland och norrut, där mer än hälften av den uppskattade svenska populationen fanns vid tiden för *Fåglarna i Sverige*. Likt till exempel svärta önskas riktade och än mer storskaliga inventeringar av kustområden i Ångermanland, Västerbotten och Norrbotten. I samtliga dessa tre landskap rapporterar rrk om få fynd på häckningsplatser.

(FREDRIK FRIBERG)

Sydlig kärrsnäppa *Calidris alpina schinzii*, Foteviken (Sk) april 2020.

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Ly lpm: 1 ex. Hällforsen, Lycksele 4-5.6 (Ninni Ekström, Mikaela Båtsman m.fl.). Tionde fyndet i *Ly lpm*.

Lu lpm. 3 ex. rast. Luspebryggan 29.5 (Barbara Leibiger, Ingo Leibiger). Åttonde fyndet i *Lu lpm*.

(FREDRIK FRIBERG)

Brushane *Calidris pugnax* **VU**

25 000 par

Häckningar i södra Sverige:

Sk: Inga fynd i lämplig häckningsbiotop gjordes under året (ett fynd 2018). Det är nu över tio år sen brushanen försvann som regelbunden skånsk häckfågel.

Öl: Enstaka rapporter om misstänkt häckning från strandängar på sydöstra Öland.

GtL: Rapporterna ger ingen möjlighet att bedöma antalet häckningar. (2017 fanns inventeringsresultat som visade 39 "par" på Gotland.)

(LARS LINDELL)

Sandlöpare *Calidris alba*

P lpm: 1 ex. rast. Malmesjaure, Moskosel 23.7 (Rolf Segerstedt). Andra fyndet i *P lpm*.

(FREDRIK FRIBERG)

Kärrsnäppa *Calidris alpina*

Fynd av underarten:

Sydlig kärrsnäppa *Calidris a. schinzii* **CR**

60 par

Inga säkra fynd i Halland eller på Gotland. Det är

fortfarande bara drygt 100 år sedan som vår sydliga kärrsnäppa var en utbredd häckfågel i södra Sverige tillsammans med dubbelbeckasin och brushane. I inlandet fanns den sist kvar intill större sjöar som Hornborgasjön, Östen och Tåkern. Under de senaste 50 åren har den hankat sig kvar vid södra Sveriges kuster men successivt tynat bort.

Sk: Kring kärnområdet i Foteviken i år sågs 21 ad. (Mattias Ullman, Stefan Cherrug). Flera par gick till häckning, men troligen var det bara ett par som fick ut ungar. Honan i detta par kläcktes i Halland för mer än 10 år sedan och hennes gener blir ett bra tillskott till populationen kring Foteviken. Övriga par prederades tyvärr. *Öl*: Siffror saknas från året. Utifrån data i Artportalen har endast enstaka häckningar konstaterats.

(FREDRIK FRIBERG)

Skärsnäppa *Calidris maritima*

1 800 par

Blott två rapporter från häckningstid:

Jmt: 1 ex. spel. Stekenjokk 2-3.7 (Göran Pettersson, David Armini, Irene Hofstedt).

Ly lpm: En hona ruvande Båtsajaure, Björkfjället, 27.6 (Niklas Andersson, Frida Johnsson).

Stora ansamlingar:

Sk: 100 ex. Orskären, Hallands Väderö, 27.2 (Nils Kjellén) är den största koncentrationen som har rapporterats från *Sk* (upptäcktes under en flyginventering).

Sm: Största flocken 240 ex. rast. Furö 10.4 (Åke Nilsson).

Prärielöpare *Calidris subruficollis* 1K, Näsholmarna (Sk) 22 september 2020 t.v. och Svågans mynning (Hls) september 2020.

Boh: 200 ex. Bolleskären, Hönö, 22.3 (Per Björkman) är den högsta noteringen i Göteborgstrakten samt 600 ex. (i två flockar) Väderöarna, Tanum, 9.11 (Peter Grahm).
Srm: 729 ex. rastade Vattungarna, Oxelösund, 22–27.3 (Leo Mäkinen, Leif Nyström m.fl.). Fyndet är det största antalet som har rapporterats i Artportalen. Dessutom minst 500 ex. Svartbådarna, Oxelösund, 14.11 (Kalle Brinell).

Inlandsfynd:

Dls: 1 ex. rastade på Kräklingarna, Melleruds k:n, 8.11 (Håkan Krave, Jan Johansson). Tredje fyndet i Dalsland.

Ög: 2 ex. Sättunaviken, Roxen, 10.10 (Martin Fransson m.fl.).

Nrk: Sett till de tio senaste åren noteras att enstaka individer årligen ses rasta i oktober på Storhjälmaren.

Vstm: 2 ex. rastade på Nyckelgrundsstenen, Arboga, 30.10 (Johan Brenander, Ulf Hansson, Fredrik Engström). Sjätte fyndet i Västmanland.

Vrm: 4 ex. Hammarö sydspets 20.5 (Anders Boström m.fl.) samt 1 ex. samma plats 31.10 (Dan Mangsbo m.fl.).

(LARS LINDELL)

Småsnäppa *Calidris minuta*

Ås lpm: 1 ex. Klimpviken, Klimpfjäll 8.6 (Håkan Rune, Inga Olofsson). Andra fyndet i Ås lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Prärielöpare *Calidris subruficollis* (140/146–4/4) Totalt 4 ex. 2020 är ett normalt antal för senare år.

Sk: 1 1K Lilla Hammars näs, Foteviken 20–24.9 (Robert Tuveson, Peter Anderson, Tommy Holmgren m.fl.).

Gtl: 1 ex. Faludden, Öja 24–26.10 (Fredrik Anmark, Lars Anmark m.fl.).

Hls: 1 ex. födosökande Svågans mynning, Bjuråker 11–15.9 (Mats Axbrink, Cecilia Krohn m.fl.).

Vb: 1 1K rast. Degernäsbäcken, S väg, Uds 7–20.9 (Joel Hallingfors, Emmanuel Naudot, Ralf Norberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 10. Genomsnittligt antal prärielöpare *Calidris subruficollis* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,2	0,4	0,8	1,8	4,8	6,5	4

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*

Totalt 12 ex. är ett relativt normalt antal efter fjolårets bottennäpp.

Sk: 1 ex. Strömnäs, Löddesnäs 29.5 (Lars Nilsson, Musse Björklund, Mikael Grantén m.fl.) och 2 ad. Hörte hamn 23–25.7 (Per Anders Bertilsson, Gustav Tallroth, Tommy Holmgren m.fl.).

Bl: 1 ex. Torhamns udde 19.9 (Anders Rimne, Annika Annemark).

Ök: 1 ad. hanne Beijershamn 19.7 (Stefan Johansson m.fl.). 1 ex. Pumphusdammen, Kastlösa 27.9 (Mats Wallin). 1 1K Ottenby 16–17.10 (Viktor Eriksson m.fl.).

Tuvsnäppa *Calidris melanotos*, Stornäsets naturreservat (Mpd) 15 september 2020.

Hl: 1 ad. Munkagårdsfloen, Morup 30.6 (Simon Hofverberg).

Upl: 1 ad. rast. utanför fågeltornet, Vendelsjön 19–21.7 (Nina Janelm m.fl.).

Dlr: 1 ex. Kyrkbyttjärn, Falun 8–14.7 (Lars Wallström, Urban Grenmyr, Yngve Johansson m.fl.). Åttonde fyndet i Dlr.

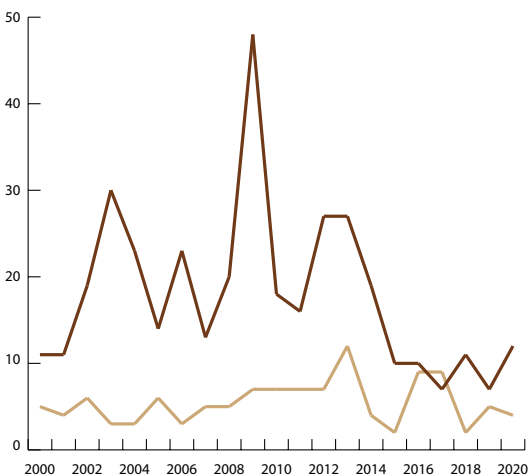
Mpd: 1 ex. rast. Stornäsets NR 13–16.9 (Bruno Nordin, Rode Nordin m.fl.). Tredje fyndet i Mpd.

Vb: 1 2K+ rast. Långviksskatan, Täftelandet 11–12.7 (Emmanuel Naudot, Ritu Andersson, Anton Gustavsson m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 11. Genomsnittligt antal tuvsnäppor *Calidris melanotos* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,1	0,5	1,7	3,4	7,7	21	15	12

Rapporterade prärielöpare *Calidris subruficollis* (ljusbrun kurva) och tuvsnäppor *Calidris melanotos* (mörkbrun) i Sverige 2000–2020.

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus* (27/28–1/1)

Öl: 1 1K Ottenby 16–21.10 (Ida Hansson, Anette Magnusson, Lars Hansson).

Höstens enda fynd av större beckasinsnäppa gjordes på Öland under en typisk tid för arten i landet. Närmare hälften av de svenska fynden utgörs av ungfåglar på hösten, främst under perioden slutet av september och hela oktober. Flera av fynden gäller individer som stannat i flera dagar, liksom årets individ. Det här var Ölands fjärde fynd av arten.

(RAUL VICENTE)

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

1 800 par

Vårflyttningen pågick under perioden 27.4–25.5, dvs. under ett helt normalt tidsspänn. Antalsmässigt blev vårflyttningen en "succe" med tanke på de senaste årens magra resultat. Totalt påträffades 181 ex., varav 165 spelande. Detta är det högsta antalet som rapporterats under 2000-talet (tidigare som flest 170 ex. 2013) och långt över medelantalet de

Större beckasinsnäppa *Limnodromus scolopaceus*, Ottenby (Öl) oktober 2020.

senaste fyra åren (=108). Särskilt bör nämnas Västergötland och Uppland med 18 respektive 20 spelande. Inga sommarfynd (juni–juli) gjordes i södra Sverige.

Höstflyttningen startade med 1 ex. Paviken Gtl 8.8 (Olof Armini). Totalt rapporterades 64 ex. vilket är nära medelantalet för perioden 2002–2019 (=74, variation 37–178).

Fynd i Norrland utanför häckningsområdet är ovanliga och förtjänar att nämnas:

Gstr: 1 ex. rast. Björkeåns utlopp, Storfjärden, Hillevik 3.5 (Mats Dahlén) och 1 ex. spel. Hamrångeängarna, Hamrånge 22.5 (Marcus Bergström).

Hls: Två fynd av totalt fyra fåglar vilket är något av ett rekord speciellt med tanke på att tre fåglar spelade tillsammans under flera majnätter. 3 ex. spel. Finflo 14–17.5 (Mats Axbrink m.fl.) och 1 ex. rast. Hölick 18.9 (Johan Södercrantz).

Mpd: 1 ex. Åstholmen, Tynderö 27.9 (Mattias Edman, Stefan Heimdahl). Senast arten observerades i landskapet var 2017.

Nb: 1 ex. Ny-Jass, Norra Bredåker 18.9 (Rolf G Gustafsson).

Från artens häckningsområde rapporterades lek på sex lokaler i Härjedalen varav ett mindre spel på nyupptäckt lokal. Dessutom ett varnande ex. på välbekant lokal där spel ej rapporterades i år. I Jämtland försvårades besöken på kända lekplatser av de stora snömängder som låg kvar i fjällen i maj och början

av juni men även till viss del av den pågående pandemin orsakad av coronavirus. Sju kända spelplatser med totalt minst 69 spelande hannar har rapporterats. I södra Lappland konstaterades spelande fåglar på tre lokaler i Åsele lappmark och på fem lokaler i Lycksele lappmark.

(MARTIN TJERNBERG)

Wilsonbeckasin *Gallinago delicata* (1/1 – 0/0)

Upl: 1 ex. spel. Skyttorp-Knyppplan 18.4–3.5 (L) (Raul Vicente, Aron Norrby, Mårten Wikström).

Förra årets spelande fågel återvände till mångas glädje för ytterligare en sejour. Till skillnad från upptäcktsåret kunde wilsonbeckasinen inte ses eftersom den envisades med att bara spela i mörker.

(HANS LARSSON)

Tereksnäppa *Xenus cinereus* (231/235–4/4)

Tereksnäppan häckar i en sedan lång tid isolerad population vid finska Bottenviken, en population som efter en successiv minskning står på randen till totalt försvinnande. Arten har likväl ett stort utbredningsområde från östra Europa genom Asien till Stilla havet. Men det går dåligt för många vadarer som övervintrar i södra Asien och framtiden ser inte särskilt ljus. I år föreligger fyra fynd.

Sm: 1 ex. Erstadkärret, Visingsö 22.5 (Jan Blomqvist, Håkan Ydregården, Marita Ydregården m.fl.).

Terekšnappa *Xenus cinereus* med mindre strandpipare *Charadrius dubius*, Munkagårdsfloen (Hl) 8 maj 2020.

Hl: 1 ex. rast. Munkagårdsfloen, Morup 8–9.5 (Stig-Arne Gullbrantz, Angie Cederlund m.fl.).

Ög: 1 ex. Herrebro våtmark 22.6 (Mats H Johansson). Sjätte fyndet i Ög.

Upl: 1 ex. rastade kortvarigt i Ledsjär på kvällen 24.6 (Anders Eriksson m.fl.). Fågeln beskrevs som nervös och lockade flitigt. Försvann vid 21-tiden mot VSV med två rödbenor. Nionde fyndet i Upl.

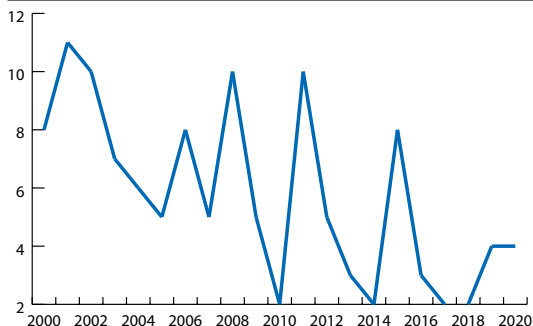
Tillägg 1982:

Gf: 1 ad. Bredsandsudde, Gotska Sandön 23.5 (Ulf Skyllberg, Michael Wiking). Behandlad och godkänd av Raritetskommittén då terekšnappa var Rk-art 1982.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 12. Genomsnittligt antal terekšnappor *Xenus cinereus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,2	0,4	2,1	3,5	5,0	7,5	4,1	4

Rapporterade terekšnappor *Xenus cinereus* i Sverige 2000–2020.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

19 000 par

Arten förefaller vara ganska stabil inom häckningsområdet i fjälltrakterna från norra Dalarna och norrut. Svensk Fågeltaxerings standardrutter ger ingen tydlig trend – antalet observerade individer varierar ganska kraftigt. Vid artens svenska sydgräns i Dlr gjordes tio fynd under häckningstid men inget av dessa gäller dunungar. I övriga landet ses smalnäbbad simsnäppa sällsynt till sparsamt under både vår- och höststräck, men inte heller där finns några tydliga trender. Normalt passerar de äldre fåglarna söderut under sommaren och ungfågarna på sensommaren eller tidig höst. Detta år gjordes ett oktoberfynd, vilket är ovanligt:

Hl: 1 1K Getteröns naturreservat, Getterön 8–11.10 (Linnea Henriksson, Lasse Olsson m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*

Två vinterfynd, fyra fynd under perioden slutet av maj till början av augusti och 33 fynd under senare delen av hösten. I den sistnämnda summan gömmer sig flera dubbleräkningar (av fåglar som passerat genom flera landskap) och det är vanskligt att försöka beräkna det verkliga antalet individer. Fyndbilden stämmer relativt väl med den förväntade såväl när det gäller tidpunkt på året som var i landet fåglarna

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius*, Skummeslövsstrand (HI) 4 november 2020.

setts. Noterbart är sommarfynden på ett skär i Hjälmaren och i en liten våtmark i Småland.

Sk: 1 ex. i februari och 8 ex. i sep–nov.

Öl: 1 ex. Ottenby 6.11 (Jörgen Fritzson m.fl.). 1 ex. str. S Triberga läge–Segerstads fyr–Gräsgårds hamn–Össby 11.11 (Bertil Breife m.fl.).

Sm: 1 ex. Stomsjö våtmark, Värnamo 5–6.8 (Bengt Larsson, Stefan Andersson, Bo Gillberg m.fl.). 1 ex. Svarvingsskär, Mönsterås 7.11 (Oscar Nordahl, Joakim Holm). Sjätte fyndet i Kalmar län och andra fyndet i Jönköpings län.

Hk: 9 ex. under okt–nov.

Boh: 7 ex., varav 1 ex. i feb och 6 ex. i okt–nov.

Vg: 6 ex., varav 5 ex. på Vinga i skärgården och 1 ex. i Vänersborgsviken i inlandet, samtliga i okt–nov.

Upl: 1 ex. Horsten 30.9 (Anders Haglund). 1 ad. hona 2.6 str. N rätt över det lugna havet ca 2 km V Svenska Högarna framför båten med observatörerna (Anders Eriksson, Magnus Liljefors och Michael Tydén).

Nrk & Vstm: 1 ad. hanne rast. Nyckelgrundsstenen, Arboga 16–20.7 (Leif Sildén m.fl.).

Hls: 1 ex. rast. Härte, Morsviken 29.10 (Johan Myhrer). Första fyndet i Hälsningland.

Vb: 1 ex. Ostögrundet, Ostnåshalvön 24.5 (Emmanuel Naudot). Tionde fyndet i Vb.

(ANDERS WIRDHEIM)

Tabell 13. Genomsnittligt antal brednäbbade simsnäppor *Phalaropus fulicarius* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	1,0	2,4	3,2	7,0	15	22	30

Mindre gulbena *Tringa flavipes* (20/20–1/1)

Vg: 1 1K+ Sjöryd, Dättern, 18–20.9 (F) (Magnus Hallgren, Mari Sundell).

Första fyndet för Västergötland! Fågeln uppehöll sig på den mycket fina vadarlokalen Sjöryd vid Vänersnäs. Observationsomständigheterna och tillgängligt fotomaterial har inte medgivit en helt säker åldersbestämning, men det mesta pekar åt att det rörde sig om en 1K-fågel, vilket även tidpunkten på året indikerar. Efter några goda år strax efter millennieskiftet är mindre gulbena inte ens i närheten av årlig i landet och detta var det första exemplaret sedan 2013.

(HANS LARSSON)

Rödbena *Tringa totanus*

27 000 par

Öl: Höststräcket enligt Artportalen utan jämförelse är det bästa hittills i landet! Exempelvis utraderades fjolårets svenska dagsträckrekord på 905 ex. vid Triberga läge 5.7. Det nya lyder på 1 510 ex. str. vid Ölands södra udde, Ottenby 8.7.

(FREDRIK FRIBERG)

Dammsnäppa *Tringa stagnatilis*

16 fynd av 17 individer är något lägre än föregående år och strax under genomsnittet på 21 individer för de senaste 30 åren. Intressant är att fynden fortsätter att beröra hela landet även om tyngdpunkten of-

tast ligger i de södra delarna. I Västerbotten gjordes ett häckningsförsök vilket är ovanligt i Sverige. Det misslyckades dock. Norra Lappland fick sitt första besök av dammsnäppa.

Sk: 1 ex. Järvallen, Lundåkrabukten 1.5 (Kenny Nordström, Arne Holgersson m fl), 1 ex. Vegeåns mynning, Urvålinge 30.5 (Christian Nilsson, Mårten Müller m fl), 1 ex. Klingavälsåns utlopp 14–16.6 (Jens Morin, Johan Fagefors m fl), 1 ex. Hasslarps dammar 16.6 (Stefan Siwersson, Paul Tufvesson m fl). Dammsnäppan har varit årlig i Skåne sedan 1986, och antalet fynd har legat stabilt på 1–5 ex/år.

Öl: 1 ex. Norrvik, Ottenby 16–19.5 (Lars Lindell, Robert Lager m fl), 1 ex. Sandbyborg 11.7 (Anders Carlsén), 1 ex. Ottenby 5.10 (Leif Nordin m fl).

Ög: 1 ex. Sättunaplattformen, Svartåmynningens nat.res, 19.6 (Magnus Danestig), 1 ad. Sjötuna udde, Tåkern 7.7 (Tommy Eriksson), 1 ad. Sättunaviken, Svartåmynningens nat.res. 2–6.8 (Stig Holgersson).

Srm: 1 ex. Tornmaden, Strandstuviken, Nyköping 11–12.5 (Samuel Wivstad, Mattias Ohlberg m.fl.).

Upl: 1 ex. Ledskär 10.8 (Håkan Söderman).

Ång: 1 ex. Husum Kasaviken, Husum 3.5 (Jonas Konradsson, Ulf Norberg m.fl.). Tredje fyndet i Ång.

Vb: 1 ex. Lillskärsudden, Sörmjöle 4.5–10.6 (Christina Adolfsson, Thomas Ågren m.fl.), 1 ex. Tegelviken, Änåset 4.5 (Leif Bildström), 2 ex. Lillskärsudden, Sörmjöle 21–30.5 (Tommy Magnusson m.fl.), 1 ex. Dammen N Jvg, SÖ Degernässlätten, Uds 8–18.6 (Lars Edenius, Emmanuel Naudot m.fl.) och 2 ex. rast. samma lokal 11.6 (Emmanuel Naudot). Rrk Vb bedömer att det rör sig om 3 ex. – 1 ex. vid Änåset samt ett par som har rört sig mellan olika lokaler.

T lpm: 1 ad. rast. Ollanpää 14.5 (Lotta Nygård). Första fyndet i T lpm och N Lpl.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 14. Genomsnittligt antal dammsnäppor *Tringa stagnatilis* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,3	1,2	6,7	21	27	22	17

Grönbenas *Tringa glareola*

130 000 par

Vi följer arten nationellt i de södra landsdelarna och i år finns rapporter som följer:

Sk: 1 ex. spelade på Svenskemyr 5.6 (Björn Herrlund) och 1 ex. sågs på samma lokal 15.6 (Lennart Persson). För femte året i rad görs fynd under häckningstid med varnande fåglar på gränsen till Småland. Observationerna indikerar att det fortfarande finns enstaka par som gör häckningsförsök i de allra nordligaste delarna av landskapet.

Sm: 24 lokaler med totalt ca 30 ex. hyser spelande grönbenor under perioden 20.5–30.6 men ingen konstaterad häckning.

Svartvingad vadarsvala *Glareola nordmanni* 1K, Falsterbo (Sk) 13 augusti 2020.

Ög: Som mest åtta ex. spelade vid Kärnskogsmossen under maj och juni (Jussi Tranesjö m.fl.), och på närbelägna Skallemossen noterades två spelande individer 29.5–3.6 (Tommy Eriksson).

Vg: Glädjande, och lite oväntat, konstaterades två häckningar med 2+2 sedda ungar! Varnande fåglar på ytterligare tre lokaler och permanent revir på fem lokaler, med totalt 12 individer. Därutöver spelade fåglar på några lokaler, där det i flera fall är svårt att avgöra om det avser rast. eller stationära fåglar.

Dls: Enda lokal med en trolig häckning är Bredmossen i Färgelanda k:n, men det är också troligt att inga eftersök har skett på de andra mossar den häckat på under senare tid.

Bob: En spelande grönbenas påträffades på ett hygge vid Mellan-Kornsjön, Naverstad, Tanum 30 maj (Martin Kvarnbäck).

(FREDRIK FRIBERG)

Svartvingad vadarsvala *Glareola nordmanni*

(33/35–1/1)

Sk: 1 1K str. N Nabben och Flommen, därefter stationär vid Landgrens holme och Bakdjupet, Falsterbonäset, 13.8 (F) (Tomas Svensson, Nils Kjellén, Bengt Grandin).

Ny art för Falsterbonäset! Femte för Skåne. Årets fågel uppmärksammades på lätet och kunde relativt snabbt hittas och bestämmas säkert med ledning av vingundersidans färg då den passerade observatörerna med nordlig kurs. Den hittades strax därpå rastande vid Landgrens holme i Skanör där den kunde beskådas av tillresta skådare. En ungfågel i södra delen av landet i början av augusti smälter bra in i statistiken för ”höstfynd”.

(HANS LARSSON)

Tretåig mås *Rissa tridactyla*

55 par

55 konstaterade häckningar på Nidingen samt ytterligare 5 bon på ön utan ägg eller ungar (Josefina Pehrson, Tommy Järås). Vid Fladens kasunfyr i Kattegatt häckade 5 par (Tommy Järås). Det totala beståndet i Halland (och Sverige) var detta år 65 par, vilket är det mesta som noterats sedan arten etablerade sig som häckfågel 1967.

I övriga landet, och framför allt i Östersjön, noterades höga antal under höststräcket. Bl.a. noterades 17 ex. str. SV Härnö södra i Ångermanland 21.10 (Pekka Bader, Björn Gustafsson, Leif Johansson). På Öland gjordes 67 fynd av totalt 135 str. under perioden 20.10–27.11, vilket är den högsta höstnoteringen hittills. Även i Blekinge noterades ett nytt höstrekord med 79 ex. 2.10–21.11.

Inlandsfynd:

Sm: 1 1K str. Vidablick, Vättern 14.10 och 1 ad. str. samma lokal 28.10. 1 ex. str. SV med 20 skrattnåsar vid Skammelstorp 126, Kalmar 2.11 (Hans Olofsson). 1 1K str. Jättabron Odensjö 6.11 (Jonas Starck).

Vg: 19 individer, samtliga under senhösten i Vänern (en fågel i slutet av oktober, alla övriga i november).

Dls: 20 ex. str. SV Rörvik, Vänersborgs k:n 24.10–26.11 (Ingemar Johansson, Ulf Lindell, Anders Regeskog m.fl.). 1 1K str. S Näs, Melleruds k:n 24.10 (Håkan Krave). 1 1K funnen död Bäckefors, Bengtsfors k:n 8.11 (gm Per Undeland). 1 ad. str. SV Dalaborg, Melleruds k:n 28.11 (Håkan Krave, Jan Johansson).

Ög: Tre fynd av 7 ex. varav samtliga är inlandsfynd och ett utgörs av ett vårfynd i maj: 1 ad. sågs rasta vid Stocklycke hamn, Omberg, Vättern 9.5 (Magnus Wadstein, Jesper Wadstein). Höstens fynd utgörs av 1 1K förbiffyngande Sättunaplattformen, Svartåmynningens Naturservat, Roxen 19.10 (Göran Friman) samt 5 ex. (2 2K+ + 3 1K) Hästholmen, Vättern 25.11 efter en tids hårda vindar ifrån västsektorn (Tommy Eriksson m.fl.).

Srm: 1 ad. str. O Norrsundet, Hjälmarensund, Eskilstuna 30.4 (Joachim Strengbom). 1 ad. str. V Kvicksundsbron, Eskilstuna 19.10 (Yonas Ericsson). 3 1K str. V Torshälla huvud, Eskilstuna 23.10 (Sten Ljungars, Monica Ljungars). 1 1K str. V Pottskär, Kvicksundsbron, Eskilstuna 25.10 (Jacob Rudhe, David Liderfelt).

Upl: 1 ad. Ekoln 26.4 (Fredrik Sundberg, August Thomasson). 1 ad. Skå-Säby 18.5 (Carl Magnus Strömbäck m.fl.).

Vstm: 1 ad. rast. Hällsjön, Fläckebo/Haraker 2-5.5 (Johan Brenander m.fl.) samt 7 str. 1K under perioden 23.10–13.11, flertalet vid Kvicksund.

Vrm: 1 1K Hults hamn 22.11 (Karl Hammar), 1 1K Medhamns hamn 27.11 (Lars Peter Jansson m.fl.), 1 1K Medhamns hamn 30.11 (Roland Thuvander).

(ANDERS WIRDHEIM)

Tärnmås *Xema sabini*

Ett udda år för tärnmåsen i Sverige med en märklig fyndbild. Såväl februarifynden, vilka sannolikt rör en och samma individ, som marsfyndet är faktiskt de första för dessa månader hittills i Sverige! Fynden i Gästrikland under senhösten samt novemberfyndet i Bohuslän är inte lika extrema, men den stora majoriteten av de svenska fynden utgörs normalt av ungfåglar (1K) i september–oktober.

Bob: 1 ad. str. S Kråkudden, Hönö 21.2 (Nils Abrahams-son). 1 ad. str. S Kråkudden, Hönö 22.2 (Martin Alexandersson m.fl.). 1 ad. str. S Hyppeln 23.2 (Roger Eskilsson, Lars Fribing). 1 2K födosökande Kråkudden, Hönö 19.3 (Roger Eskilsson, Tina Widén, Per Gustavsson). 1 1K str. S Björnhuvudet, Öckerö 19.11 (Bengt Karlsson).

Gstr: 1 2K+ str. SO Eggegrund 21.10 (Simon Stenberg Jönsson, Edvin Klein).

(ANDERS WIRDHEIM)

Tabell 15. Genomsnittligt antal tärnmåsar *Xema sabini* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,9	2,4	4,3	21	21	9	4

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*

2 800 par

Som vanligt har vi svårt att klara oss utan riktad inventering. Senast det gjordes var 2007–2008. Egentligen står ju allt och faller på riktade insatser i rätt begränsade områden i Väster- och framför allt Norrbotten som tillsammans står för närmare 90 procent (!) av den svenska populationen (i *FiS* 2500 av 2800 par). Vi får inte särskilt mycket hjälp av spontanrapporteringen.

Martin Green, Svensk Fågeltaxering, fyller på om Nordsverige: ”Det kushäckande beståndet följs idag mycket väl dels av den nationella övervakningen av häckande kustfåglar och dels av det regionala programmet för häckande kustfåglar i Bottniska viken. Kustfågelrutorna ger stabila antal i skärgårdsmiljö 2015–2020. Sjöfågelrutorna visar på kraftig ökning, huvudsakligen i inlandsmiljö, under samma period (Green m.fl. 2021). I Bottniska viken (Norrländskusten) har det varit stabila antal med dragning åt det positiva hållet 2010–2020. Samma mönster i Norrbotten–Västerbotten där huvuddelen av dvärgmåsar finns (Haas & Green in press).”

Men: I södra halvan av Sverige finns egentligen inga positiva uppgifter, och de rrk-analyser som föreligger ger en bild av en minskande population.

Rrk-kommentarer:

Vg: Fem häckande dvärgmåsar noterades under 2020

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*, Arriesjön (Sk) maj 2020.

samt åtta fåglar som inte bedömdes som revirhävande. Detta är lägsta siffran sedan 2013 då arten uteblev helt.

Nrk: I år gick endast sex par till häckning i Sörbysjön, Kvismaren. Det sågs många dvärgmåsar under hela häckningsperioden men endast sex häckningar kunde alltså hittas. Minst 2 ungar blev flygga. Årets toppnoteringar på Hjälmarén lite lägre än normalt.

Upl: Häckningar (totalt 56 häckande par): vid Kallrigafjärden (10 par 13 flygga par), Karl-Jansrabben, Lövestabukten (20 par), Vendelsjön (26 par). Detta är klart färre än de närmast föregående åren.

Vrm: Under Vänerinventeringen noterades 59 revirhävande fåglar på sju skär och ett flertal fåglar ruvade. (Per Gustafsson, Peter Hjelm, Dan Mangsbo m.fl.). Vid Träfoteren, Södra Hyn sågs två vuxna fåglar bygga bo 26.5 (Per Gustafsson), men eftersom inga senare observationer finns övergav fåglarna förmodligen lokalen.

Dlr: 1 par Flinesjön, Hedemora 14.6–6.7 (Yngve Johansson, Thomas Möller, Mariana Karlsson m.fl.). Som mest ca 60 ex. vid Tisjökölen, Malung-Sälen i maj, oklart hur många häckande men 15–20 par ruvande 25–30.5 (Andreas Öster, Börje Dahlén, Hans Erik Eriksson m.fl.). Inga häckningar konstaterade i Älvdalens kommun men ett fynd under häckningstid: 1 par Gryveldammen, Hållstugan 13.6 (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Gstr: Minst 13 par med lyckade häckningar vid Orarna där 9 pulli ringmärktes 25.6 (Per Aspenberg, Lars Strindberg) och minst 26 halvtora ungar sågs vid lokalen 5.7 (Per Aspenberg). Trolig misslyckad häckning även i skrattnåskolonin vid Skatudden, Norrsundet 1 par 31.5 (Mats Westberg, Helena Persson).

Hls: Ålsjön "inga ungar flygga pga predation från trana".

Ång: "En gissning är att det handlar om kanske 120 par som försöker häcka i landskapet."

Vb: Ca 82 par med höga häckningsindicer spontanrapporterades under 2020. Detta är färre än under de närmast föregående åren. Utan riktad inventeringsinsats är det svårt att uttala sig om vare sig den västerbottniska populationens storlek eller senare års trend.

Nb: 100 ex. ruvande Tullparken, Haparanda (Markku Henriksson). 3 ex. ruvande Nördfjärden, Piteå 6.6 (Thorbjörn Bergman). 17 par bo, ägg/ungar Storgrundet, Rödkallen, Luleå skg. 15.6 (Christer Olsson). 4 par bo, ägg/ungar Korkea, Haparanda skg. NP 17.6 (Christer Olsson). 15 ex. besöker bebott bo Stora Hönsungrynnan, Tunnskär, Kalix skg. 21.6 (Jan Andersson). 15 par föda åt ungar Malören nat. res. Kalix skg. 15.7 (Hampus Lejon). Max 20 pulli Nedre Avan, Boden (Lars Sundberg, Mats Bergquist).

Hjd: Häckningar: I Storsjöområdet uppehöll sig ett trettiotal individer och uppskattningsvis sex par hade bo med observerade dunungar. 4 par ruvande Håsjön, Vemhån 1-30.6 (Göran Storensten, Bo Johnsson, Michaela Engström m.fl.). 17 ad. ruvande Tännadalens reningsverk 8.6 (Ralf Lundmark).

Jmt: Två par sågs på bo vid Dolparna i Ånn i juni. Det var enda rapporterna med höga häckningskriterier, men liksom i fjol sågs ett gäng ungfåglar (30 ex) rasta vid Ridvadet i Ottsjön i början av augusti, vilket indikerar häckning av något tiotal par vid myren Fettjorna där intill.

(FREDRIK FRIBERG)

Rosenmås *Rhodostethia rosea* 1K, Rösernas våle (HI) 23 november 2020.

Rosenmås *Rhodostethia rosea* (25/25–1/1)

HI: 1 1K str. S Rösernas våle, Lerkil, 23.11 (F) (Erik Landgren).

En ensam lycklig skådare hade äran att få hitta Hallands fjärde rosenmås, denna gång en årsunge som sträckte söderut nära land en blåsig novemberdag. Bara fem av de tidigare fynden i Sverige har rört ungfåglar. Möjligen kan Hallandsfågeln länkas till den ovanligt goda förekomsten av arten utanför Svalbard i början av september 2020, då bland annat en flock på hela 36 individer noterades (Dutch Birding 42:366) och intressant i sammanhanget är de två unga rosenmåsar som turnerade längs Nederländernas kust i mars–maj 2021 (Dutch Birding 43:227).

(HANS LARSSON)

Svarthuvad mås *Ichthyaeetus melanocephalus*

8 par

Totalt 143 fullfjädrade ex. är ny toppnotering! Fortsatt stabil förekomst sammanfattas från kärnområdet i Blekinge.

Bl: Totalt 7 par på två lokaler i Sölvesborgs kommun som producerade endast 3 juv.; 5 par på Norrören med åtminstone 1 flygg unge samt 2 par på Falkaholmen med 2 flygga ungar. En fortsatt positiv trend även om ungfågelproduktionen var förvånansvärt låg. Efter omkring tio år med årliga häckningar kan det konstateras att arten bör anses som en regelbunden häckfågel i Bl.

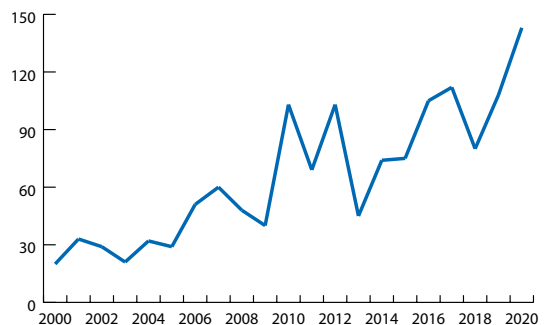
Vg: Vid fjolårets häcklokal sågs med säkerhet endast en ad. fågel, som höll revir i skrattmåskolonin från en vecka in i april till början av juni. Den verkar inte ha samhäckat med någon skrattmås. Av beteendet att döma så var det en hane. Det bedöms vara samma fågel som tillfälligt sågs vid både Lången och Hornborgasjön.

Dlr: 1 3K Rudängsmyrans våtmark, Borlänge 4–5.6 (Lennart Andersson m.fl.). 1 3K samma lokal 7.6 (Sven-Erik Person Yngve Johansson m.fl.). Bedöms av rrk vara samma individ. Andra fyndet i Dlr. Första fyndet vid Lindängen, Orsa 13.5 2015.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 16. Genomsnittligt antal svarthuvade måsar *Ichthyaeetus melanocephalus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,1	0,3	0,7	5,2	20	26	88	143

Rapporterade svarthuvade måsar *Ichthyaeetus melanocephalus* i Sverige 2000–2020.

Vitvingad trut *Larus glaucooides*, Värmdö (Upl) december 2020.

Vittrut *Larus hyperboreus*

Efter ett relativt högt antal fynd 2019 var vittruten tillbaka på en lägre nivå 2020. Det är endast Bohuslän som avviker med inte mindre än nio fynd. Utöver dessa gjordes endast drygt tio fynd, varav två gäller fåglar som stannat kvar över årsskiftet 2019/2020.

Sk: 1 2K i Lindby, Önnarp 1–2.1 (Roland Holmström m.fl.). Samma individ höll senare till kring Simrishamn småbåtshamn 13–25.1 (David Erterius m.fl.). Troligen var denna individ identisk med den fågel som sågs i Abbekås hamn 31.12 2019. 1 2K str. Ö Yttre Kattvik 4.1 (Jan Cronlund m.fl.). Samma fågel sträckte även förbi Malen, Båstad 4.1 (Thomas Svanberg) och noterades även fortsätta sin väg norrut i södra Halland. En långsamtannande 3K höll till kring Krageholm herrgård, Krageholmsjön 7.4–16.5 (Staffan Sundin m.fl.).

Öl: 1 ad. str. S Stora Rör-Mörbylånga 24.10 (George Gustafsson, Bo Lundström m.fl.).

Hl: 1 2K str. N Skummeslövsstrand 4.1 (Fredrik Engström, Emil Lundahl, Mikael Haraldsson m.fl.).

Boh: Nio fynd av ensamma yngre individer detta år. De fördelade sig på januari 5 ex., februari 1, april 1, november 1 och december 1.

Vg: 1 2K Göteborgs fiskhamn 3–25.1 (Karin Magnander m.fl.). 1 2K Gamlestaden 5.3 (Roger Eskilsson). 1 1K str. SV Galterö 14.11 (Stefan Svanberg m.fl.).

Upl: 1 3K rast. Ladugårdsgärdet, Södra Djurgården 4.5 (Andreas Brehammar, Svante Söderholm), senare på kvällen samma individ Gråviken, Lidingö (Peter Lundberg).

Hls: 1 3K rast. Bollnäs avfallsanläggning 2–6.1 (Stefan Persson m.fl.). 1 3K Hudiksvalls hamn 13–28.2 (Mats Axbrink m.fl.). 1 3K Varpen, Bollnäs C 11.3–7.4 (Stefan Persson m.fl.). Fynden kan gälla samma individ – en kvarstannare från december 2019.

Vb: 1 1K str. SV Sönerstgrundet 23.10 (Birger Risberg, Mikael Wikström, Ralf Norberg).

Lu lpm: 1 ex. Station, Vuollerim 18.5 (Bengt Larsson, Mariette Forsgren). Nionde fyndet i Lu lpm.

(ANDERS WIRDHEIM)

Vitvingad trut *Larus glaucooides*

Sju fynd under året, varav de två vårfynden avviker från den gängse fyndbilden med flest observationer under senhöst och vinter. Så när som på 2003 och 2006, då inga fynd gjordes, har arten varit årlig sedan millennieskiftet. Normalt görs färre än tio fynd per år, men 2012 nåddes Europa av en invasion av denna grönländska art, vilken resulterade i 37 fynd i Sverige.

Öl: 1 2K Kapelludden 6.5 (Kjell-Olof Hedlund, Bengt Andersson, Elon Wismén m.fl.).

Hl: 1 3K rast. Nidingen 28.4 (Josefina Pehrson, Johan Bergquist, Linnea Johansson m.fl.). 1 1K str. S Skummeslövsstrand 23.11 (Christopher Gullander, Ronny Svensson m.fl.).

Upl: 1 1K Björnö, Värmdö (Uppland) 24–28.12 (Tomas Axén Haraldsson, Johan Joelsson m.fl.).

Vrm: 1 1K Medhamns hamn 24.11–3.12 (Torbjörn Mossberg m.fl.), 1 1K Medhamns hamn 27.11–15.12

Kaspisk trut *Larus cachinnans*, Juleboda (Sk) 2 oktober 2020.

(Per Lif, Lars Thornberg m.fl.). Fynd nummer tre och fyra i Värmland. Två olika exemplar, den första en ljus individ och den andra en mörk individ.

Gstr: 1 1K rast. Forsbacka soptipp 3.12 (Kalle Brinell).
(ANDERS WIRDHEIM)

Kaspisk trut *Larus cachinnans*

Den kaspiska truten ökar långsiktigt men fortfarande saknas den som häckfågel. Taxonet, som ju betraktas som god art, ses under hela året i sydöstra delen av landet med en tydlig topp under sensommaren och hösten. Analys saknas från Skåne. Imponerande totalsummor rapporteras från Blekinge med 326 ex., Öland med 246 ex. och Gotland med 220 fynd (upp till 25 ex./rapport). Det är fullständigt omöjligt att avgöra det verkliga antalet.

Gbg: "Proppen ur för kaspisk trut i Göteborg! Aldrig förr har mer än två exemplar setts på ett år i rapportområdet och med årets åtta fynd av tio exemplar höjs totalsumman från 13 till 21 fynd" (rrk Gbg).

Ö Sm: "Hela 20 fynd av 25 ex. sågs under året och det är rekordmånga för regionen. Tidigare högstanotering är nio fynd 2016" (rrk Ö Sm).

Vstm: 1 2K Färjkajen, Västerås 3–7.11 (Daniel Green m.fl.). Nionde fyndet i *Vstm*.

Vrm: 1 2K Oleby fiskodling, Torsby 2--24.12 (Dan Mangsbo, Jan Håkansson m.fl.). Fjärde fyndet i *Vrm*.

Hls: 1 1K Klasan, Hårte, Jättendal 3.11 (Stefan Persson). Tredje fyndet i *Hls*.

(FREDRIK FRIBERG)

Medelhavstrut *Larus michahellis*

Totalt 27 ex. innebär en nästan lika låg summa som förra årets 24 ex. Landskapsvis fördelning: Sk (22), Bl (3), Öl (1) och Hl (1).

En långstannare i Halland:

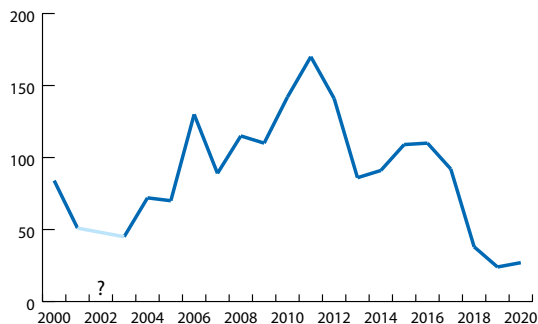
Hl: 1 1K Träslövsläge 16.7–31.8 (Joakim Karlsson m.fl.).
(FREDRIK FRIBERG)

Silltrut *Larus fuscus* **VU** (*L. f. fuscus*)

11 100 par

Årets sammanställning av silltrut är precis som fjolåret en översikt där *fuscus* och *intermedius* slås ihop. Nedan redovisas kommentarer från rrk som i första hand visar på trender på silltrut som häckfågel på olika håll i landet.

Mönstret från de senaste åren håller i sig. Före-

Rapporterade medelhavstrutar *Larus michahellis* i Sverige 2000–2020. Uppgift saknas för år 2002.

komsten av silltrut är relativt stabil över hela landet. Populationen är stark i många landskap norrut, medan den är svagare och mer fåtalig söderöver. Några landskap visar på en tydlig ökning av antalet par under 2020 som Västergötland, Stockholmsdelen av Uppland och Medelpad.

Flera rnk fortsätter att rapportera om låg häckningsframgång, något som är viktigt att fortsätta att hålla koll på framöver.

Likt tidigare år så är underlaget för att bedöma trender för silltrut mycket starkare för östersjötruten än vad det är för nordsjösilltruten, något som beror på att det saknas underlag från Halland och Bohuslän.

Sk: Nordsjösilltrutarna i nordväst fortsätter att häcka på Hallands Väderö, där totalt 78 ex. noterades i lämpliga häckningsbiotoper runt om på ön, varav 62 ex. noterades på Stora Måseskär, Hallands Väderö (Karl G Nilsson, Thomas Wallin m fl).

Sm: Ingen häckning konstaterad i år men uppgifter finns om fem revir.

Öl: 1 par fick ut ungar vid Grönhögen på Träskofabrikens tak.

Vg: Silltruten ökade till 157 revirhävande fåglar 2020, den högsta noteringen hittills. Den största kolonin på 60 ex. fanns på Måsskären väster om Källandsö (Jan Rees).

Ög: Noterad på fem lokaler i den Östgötska skärgården där en möjlig eller trolig häckning kan ha ägt rum, vilket är en någorlunda stabil men fåtalig numerär sett till senare år.

Dls: 82 revirhävande individer vilket är lägre än fjolåret.

Srm: 97 häckningar, varav flertalet i Stockholmsområdet.

Upl: 972 häckande par rapporterade. Inga inlandshäckningar. Från Stockholmsområdet rapporteras en kraftig ökning med största kolonin vid Ängsholmen, Fjäderholmarna med 110 par (Ulrik Lötberg, Claes Kyrk).

Vrm: I Vänerns skärgårdar räknades 58 revirhävande fåglar under Vänerinventeringen (Per Gustafsson, Dan Mangsbo m.fl.), vilket är den högsta siffran hittills för värmalandsdelen.

Gstr: Den häckande populationen i landskapet skattades till 183 par, vilket är fler än under föregående år. Sett i ett längre perspektiv så minskar silltruten i Gästrikland.

Hls: Drygt 800 par räknades i sex kolonier. Det finns dock åtskilliga kolonier som inte räknades under året. Populationen uppfattas som relativt stabil.

Mpd: 502 par fördelade på 18 kolonier varav den största har 50 par. Det är nästan en fördubbling jämfört med 2019.

Äng: Rapporterna omfattar totalt cirka 160 häckande par spridda över ett dussin lokaler längs kusten. Hela 119 adulta silltrutar sträckte förbi Härnön 22.8 (Björn Gustafsson, Pekka Bader).

Vb: Häckningar eller möjliga häckningar görs längs en stor del av kuststräckan i landskapet. Flest finns vid Yt-

ter-Åhällan, Norrmjöle (Peter Sunesson, Nils Karlsson), där 20 par sågs, och vid Linnbracken, Holmöarna (Andreas Garpebring, Åsa Gustafsson m fl) med 15 par.

Nb: Bedömt ca 70 par på åtta lokaler under omständigheter som tyder på häckning. Dock bara en handfull ungar observerade (Storgrundet, Rödkallen i Luleå skg samt Korkea i Hap skg).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Sandtärna *Gelochelidon nilotica* (83/96–4/5)

Öl: 1 ex. str. Össby-Skärlöv-Stenasabadet-Gårdby 2.6 (F) (Magnus Hellström, Yonas Ericsson), 1 ex. Ölands södra udde 16.8 (Per Johan Ulfendahl).

Hl: 2 ex. str. N Bua 24.5 (Mikael Larsson).

Vg: 1 ex. Hångers udde, Hornborgasjön, 1.6 (F) (Ebba Adolfsson, Angelica Swärdson, Märten Wikström).

Ett mycket bra år för arten med fyra fynd av fem fåglar även om de åtta fynden av tio individer 2013 såklart ligger i särklass. Fågeln i Hornborgasjön sticker ut från mängden då den fanns på lokalen större delen av dagen, annars är normen snabbt förbiflygande individer som försvinner utan spår.

(HANS LARSSON)

Skräntärna *Hydroprogne caspia* NT

510 par

Totalt noterades 631 par, varav 517 par häckade i kolonier och 114 som solitära par. Sammanlagt 583 ungar blev ringmärkta. Länsvis fördelas paren enligt kartan här intill. Den största kolonin fanns på Stenarna i Uppland. Där häckade 190 par och dessa

Skräntärna
2020
häckande par

Länsvis fördelning av de 631 paren häckande skräntärnor *Hydroprogne caspia* i Sverige 2020.

Skräntärna *Hydroprogne caspia* och gråtrut *Larus argentatus*, Kalmar dämme (Sm) 4 april 2020.

fick inte mindre än 250 flygga ungar. Det är det bästa kända häckningsresultatet i en svensk koloni.

Övriga anmärkningsvärda fynd:

Hl: 1 2K str. S vid Gubbanäsan (Mikael Nord) resp. Busör (Peter G Bengtsson) så sent som 16.11. Fynd i nov är mycket ovanliga av denna art som i huvudsak är tropikflyttare.

Nrk: 115 ex., varav 40 1K, Storhjälmaren 27.7 (Leif Sildén), ett ovanligt stort antal av rastande individer.

T lpm: 1 ad. Kuoksu O Vittangi 14.6 (Lotta Nygård). Andra fyndet i T lpm

(ANDERS WIRDHEIM)

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis* NT

1 400 par

Totalt 1431 par är en hög nivå, faktiskt något högre än toppåret 2019.

Sk: Framgångssagan fortsätter för den nyetablerade kolonin vid Landgrens holme, Skanör. Från 12 par 2018 och 104 par 2019, till årets 204 par (Mattias Ullman).

Bl: 410 par ruvande Falkaholmen, Tredenborg 14.5 (Patrik Olofsson, Patric Österblad). 320 par ruvande Norrören, Norje 14.5 (Patrik Olofsson, Patric Österblad). 49 par Gräsholmen, Inlängan 1.6 (Rolf Larsson). 1 ex. föda åt ungar Torhamns udde 9.7 (Petter Nordvander). Betydligt färre antal häckare bland kolonierna i Sölvesborgs kommun än fjolåret, men fortfarande ett högt

snitt i parallell med senaste tio års observationer under häcktid.

Sm: 2 ex. föda åt ungar Storkläppen, Västervik 22.7 (Mats Gothnier). En häckning konstaterad, den första i östra Småland sedan 2013.

Hl: Minst 30 par häckade på Tärnö i Båtafjorden, Bua (Mikael Larsson, Gunnar Nyström m.fl.).

Vg: 1 par med matning av flygg årsunge Galterö (Christopher Magnusson m.fl.).

Bob: 1 par med matning av flygg årsunge Gamla Bovik, Björkö (Bo Brinkhoff m.fl.).

Gtl: 77 par Storholmen, Lausholmar (Kjell Larsson). 51 par Gräsholmen, Lausholmar (Kjell Larsson). 102 par Sigdesholm, Rone (Kjell Larsson). 42 par Heligholmen, Vamlingbo (Kjell Larsson). 151 par Skenholmen, Rute (Kjell Larsson). 3 par Lilla Karlsö, Eksta (Björn Hjernquist). Totalt 426 par, en minskning med 63 par, 2019 häckade 360 par på Heligholm mot 42 par detta år. Dock har de andra kolonierna längs ostkusten ökat något.

Hls: 1 ex. Hällängberget Rogsta 23.6 (Mats Axbrink). Sjätte fyndet i Hls.

(FREDRIK FRIBERG)

Småtärna *Sternula albifrons* NT

630 par

Sk: Arten inventerades i landskapet 2020. Totalt hittades 93–123 par. Det regionala beståndet bedöms stabilt kring 100 par, med viss variation mellan åren (Bengtsson, K., *Anser* nr 1:2021). Vid den årliga inventeringen

Skaggtärnor *Chlidonias hybrida*, Draven (Sm) 27 september 2020.

av strandängar i Vellinge kommun noterades 71 häckande par, en klar uppgång från förra årets låga 41 par. Flest fanns vid Näsholmarna och vid norra Flommen (Mattias Ullman).

Bl-Öl-Gtl: inga uppgifter.

Hl: 24 häckande par. Största koloni var Balgö med 11 par och N. Ören, Vassvik, med 5 par. Vid flera häckningsplatser rapporterades under året om upprepade störningar från det rörliga friluftslivet.

Sm: En häckning på Örarevet (Musse Björklund, Li Astander m.fl.) samt tre revir i Torsås kommun.

Nb: Fyra säkra och två troliga häckningar på Rödkallen/Storgrundet är ett gott resultat. Även en säker häckning på Malören och troliga i Kallax och på Haparanda Sandskär. Beståndet har tidigare uppskattats till omkring 10 par i Norrbottens skärgård, men det här året kan det ha varit i underkant eftersom det finns flera obsar under häckningstid i lämplig biotop i Luleå skärgård.

Inlandsfynd gjordes i Ög.

(LARS LINDELL)

Skaggtärna *Chlidonias hybrida* (25/33–1/2)

Sm: 2 2K+ Fridnästornet, Draven, 26–27.9 (F) (Stefan Andersson m.fl.).

Småland ligger med sex fynd av arten nu rätt efter Skånes sju och befäster sin plats som ett pålitligt landskap för skaggtärna. Av de åtta tidigare ”riktiga” höstfåglarna har fem varit 1K, två adulta och en obestämd till ålder.

(HANS LARSSON)

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*

28 fynd av 166 individer är en hög årssumma. I första hand var det Skåne som fick vara med om ett större inflöde av vitvingade tärnor, men även i Småland och på Öland sågs det större antal än normalt. Samtliga av årets fynd rörde de sydliga landskapen och alla fynd utom ett gjordes under våren.

Sk: En smärre invasion under våren bjöd på tolv fynd av sammanlagt 96 ex. 8–11.5 och sex fynd av sammanlagt 19 ex. i en andraväg 21–26.5. Som mest sågs 16 ex. Hasslarp 9.5 (Linda Svahn, Henrik Strandberg m.fl.), 14 ex. Krankesjön och Vombsjön (Samma flock) 9.5 (Peter Salmon, Anders Lindén m.fl.), 14 ex. Håslövs ängar 10.5 (Anders Linus Larsson, Jenny Eliasson m.fl.) och 11 ex. Sandön 10.5 (Thomas Svanberg, Mårten Müller m.fl.).

Hl: 2 ad. Vassvik, Efra 22.5 (Roger Hermesgård), 2 ad. Trönninge ängar 22–23.5 (Johan Tufvesson m.fl.), 1 ad. Getteröns naturreservat, Getterön 24–25.5 (Reino Andersson, Hans Wahlberg m.fl.).

Bl: 4 ex. Siesjön 9.5 (Per Forsberg).

Sm: 11 ex. Bokholmen, Angelstad 10.5 (Jonas Starck, Emil Krans), 13 ex. Husebymaden Skatelöv 21.5 (Holme Fernholm, Nils-Arne Thunell).

Öl: 7 ex. Stenåsabadet 10.5 (Robert Lager), 11 ex. Västerstadsviken 10.5 (Göran Andersson, Annelotta Rolfsdotter Carlsson m.fl.), 1 1K Stora Ören 13.9 (Mattias Nilsson, Linus Karlsson m.fl.). De sju vid Stenåsabadet sågs ansluta sig till fyra som höll till i Västerstadsviken.

Gtl: 5 ex. Dämbaträsk, Färö 23–24.5 (Björn Wester, Jim

Vitvingad tärna *Chlidonias leucopterus*, Trönninge ängar (HI) 22 maj 2020.

Sundberg m fl), 1 ex. Utholmen, Västergarn 24.5 (Olof Armini).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Svarttärna *Chlidonias niger* VU

160 par

Totalt 163–178 par, vilket gör att det, i ett längre perspektiv, åter är ett magert år. Noteras bör att Uppland hyser drygt hälften av landets svarttärnor, där en lokal (Sörsjön, Tämnaaren) har en tredjedel av Sveriges totalantal.

Sk: I nordost häckade 10 par som fick ut 7 flygga ungar i Herculesdammarna, vilket var den bästa ungpåproduktionen på länge. Årets häckningar i sydväst utgjordes av 11 par som fick 6 flygga ungar vid Klosterviken, och 5 par i Krankesjön som fick 2 flygga ungar. Samtliga par häckade på plattformar. Minskningarna vid Klosterviken och Krankesjön på senare år är tydliga och oroande, medan populationen i nordost är mer stabil (Patrik Olofsson).

Öl: 1–2 par inledde häckning Dröstorpsmossen, inga bon sedda, fåglarna försvann 4.6 (Mikael Tholin, Björn Klevemark m.fl.). 6–12 par inledde häckning Stentagskärrret, Penåsa. Några bon sedda. Vid besök 14.7 sågs inga fåglar kvar på platsen.

Vg: För första gången sedan 2009 påträffades revirhävande svarttärnor på Vänersnäs fågelskärr. På ett skär norr om Hindens rev sågs två fåglar, varav en ruvande, 18.6 (Anders Widestrand), och på ett skär utanför Vänersnäs nordspets noterades en varnande fågel 15.6 (Hans

Alexandersson). I Hornborgasjön häckade 12 par, vilket gav 5 flygga ungar (Hornborgadokumentet 2020)

Ög: Vid Tåkern ett lite ”stökigt” år med predation och omflyttningar. De cirka 15 par som gjorde häckningsförsök vid Svanshals kanal misslyckades till följd av predation från bl.a. kaja och brun kärrhök. Många av par- en flyttade till Renstad yttre, där vissa omläggningar skedde. Här noterades en nyligen flygg unge den 12.7. Eventuellt kan ytterligare någon unge ha producerats i sjön, men troligen inte fler än tre. Allt som allt, ett av de sämre åren för svarttärna i sjön på senare tid (Adam Bergner, Tåkerns Fältstation).

Nrk: Ett större antal svarttärnor befann sig i slutet av maj vid Löten, Kvismaren. Några få stannade kvar, och i stället dök ett större antal upp och gick till häckning vid Oset ungefär när de försvann från Kvismaren. Det bedömdes som rimligt att fåglarna vid Oset kom från Kvismaren. Fem par häckade vid Löten, Kvismaren, och fick 4 ungar. 24 ad. sågs vid Oset 29.6 (Lennart Eriksson) och 5 1K 27.7 (Lennart Eriksson m.fl.).

Vstm: Högre häckningskriterier rapporterades bara från tre lokaler om totalt 23 par. Dessa fördelade sig på Asköviken (16 par), Gnien (6 par) och Frövisjön (1 par). Noterbart var att rapporter som pekade på häckning helt saknades från Fläcksjön i Fläckebo. Normalt brukar Fläcksjön hålla landskapets största population. Vid lokalen sågs dock höga antal i mitten av maj.

Upl: 60 par Sörsjön, Tämnaaren (Ulrik Lötberg), 10 par (fördelat på två platser) Vendelsjön 26.5 (Anssi Laurila) samt 20 par Dannemorasjön, Dannemora (Annika Rastén).

(LARS LINDELL)

Storlabb *Stercorarius skua*

Jämfört med de senaste åren uppträdde storlabben i något blygsammare antal, men historiskt sett är summorna ändå höga. Bl.a. noterades totalt 290 ex. i Skåne och 315 ex. i Bohuslän. Utanför västkusten noterades två inlandsfynd och elva Östersjöfynd. Med tanke att några av dessa observationer ligger inom korta tidsintervall, är det möjligt att exempelvis fynden i Uppland, Dalarna och Gästrikland i maj resp. Hälsingland och Gästrikland i september gäller samma individ.

Inlands- och Östersjöfynd:

Sk: 1 2K+ str. Simrishamn–Gislövshammar 28.8 (Bengt Andersson, David Erterius m.fl.). 1 1K str. S Juleboda–Simrishamn 1.11 (Greger Flyckt, Hans Cronert m.fl.). 1 str. Nabben 19.11 (Nils Kjellén).

Sm: 1 ex. str. S Revsudden, Kalmar 26.10 (Simon Carington, Anders Törnberg, Jan Ottosson m.fl.). 1 ex. str. S Vällö, Münsterås–Revsudden, Kalmar 1.11 (Oscar Nordahl, Bill Andersson m.fl.).

Öl: 1 ex. str. S Ölands södra udde, Ottenby 5.10 (Yngve Hareland, Martin Tjernberg, Mats Brisegård). 1 ex. str. S Gårdby hamn - Sebybadet - Össby hamn 15.10 (Marcus Teveborg, Gunnar Steinholtz, Olga Nadeina m.fl.). 1 ex. str. S Stora Rör 30.10 (Bertil Breife, Anders Kjellberg).

Upl: 1 ex. Hattberget, Saltvik i Mälaren 15.5 (Bo Hellberg, Ari Määttä).

Dlr: 1 ad. Flogen, Gagnef 16-17.5 [F] (Patrik Engberg, Yngve Johansson, Andreas Trogen m.fl.).

Gstr: 1 ex. Iggöskaten, Iggön 20.5 (Osborne Lindberg). 1 ex. Iggöskaten, Iggön 26.9 (Marcus Stenberg, Simon Stenberg Jönsson)

Hls: 1 ex. Korsholmsudden 25.9 (Leif Larsson, Tord Swales). Fjärde fyndet i Hls.

Vb: 1 ad. Lillhällan, Holmön 22.5 (Sven Jägbrant, André Ahlberg).

(ANDERS WIRDHEIM)

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus*

Efter tre vinterfynd i södra Kattegatt i jan–feb noterades 27 ex. under vårsträcket i maj–juni och där efter 2 ex. i juli, även de sistnämnda i södra Kattegatt. Liksom de flesta andra år var Västerbotten det landskap där flest vårfynd gjordes – 8 ex. i maj. Höststräcket var förhållandevis magert, och totalt noterades 87 ex. från slutet av augusti till november med en koncentration till oktober–november.

Vinter- och sommarfynd:

Sk: 2 2K längs Skånes västkust i jan–feb. 1 1 3K– str. NV Sandön, Utvälinge 7.7 (Mårten Müller, Johan Åhlén, Klas Rosenkvist m.fl.).

HL: 1 2K str. S Glommens sten 22.2 (Niklas Torstensson, Andreas Wernersson m.fl.). 1 ad. södra Laholms-

bukten 7–8.7 (Mikael Haraldsson, Anders Wirdheim, Peter Franzén m.fl.).

Inlandsfynd:

Vg: 1 2K str. N Lugnäsberget, Ålösundsviken 9.6 (Ingvar Andersson). 1 1K str. SV Vänersborgsviken 12.10 (Göran Darefelt).

Vrm: 1 3K str. NO Hults hamn 3.6 (Magnus Köpman m.fl.).
(ANDERS WIRDHEIM)

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

13 000 par

Ett år med väldigt få häckningar i fjälltrakterna som en följd av mycket låg nivå på smånagarpopulationerna. Under vårsträcket gjordes endast två fynd, båda i Vb i maj. Även höststräcket var magert med totalt 65 ex. i augusti–september. Av dessa noterades 20 ex. (samtliga 1K) vid de standardiserade sträckräkningarna i Falsterbo, Sk 22.8–12.9 (Nils Kjellén m.fl.).

Landskapsvis fördelas höstfynden på Sk (26), Bl (2), Sm (2), Öl (17), Boh (3), Vg (2), Dls (2), Upl (4), Ång (2), Vb (4) och Jmt (1 nedanför fjällen).

(ANDERS WIRDHEIM)

Alkekung *Alle alle*

Mönstret från senare år går igen med ett förhållandevis sparsamt uppträdande, i huvudsak under senare delen av hösten. Totalt noterades ca 700 ex. med en klar dominans för Bohuslän. Fyndet i Ångermanland är anmärkningsvärt men gjordes under en dag med hård sydlig vind.

Sk: 87 ex. fördelade på okt (53) och nov (34).

Sm: 1 ex. rastade vid Sandviks kyrka, Fegen 24.10

HL: Totalt ca 120 ex., samtliga under hösten.

Boh: Totalt ca 500 ex. fördelade på jan (16), feb (3), mars (1), okt (226), nov (246) och dec (6).

Dls: 1 medtaget ex. funnen på gården Änimsdags Viken, Ämåls kn 28.11 (Maria Lütken).

Ång: 4 ex. str. SV Härnö södra 2.11 (F)(Pekka Bader, Björn Gustafsson).

(ANDERS WIRDHEIM)

Sillgrissla *Uria aalge*

26 000 par

Nationella kustfågelövervakningen ger bra generella data numera bortsett från att Stora Karlsö ännu inte ingår bland dessa (Lilla Karlsö ingår dock). Ingen säker förändring finns i data 2015–2020 även om mönstret är negativt och variationen mellan år är stor (Green m.fl. 2021). Kustfågelövervakningen längs Norrlandskusten visar inte heller på någon säker förändring i det senaste årtiondet 2010–2020 (Haas & Green in press).

Sk: Inga säkra häckningar rapporterades i år, eftersom ingen inventering av Hallands Väderö gjordes. Rapporter från våren, med som mest 171 ex. Hallands Väderö 19.4 (Thomas Wallin, Bengt Paulsson, Karl G Nilsson) tyder på att populationen på lokalen kvarstår. Eventuellt kan en ökning ha skett då tidigare inventeringar har gett en populationsuppskattning på 50 par.

Sm: Möjlig häckning: 3 ex. obs i häcktid, lämplig biotop Storkläppen, Västervik 3.5 (Mathias Salomonsson, Mats Gothnier).

Ög: 50 par bedömdes häcka vid Inre Röskär, Gryts skärgård vilket är en ökning från fjolåret då 40 par räknades. (Ulrik Lötberg, Lars Gezelius, Vesa Jussila, m.fl.).

Srm: Riktade eftersökningar gjordes i den yttersta delen av Oxelösunds skärgård, främst på ön Tordmulen. Vid besök för att ringmärka fåglar kunde mer än 300 fåglar inräknas. Exakt hur många par som gått till häckning är svårt att bedöma, men spekulationer om att det rör sig om 120–140 par. Utifrån antalet observerade ex. under häcktid vid Gunnarstenarna tyder på att populationen är stabil, ca 150 par noterades på Söderskär, Gunnarstenarna 9.7 (Ulrik Lötberg).

Upl: Från foto räknades fina 800 ex. Svenska Högarne 22.5 (Magnus Liljefors, Magnus Corell, Peter Lundberg) vilket indikerar att det fortsatt häckar åtminstone flera hundra par på lokalen. Dessutom vid tidigare häcklokaler enligt följande: 25 ex. Stridsbådan, Singö skärgård 3.5 (Ulrik Lötberg, Jan Wärnbäck), 20 ex. Abborren, Singö skärgård 3.5 (Ulrik Lötberg, Jan Wärnbäck) och 4 ex. Understen, Singö skärgård 30.6 (Fredrik Bondestam).

Hls: Ett fortsatt bra år för arten. Vid Gran noterades ca 50 ex. under årets kustfågelinventering. Vid Korvgrund gjordes en större insats med ringmärkning av fåglar med hjälp av ornitologer från Stockholms skärgård. Ringmärkningen resulterade i 28 adulta och 9 ungar som märktes. Dessutom fångades fem fåglar som redan bar ringar. Dessa hade sitt ursprung från Bonden (Ång) i norr till södra Stockholms skärgård i söder.

Ång: 2000 ex. Bonden 15.7 (Niklas Andersson, Lars Edenius, Jan Roslin). För landskapets andra stora ålkö, Gnäggen, råder en viss osäkerhet kring sillgrisslans status. Vi får gå tillbaka till 2017 för att hitta någon rapport över 100 individer, numera räknas de i tiotal.

(ANDERS WIRDHEIM)

Tordmule *Alca torda*

35 000 par

Följs numera väl av nationella kustfågelövervakningen bortsett från att Stora Karlsö inte ingår ännu. Ingen förändring i dessa data 2015–2020 (Green m.fl. 2021). Inte heller någon förändring längs Norrlandskusten 2010–2020 (Haas & Green in press).

Sk: Från Hallands Väderö, Skåne enda kända häcklokal, rapporterades som mest 123 ex. 19.4 (Thomas Wallin,

Bengt Paulsson, Karl G Nilsson). Detta stämmer väl överens med senaste inventering som gav runt 60 par på lokalen 2017.

Ög: Ca 330 par på åtta lokaler är i paritet med föregående år. Även detta år så hyste Inre Röskär, Gryts skärgård den största kolonin med 150 par (Lars Gezelius, Ulrik Lötberg, Robert Petersen m.fl.).

Srm: Totalt har det inkommit rapporter ifrån skärgården om cirka 799 par fördelade kommunvis enligt följande: Nyköping (12 par), Trosa (62 par), Oxelösund (725 par). Detta är den högsta rapporterade summan sedan år 2015 då en kustfågelinventering gjordes.

Upl: I nordligaste Uppland finns få eller inga häckande tordmular. Från Gräsö och söderut finns indikationer på fortsatt god förekomst och klart över 1000 par, troligen över 1500 par.

Gstr: Åtminstone två platser hyser häckande fåglar, nämligen Klubbstenarna (4 par) och Lövgårds Käringen (3–4 par) (Per Aspenberg).

Ång: 890 ex. i lämplig biotop Flasan, Norra Ulvön, Ulvöarna 1.6 (David Rocksén, Oskar Norrgrann, Lotta Nygård). 820 ex. i lämplig biotop Gnäggen 1.6 (David Rocksén, Lotta Nygård, Oskar Norrgrann). 5000 ex. i lämplig biotop Bonden 15.7 (Niklas Andersson, Lars Edenius, Jan Roslin).

Vb: Smärre antal noterade på tre platser med lämplig biotop under häckningstid.

Nb: Fynd under häckningstid i lämplig biotop: 4 par Gråsjälhällan 1.6 (Staffan Sundin). 63 ex. Peken 13.6–11.7 (Christer Olsson, Thomas Sundström, Viktor Persson). 200 ex. Grillklippan, Rödkallen-Sör-Åspen nat.res. 22.5 (Jan Bergström). 2 ex. Storgundet, Rödkallen, Luleå skg. 15.7 (Jan Andersson, Lars Sundberg, Ulrik Lötberg).

(ANDERS WIRDHEIM)

Tobisgrissla *Cephus grylle* NT

11 000 par

Stabila antal nationellt 2015–2020 enligt Nationella kustfågelövervakningen (Green m.fl. 2021). Statistiskt säker ökning längs Norrlandskusten 2010–2020, en ökning som i stort skett i Väster-norrland–Gävleborg, medan det inte finns någon säker förändring i Norrbotten–Västerbotten. Mönstret är positivt även i den nordligaste delen, men variationen mellan år är större (Haas & Green in press).

Sk: Från Skånes enda säkra häcklokal rapporterades som mest 374 ex. Hallands Väderö 21.5 (Thomas Wallin, Bengt Paulsson, Karl G Nilsson). Tidigare inventeringar har gett runt 300 par, men ingen riktad inventering gjordes i år. Population kan alltså antas bestå.

Ög: Intressanta fynd som kan tyda på häckning gjordes på tre lokaler i skärgården och flest som vanligt vid Kalen, Gryts skärgård med sju sju ex. varnades 26.5 (Lars Gezelius, Vesa Jussila). Dessutom enstaka par vid

Svartnäbbad islom *Gavia immer*, Näs (Dls) 8 oktober 2020.

Vätterskär, Bråvikens Naturreservat 26.5 samt 9.6 (Jan Gustafsson, Henrik Andersson, Ulrik Lötberg, Markus Forsberg) och vid Västra Rönnskärsbåden, Penningskären, Bråvikens Naturreservat 9.6 (Jan Gustafsson, Ulrik Lötberg, Markus Forsberg m.fl.).

Srm: Årets rapportering har medfört 2 par i Nyköpings skärgård, cirka 85 par i Oxelösunds skärgård och 2 par i Trosa skärgård. Detta är totalt sett något lägre än föregående år.

Upl: Rapporterna att åtminstone 1000 par finns i rapportområdet.

Gstr: Största antalen under häckningstid: 615 ad. Eggegrund 1.6 (Per Aspenberg), 324 ad. Klubbstenarna 27.4 (Per Aspenberg).

Hls: 1470 ex. på Gran 1.6 (Stefan Persson, Mats Axbrink), Sveriges största koloni.

Ång: 810 ex. på fyra olika öar runt Järnäs udde, Järnashalvön 1.8 (Roland Jansson).

Nb: 5 ex. föda åt ungar Kluntarna, Piteå skg. 11.7 (Viktor Persson). 150 ex. bobsök? Rödkallen, Luleå skg. 21.5-5.7 (Andreas Livbom, Krister Jakobsson, David Apelqvist). 7 ex. bobsök? Ylikari, Haparanda skg. 17.6-11.7 (Christer Olsson, Jan Andersson, Lars Sundberg m.fl.). I övrigt observationer på ett flertal lokaler i Luleå och Piteå skg. samt Korkea i Haparanda skg och Malören i Kalix skg.

(ANDERS WIRDHEIM)

Lunnefågel *Fratercula arctica* **RE**

Likt tidigare år måste det konstateras att antalet lunnefåglar som i Sverige numera är betydligt lägre

än i början av 2000-talet. Totalt noterades 45 ex. under året.

Sk: 2 str. Kullaberg 17.5 (Mårten Müller, Anders Lindén), 1 1K str. Hovs hallar-Gröthögarna 22.11 (Emil Lundahl, August Thomasson m.fl.) samt 1 str. Kattviks hamn 23.11 (Håkan Johansson, Nina Fransson m.fl.).

Hl: Totalt 11 ex. under året, bl.a. 1 ex. rast. Nidingen 4.5 (Eva Åkesson, Mikael Hake). 1 ad. rast. Nidingen 20.5 (Anders Magnusson, Mikael Käll).

Bob: Totalt registrerades 24 ex. som fördelade sig på januari 1, februari 2, juli 1, oktober 3 och november ca 17. Medianvärdet för 2000-talet är 48 ex. per år.

Vg: 2 ex. str. S Vinga 9.10 (Kent Kristenson m.fl.). 1 1K str. S Vinga 23.10 (Stefan Svanberg m.fl.). 1 ex. str. S Vinga 28.10 (Christopher Magnusson m.fl.). 2 1K str. S Vinga 3.11 (Musse Björklund m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Totalt 88 ex., med reservation för dubbelräkningar av fåglar som rört sig över landskapsgränser, är det högsta antalet på många år. Summan förklaras framför allt av ett inflöde längs västkusten under senhösten, men även i övriga landet gjordes förhållandevis många fynd.

Sk: 15 ex. fördelade på feb (1), okt (4), nov (9) och dec (1).

Sm: 1 ex. str. N Revsudden, Kalmar 7.10 (Bill Andersson). 1 ad. str. S Revsudden, Kalmar 18.11 (Anders Törnberg, Bill Andersson).

Öl: 1 ad. str. S Sebybadet–Gräsgårds hamn–Össby hamn–Ottenby 6.1 (Manfred Dornhäuser, Elaine Price, Elsy-Britt Schildt m.fl.). 1 3K Mellbyör 31.1 (Göran Andersson). 1 ex. str. N Grönhögen 7.5 (Manfred Dornhäuser). 1 ad. str. N Färjestadens dämme 4.6 (Anders Carlsén). 1 ad. str. S Stora Rör 18.11 (Kent Söderberg, Kalle-j Ljöfberg m.fl.).

Hl: Totalt 17 ex., antalet är den högsta årstotalen sedan 2011. Samtliga fåglar noterades på sträck under hösten.

Boh: Efter några magra år registrerades detta år inte mindre än 34 ex. Tidigare rekord var 30 ex. från 2014. Medianvärdet för 2000-talet är 17 ex. Fågeln fördelade sig på januari 3, februari 2, maj 1, augusti 1, september 1, oktober 10 och november 16.

Vg: I Vänersborgsviken sågs, vad som bedöms vara, tre olika individer under året. En i maj–juni, en i augusti och en i november. Samtliga adulta och det är svårt att utesluta att det rör sig om samma individ, men med så långa tidsperioder emellan fynden gör det bedöms som olika fåglar. 1 ex. Vrångö 10.11 (Peder Winding)

Dls: 1 ad. vid ett flertal tillfällen vid Rörvik, Vänersborgs k:n under perioden 13.4–9.6. 1 ad. vid Rörvik 27.9 hittades 29.9 vid Näs, Melleruds k:n där den fanns fram till 19.10. 1 ad. observerad vid Bastungen, Vänersborgsviken 4.11, Rörvik 6.11 och Kräklingarna, Melleruds k:n 8.11.

Srm: 1 ad. str. O Havtornsudd, Trappan, Gälö 30.5 (Kimmo Kangasvieri).

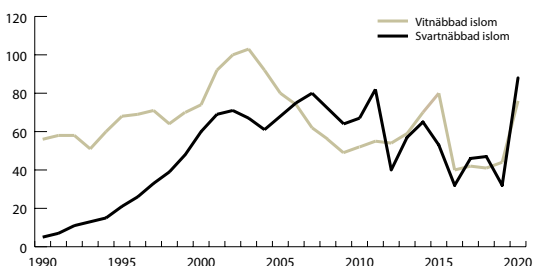
Vrm: 1 ad. Hammarö sydspets 19.5–4.6 (Mats Strömberg m.fl.), 1 ad. Medhamns hamn, Kristinehamn 26.11 (Oscar Gustavsson m.fl.). Tionde och elfte fyndet i Vrm.

Upl: 1 ad. str. Björn, Björns skärgård 24.5 (Johan Södercrantz m.fl.), 1 ad. rast. Korsnåset, Singö 17.5 (Tomas Pärt) och 2 på hösten: 1 ad. rast. Sandvikens camping, Väddö sn 13.9 (Bo Granberg m.fl.), 1 ad. Bylehamn, Björkö-Arholma 15.9 (Ola Björlin).

Gstr: 1 ex. str. SV Eggegrund 9.10 (Marcus Bergström, Arvid Löf, Martin Alexandersson m.fl.). Åttonde fyndet i Gstr.

Lu lpm: 1 ex. rast. Kelvajarvi V Dundret 8–18.6 (Bo Westerberg, Tony Norman m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Rapporterade vitnåbbade islommar *Gavia adamsii* och svartnåbbade islommar *Gavia immer* i Sverige 2000–2020.

Vitnåbbad islom *Gavia adamsii*

Totalt 76 ex. är en hög summa jämfört med senare år. Fynden är väl spridda över både landet och året, men som ofta annars med toppar under vårsträcket i maj (apr–jun) och höststräcket i okt–nov. Fyndet av en medtagen 2K i Gällivare (Lu lpm) är värt att notera. Fågeln transporterades till Narvik i Norge, där den släpptes (och där det regelbundet övervintrar vitnåbbade islommar).

Sk: 1 ad. str. S Domsten 22.4 (Mårten Müller, Anders Lindén). Under hösten följde 2 subad str. S Simrishamn – Sandhammaren 1.10 (David Erterius, Jörgen Berns-mo m.fl.), 1 2K str. SO Nabben 5.10 (Mattias Ullman, Hans-Åke Gustavsson, m.fl.), 1 2K str. SV Kullen 19.10 (Anders Lindén, Dan Persson), 1 2K str. SV Kullen 23.10 (Mårten Müller m.fl.), 1 ad. str. SV Nabben 26.10 (Nils Kjellén m.fl.), 1 ad. str. SV Sandhammaren 28.10 (Sven Splittorff, Gert Ljungqvist m.fl.), 1 subad. str. SV Svanshall-Kullen 5.11 (Olof Jönsson m.fl.), 1 yngre str. SV Nabben 17.11 (Bengt Grandin, Johan Lorentzon) och slutligen 1 ex. str. SV Kullen 20.11 (Hans Norelius, Eva Edmert m.fl.).

Bl: 1 ad. str. NO Utlängan 29.4 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 ad. str. NO Utlängan 2.5 (Peter Larsson, Lars-Gunnar Lundquist m.fl.). 1 ad. str. SV Utlängan 24.10 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 ad. str. S Listershuvud 10.11 (André Julinder).

Sm: 1 2K str. N Revsudden, Kalmar 28.4 (Anders Törnberg). 1 ex. str. S Garpen, Bergkvara, Torsås 27.9 (Johannes Rydström, Thomas Hultquist). 1 1K. rast. Hätte-Seglarvik, Sommen 20.10 (Samuel Hansson m.fl.). 1 1K + 1 ad. str. S Storkläppen, Västervik 31.10 (Mathias Salomonsson, Mats Gothnier). En av de fåglarna sågs även vid Händelö (Göran Larsson).

Öl: 1 ex. Skärlovns hamn 14.2 (Bertil Breife m.fl.). 1 2K+ str. NO Ölands södra udde 23.3 (Viktor Eriksson m.fl.). 1 ad. str. NO Ölands norra udde 3.5 (Mats Wärn m.fl.). 1 ad. Ölands norra udde 20.5 (David Armini m.fl.). 1 ad. str. S Stora Rör–Ottenby 6.10 (Staffan Rodebrand m.fl.). 1 ad. str. S Stenåsabadet 7.10 (Per Forsberg m.fl.). 1 ex. str. S Beijershamn 7.10 (Erold Coleman). 1 ad. str. Sebybadet 8.10 (Martin Tjernberg, Mats Brisegård, Lars Peter Jansson m.fl.). 1 ad. str. S Gårdby hamn 15.10 (Marcus Teveborg). 1 2K+ str. S Sebybadet 27.10 (Manfred Dornhäuser).

Gtl: 1 ex. Hoburgen 20.5 (Mia Holmebrant). 1 2K mot S Hoburgen 24.5 (Mattias Andersson, Bimbi Ollberg m.fl.). 1 2K+ mot NO Stora Karlsö fyr, Stora Karlsö 27.5 (Juho Könönen).

Hl: Totalt 17 ex. varav 11 ex. under våren och 6 ex. på hösten.

Boh: 1 ad. Härmanö 8.5 (Lasse Svensson). 1 ad. Kråkuden, Hönö 17.5 (Mikael Molin m.fl.). 1 ad. Vallerö 29.10 (Peter Grah). 1 ex. mot S Måseskär 30.10 (Stefan Oscarsson, Jonas Smålander). 1 ex. Tångevik, Ramsviklandet 12.11 (Göran Strömberg, Peter Törn-

qvist). 1 3K+ mot S Kråkudden, Hönö 19.11 (Göran Gustavsson, Peter Winding, Gabriel Säll m.fl.). 1 2K mot S Kråkudden 22.11 (David Armini, Christian Cederroth, Göran Gustavsson m.fl.). 1 ex. mot N Söskär, Mollön 27.11 (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson, Torbjörn Arvidsson m.fl.).

Ög: 1 ad. str. N Stora Lunds Naturresevat 23.4 (Claes Nilsson). Nionde fyndet i Ög.

Srm: 1 2K+ rast. Stenstrand, Torö 22.3 (Jan Ohlsson, m.fl.). 1 2K str. O Örudden, Torö 9.5 (Teet Sirotkin). 1 2K str. NO Södra udden, Landsort 23.5 (Erik Wahlgren). 1 2K+ str. NO Landsorts fyr, Landsort 2.6 (Bo Holst, m.fl.). 1 1K+ str. V Hävringe, Oxelösund 18.10 (Samuel Wivstad, Adam Stålnäbb).

Upl: 1 2K str. N Horsstens fyr, Horssten 22.5 (Anders Haglund). 1 ex. str. O Fågelsundet, Björns skärgård 16.9 (Martin Amcoff m.fl.).

Gstr: 1 2K Iggön 29.2 (Per Aspenberg, Kjell Wallin, Anna-Stina Wallin).

Mpd: 1 2K rast. Bergafjärden, Njurunda 10.5 (Jan Lindström, Hilmar Lindström m.fl.). samt 1 3K- str. SV Åstholmen, Tynderö 29.9 (Mattias Edman).

Ång: 1 2K rast. Lillskärsudden - Själähällan 8-22.5 (Ralf Norberg, Christer Olsson, Mikael Wikström m.fl.). 1 1K str. SV Härnö södra 4.10 (Björn Gustafsson).

Vb: 1 ad. str. SV Sönerstgrundet 23.4 (Andreas Garpebring). 1 2K rast. Lövöbådan, Holmsunds skärgård 8.5 (Joakim Lessmann, Lars Edenius, Birger Risberg). 1 2K rast. Lillskärsudden - Själähällan 8-22.5 (Ralf Norberg, Christer Olsson, Mikael Wikström m.fl.). 1 2K str. NO Stora Fjäderägg 22.5 (Andreas Garpebring). 1 2K rast. Klubbsand, Ängesön, Holmöarna 28.7 (Andreas Garpebring, Åsa Gustafsson, Manfred Ågren m.fl.). 1 2K+ förbiffyngande Ostögrundet, Ostnåshalvön 12.9 (Emmanuel Naudot).

Lu lpm: 1 2K Tallbacken N Gällivare fpl. 1.2 (Håkan Tyrén, Inge Karlsson Alalahti, Hans Gustafsson). Påträffades på vägen vid Linaälvbron. Togs om hand under natten för att dagen efter transporteras med malm-tåg till Narvik där den släpptes ut. Första fyndet i Lu lpm.

(ANDERS WIRDHEIM)

Ob. islom *Gavia immer/adamsii*

Totalt 14 ex. fördelade på Sk (4), Sm (1), Boh (3), Vg (1), Upl (4) och Vrm (1). Månadsvis fördelas fynden på jan (1), apr (2), maj (1), sep (1), okt (3), nov (5) och dec (1).

Inlandsfynd:

Vg: 1 ex. rast. Vänersborgsviken 13.11 (Göran Darefelt).

Vrm: 1 ex. str. SV Värmlandsnäs sydspets 2.10 (Stefan Asker).

(ANDERS WIRDHEIM)

Stormsvala *Hydrobates pelagicus*

Totalt 6 fynd av 7 ex. Samtliga utgör fältobservationer förutom 1 ex. som ringmärktes på Måseskär i augusti. Den månadsvisa fördelningen är aug (3), sep (2) och nov (2).

Sk: 1 str. Yttre Kattvik 10.9 (Jan Linder m.fl.) samt 1 str. Båstad-Yttre Kattvik 23.11 (David Erterius, Björn Malmhagen m.fl.).

Boh: 1 3K+ ringm. Måseskär 14.8 (Magnus Persson, Kåre Ström). 2 ex. sågs tillsammans från båt väster om om Hätteberget, Tjörn 16.8 (Ulf Spennare). 1 ex. Nordres tånge, Hönö 22.11 (Roger Eskilsson, Lars Fribing).

Vg: 1 ex. str. S Vinga 13.9 (Per Österman m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Totalt drygt 70 ex. fördelade på fyra perioder under året, två i februari och två i november. I summan ryms sannolikt åtskilliga dubbelräkningar, dels gällande individer som passerar genom mer än ett landskap samma dag och dels av fåglar som snurrar runt i Laholmsbukten (Hl och Sk).

Rrk Sk skriver: "Osäkerheten kommer från observationerna vid Laholmsbukten den 22-23.11. Av de 30 ex. som rapporterades den 23.11 sågs endast 2 passera längre ut på Bjärehalvön (Håkan Johansson, Hans Norelius m.fl.), samtidigt kan i alla fall 8 av de 30 ex. rapporterade med säkerhet anses som olika individer p.g.a. tid för passage. Det är troligt att många av individerna snurrar i bukten och räknas flera gånger, men det är omöjligt att utsluta att flera lämnar bukten för långt ut för att ses från andra lokaler."

Landskapsvis fördelas fynden på Sk (35), Hl (18), Boh (17) och Vg (2). Den månadsvisa fördelningen är feb (5) och nov (67).

Vinterfynd:

Boh: 1 ex. str. S Kråkudden, Hönö 10.2 (Staffan Larsson m.fl.). 1 ex. str. S Kråkudden, Hönö 22.2 (Martin Alexandersson). 1 ex. str. S Hyppeln 23.2 (Roger Eskilsson m.fl.).

Vg: 2 ex. str. S Vinga 10.2 (Musse Björklund m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Tabell 17. Genomsnittligt antal stormsvalor *Hydrobates pelagicus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,7	0,7	0,6	2,6	4,5	5,5	4,5	6

Tabell 18. Genomsnittligt antal klykstj. stormsvalor *Oceanodroma leucorhoa* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,8	3,3	2,6	61	180	101	28	70

Klykstjärtad stormsvaia *Oceanodroma leucorhoa*, Skummeslövsstrand (HI) 23 november 2020.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

Likt några andra havsfåglar med häckningsplatser i Nordatlanten ser stormfågeln ut att gå tillbaka. De senaste åren har arten uppträtt ovanligt sparsamt i Sverige, och såväl dagssummor som hela årssummor är numera betydligt lägre än för något decennium sedan. Detta år skiljde sig dessutom fördelningen över året med en betydande andel av fynden under årets första hälft. Detta exemplifieras här av fynden i Skåne: jan (17), feb (24), apr (21), maj (34), juni (1), juli (7), sep (5), okt (3) och nov (13).

Hög dagssumma:

Bob: 69 ex. str. S Kråkudden, Hönö 12.9 (David Armini m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Ob. scopililira/gulnäbbad lira

Calonectris diomedea borealis (127/127–3/3)

Sk: 1 ex. str. SV Rålehamn 7.7 (Nils Kjellén), 1 ex. str. SV Mistluren, Kullaberg, 30.7 (F) (David Erterius, Hans Larsson, Tommy Holmgren, Magnus Corell).

Bob: 1 ex. str. S Kråkudden 8.9 (Raul Vicente, Peder Winding, Erik Rask m.fl.), 1 ex. Kråkudden 9.9 (David Armini).

Årets skörd hamnar på klart godkända tre individer. När får Sverige det första fyndet som dokumenteras så väl att en säker artbestämning blir möjlig? Foton av hög kvalitet som i detalj visar handpennor-

nas undersida tarvas dock och det är ju tyvärr inte det lättaste att uppbringa i samband med havsfågelskådning.

(HANS LARSSON)

Tabell 19. Genomsnittligt antal "gulnäbbade liror" *Calonectris diomedea/scopoli* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	0,1	1,9	3,3	4,2	3,5	3

Grålira *Ardenna grisea*

Uppträdde åter förhållandevis sparsamt som en följd av få dagar med hård västvind under hösten. Totalt rapporterades ca 40 ex., men i denna summa ryms flera dubbelräkningar, inte minst av individer som förflyttat sig genom flera landskap under samma dag. Ett exempel är vinterfynden från Laholmsbukten som uppenbarligen gäller samma fågel.

Landskapsvis fördelning är Sk (9), HI (7), Boh (16) och Vg (10), de sistnämnda samtliga på Vinga. Den månadsvisa fördelningen är jan (1), maj (1), sep (7), okt (24), nov (7) och dec (1).

Årets mest anmärkningsvärda observation gäller en fågel i södra Skåne i december. Rrk Sk skriver att den "upptäcktes från Sandhammaren den 18.12 (Nils Söderbom) och som sedan kunde följas sträcka V längs skånska sydkusten. Fågeln såg bland annat vid Käseberga, Hörte hamn, Stavstensudden och slutligen Falsterbonäset (Johan Lorentzon m.fl.)

där den rundade Måkläppen och fortsatte västerut. Det tog fågeln ungefär 2 timmar och 35 minuter att färdas sträckan Sandhammaren–Måkläppen. Samtliga observationer visar att fågeln följde kusten mellan 100–300 m ut vilket ger en sträcka på ca 95 km. Den höll således en flyghastighet på ungefär 37 km/h, vilket är en ganska skaplig hastighet med tanke på den ringa vinden (5 m/s S).”

Övriga vinterfynd:

Sk: 1 str. Båstad 4.1 (Per Johan Ulfendahl, Erik Johansson m.fl.).
Hl: 1 ex. Mellbystrand 4.1 (Mikael Haraldsson, Magnus Lundström).

Vårfynd:

Hl: 1 ex. Mellbystrand och Skummeslövsstrand 17.5 (Peter G Bengtsson, Robert Rydbeck m.fl.).
(ANDERS WIRDHEIM)

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Totalt åtminstone 80 ex., varav drygt en tredjedel passerade under en och samma dag i juli. De höga dagssummorna som anges nedan gäller med stor sannolikhet samma fåglar. Mindre lira är en snabb flygare med förmåga att tillryggalägga sträckan mellan Hönö i Boh och Kullaberg i Sk på ett par timmar.

Landskapsvis fördelas fynden på Sk (25), Hl (12), Boh (ca 70) och Vg (22). Den månadsvisa fördelningen var feb (1), apr (4), maj (10), juni (6), juli (ca 45), aug (7) och sep (9).

Vinterfynd:

Boh: 1 ex. str. S Kråkudden, Hönö 22.2 (Martin Alexandersson, Benga Ragnewall). Vinterfynd av denna art är mycket ovanliga eftersom den huvudsakligen övervintar i Atlanten söder om ekvatorn.

Höga dagssummor:

Sk: 15 str. Kullaberg 6.7 (Thomas Svanberg, Hans Larsson m.fl.).
Boh: 24 ex. str. S Kråkudden, Hönö 6.7 (Magnus Rahm m.fl.).
Vg: 20 ex. str. S Vinga 6.7 (Musse Björklund m.fl.) – samma fåglar som vid Hönö.
(ANDERS WIRDHEIM)

Tabell 20. Genomsnittligt antal mindre liror <i>Puffinus puffinus</i> per år under olika perioder 1950–2020.							
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	0,6	3,1	15	41	46	49	80

Balearisk lira *Puffinus mauretanicus* (38/38–1/1)

Vg: 1 ex. str. S Vinga 23.8 (F) (Stefan Svanberg, Magnus Unger, Roger Eskilsson m.fl.).
Boh: 1 ex. str. S Kråkudden, Hönö, 23.8 (Bodil Nyström, Lars-Erik Rahm, Osborne Lindberg).

Ännu en leverans av en sällsynt lira från radarparet Kråkudden/Vinga. Balearisk lira har varit snudd på årlig i Sverige sedan slutet av 1990-talet och årets fågel faller snyggt in i den etablerade fyndbilden som domineras av observationer från augusti och september.

(HANS LARSSON)

Svart stork *Ciconia nigra* RE

Elva fynd av tolv ex. innebär det lägsta antalet fynd sedan 2010. Under den senaste tioårsperioden har det setts runt 20 individer per år. Flertalet av fynden är gjorda i Skåne, och därifrån rapporteras också ett möjligt häckningsförsök.

Sk: 1 ex. Domsten–Klören 5.4 (Thomas Svanberg m.fl.), 1 ex. Dragesholm, Söderåsen 5.4 (Judith Brolid), 1 ex. Skanör 3.5 (Leon Berthou), 1 ad. Söderåsen 7.5 Mats Runfors, 1 ex. Hovs hallar 10.5 (Anders Lindroos), 2 ex. Söderåsen 15.5 (Mona Hansson, Lars Mandorf), 1 ad. Foteviken 18–31.5 Foteviken (Mattias Ullman m.fl.), 1 ex. Knutstorp, Kågeröd 31.5 (Måns Sjöberg, 1 ex. Käglinge hästbacke 10.6 (Per Jensen, Janne Knutsson), 1 ex. Fyledalen 18.6 (Inger-Marie Carlsen), 1 ex. Vombsjön 22.7 (Jens Morin) och slutligen 1 ex. Fyledalen 25–30.8 (Johan Tallnäs m.fl.). Rrk Skåne bedömer det som sammanlagt åtta fynd och att fynden kring Söderåsen rör sig om ett häckningsförsök.

Öl: 1 ex. Ölands södra udde 8.4 (Linus Hedh m.fl.), 1 ex. Möckelmossen–Stenåsa 1.7 (Stefan Svanberg, Kristoffer Olsson Stenman m fl).

Hl: 1 ex. Baramossa 21.5 (Thomas Wallin, Karl G Nilsson).
Boh: 1 ex. Rannekärr, Svartedalen, Stenungsund 27.5 (Anna Johansson, Thomas Myremark).

Tillägg 2017:

Boh: 1 ex. Basteröd, Klövedal, Tjörn 19.5 2017 (Kristofer Nilsson).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Vit stork *Ciconia ciconia* EN

50 par

Till skillnad från framförallt 2016 och 2018, fick vi liksom 2019 en eftersommar helt utan skånska projektstorkar i flock på turné upp mot Mellansverige. Det är intressant att övriga sydliga landskap fortfarande 2020 har så pass lite stork.

Årssummorna för respektive landskap utöver Skåne är som följer: Bl (13), Sm (9), Öl (5), Gtl (3), Hl (9), Boh (5), Vg (4), Dls (1), Ög (1), Srm (3), Upl (6), Vstm (1), Vrm (1), Dlr (1), Gstr (2) och Hls (1). Inget fynd föreligger norr om Hälsingland.

Från Skåne rapporterar storkprojektet om nya framgångar under 2020.

(FREDRIK FRIBERG)

Havssula *Morus bassanus*

Havssulan är numera en regelbunden gäst längs västkusten året om, och antalen ökar även i Östersjön – se dagsrekordet vid Nabben i Falsterbo, Skåne, 19.11. Den högsta dagssumman i landet noterades något oväntat i början av juli vid Hönö, Bohuslän.

Inlands- och Östersjöfynd:

Sk: Söder om Öresundsbron uppträdde havssulan återigen rekordartat, nu med så pass många fynd och individer att det är omöjligt att ge en uppskattad siffra. Arten noterades under årets fem första månaderna samt de tre sista. Framförallt noterades otroligt många i november. Från Nabben sågs från 24 ex. 4.11 (Tomas Svensson, Bengt Grandin) till helt otroliga 120 ex. den 19.11 (Nils Kjellén), vilket är dagsrekord söder om bron med råge. Den tidigare högsta antalet var 23 ex. Nabben 16.12 2018.

Bl: 1 ex. str. SO Stjärnö 24.10 (Rune Svensson). 1 ad. str. SV Nordersund 27.12 (André Julinder).

Sm: 1 ad. i södra Vättern 23.11. Tredje fyndet i Sm/F.

Öl: 1 ad. Ölands södra udde 9.3 (Johan Ehrenkrona). 1 3K Ölands södra udde 23.5 (Mats Waern, Linus Hedh m.fl.) och 11–12.6 (Viktor Eriksson). 1 ad. str. N Sebybadet–Hulterstad strand–Triburga läge–Stenåsabadet–Bläsinge hamn 10.8 (Olle Edlund m.fl.).

Gtl: 1 ex. Flundreviken, Visby 27.2 (Fredrik Ström). 1 ad. mot N Bredsandsudde, Gotska Sandön 27.5 (Raul Vicente). 1 ex. förbi fl. Älmar, Stora Karlsö 12.6 (Juho Könönen).

Hög dagssumma:

Boh: 650 ex. str. Kråkudden, Hönö 6.7 (Raul Vicente m.fl.).

(ANDERS WIRDHEIM)

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

40 000 par

Som vanligt en högst varierande kvalitet på rapporterna från olika landskap, där det även tycks finnas en variation i inventeringsmetodik som ger olika bilder av verkligheten. Från följande rapportområden finns underlag som inte bara är delar av spontanrapporteringen.

Sk: Största kolonin även detta år var Landö-skärgården med 985 bon (Nils Waldemarsson).

Gtl: totalt 7 153 bon under 2020 (Kjell Larsson, Måns Hjernquist, Clas Hermansson), vilket är en minskning med 80 bon mot föregående år. Artens numerär som häckfågel har minskat stadigt sedan 2014, då 10 088 par häckade.

Boh: Samtliga kolonier inventerades via flygfotografering 1 juni (Karl Lundström, Jerry Nerstrand m. fl.). Preliminära analyser av bilderna gav drygt 5 000 bon fördelat på 18 kolonier (två små kolonier tillkom sedan

2019). Det är den högsta siffran som noterats i landskapet, men en del av ökningen kan bero på metodskillnader.

Dls: 175 bon på Kräklingarna, Melleruds k:n, den enda kolonin i landskapet (Håkan Krave).

Vg: Under året räknades 1135 aktiva bon, en ökning jämfört med de senaste tre åren då antalen varit under tusen. Fåglarna häckade liksom året innan på sex lokaler, varav fem var desamma som fjolåret. Största kolonin (545 bon) fanns på Västra Högsjär utanför Källands västsida (Jan Rees, Vänerinventeringen). Hornborgasjön: 51 bon är högsta antalet som rapporterats. Från Vättern finns observationer som visar att det fanns två kolonier med uppskattningsvis 150+25 fåglar.

Ög: En inventering av länsstyrelsen gav 6 500 par i drygt 15 kolonier. Trenden i landskapet de senaste åren verkar vara att antalet häckande storskarvar ökar medan antalet kolonier minskar (Lars Gezelius/Länsstyrelsen).

Upl: Ca 2 070 häckande par, nästan samtliga från kusten. 1700 bon St. Sjalön, Lövsstabukten, 18.5 (Ulrik Löberg, Lennart Söderlund).

Vstm: Första rapporten med häckningsindicer ifrån Bergslagen, 30 ex. «bobygge» på en holme i St. Aspen, Västanfors (Roland Narfström).

Vrm: I Värmlandsdelen av Väneren räknades 322 bon under Vänerinventeringen (Per Gustafsson, Hans Kongbäck, Dan Mangsbo m.fl.), en något lägre siffra än de senaste två åren trots att beståndet i hela Väneren ökade något och landade på 1 632 aktiva bon. Fåglarna var fördelade på sju kolonier, och dessutom tillbaka i Lurö skärgård efter några års frånvaro.

Gstr: Häckningar/häckningsförsök på fem öar längs kusten (Per Aspenberg). Omkring 600 påbörjade häckningar var en halvering av populationen jämfört med året innan. Åtminstone ett par av kolonierna stördes/förföljdes.

Hls: Häckning konstaterades på nio öar med totalt ca 3 000 bon. Det är den högsta summa som hittills noterats.

Äng: 200 bobyggande ex. vid kolonin utanför Nylands kaj, Kramfors, 20.4 (Kurt Holmqvist). Flera lokaler med häckningsindicer finns rapporterade.

Vb: Inga rapporter med tydliga häckningsindicer.

Nb: 81 bon med ruvande fåglar på Peken i Piteå k:n (Christer Olsson, Thomas Sundström). Antalet var överraskande stort, då endast en säker häckning har rapporterats den senaste tioårsperioden.

(LARS LINDELL)

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis* **VU**

940 par

Toppskarven fortsätter att öka längs västkusten, och frågan är om inte antalet häckande par snart kommer att passera tusenstrecket. Det stora flertalet häckar i norra Boh, men mindre kolonier finns även i Hl och Sk. Utanför häckningstid inräknades 3 135 ex. i Kosterhavet, Boh, i mitten av oktober,

Bronsibis *Plegadis falcinellus* 1K, Svartåmynningens naturreservat (Ög) oktober 2020.

vilket är något färre än de föregående tre åren. Höga antal från hösten rapporterades även från Nidingen, HI, med 540 ex. 26.10 och från Torekov, Sk, med 90 ex. 19.12.

Häckning:

Sk: Fåglar i lämplig häckbiotop rapporterades med 13 ex. Orskären, Hallands väderö 19.4 (Thomas Wallin m.fl.), 10 ex. Torekov västra – Vinga skär 23.5 (Henrik Johansson) och 7 ex. Orskären, Hallands väderö 7–9.6 (Klas Rosenkvist).

HI: Bobygge noterades på en ö i Varbergs kommun. Under sommaren uppehöll sig ca 10 par på ön. Vid den tidigare häcklokalen på en annan ö i Varbergs kommun fanns adulta fåglar under sommaren, men ingen konstaterad häckning.

Boh: Drygt 900 par häckade (uppgifter från Tommy Järås och Matti Åhlund) fördelade på tio öar, varav åtta bland Väderöarna. De största kolonierna fanns på Väderöbod (300 par) och Stora Klåvskär (300 par) på Väderöarna, samt Soteskär (150 par).

(ANDERS WIRDHEIM)

Bronsibis *Plegadis falcinellus* (46/49–2/2)

Sm: 1 ex. Mommehål, Västervik 10.5 (Mathias Salomonsson).

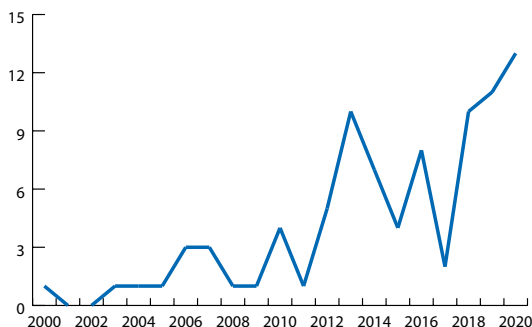
Ög: 1 1K Svartåmynningens Naturreservat 5–20.10 (Berndt Gustafsson, Lennart Hellström m.fl.). Tredje fyndet i Ög.

(FREDRIK FRIBERG)

Skedstork *Platalea leucorodia*

Åter nytt rekord. Rrk Sk skriver: ”Det är inte omöjligt att någon av de kringströvande ensamman individerna utgör samma fågel, men rrk väljer här ändå att bedöma som olika ex. och detta innebär då totalt 5 fynd av 8 ex. under året. Fynd i april till juni är typiska och det är normalt en kraftig övervikt på fynd i västra Skåne, sannolikt pga kringströvande yngre individer från västra Danmark och kanske även Holland. 8 ex. är det högsta antal som noterats under ett år i Skåne, då tidigare maxsumma var 5 ex. noterat både 2013, 2014 och 2016. Både 2017 och 2018 uteblev arten helt i Skåne.”

Sk: 1 ex. str. SV Domsten 11.4 (Olof Strand m.fl.), 1 ex. str. V Klingavälsån, Vomb 25.4 (Bertil Svensson), 4 ex.

Antal rapporterade skedstorkar *Platalea leucorodia* i Sverige åren 2000–2020.

(troligen 3 äldre och 1 2K), först str. O 3.5 (Lars Nilsson m.fl.) och en timme senare str. S Barsebäck–Lödde–Limhamn (Nils Kjellén m.fl.), 1 yngre Tygelsjö ängar 16–17.5 (Göran Hausenkamp m.fl.) och slutligen 1 yngre Vegeåns mynning 5–6.6 (Bengt Andersson m.fl.).
Bl: 1 ex. Utlången–Torhamns udde 7.5 (Elon Wismén m.fl.). Sjätte fyndet i Bl.

Öl: 1 ex. Beijershamn 3–6.5 (Kent Söderberg, Rose-Marie Söderberg, Lena Johansson m.fl.).

Hl: 4 ex. (2 4K+, 1 3K+, 1 3K) sågs vid Getterön–Tjolöholm 3.6 (Jimmy Stigh, Mårten Hammar).

Vg+Bob: 4 ex. Torslandaviken 4.6 (Ola Wennberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 21. Genomsnittligt antal skedstorkar *Platalea leucorodia* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,2	0,9	1,2	0,7	3,4	1,2	6,2	13

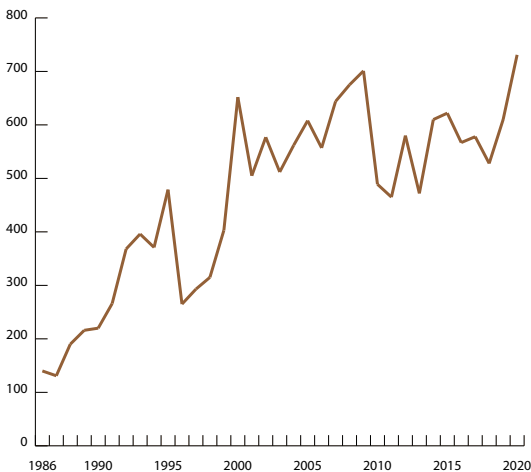
Rördrom *Botaurus stellaris* NT

660 par

Totalt 731 spelande rördromar är faktiskt nytt rekord för spontanrapportering. Rrk Ög kommenterar: 60 revir rapporterade från Täkern under året, vilket utgör nytt rekord för sjön såväl som för landet! Martin Green, Svensk Fågeltaxering, fyller på: ”2020 gav nya rekordnoteringar både i standardrutterna (1998–2020) och natrutterna (2010–2020). 2010–2020 finns en statistiskt säker ökning i natrutterna. En ökning som är en återhämtning efter de kalla vintrarna kring 2010 (Green m.fl. 2021)”.

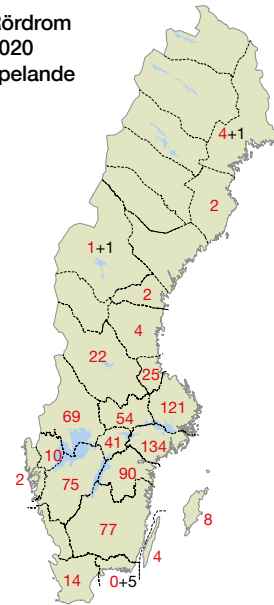
Nordliga fynd:

Vb: 1 ex. permanent revir Sjöbottsträsket, Falmarksträsket, Bureå 24–29.4 (Leif Vestermark, Jonas F Grahn m.fl.). 1 ex. spel. Älgräsket, Lövvånger 13–15.5 (Lars

Rapporterade fynd av spelande rördrommar *Botaurus stellaris* i Sverige 1986–2020.

Rördrom 2020 spelande

Spelande rördrommar *Botaurus stellaris* i Sverige 2020 (rött) samt sedda individer i några områden.

Edenius, Thorbjörn Johansson). 1 ex. spel. Sjön, Hjoggböle, Bureå 31.5 (gm Västerbottens rapportkommitté). Nionde och tionde fyndet i Vb.

Jmt: 1 ex. rast. Bro över Sundsströmmen, Sundet, Kall 20.4 (Jens Göransson gnm Arvid Löf). 1 ex. spel. Lagunentornet, Ånnsjöns fågelskyddsområde 14.7 (Tommy Jansson). Rrk Jmt: ”Rördrom har inte observerats sedan 2010, och detta var Jämtlands och tillika Åre kommuns fjärde och femte fynd av arten. Man får anta att de kommer in från norska sidan, eftersom samtliga jämtländska fynd härstammar från västra delen av landskapet.”

(FREDRIK FRIBERG)

Kohäger *Bubulcus ibis* (15/15–1/1)

Srm: 1 ex. slutligen dödat av duvhök Tullgarnsområdet 30–31.10 (F) (Jesper Lind, Claes Leijon, Yngve Mejer).

Det fjärde fyndet i Södermanland, likaså det fjärde höstfyndet. Fågeln hann ses av ett antal skådare och hade potential till att bli en riktig publikmagnet tills den plötsligt blev slagen av en duvhök rätt framför skådarna på plats. Kohägern är en relativt lättupp-täckt art som ofta håller till nära människor och betesdjur. Trots det gjordes första observationen i landet först 1987 i Uppland och resten av fynden är från efter millennieskiftet. Arten ses inte årligen och typiskt är att det blir flera fynd under ett och samma år, ett mönster som också ses om man tittar på fyndbilden i hela Nordeuropa.

(JUHO KÖNÖNEN)

7 000 par

Ås lpm: 3 pulli i bo Nästansjö 5.7 (Peter Lyager, Inga Olofsson).

(FREDRIK FRIBERG)

20 par

Ägretthäger
2020
hela året

The graph illustrates the cumulative number of deaths from COVID-19 in the United States over a 20-year period. The data shows that while there were very few deaths from 2000 to 2017, there was a rapid and significant increase starting in 2018, with the number of deaths exceeding 2,500 by the end of 2020.

Year	Number of Deaths (Approximate)
2000	0
2001	0
2002	0
2003	0
2004	0
2005	0
2006	0
2007	50
2008	150
2009	150
2010	100
2011	100
2012	150
2013	200
2014	300
2015	350
2016	700
2017	950
2018	1500
2019	2400
2020	2500

ex. Rrk Sk kommenterar: "September var den månad med högst antal även i år och ca 400 ex. sågs. Av dessa sträckte otroliga 101 ex. SV på Nabben 27.9 (Nils Kjellén, Tomas Svensson m.fl.)". Rrk Vg fyller på: "Hornborgasjön toppar med (minst!) 51 individer 20.9 (vad som då verkade vara rekord för en rastlokal i landet)." Men exempelvis rrk Vrm noterar något negativt: "Men samtidigt är det ändå den lägsta årssumman sedan 2016."

Sm: Ett antal bon resulterade i minst 43 pulli på Ljungby-Hästaskär utanför Bottorps hamn, Kalmar (Harald Persson). Oklart hur många häckningar det rörde sig om men antalet ungar har ökat från 32 2019 till 43 i år så antalet häckningar är nog högre än de 12–14 som hittades 2019.

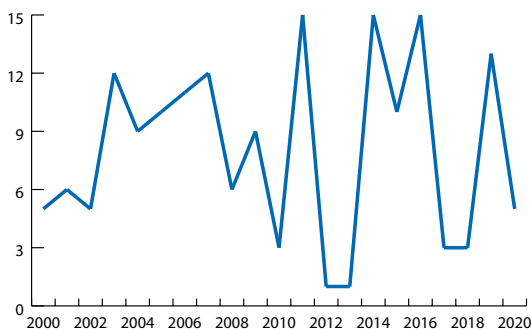
Nordligt fynd:

(FREDRIK FRIBERG)

50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	00-09	10-19	2020
0,1	0,4	1,7	6,8	12	41	500	>1000

Ett svagt år med ca 5 ex., alla i Sydvästsverige.

Hi: Vår: 1 ex. på två lokaler. 1 ex. rast. Påarp 7.5 (Alexander Bloemer, Göran Lindh, Per Österberg m.fl.). 1 ex. rast. Morups Tänge 9.5 (Andreas Wernersson, Christopher Gullander, Erik Jonsson m.fl.). Höst: 1 ex. på två lokaler. 1 ex. rast. Smedsgård strandängar, Smeds-

128

Svartvingad glada *Elanus caeruleus*, Gerum (Boh) 13 juli 2020.

gård, Tvååker 17.10 (Jan Wahlberg, Peter Bryngelson m.fl.) och 1 ex. str. Lagaoset 18.10 (Mikael Haraldsson). Totalt 2 ex. under året.

Vg: 1 ex. rast. Välen, Göteborg 10.6 (Stefan Svanberg, Britta Svensson, Christer Cederfalk m.fl.) och 1 ex. Södra delen, Hornborgasjön 11–12.6 (Ingemar Nilsson m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 23. Genomsnittligt antal silkeshägrar *Egretta garzetta* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,1	0,5	0,7	1,2	3,6	8,4	6,9	5

Svartvingad glada *Elanus caeruleus* (6/6–3/3)

Bl: 1 2K Torhamns udde 13.4 (F) (Anders Adolffson m.fl.).

Boh: 1 2K Gerum 9.6–8.8 (F) (Jörgen Olsson m.fl.).

Vrm: 1 2K+ Tallåsberget, Klaråsen, 30.4 (F) (Jan Håkansson).

En art som nyligen ansågs vara en superraritet hos oss har under de senaste åren blivit allt vanligare, såväl i Sverige som i resten av Nordeuropa. Långstannaren i Bohuslän gjorde det möjligt för många att se arten i Sverige. Blekinge och Värmland fick sina första fynd. Svartvingad glada har haft stor framgång i sydvästra Europa och i Mellanöstern – populationerna ökar stadigt och expanderar norrut (Ławicki & Perlman, 2017). Om utvecklingen fortsätter har vi troligen flera fynd att förvänta oss de kommande åren.

(JUHO KÖNÖNEN)

Mindre skrikörn *Clanga pomarina*

Totalt 9 ex. är en bra summa. Rrk Sk kommenterar: ”Totalt sex fåglar under året, varav ett vårfynd. Totalt sex fynd är det bästa året sedan 2016, då också sex fåglar sågs. Årsummorna av mindre skrikörn har minskat en aning de senaste 20–30 åren, men det kan ha att göra med hur vi bedömer fynd/nya fåglar.”

Sk: 1 ad. str. NO (insträckande) vid Hittarp och sedan Utvälinge 20.4 (Klas Rosenkvist, Anders Lindén m.fl.). Vårfynd är sällsynta och detta är bara det andra aprilfyndet genom tiderna i Skåne, efter en fågel i april 1985. Under sensommar och höst följde: 1 3K+ Björkesåkra-sjön 12–18.7 (Tim Andersen, Erik Hirschfeld m.fl.),

Fynd av mindre skrikörn *Clanga pomarina* (ljus brun kurva) och större skrikörn *Clanga clanga* (mörk brun) i Sverige åren 2000–2020. Notera att örnen ”Tönn” ingår i statistiken.

Dvärgörn *Hieraetus pennatus*, Ilstorps våtmark (Sk) 2 juli 2020.

1 2K+ Rockarp, Härkeberga 28.7–4.8 (Peter Salmon m.fl.), 1 3K+ Börringe mad 6.8 (Kenneth Näsström). Utöver det gjordes ett flertal obsar i SV Skåne som troligen avser samma individer. Höstens första på sträckförsök i Falsterbo sågs den 30.8 (Joakim Hagström m.fl.) och det var troligen samma fågel som vid Björkesåkra-sjön i juli, 2 ex, där den ena var en ny individ, sträckförsök Räng–Falsterbokanal 31.8 (Joakim Hagström m.fl.), 1 4K+ Börringe mad 10.9 (Helen von Holten m.fl.) och samma fågel str. i Falsterbo flera datum och slutligen utsträckande den 18.9.

Öl: 1 ad. Ottenby–Solberga–Seby–Hulterstad 30.9–5.10 (Leif Jonsson, Måns Grundsten m.fl.).

Srm: 1 3K+ födosökande Väderbrunn 26–27.8 (Morgan Andersson, Hans Norelius, Eva Edmert m.fl.).

Vstm: 1 3K+ str. (NO) Norså, Munktorp 9.5 (Daniel Brehmer, Mikke Brännström). Fjärde fyndet i Vstm.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 24. Genomsnittligt antal mindre skrikörnar *Clanga pomarina* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,4	2,5	6,1	8,1	7,8	7	9

Större skrikörn *Clanga clanga*

Totalt ca 5 ex. Rrk Sk kommenterar: ”2K-fågeln i augusti som sågs vid Börringe och Falsterbo var en ordentligt ljus fågel, med utseende som påminner om formen *fulvescens*, och den fågeln hade också setts både nära Umeå och på Öland tidigare under

sommaren” och vidare: ”Fågeln vid Rockarp i juli hade bandade armpennor på ett sätt som påminde om den mindre arten, vilket indikerar att hybridinslag kan finnas. Rrk Skåne väljer här ändå att publicera den som en ”säker” större skrikörn (på samma sätt som tidigare år), eftersom det var en mycket mörk fågel och överlag mest lik den större arten.”

Sk: 1 2K Rockarp, Härkeberga (möjligen med hybridgener) 14.7 (Christian Nilsson m.fl.), 1 2K (ljus individ) Börringe mad samt på sträckförsök i Falsterbo 17.8 (Björn Grandin, Johan Lorentzon m.fl.), 1 2K+ str. SV Falsterbo 13.10 (Tony Norman, Mats Raneström m.fl.) och slutligen 1 2K kring Havgårdssjön 8.11–31.12 (Rolf Nordquist m.fl.).

Öl: 1 ex. Ås, Ottenby 15.8 (Harald Persson, Ronnie Nederfeldt, Liese Hanisch).

Hl: 1 2K rast. Lindhultsslätten, Stafsing 16–17.10 (Leif Jonasson, Carl-Ivar Hagman m.fl.). Tredje fyndet i Hl (om man bortser från Tönns sändarsignaler).

Srm: 1 ex. Ågesta 8.4 (Rolf Kåsjö) och 1 2K Marsäng, Nyköping 16.5 (Thomas Larsson).

Vb: 1 2K Bergön, Umeålvens delta och slätter 8–9.8 (Fredrik Sundberg, Christina Adolfsson, Emmanuel Naudot m.fl.).

Tabell 25. Genomsnittligt antal större skrikörnar *Clanga clanga* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
3,6	6,1	6,5	3,6	3,7	5,4	4,5	5

Stäppörn *Aquila nipalensis* 2K, Rockarp (Sk) 22 juli 2020.

Nb: 1 3K+ Pälängmyran, Stråkanäsberget nat.res. 16–17.5 (Hampus Lejon, Viktor Persson, Krister Jakobsson).

(FREDRIK FRIBERG)

Ob. skrikörn *Clanga pomarina/clanga*

Ög: 1 str. SV Fågeltornet, Svenssundsviken 22.8 (Fredrik Lindmark).

Vb: 1 ex. str. SV Sönnertgrundet, Sävar 19.9 (Fredrik Sundberg, Joel Hallingfors). Med största sannolikhet större skrikörn, men omständigheterna medgav inte säker bestämning.

Nb: 1 ex. Fågeltornet, Bredviksberget, Öjebyn 6–7.9 (Viktor Persson, Andreas Degerman, Lars Sandberg) m.fl.

(FREDRIK FRIBERG)

Dvärgörn *Hieraaetus pennatus* (28/28–2/2)

Sk: 1 2K+ ljus morf Ilstorps våtmark 2.7 (F) (Olof Ramel, Gert Ljunqvist).

Boh: 1 ex. mörk morf Solbacken, Ödsmåls kile, 22.5 (Mats Raneström).

Skåne fortsätter vara det bästa landskapet för dvärgörn med nu totalt 16 fynd. Det sågs en fågel på Ska-gen i Danmark 21–22.5 som visade intresse för att fortsätta vidare norrut, och det verkar rimligt att det rörde sig om samma fågel som sedan kom över till Sverige – ny art för Bohuslän.

(JUHO KÖNÖNEN)

Stäppörn *Aquila nipalensis* (56/56–2/2)

Sk: 1 2K Bisbjär 1–4.1 (F) (Kristoffer Olsson Stenman, Lars Brunkman, Mattias Ullman), 1 4K+ Västra Ringsjön 14–15.1 (F) (Emil Brandt), 1 4K+ Karsholms gods, Oppmannasjön, 4–24.3 (F) (Christer Neideman), 1 2K Björkesåkrasjön–Iglesjö–Nyhus–Lemmeströ 9.7–1.8 (F) (Nils Kjellén, Petter Olsson, Mattias Ullman m.fl.), Heiners ängar, Åstorp, 8.8 (F) (Bengt Hertzman) och Rinnebäck, Kävlinge, 10.8 (F) (Jonas Nilsson).

Korrektion 2005:

Sk: Fyndet av en 3–5K vid Börringesjön (F) stryks efter omgranskning.

Tack vare bra fotomaterial kunde örnarna följas på individnivå även över landsgränser och Raritets-kommittén uppmanar observatörerna att fortsätta skicka in högupplösta bilder på stäppörnar. Två fåglar som upptäcktes under 2019 sågs i början av året: fågeln i sydvästra Skåne var kvar i området runt Bisbjär i början av 2020, då som 3K, och fågeln som var i Halland under hösten sågs vid Västra Ringsjön i början av 2020, då som 4K+. Fågeln vid Oppmannasjön i mars var en ny individ och den sågs även i Nederländerna 21–22.5 och på olika platser i Danmark mellan 29.5 och 2.7. En ny 2K-fågel sågs i Skåne under sensommaren. Ett fynd från 2005 vid Börringesjön har efter omgranskning strukits och totalsiffran över tidigare fynd har korrigerats.

(JUHO KÖNÖNEN)

Kungsörn *Aquila chrysaetos* NT

680 par

I Norrland (inklusive Dalarna), där 88 % av de svenska kända reviren är belägna, var förväntningarna inte speciellt högt ställda efter 2019 års rekordsäsong. Normalt brukar ett toppår följas en kraftig minskning av antalet häckningar. Så blev det inte och antalet häckningar 2020 blev oväntat många. Av 415 besatta revir konstaterades 204 ha haft en lyckad utgång med totalt 238 flygfärdiga ungar. Detta innebär 1,17 flygfärdiga ungar per lyckad häckning (1,24 föregående år) och den genomsnittliga produktionen för samtliga besatta revir 0,57 (0,70 föregående år). Eftersom riktiga bottenår med lågt antal lyckade häckningar har saknats under senaste femårsperioden föreligger för närvarande en signifikant trend där andelen lyckade häckningar i besatta revir ökar. Sett över perioden 2006–2020 föreligger emellertid inga signifikanta trender för antalet besatta revir och lyckade häckningar på nationell nivå.

Resultatet av årets häckningssäsong i Götaland och Svealand (exklusive Gotland och Dalarna) blev klart bättre än föregående år. Antalet konstaterat besatta revir var 31. Utav dessa blev det framgångsrik häckning i 14 med totalt 16 ungar (0,52 ungar/besatt revir och 1,14 ungar/lyckad häckning). Efter många år med uselt resultat i Skåne blev det äntligen en framgång då sex av nio besatta revir producerade sju ungar. Det öländska paret misslyckades efter fyra års framgångsrik häckning. På Gotland gjordes ingen organiserad inventering, men där har förmodligen ingen större förändring skett sedan tidigare, det vill säga 40 häckande par med 30 lyckade häckningar (medelvärde från de senaste 5 åren).

Ovanstående kortfattade sammanställning bygger i huvudsak på Rapport från Naturhistoriska Riksmuseet som i sin tur bygger på inventeringar gjorda i regi av Kungsörn Sverige och Länsstyrelserna.

(MARTIN TJERNBERG)

Blå kärrhök *Circus cyaneus* NT

400 par

Inte en enda konstaterad häckning detta år (förra året en handfull). Som nämnts tidigare år antar vi – utan att veta – att upptagningsområdet för de flesta av Falsterbos inräknade fåglar framför allt går att hitta i populationer i Finland och Ryssland.

Häckningar och fynd under häckningstid:

Nb: Under juni–juli gjordes tolv fynd, sex i kust- och sex i inlandskommunerna. Inga av dessa fynd utgörs av par

eller där hona och hanne rapporterats från samma lokal, men enstaka av dessa kan säkert ha tillhört något etablerat revir.

Hjd: Paret på tidigare häckningslokal på plats 11.6, därefter finns inga fler observationer trots eftersök. I övrigt finns fynd under häckningstid utan häckningsindicer från ett tiotal lokaler.

Jmt: Ovanligt många observationer under juni–juli från ca 10–12 tänkbara häckningslokaler.

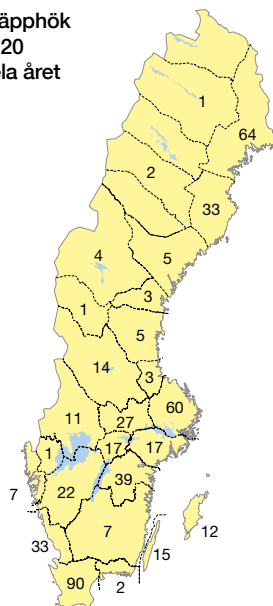
N Lpl: Inga säkra häckningar har gjorts men fåglar har sett i lämplig miljö och tid vid tio lokaler väl spridda i norra Lappland.

(FREDRIK FRIBERG)

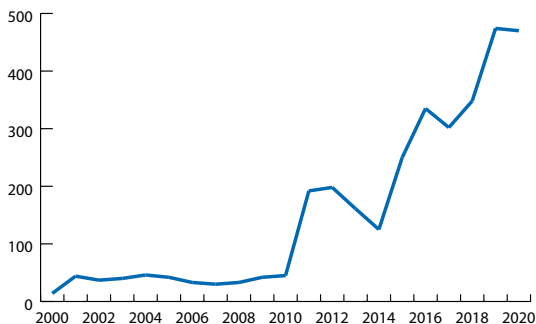
Stäpphök *Circus macrourus*

Totalt ca 470. Bakom stäpphökens expansion ligger att den utvidgat sitt häckningsområde västerut så att det nu även omfattar delar av Finland (om än med ett begränsat antal par). Inga starka indikatio-

Stäpphök
2020
hela året

Landskapsvis rapportering av stäpphök *Circus macrourus* i Sverige 2020.

Fynd av stäpphök *Circus macrourus* i Sverige åren 2000–2020.

Stäpphök *Circus macrourus* hona, Vapnödalen (Hl) 5 september 2020.

ner på häckning, dålig häckningssäsong i Finland/norra Sverige.

Dls: 1 ad. hona mot N Tösse kyrka, Åmåls k:n 19.4 (Magnus Hallgren, Musse Björklund, Jörgen Fritzson). Tionde fyndet i Dls.

Hjd: 1 ad. hanne Storsjö 6.5 (Emil Moén, Kent Moén). Tredje fyndet i Hjd.

Jmt: 1 hanne str. NO Slandrom, Frösö 5.5 (Håkan Sjölin). 1 2K hanne rast. Hallviken, Hammerdal 8.5 (Christer Olsson). 1 ad. Åspnäs, Ström 16.5 (Lars Rislund). 1 ex. födosökande Tullingsås, Ström 21.5 (Tor Persson). Sjätte till nionde fynden i Jmt.

Ly lpm: Nionde och tionde fyndet i Ly lpm..

Lu lpm: 1 2K Åkrarna, Vuollerim 15–16.5 (Ingemar Petersson, Mats Karström, André Strömberg). Fjärde fyndet i Lu lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 26. Genomsnittligt antal stäpphök *Circus macrourus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
4,2	1,0	2,0	4,6	10	36	244	470

Stäpphök x blå kärrhök *Circus macrourus* x *cyaneus* (21/21–2/2)

Sk: 1 ad. hanne str. NO Hittarps rev 19.4 (F) (Anders Lindén m.fl. gnm Rrk Skåne).

Ög: 1 3K+ hanne Orås gård, Järstad kyrka, 9.9 (F) (Christian Williams).

Hybridisering mellan arterna fortsätter ställa till

problem med fältbestämningen. Variationen i karaktärer hos hybrider är inte helt klarlagd och några av de inkomna rapporterna för 2020 kunde inte godkännas för publicering. De klassiska, förmodade förstagenerationshybrider som ligger mitt emellan arternas utseende är oftast relativt enkla att bedöma med hjälp av bra foton. Det finns dock uppgifter från häckningar i Finland som tyder på att även hybrider kan få avkomor. Raritetskommittén tar gärna del av foton av misstänkta hybrider av alla dräkter för vidare granskning.

(JUHO KÖNÖNEN)

Ängshök *Circus pygargus* EN

35 par

På Öland uppträdde ängshöken i antal som inte noterats på många år. Vid den numera årliga simultanräkningen över hela Öland vid månadsskiftet maj/juni konstaterades 37 par 31 maj (26 par 2019). Av dessa påbörjade 35 häckning. Det stora antalet par kan möjligen vara en följd av den framgångsrika ungproduktionen 2018, men troligen också som en följd av att gräshoppsinvasionen i östra Afrika lyckats hålla fler vid liv under vintern och därtill erbjudit gott hull inför flyttningen hem. Av de 35 paren som påbörjade häckning lyckades 18 och 47 flygga ungar noterades. Av de biotoper som arten utnyttjade dominerade vallodling där nio par producerade 25 ungar. Dessa häckningar räddades tack

vare insatser gjorda under ledning av Länsstyrelsen och genomförda i praktiken av framför allt Gösta Friberg med frivilliga. Därutöver häckade sju par i agmyr (fem lyckade) och sju par på Alvarmark (tre lyckade).

På Gotland genomfördes äntligen en mer riktad inventering! Resultatet blev sex kända häckningar som resulterade i minst 13 flygga ungar. Därutöver fanns ytterligare minst en misstänkt häckning. Ingen av häckningarna skedde i jordbruksmark utan fyra i agmyrar, en i icke brukad mark och en i strandvegetation/vass vid ett träsk. (Bimbi Ollberg).

När det gäller fastlandspopulationen genomfördes häckningar eller häckningsförsök i Östergötland, Västmanland och Uppland.

I Östergötland rapporterades ingen lyckad häckning men på två platser i närheten av Mantorp noterades påbörjade men troligtvis avbrutna häckningsförsök och utanför Norrköping noterades ett par i "parning/ceremonier". Ytterligare minst tre observationer klassades som möjlig häckning.

I Västmanland rapporterades två säkerställda häckningar, båda i landskapets östra halva. Fynd i övrigt under häckningstid indikerade att ytterligare tre häckningsförsök kan ha gjorts.

I Uppland var det sju par som gick till häckning varav fyra misslyckades. De övriga tre paren lyckades producera åtta flygga ungar (3 + 3 + 2).

Sammantaget konstaterades således 52 säkerställda häckningar/häckningsförsök i landet samt ytterligare åtta möjliga häckningar. Vi får gå tillbaka till 1990-talet för att finna motsvarande antal!

Inga fynd noterades i Norrland, däremot fem i Dalarna vilket är det högsta antalet hittills för ett enskilt år:

Dlr: 1 2K hona Finsta Ängar, Hedemora 16 - 18.5 (Jan Nordin, m.fl.) och samma individ Övre Svärdsjö, Borlänge 18 - 19.5, (Yngve Johansson, Eddine Hodi, m.fl.); 1 2K hona (annan individ) Finsta Ängar, Hedemora 22.5 (Dag Lanerfeldt) och 1 2K hane samma lokal 15.6 (Dag Lanerfeldt). Senare under sommaren observeras 1 hane Årby, Borlänge, 22.7 (Arvid Landgren). Avslutningsvis en relativt sen ungfågel Hällatornet, Hovran, Hedemora 6.9 (Per-Inge Josefsson).

Vrm: 1 ad. hane i östra delarna av Karlstads kommun 9–13.5 (Anders Boström m.fl.).

Övrigt: Under året gjordes två fynd av mörk morf. I Halland noterades en nordsträckande 2K hona Stjärnarp, Eldsberga 22.5 (Alexander Bloemer). En inte alltför vågad gissning är att det var samma individ som sågs på flera platser på södra Öland 25.5–2.6 (Björn Andersson m.fl.). Fågeln sågs även

para sig med en normalt tecknad hane vid Lenstad 27.5 (Aron Edman). Mörk morf är framför allt känd från ett specifikt häckområde på Iberiska halvön och övervintrar så vitt känt främst i västligaste Afrika. Den är sällsynt i Sverige med endast två tidigare fynd.

(MARTIN TJERNBERG)

Röd glada *Milvus milvus*

3 500 par

En utförlig artikel om gladans utveckling i Sverige publicerades i *Fågelåret 2019*. Arten är nu så pass vanlig att det är svårt att följa utvecklingen i enskilda landskap. Relativt få häckningar rapporteras, men antalet ströfynd ökar. Utbredningen sträcker sig upp till Västergötland och Södermanland.

I Bohuslän konstaterades två häckningar. Även i Värmland häckade två par, vilka utgör de första i modern tid. I Uppland rapporterades de första två häckningarna sedan 1998 och ytterligare ett par är troligt. Vi väntar nu på häckfynd från Dalsland, Närke och Västmanland.

Längre norrut gjordes flera fynd i Dalarna och Gästrikland, medan enstaka glador sågs i Hälsingland, Medelpad, Ångermanland och Västerbotten.

Under hösten räknades 4 654 utsträckande glador i Falsterbo (Nils Kjellén, Mattias Ullman). Detta överträffar den tidigare rekordsiffran på 4 574 från 2017. Ungfågelsandelen har sjunkit från 80 procent i slutet av 1980-talet till 60 procent under 2010-talet, vilket får antas bero på att det numera produceras färre flygga ungar p.g.a. ökad konkurrens i det allt tätare skånska beståndet. Årets 65 procent är dock inte extremt lågt.

Antalet övervintrade ökar successivt och numera finns över 2000 glador vintertid, främst i Skåne. Enstaka vinterfynd görs dock upp till Mellansverige. Det samlade svenska beståndet torde numera närma sig 5 000 par, varav ungefär en tiondel finns norr om Skåne.

(NILS KJELLÉN)

Brun glada *Milvus migrans* EN

20 par

Häckningar: Sm (2), Vg (2), Srm (1), Dlr (1), Nb (3).

Srm: Vi har under 2020 kunnat se att hanen i det häckande paret i Nyköping rört sig från boplatz minst 25 km fågelvägen, detta genom fotodokumentation. Som 2019 häckar ett par i rapportområdet, som vi vet, även detta år med lyckat resultat med minst en flygg unge.

Dlr: Den första konstaterade häckningen av brun glada hittades i Sätters kommun! Tre flygga ungfåglar obser-

Brun glada *Milvus migrans* 1K, Näsbyholm (Sk) augusti 2020.

verades (Urban Grenmyr, Leif Carlberg, Yngve Johansson m.fl.).

Hjd: 1 ex. förbiflygande Storsjö fiskecamp, Storsjö 23.6 (Joel Hjalmarsson, Emil Hjalmarsson). Fjärde fyndet i Härjedalen, det senaste gjordes 1999.

(FREDRIK FRIBERG)

Havsörn *Haliaeetus albicilla* NT

900 par

Tyvärr saknas en heltäckande rapportering när det gäller havsörnen, men att döma av kommentarer från olika rrk fortsätter expansionen i vissa områden samtidigt som bestånden är stabila i andra delar av landet. Det totala beståndet beräknas nu uppgå till ca 900 par. Frågan är kanske rent av om havsörnen nu blivit så talrik att den inte längre är lika intressant att följa upp som tidigare. Några exempel belyser utvecklingen:

Sk: Det kända resultatet från inventering och rapportering gav 43 aktiva revir innefattande 21 lyckade häckningar som resulterade i 36 ungar (David Folkesson). Det föreligger dock en stor osäkerhet i det egentliga antalet par i Skåne.

Ö Sm: 55 lyckade häckningar av 92 kända par i Kalmar län. Sammanlagt producerades 71 ungar, vilket innebär 1,25 unge per lyckad häckning. Har sjunkit från 1,64 unge per lyckad häckning år 2012.

Öl: 19 lyckade häckningar producerade 29 ungar. (Arne Schonbech, Robert Franzen). Flera aktiva par skred inte till häckning.

Dls: Den häckande populationen fortsätter att öka. Åtta par producerade 14 (möjligen 15) ungar, varav nio ringmärktes (Sture Orrhult).

Upl: Det råder nog ingen tvekan om att antalet bosättningar fortlöpande ökar och i vissa trakter är det numera inte långt mellan reviren. Artens ökning gör att antalet par raskt närmar sig antalet häckande fiskgjuse (som minskar).

Vrm: Resultatet av Länsstyrelsens inventering blev 29 bekräftat aktiva revir. Därtill finns indikationer om örnförkomst i drygt tio områden. Mönstret från de senaste åren fortsätter – fortsatt förtätning av reviren i Vänern samtidigt som nya havsörnspar etablerar sig vid lämpliga sjöar utanför Vänerområdet.

(ANDERS WIRDHEIM)

Örnvråk *Buteo rufinus* (14/14–1/1)

Sk: 1 2K str. SV Nabben 3.8 (Nils Kjellén).

En fågel sträckte ut i Falsterbo och sågs dagen därpå vid Gedser, Danmark. Vårfynd av arten saknas fortfarande och det ser ut som att många av örnvråkarna kommer till landet under sensommaren. En del blir kvar till och med senhösten men lämnar landet för vintern.

(JUHO KÖNÖNEN)

Tornuggla *Tyto alba* (–/– – 9/9)

Sk: 1 ex. Rosengård, Malmö 17.3 (F) (Tomas Svensson m.fl.), 1 ex. Hyllehög 25.10 (F) (gnm Rrk Skåne), 1 ex. Falsterbo fyr 7.11 (F) (Janne Dahlén, Björn Malm-

Tornuggla *Tyto alba*, Nidingen (HI) 10 oktober 2020 (t.v.) och Måseskär (Boh) 29 oktober 2020 (t.h.).

hagen, Johan Lorentzon), 1 ex. ringm. Bingsmarken 23.10 (F) (Bo Pettersson).

Bl: 1 ex. Södraskär, Utklippan, 29.10 (F) (Utklippans fågelstation, Leif Rydell, Michael Forslund).

HI: 1 ex. Nidingen 10.10 (F) (Uno Unger, Magnus Levin, Margareta Wilhelmsson m.fl.), 1 ex. DÖD Laxbutiken, Heberg, 30.11 (F) (Mikael Nilsson gm rrk Halland).

Boh: 1 ex. Måseskär 29.10 (F) (Peter Grahn).

Vg: 1 ex. DÖD Vinga 9.10 (F) (gm Uno Unger).

Tillägg 2019:

Boh: 1 ex. Prästegården, Björlanda, 1.2 (F) (gm Silke Klick).

Korrigerings:

Tidigare publiceringar av underarten *alba* stryks.

Hösten 2020 bjöd på ett tydligt inflöde av tornugglor, med flera fynd i de södra landskapen. Avgränsning mellan underarterna *alba* och *guttata* är svårdefinierad då övergångsformer förekommer i mycket stora områden. Den ljusa underarten *alba* är vanligast i väst och den mörka underarten *guttata* är vanligare i Centraleuropa och österut. Problemet är att i häckningsområden för *alba* dyker även rödbruna fåglar upp under häckningstid och det omvända gäller i områden där den rödbruna *guttata* häckar (alltså att helt vita fåglar förekommer i häckområden för *guttata*). Ett stort spann med färgmorfer med olika nyanser av rödbrunt och vitt i samma områden. Det finns exempel där vita

och rödbruna fåglar (morfer) dyker upp i samma kull. De olika morferna har skilda ekologiska anpassningar, bland annat med olika val av föda, inte olikat kattugglans två morfer. Mot bakgrund av osäkerheten i underartsbestämningen av tornuggla har kommittén beslutat att tills vidare stryka *alba* från listan över anträffade fågeltaxa i Sverige, eftersom det är svårt att utesluta att de vitbröstade fåglar som har setts i landet har haft sitt ursprung i utbredningsområden för *guttata*. Underarten *guttata* står tills vidare kvar i listan som en sällsynt häckare i landet, i enlighet med den litteratur som anger södra Sverige som en del av underartens utbredning.

(RAUL VICENTE)

Fjälluggla *Bubo scandiacus* CR

Under året gjordes endast ett fynd av denna karismatiska uggla, inte oväntat med tanke på att gnagarcykeln uppenbarligen nådde ett bottenläge i stora delar av Norrland. Senast arten med säkerhet häckade i Sverige var 2015.

T lpm: 1 ad. Kärketjärro 22.5 (Jonatan Palmgren).

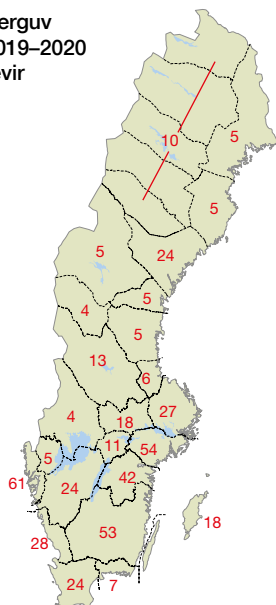
(ANDERS WIRDHEIM)

Berguv *Bubo bubo* VU

355 par

Den tvååriga rikstäckande inventeringen av berguv avslutades och resulterade i totalt 458 konstaterade

**Berguv
2019–2020
revir**

Landskapsvis rapportering av berguvrevir *Bubo bubo* i Sverige under inventeringen 2019–2020. Notera att Lappland rapporteras som en enhet med totalt tio revir.

revir (se karta). Jämfört med tidigare inventeringar konstateras att arten går tillbaka i Norrland men att den uppenbarligen ökar något i södra Sverige. Resultatet av inventeringen redovisas mer detaljerat i *Vår Fågelvärld* 1/2021.

(ANDERS WIRDHEIM)

Kattuggla *Strix aluco*

18 000 par

Liksom tidigare år gäller uppföljningen av kattugglan den norra delen av utbredningsområdet. Arten häckar i Götaland och Svealand och en bit norrut längs Norrlandskusten.

Mpd: 139 fynd varav ca 30 revir av vilka häckning konstaterades i tio.

Ång: Säkerställd häckning: Minst två ungar 5.6, varav en hittad död 26.7. Skårsviken, Säbrå s:n 5.6–26.7 (Pekka Bader m.fl.). Ca 15 individer spelade under våren i kustlandet Härnösand–Örnsköldsvik, samt vid Kramfors och Ångermanälven.

Vb: 1 ex. spel. Ön, Umeå 4.1–9.4 (Jonas Jönsson m.fl.) och 1 ex. spel. samma lokal 13–28.12 (Jonas Konradsson m.fl.). Rrk Vb gör bedömningen att det är samma fågel som hördes under såväl våren 2020 som i december samma år som även rapporterats från samma lokal såväl 2018 som 2019.

Nb: 1 ex. permanent revir Stor-Söder, Rognäs 30.3–28.4 (Stefan Lindberg, Cristina Casplin m.fl.). Första fyndet av en spelande kattuggla sedan 2011 och denna gång en uggla som hoade i nästan en hel månad. Fjärde fyndet i Norrbotten.

Hjd: 1 ex. spel. Lillhärdal 25.9 (Ann-Marie Norlen). Femte fyndet i Härjedalen.

Jmt: 1 ex. hörd Bergebo, Frösön 1.1 (Ulla Falkdalen). 1 ex. spel. Björkbacka, Östersund 9.5–27.8 (Albin Ene-tjärn, Isabella Mattebo, Jimmy Norlen).

(ANDERS WIRDHEIM)

Slaguggla *Strix uralensis* NT

2 700 par

Slagugglan häckar från Svealand och norrut och är mycket ovanlig söder om sitt häckningsområde. Under 2020 ser häckningsutfallet ut att ha varit ganska bra i Svealand och södra Norrland, medan det däremot av allt att döma var ett dåligt häckningsår i norra halvan av Norrland.

Nrk: Ingen häckning har konstaterats under året. Intressanta rapporter om revirhävdande individer/par har dock inkommit från två stora skogsområden.

Upl: Åtta säkerställda häckningar (ungkullar) även detta år innebär åter ett magert år. Därutöver rapporteras revirhävdande hane/par i ytterligare 86 revir (bedömt antal), vilket dock är en förbättring jämfört med fjol-årets 62.

Vstm: Tio säkerställda häckningar rapporterades. Slagugglan tillhör de arter som är hopplöst(?) underrapporterad från flera håll i landskapet, och siffrorna ovan är säkerligen rejält i underkant.

Dlr: 87 häckningar. En klar uppgång jämfört bottenåret 2019 med bara elva häckningar.

Gstr: Spridd över hela landskapet. Nio konstaterade häckningar 2020 med ägg/ungar. Dessutom minst 16 revirhävdande hanner/par på andra platser. Dessa 25 uppmärksammade revir utgör förstås bara en mindre del av alla befintliga som sannolikt är flera än 100.

Hls: 38 konstaterade lyckade häckningar samt ytterligare 10 troliga innebär ett bra år för slagugglan i Hälsingland.

Mpd: Tre fynd under häckningstid utan att häckning konstaterats. Fynden är fördelade på Njurunda (1) och Stöde (2). Dessutom 1 ex. trafikdödat på E4:an i Njurunda 4.4.

Ång: 17 spelande individer har rapporterats. De flesta av dessa har noterats genom de ljudboxar (automatiska inspelningsmaskiner) som ÅOF under året har haft ute på 99 lokaler i landskapet.

Vb: Säkra häckningar kommunvis: Skellefteå (3), Robertsfors (1), Vindeln (3), Umeå (2). Totalt nio säkra häckningar, vilket är ett rätt så klent resultat. Senast slagugglan hade ett framgångsrikt häckningsår i landskapet var 2015.

Nb: Det bedöms att 26 olika spelande fåglar hördes under främst mars-början av april, men sedan lyste ugglorna i stort sett med sin frånvaro. Inom Projekt Slaguggla konstaterades bara en häckning med 2 ungar. Tillsammans med ett fynd av en ruvande fågel i Unbyn 3.4 (Herman Sundqvist) var det de enda säkra häckningarna.

Lappuggla *Strix nebulosa*, Svedala kommun (Sk) våren 2020.

Hjd: 1 ex. Älvros sn. 21.4–1.6 (Magnus Grinde, Göran Storensten).

Jmt: Ropande slagugglor hördes på tre lokaler under februari–april, samtliga i Bräcke kn.

S Lpl: Spelande hannar på två lokaler i Ly lpm.

(ANDERS WIRDHEIM)

Lappuggla *Strix nebulosa* NT

400 par

Ett märkligt år för lappugglan i Sverige med endast få häckningar i norr men något av ett genombrott i söder med rekordmånga häckningar i Götaland. Eller ska vi kanske se detta som det nya normala? Numera finns en tyngdpunkt i artens utbredning i Svealand och södra Norrland, och att det då därifrån sker spridning och etablering i Götaland under år med gott om gnagare får kanske ses som naturligt? Den norske ugglexperten Roar Solheim har lanserat teorin att lappugglan är en "klimatflykting" som inte klarar av den moderna tidens tjocka snötäcken och mönstren av "smälter-fryser om vartannat" i norr, men som klarar sig bättre i söder där snötäcket inte blir lika tjockt.

Före häckningssäsongen gjordes många fynd i Norrland av fåglar som uppenbarligen led av födobrist. Åtskilliga hittades också döda, ofta som en följd av att undernärda ugglor sökte sig till vägar. Det totala antalet häckningar i Götaland är svårt att uppskatta eftersom flera häckningar hålls hemliga.

Men totalt bör det ha handlat om närmare 35 häckningar. En viktig anledning till detta goda resultat var att det var mycket gott om skogssork i stora delar av södra Sverige.

Sk: Minst sex häckningar. I Örkellunga kommun häckade minst 3 par som fick ut respektive 3, 3 och 2 ungar (Patric Carlsson, Kurt Arne Johansson, Björn Herrlund). Hässleholms kommun hyste två konstaterade häckningar med 3 respektive 2 ungar (Håkan Winqvist, Anders Linus Larsson, Oskar Lindberg). I Osby kommun konstaterades en häckning med 2 ungar (Richard Ottvall, Åke Lindström, Mikael Svensson). Ytterligare fåglar sågs i lämplig häckningsbiotop och -tid på flera platser.

Sm/F: Totalt konstaterades fem häckningar i rapportområdet, och utöver det sågs eller hördes ca 20 ex. Kullstorleken var hög med 3–4 stora ungar i fyra av kullarna och en unge i den femte.

Sm/G: En formidabel explosion med sex häckningar och sammanlagt minst 13 flygga ungar.

Sm/H: En häckning i Vimmerby som resulterade i tre ungar! Därutöver finns ett fynd av en ropande fågel i Nybro kommun.

Hl: Ett rekordår för häckande lappugglor i Halland 2020 med minst åtta revir rapporterade. Dessutom gjordes några fynd utanför häckningstid.

Vg: Sju häckningar inleddes, varav sex lyckades (i några fall sågs enbart ungarna, utan att boläge kunde hittas). Totalt blev 15 ungar flygga. Dessutom fyra ytterligare revir där (minst) spelande hanne noterades flera ggr och fågel/fåglar sågs. Även en fågel som sågs i samma område under två veckor i maj.

Hökuggla *Surnia ulula*, Tingsryd (Sm) 24 december 2020.

Ög: Fyra häckningar, varav tre i norra delen och en i södra delen av landskapet.

Srm: Ett par fick ut två ungar i Haninge kommun (Lena Söderman, Maria Alsterlund m.fl.). Dessutom två häckningar (2+1 pulli) samt fynd under häckningstid på ytterligare två lokaler i Eskilstuna och Flen kommuner.

Nrk: Tre häckningar. 1 kull med 3 ungar och 2 kullar med 1 unge vardera blev flygga.

Upl: Två konstaterade häckningar. Båda häckningarna hittades mest av en slump då det redan fanns ungar i respektive i närheten av bona. Ytterligare en häckning är trolig men har inte verifierats.

Vstm: Fem säkerställda häckningar rapporterades. Utöver det har lappugglor rapporterats under häckningstid och i lämplig häckningsmiljö från 13 lokaler.

Vrm: 21 påbörjade häckningar i följande kommuner: Vid 14 av dessa häckningar har ungar observerats, men i några fall gäller det enbart adulta fåglar som setts i eller vid bo och uppgifter saknas om resultatet. I Karlstads kommun lyckades sju av de åtta häckningarna och producerade totalt 16 ungar. Det klart bästa året hittills för arten i Värmland och den positiva trenden fortsätter.

Dlr: 14 häckningar. Tre av häckningarna misslyckades/avbröts på tidigt stadium. Efter 2019 års avsaknad av häckningar i Dalarna häckade åter ett mindre antal lappugglor i södra och mellersta delen av landskapet. Födottillgången i Dalarna var ojämn och direkt svag i västra och norra Dalarna.

Gstr: Fyra häckningar konstaterade.

Hls: Totalt 4 säkra och lika många troliga häckningar och med många observationer (70 st) sammantaget gör detta ett bra år för 2020.

Mpd: Ingen konstaterad häckning.

Ang: Inga spelande fåglar, och inte heller några andra mer tydliga indicier på häckning observerades någonstans i landskapet.

Vb: Inga häckningar kunde säkerställas i landskapet, vilket vittnar om stor matbrist (sork i detta fall). Observationer gjordes under årets samtliga månader bortsett från juni och juli.

Nb: Ett riktigt bottenår för lappugglan! Inte ett enda häckningsförsök i länet, meddelar Ove Stefansson.

Jmt: Trots totalt sett blott åtta fynd under hela året – en mycket låg summa – upptäcktes en lyckad häckning i Bergs kommun, där två ungfåglar fotograferades. I övrigt gjordes ett par ströobservationer under häckningstid.

S Lpl: Fynd på en lokal under häckningstid (Ly lpm). Sedd på en lokal i Ås lpm.

N Lpl: 15 fynd i de tre nordliga lappmarkerna är ovanligt mycket. Normalt ses bara enstaka exemplar.

(ANDERS WIRDHEIM)

Hökuggla *Surnia ulula*

2 300 par

Standardrutterna 2020 visade på den allra lägsta förekomsten hittills under häckningstid för 2000-talet (Green m.fl. 2021). Inga säkra häckningar kunde exempelvis konstateras i Västerbotten eller Jämtland. Även övriga landskap i Norrland redovisar ett svagt häckningsresultat. Den invasion som inleddes hösten 2019 satte sina spår under våren 2020 med

Jorduggla *Asio flammeus*, Ersnäs, Luleå (Nb) 21 maj 2020.

många fåglar som dröjde sig kvar fram mot våren.

En ny, men svagare, våg av hökugglor nådde sedan Svealand och Götaland under hösten, då enstaka individer nådde så långt söderut som till Halland och Skåne.

(ANDERS WIRDHEIM)

Pärluggla *Aegolius funereus*

32 000 par

Svensk Fågeltaxerings nattrutter gav totalt ett något högre antal 2020 än 2019, men i stort en ganska marginell skillnad. Låga antal i norr, men ett ordentligt toppår i söder enligt detta delprogram.

Antalet pärlugglor i Sverige har minskat signifikant under åren 2010–2020 (Green m.fl. 2021). Som exempel på toppåret i söder rapporterar Uppland ca 80 ropande hannar, vilket är en fördubbling jämfört med 2019, Västmanland 71 ropande, östra Småland 100 ropande och Skåne 55 ropande.

(ANDERS WIRDHEIM)

Jorduggla *Asio flammeus*

1 700 par

Även antalen jordugglor under häckningstid var enligt standardrutterna mycket låga under 2020 inom den egentliga häckningsutbredningen (läs Norrland). Däremot var det enligt Svensk Fågeltaxerings nattrutter förhållandevis gott om översomrande jordugglor i södra Sverige (Green

m.fl. 2021). I södra Sverige var det, till skillnad från i norr, gott om gnagare. Ytterst få av fynden i södra Sverige tydde på häckning.

(ANDERS WIRDHEIM)

Härfågel *Upupa epops* RE

Totalt ca 170 fynd i 28 rapportområden är nytt årsbästa sedan de första åren på 1990-talet. Särskilt de senaste åren, 2017–2020, har visat ett tydligt uppsving. Från Götaland rapporterades 105 fynd, Svealand 49 fynd och Norrland 16 fynd. Hälften av fynden gjordes under våren (mars–maj), en dryg tiondel under sommaren (juni–aug.) samt nästan en tredjedel under hösten (sept.–nov.). Två tredjedelar av de norrländska fynden gjordes under hösten (merparten under hösten är den sedvanliga fördelningen där).

På södra Öland konstaterades en häckning med två, troligen tre, ungar som resultat. Häckningen är den första på ön sedan 2011, men 2017 sågs en fågel under sommaren med mat i näbben, vilket starkt indikerade häckning. I juni sågs också två fåglar på ytterligare en lokal på södra Öland. I Skåne spelade en fågel vid Ravlunda 1.6 (Åke Andersson), där häckning noterades 2017. I östra Småland fanns en spelande fågel i Västerviks kommun i april–juli (spelande härfågel noterades samma plats för några år sedan).

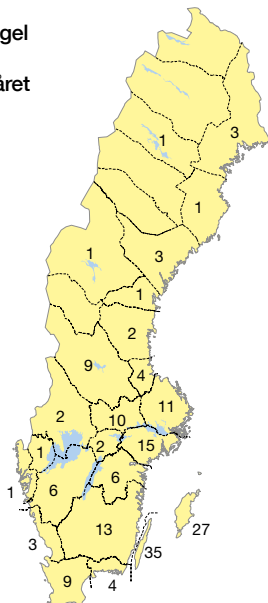

Härfågel *Upupa epops*, Varberg (HI) 24 september 2020.

Notabelt under året var rätt många fynd i november samt flera vinterfynd. I november noterades härfåglar i Skåne, Bohuslän, Västmanland, Dalarna och Ångermanland. Vinterynd (jan-feb. samt dec.) rapporterades från Öland, Gotland, Halland, Västergötland, Södermanland och Gästrikland.

(LARS LINDELL)

Härfågel
2020
hela året

Landskapsvis fördelning av fynd av härfågel *Upupa epops* i Sverige 2020.

Kungsfiskare *Alcedo atthis* VU

250 par

Nationellt sett rekordartad förekomst. Dock skriver Juhani Vourinen lite nyanserat från kärnområdet i Östergötland: "56 häckningar/kullar genomfördes varav 43 lyckade fördelat på 29 brinkar, vilket är nära ett dubbelt så bra utfall jämfört med ifjol och ett bra år men inget rekordår." Vidare: "Efter milda vintern 2019–20 trodde man att det skulle bli väldigt många häckningar. Så blev det ju inte (det fanns fler häckande par t.ex. 1993–94). Vad jag förstår använde fåglarna en annan strategi, i stället för att det blev trångt i Östergötland. De häckade längre norrut än vanligt. T.ex. i Finland har man aldrig sedan 1975 sett så många kungsfiskare som 2020. En annan rolig sak: Det är normalt med sena kullar i september, men 2020 ringmärkte jag kanske den senaste kullen någonsin, i alla fall i Sverige. Det var vid Gudhem, Svartån, Mjölby 2.10."

Några nordliga fynd och rrk-kommentarer:

Dlr: Kungsfiskaren är känslig för kalla vintrar och en stadig återhämtning har skett sedan senaste nedgången under vintern 2009/2010. Hela tio häckningar 2020 är nytt rekord!

Vb: Häckning: 1 par + minst 1 1K stationär Ysseldalarna, Hörneån 12–20.9 (Tommy Magnusson m.fl.). Första konstaterade häckningen i Västerbotten!

Nb: 1 2K+ Södra armen, Pitsund 19.4 (David Apelqvist, m.fl.). Femte fyndet i Nb, en fågel som födosökte någ-

Biätare *Merops apiaster*, Ottenby lund (Öl) 18 maj 2020.

ra timmar vid sträckskådningsplatsen på Södra Armen.
Hjd: 1 ex. Spegeldammen, Ljusnedalssjön 11.9 (Thomas Svanberg). Första fyndet i *Hjd*.

Jmt: 5 ex. (2 ex. + 3 1K) Halån (mynningen), Indalsälven, Ragunda 19.6–16.8 (Stefan Wikander m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Biätare *Merops apiaster*

Totalt 31 fynd av 58 ex., vilket är ett relativt högt utfall (17, 11, 16 samt 13 fynd de fyra föregående åren, 2019–2016; 2015 var rekordåret, bl.a. med häckning på Öl). Fynd gjordes 2020 i tolv landskap, vilket också är ett högt antal:

Sk: Två fynd av vardera 1 ex. (juni).

Bl: Två fynd av 11 ex. 10 ex. Torhamns udde 15–16.5 (Anders Rimne m.fl.).

Sm: Två fynd av totalt 3 ex. (fynd 6–7 i östra Småland).

Öl: Åtta fynd av totalt 17 ex. (flertalet i maj–juni, som mest 6 ex., samt en flock på 5 ex. 21–29.8).

Gtl: Sju fynd av vardera 1 ex.

Hl: Ett fynd av 2 ex.

Boh: Tre fynd av vardera 1 ex.

Vg: Två fynd (1 resp. 6 ex.).

Srm: Ett fynd av 1 ex.

Upl: Ett fynd av 1 ex.

Vrm: Ett fynd av 3 ex. Femte fyndet i landskapet.

Dlr: Ett fynd av 1 ex.

(LARS LINDELL)

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* NT

7 900 par

I västra Småland finns liksom 2019 fynd, men i år hittades även 1 ex. i Kalmar län (nära Nybro) – den första sedan 2005. Liksom förra året diskuterar vissa rkr vad utbrottet av granbarkborre kan innebära. Vi får se.

Sm: 1 hanne Dumme mosse, Jönköping k:n 9.1–1.4 (Thomas Rostedt m.fl.) kvar sedan 3.11 2019, 1 hanne Jäbo, Store mosse 11.2 (Per-Eric Swahn) och 1 ex. Svartbäcksmåla, Nybro 17.10 (Ljiljana Kakarika).

(FREDRIK FRIBERG)

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* CR

5 par

Under 2020 genomfördes sex häckningar av vitryggig hackspett i landet, flera i trakten av nedre Dalälven (Uppland, Gästrikland), en i Värmland och en i Västerbotten. I Västerbotten fanns ytterligare enstaka par men ingen häckning kunde påträffas. Under häckningstid fanns det enstaka stationära fåglar på knappt 20 lokaler i landet och därutöver har rapporterats ca 15 observatörer av mer tillfälliga karaktär under våren. Under året planterades åtta ungfåglar ut i trakten av Dalälven.

Tabell 27. Genomsnittligt antal biätare *Merops apiaster* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,6	1,0	4,2	8,5	11	31	39	58

Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos* hona, De-gerbäcken, Boden (Nb) 4 februari 2020.

I Uppland kunde, utöver de häckade paren, ytterligare två individer påträffas under häckningstid (Magnus Liljefors, Anders Eriksson m.fl.).

Likaså i Gästrikland återfanns, utöver de häckande paren, två ensamma individer under häcknings-tid. Troligen en av dessa fåglar från Gästrikland har även tillfälligtvis rapporterats från närbelegen del av norra Västmanland, 26.3 (Andreas Wedman).

I Värmland hittades, utöver det häckande paret, en omärkt hona på en ny lokal under hösten.

Från Medelpad rapporteras om tre tillfälliga fynd av fyra individer på olika platser inom Sundsvalls kommun under våren. Det gäller en hona 2–6.5, Två honor 8.5 samt en hanne 28–29.5 (Peter Nilsson). Från Myrviken, Jämtland rapporteras att den hanne som upptäcktes i december 2019 var kvar under hela våren fram till 5.5 (Marielle Wikholm, Trond Sørhuus, Kim Woxlägd).

Från Ångermanland rapporteras två solitära fåglar; 1 hanne str. SV Järns udde, Järnashalvön 20.10 (Andreas Garpebring) och 1 hona födosökande Entre nord, spång över Salsbäcken 24.10 (Mikael Johansson).

I Västerbotten påträffades, utöver den lyckade häckningen, ytterligare ett par i lämplig häckningsmiljö, utan att någon häckning kunde konstateras. Därutöver noterades elva ensamma revirhävande ex. i lämpliga häckningsmiljöer under häcknings-

Gråspett *Picus canus* hona, Luleå (Nb) 25 oktober 2020.

tid, väl spridda över landskapets kustnära delar (5 hannar, 5 honor + 1 ex. av okänt kön). Under våren noterades utöver ovanstående ytterligare åtta ensamma ex. (3 hannar + 5 honor) samt 2 par på tio olika lokaler som inte kan anses vara potentiella häckningslokaler (exempelvis sträckuddar). Under hösten gjordes fynd av ca tio ströindivider som i de flesta fall endast sågs tillfälligt (Christer Olsson m.fl.).

I Norrbotten noterades under häckningstid fyra honor på tre lokaler samt en hanne på en annan lokal i Bodens kommun (Conny Viklund, Mats Bergquist, David Apelquist, m.fl.) samt en 2K+ hona i Piteå kommun (Stefan Holmberg, Lars Sandberg, Viktor Persson) under våren. Tillfälligt sågs också en hona i norra delen av Luleå kommun 6.4 (Anna-Britta Öjemar). Under hösten finns rapporter från fem lokaler; 1 hona Högländsnäs, Hortlax 5–29.12 (Jonas Sandlund, Lars Sandberg, Erling Dahlberg m.fl.), 1 hona Hertsöfjärden, Luleå 6–11.11 (Jan Bergström, Örjan Johansson), 1 hona Staraholmen 9.11–28.12 (Lars Sundberg, Berth-Ove Lindström, Mats Bergquist m.fl.), 1 ex. Fagnäs, Boden 25.11 (Karin Löfgren, Gustaf Löfgren) och slutligen 1 hanne Lilla Edet, Överkalix 9.11–31.12. Det sistnämnda fyndet är det första kända i Överkalix kommun (rrk Norrbotten).

Norra Lappland står för det nordligaste fyndet:

Hanen som varit stationär i Vuollerim, Lu lpm sedan slutet av oktober 2019 fanns kvar fram till 29.4 (Mats Karström, Lars-Göran Hedberg, André Strömberg m.fl.).

(KRISTOFFER STIGHÄLL/NATURSKYDDSFÖRENINGEN)

Gröngöling *Picus viridis*

18 000 par

Hjd: 1 ex. Orrmo, Orrmosjön, Lillhärdal 26.6 (Bengt Larsson). Fjärde fyndet i Hjd.

Tillägg 2019:

Hjd: 1 ad. Storsjö 24.7 (Bengt Warensjö). Tredje fyndet i Hjd.

(FREDRIK FRIBERG)

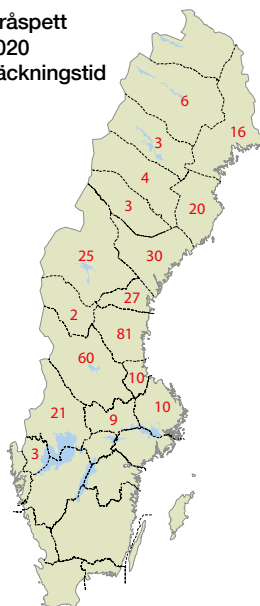
Gråspett *Picus canus*

1 900 par

Ett bra år! 16 konstaterade häckningar, ett flertal troliga häckningar och totalt närmare 350 fynd under häckningstid. Kortsiktigt tycks milda vintrar ge positiv respons på populationen, och den milda vintern 2019/2020 kan vara en förklaring till det goda resultatet.

Relativt få gråspettar bokförs inom SFT:s standardiserade inventeringar. Standardrutterna antyder möjligen en viss minskning under 2000-talet, men de bokförda antalen varierar mellan år, så någon statistisk säkerhet finns inte. Samtidigt visar vinterpunktrutterna på säkerställd och långsiktig ökning av antalet gråspettar 1975–2020, en ökning som även fortsatt under 2000-talet (Green mfl. 2021).

Gråspett
2020
häckningstid

Landskapsvis fördelning av fynd under häckningstid av gråspett *Picus canus* i Sverige 2020.

På längre sikt diskuteras om variation i hyggesbruk kan vara av stor betydelse, men tyvärr finns inget vetenskapligt publicerat. Under 1990-talet gjordes relativt stora hyggen, samtidigt som ofta dungar av asp lämnades som naturvårdsåtgärd vilket tycktes gynna gråspetten. Under början av 2000-talet diskuterades i skogsbruket knäckesjukans eventuella behov av asp som värdväxt (fortfarande behövs mer forskning), och man valde att spara andra trädslag än asp – exempelvis frötallar – vilket ledde till mindre attraktiva miljöer för just gråspett.

Konstaterade häckningar: Vrm (1) Gstr (1), Dlr (3), Hls (9), Jmt (1), P lpm (1).

Nordlig häckning:

P lpm: 1 ad. och minst 2 årsungar Ruttjeberget N Avaviken 17.7 (Samuel Berggren). Häckning nr 3 i P lpm.

Hög dagssumma:

Vb: 7 ex. str. SV Tavastudden, Täftelandet 3.10 (Emmanuel Naudot).

(FREDRIK FRIBERG)

Aftonfalk *Falco vespertinus*

158 inrapporterade aftonfalkar är den näst högsta årssumman hittills, endast slaget av fjolårets galna 943 individer. Flertalet av fynden gjordes i de södra delarna av Sverige med ett mindre antal fynd spridda över resten av landet. Nästan en tredjedel av fynden gjordes i Skåne, medan det endast gjordes två fynd i Norrland. Det första av årets fynd gjordes 30.4 och det sista 7.10. Där emellan är det en relativt jämn fördelning av vår- och höstfynd.

Under året gjordes endast två fynd i Norrland, vilka redovisas här:

Mpd: 1 hona str. S Näset, Alnö 25.8 (Bo Johnsson).

Vb: 1 2K hane Tavastudden, Täftelandet 22.5 (Emmanuel Naudot).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Stenfalk *Falco columbarius* NT

4 300 par

Stenfalken är den enda rovfågeln med signifikant minskning i standardrutterna under perioden 1998–2019. (Green m.fl. 2019). Stenfalken är på häckplats både talför och synlig, och det är förvånande att observationer på potentiella häckningslokaler är så pass få. Stenfalkens favoritbiotop är fjällnära, sluttande björkskog. Det är svårt att avgöra hur stor täthet och andel av populationen av stenfalk som finns i Norrlands övriga skogsland. Hur skulle vi kunna öka kunskapen hos ett antal nordliga arter där vår kunskap oftast baseras på standard-

Stenfalk *Falco columbarius*, Ottenby (Öl) 28 augusti 2020.

rutter? För stenfalkens del ger standardrutterna ett genomsnittligt antal på 12 individer per år och utbredningsområdet täcker halva Sverige? (I "den andra halvan" av Sverige häckar lärkfalk som anses ha en mindre population än stenfalk).

(FREDRIK FRIBERG)

Jaktfalk *Falco rusticolus* EN

90 par

Häckningar:

N Lpl: Helikopterinventeringen inom NOF:s Projekt Jaktfalk genomfördes 8–11.6. Totalt inventerades, som under tidigare år från och med 2012, 50 kända revir, varav 30 i Nationalsparkblocket (Sarek + Padjelanta + Stora Sjöfallet) och 20 i Gällivare- och Kirunafjällen (området norr om nationalparkblocket upp till Torne träsk). Åtta lyckade häckningar hittades med totalt 25 ungar (3,1 ungar per lyckad häckning). Dessutom observerades ett par jaktfalkar vid en häckningslokal men inga ungar hittades. Antalet funna häckningar var desamma som föregående säsong, dock var antalet ungar per lyckad häckning något fler. Som påpekats i tidigare årsrapporter har efter 2015 inga häckningar påträffats i lågfjällsmiljö. Vid kontroll av sju gamla klassiska jaktfalklokaler i lågfjällen, i samband med inventering efter pilgrimsfalkar i mitten av juli, påträffades på samtliga lokaler häckande pilgrimsfalk i stället för jaktfalk. Sedan inventeringarna startade 1996 har antalet lyckade häckningar minskat med drygt 30 procent inom undersökningsområdet. (Sammanställning bygger på rapport från Berth-Ove Lindström).

S Lpl: Vid helikopterinventering inom VOF:s Projekt Jaktfalk i Västerbottens län kontrollerades 49 av 55 lokaler där jaktfalk någon gång under 2000-talet har häckat. Endast fem av dessa var besatta vilket resulterade i en lyckad häckning med två ungar, tre misslyckade och på en lokal sågs två falkar på vårvintern. Det dåliga resultatet är alarmerande. Som jämförelse kan nämnas att man 2005 konstaterade 44 ungar (Sammanställningen bygger på rapport från P-O Nilsson).

Jmt/Hjd: Totalt 56 kända territorier kontrollerades. Av dem var 13 besatta, och minst sju par lyckades med häckningen (tre besatta och två lyckade i Härjedalen, resterande i Jämtland). Totalt noterades 21 ungar, vilket ger medelvärde 3 ungar per lyckad häckning och 1,62 ungar per etablerat par. En påbörjad häckning i Frostviken kunde tyvärr inte återbesökas och det finns också ett frågetecken gällande en jaktfalklokal i Härjedalen. I vissa områden har det alltså gått bra, medan det i andra områden har gått dåligt en längre period, något som är mycket bekymmersamt (Projekt Jaktfalk).

Dlr: Ett par häckade och tre flygga ungar observerades (rrk Dlr).

Observationer utanför häckningsområdet: Totalt gjordes fyra fynd under våren och tio under hösten, det vill säga på ungefär samma låga nivå som 2019. Vad gäller antal involverade individer så är det troligen färre än antalet fynd, beroende på förflyttningar längs Västkusten. Följande fynd finns rapporterade:

Vb: 1 1K rast. Skäret–T-vägen, Umeälvens delta och slätter 12–13.9 (Thomas Johansson, Ellinor Carlander,

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*, Lingen (Gtl) 25 oktober 2020.

Emmanuel Naudot m.fl.). 1 1K Röbbäcksdalen, Umeälvens delta och slätter 26.9 (Christer Olsson). Första godkända fynden i landskapet sedan sedan 2013.

Äng: 1 1K str. SV vid Järnäs udde 15.11 (Roland Jansson).

Gstr: 1 ex. Eggegrund 27.10 (Peter Mathisen).

Dlr: låglandsobservation utom häckningstid, 1 1K Öst-anvik, Rättvik, 7.11 (Ulf Kolmodin, Mats Forslund).

Vstm: 1 2K str. Hässlö, Västerås 22.3 (Thomas Pettersson). Efter millennieskiftet har det blivit allt glesare mellan fynden från att under 1980- och 1990-talen ha varit i det närmaste årligen observerad. Detta fynd är det första i Vstm sedan 2016.

Ög: En fågel sågs två gånger i mitten av oktober, en 1K som fanns vid Bjälbo 14.10 (Göran Lindell) och sedan vid Boberg nära Fornåsa 17.10 (Urban Friberg).

Boh: 1 2K Härmanö 23.2 (Lasse Svensson); 1 2K Rörö – Lindholmen–Långholmen, Öckerö k:n 21.3 (Roger Esilsson, Lars Friberg m.fl.); 1 1K Ödsmåls kile 11.10 (Mats Raneström, Maria Aronsson, Tomas Aronsson); 1 1K hanne Vallerö 1210 (Stefan Oscarsson). Från Göteborgs rapportområde (del av Bohuslän och Västergötland) skrivs följande kommentar: "I år gjordes första fyndet av jaktfalk sedan 2015 i rapportområden".

HL: 1 1K Gubbanäsan, Getterön 6.10 (Martin Kjerrulf). Samma individ sågs senare samma dag vid Smedsgård, Tvååker (David Armini, Olle Edlund).

Öl: 1 2K Södra Öland 1.1–16.4 (Manfred Dornhäuser, Jan Bergman m.fl.). 1 ex. Kapelluddens fyr 17.3 (Erik Hirschfeld) avser troligen samma fågel som gjorde en liten utflykt.

Sk: 1 1K Salviken–Lödösnäs 26–27.10 (Kenny Nordström, Lars-Göran Lillvik m.fl.) och samma fågel Nöb-

belövs mosse 30.10–1.11 (Michael Tobler, Petter Olsson m.fl.). Första fyndet sedan 2017.

Att antalet fynd utanför häckningsområdet har minskat sedan millennieskiftet framgår bland annat av kommentarer från flera rapportområden. Kommentarererna förstärker bedömningarna från häckningsområdet att antalet häckande par är stadd under oroande minskning.

(MARTIN TJERNBERG)

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* NT 550 par

Tyvärr saknas en heltäckande rapportering när det gäller pilgrimsfalken, men att döma av kommentarer från olika rrk fortsätter expansionen i vissa områden samtidigt som bestånden är stabila i andra delar av landet. Det totala beståndet beräknas nu uppgå till ca 550 par. Som häckande fågel har pilgrimsfalken nu återetablerat sig i samtliga landskap utom Uppland (men häckar inte årligen på Gotland). Några lokala kommentarer:

Ög: Det fanns 16 revir med närvaro av pilgrimsfalkar under året. Av dessa lyckades hela nio par få ut flygga ungar och slutsiffran blev 28 ungar (som alla ringmärktes). Detta är med råge rekord för landskapet, där tidigare som mest 16 ungar konstaterats (Lars Gezelius gm rrk Ög).

Nrk: För andra året i rad häckade arten i landskapet, då ett par fick ut tre flygga ungar (rrk Nrk).

Saxaulvarfågel *Lanius elegans pallidirostris* 1K, Bonden (Ång) 29 september 2020.

Dlr: Antalet häckande pilgrimsfalkar fortsätter att öka i Dalarna och nytt rekord noterades med 13 häckningar och 39 ringmärkta ungar (rrk Dlr).

(ANDERS WIRDHEIM)

Svartpannad törnskata *Lanius minor*

Fyra fynd under året, vilket är under medianvärdet för 2000–2020 (sex fynd). Den nedåtgående tendensen är något vi kan räkna med i och med den tillbakagång som långsiktigt har skett på flera håll i Europa.

Öl: 1 ex. Ölands södra udde 14.7 (Anders Staaf m.fl.).

Boh/Vg: 1 ad. hanne Torslandaviken 31.5 Ola Wennberg m.fl.). Fågeln sågs både i Boh och Vg. Femte fyndet i Boh.

Dlr: 1 1K Lindänget, Orsa, 29.8–19.9 (Lars Hansson m.fl.). Första fyndet i Dlr.

Vb: 1 ad. hanne Skäret, Uds, 3.8 (Birger Risberg, Alexander Gustavsson m.fl.). Tionde fyndet i Vb.

(LARS LINDELL)

Tabell 28. Genomsnittligt antal svartpannade törnskator <i>Lanius minor</i> per år under olika perioder 1950–2020.								
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020	
1,0	2,5	4,0	4,6	4,1	4,5	5,6	4	

Varfågel *Lanius excubitor*

6 000 par

Ovanligt rik förekomst i söder.

Nrk: I år finns det flera sommarobservationer. Fyndet i juni gör att man kan börja fundera på om det kan ha

förekommit något häckningsförsök. I juli hittades det en ungfågel i Kvismaren, och ca två veckor senare hittades även en fågel i Tysslingen. 1 ad. Björntjärnen, Lomtjärnsmossens naturreservat 27.6 (Lars Tivenius). 1 1K födosökande Hammarkullen, Kvismaren 15.7 (Anders Jacobsson, Christer Tegebro, Bengt Ahl). 1 ex. Rånestamaden, Tysslingen 27.7–13.9 (Patrik Strömberg, Bengt Jalsborn m.fl.).

Upl: Sågs under häckningstid på tre lokaler. En säker häckning: 1 par, minst 2 ungar Västeräng, Harg 27.4–9.6 (Mikael Sunnerstrand, Wilhelm Dietrichson). En mycket trolig häckning (1 ex. föda åt ungar) Turmansören, Björns skärgård 7.6 (Johan Södercrantz), observatören antecknar ”Kul och oväntat med en skärgårdshäckning, den första någonsin i Björns skärgård?” – möjligen det, i alla fall rapporterad som sådan. Från 2019 finns rapport om 2 ad. i par från Björns skärgård. Från den tredje lokalen rapporterades 1 ex. i lämplig biotop Hygget innan Knyppplan, Skyttorp-Knyppplan 2.7 (Anssi Laurila).

(FREDRIK FRIBERG)

Ökenvarfågel *Lanius elegans* (12/12–1/1)

Fynd av underarten:

Saxaulvarfågel *Lanius e. pallidirostris*:

Ång: 1 1K Bonden 29.9–1.10 (F) (Pekka Bader, Björn Gustafsson).

Det första Sverigefyndet av arten gjordes 4.6 1985, även det i Ångermanland – vid Tannelbådan, Kronöran, Nordmaling. Det fyndet följdes av fyra

Rödhuwad törnskata *Lanius senator*, Kettelvik (Gtl) 7 juni 2020.

under andra halvan av 1990-talet, varav tre bara under 1998. Ett av dessa tre gjordes i november vid Skullersta i Ångermanland. Under 2000-talet blev det ytterligare fem Sverigefynd, med ännu ett i Ångermanland – 19.9 vid Fällvikshamn. Under det förra decenniet sågs bara två saxaulvarfåglar, båda 2011, varav den ena var den översomrande fågeln på Schäferiängarna. Efter det följde hela tio år utan ett enda fynd, tills fyndet på Bonden. Av landets nu totalt 13 fynd har alltså inte färre än fyra gjorts i Ångermanland! Sverigefyndet fördelar sig över följande landskap: Öland (1), Gotland (3), Halland (1), Bohuslän (1), Södermanland (2), Värmland (1) och Ångermanland (4). Ökenvarfågel dyker upp hos oss lite närsomhelst på året. De fyra vårfyndet är gjorda mellan 27.4 och 4.6, det enda sommarfyndet 11.7–17.8 och höstfynden mellan 30.8 och november. I Finland har det gjorts fem fynd av ökenvarfågel (Finska raritetskommittén) och i Norge åtta (Norgeslisten). Danmark väntar fortfarande på sitt första fynd av arten.

(MAGNUS CORELL)

Rödhuwad törnskata *Lanius senator* (94/94–2/2)

Gtl: 1 2K+ hane Kettelvik 7.6 (F) (Lars Hansson, Mattias Andersson).

HL: 1 ex. Näsbokrok, Ölmevalla, 28.5 (Lars-Olof Sandberg).

Tillägg 2019:

Vg: 1 2K+ hane Edsäter, Trollhättan, 6–7.7 (F) (Jan Grahns, Peter Grahns gm Rrk Västergötland).

Rödhuwad törnskata börjar närma sig 100 fynd i Sverige. Underartsbestämning är inte självklar och samtliga tre fynd som nu publiceras lämnas obestämda. Faktum är att 84 av 96 Sverigefynd publicerats utan bestämning till underart. De övriga fynden fördelar sig på underarterna *senator* (8), *badius* (1) och *niloticus* (3). Antalet fynd varierar mycket mellan åren. De senaste tio åren ser fyndbildet ut så här: 2011 (6), 2012 (1), 2013 (2), 2014 (1), 2015 (5), 2016 (2), 2017 (–), 2018 (1), 2019 (6) och 2020 (2). De nu publicerade fynden avser Västergötlands fjärde, Gotlands trettonde och Hallands fjärde fynd. Fyndet från 2019 har lagts till den tidigare fyndtotalen.

(MAGNUS CORELL)

Tabell 29. Genomsnittligt antal rödhuvade törnskator *Lanius senator* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,5	1,3	0,8	1,0	1,3	1,1	2,7	2

Sommargylling *Oriolus oriolus* EN

150 par

Inga häckningar rapporterade. Totalt noterades 180 sjungande individer. Det är något över medelvärdet för perioden 2003–2019, som är drygt 160 ex./år.

Sommarsgylingar *Oriolus oriolus* hanne (t.v.) och hona (t.h.), Nymö (Sk) juli 2020.

Skåne svarade för hälften av fynden med följande fördelning: I området Revingefältet–Vombs fure–Björkaområdet och Drakamöllan–Ravlundafältet–Haväng mycket svårbedömda antal, men rrk:s bedömning gav 25 respektive 26 sjungande. I tallskogarna på Kristianstadssläätten hördes 19 sjungande, flest var 8 sjungande i Söndre Sandskogen. Övriga fynd fördelade sig på nordväst (7), sydväst (5) och syd–sydost (9).

Fem fynd gjordes i Norrland (Gstr 1, Hls 1, Mpd 1, Vb 1 och Jmt 1). Inga fynd gjordes under hösten. Fyndet i Jämtland var det tionde i landskapet. Inga fynd gjordes under hösten.

(LARS LINDELL)

Råka *Corvus frugilegus*

48 000 par

Utanför Skåne och Halland, där arten är talrik och inga trender kan utläsas om inte särskilda inventeringsinsatser utförs, för råkan en skakig tillvaro. Rapportunderlaget lämnar förvisso en del i övrigt att önska i vissa områden, men i andra, såsom Uppsala och Kalmar, har riktade inventeringar genomförts. Arten tycks minska i så gott som alla landskap i utkanten av utbredningsområdet. Blekingepopulationen verkar av rapportunderlaget att döma vara utgången sedan några år. Säkerställda minskningar sker på Gotland, i Småland, Östergötland och Uppland, medan situationen i Västergötland och på

Öland är mer svårbedömd på grund av bristande rapportering.

Häckningar utanför Sk och Hl:

Sm: Ca 100 par Visingsö (rrk Jönköping), 61 par Kalmar (rrk Östra Småland).

Öl: Ej räknade men kolonier på sex lokaler.

Gtl: 17 par Visby.

Ög: Skänninge 90 par (Lars Gezelius m.fl.), Vadstena 15 par (Mats H Johansson m.fl.) och Linköping 3–4 par (Joakim Wallin, Mats Berggren). Antalet kolonier är stabilt sedan åtminstone 20 år, men samtliga uppvisar långsiktiga minskningar i antal häckande par.

Vg: Totalt ca 78 par fördelat på fem kolonier, därav en eventuellt nyetablerad/nyupptäckt sådan. Mager rapportering men bättre än de senaste åren.

Upl: Ca 130 häckande par fördelat på åtta kolonier i Uppsala kommun. Kolonin i Björklinge tycks stor (115 par) och välmående, men populationen i Uppsala stad befinner sig i ett upplösningstillstånd efter flera år med utspridda småkolonier, misslyckade häckningar och fåglar som till synes flyttat runt mellan olika häckplatser.

(JOHAN SVEDHOLM)

Kråka *Corvus corone*

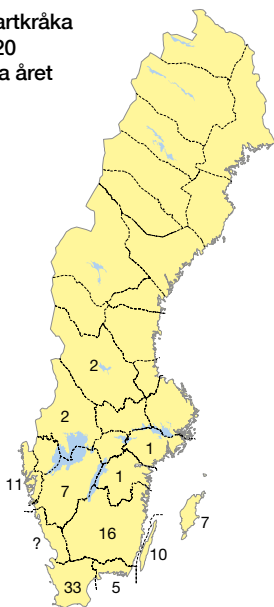
Fynd av underarten:

Svartkråka *Corvus c. corone*

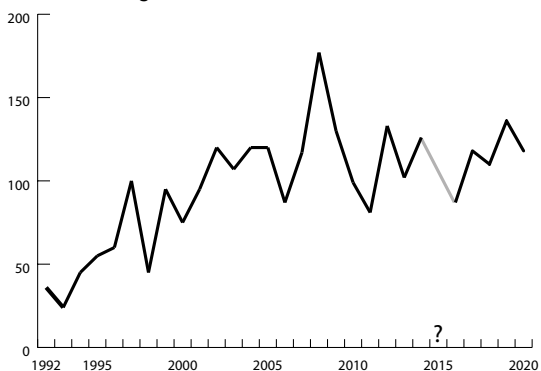
Ett relativt normalt är med 118 ex.

Bl: ”... rapporterades betydligt mer frekvent under förra decenniet vilket statistiken vittnar om. Det är tolv år sedan vi hade ett år med tvåsiffriga antal (15 ex. år 2008).»

Svartråka
2020
hela året

Landskapsvis rapportering av svartråka *Corvus c. corone* i Sverige 2020.

Rapporterade svartråkor *Corvus c. corone* i Sverige 1992–2020. Ljus linje markerar år med bristande statistik.

Ög: "En svartråka fanns i Linghem öster om Linköping under perioden 1.3–6.4 (Ludwig Gustafsson m fl). Mot slutet verkade den försöka samhäcka med en gråkråka, men hur detta avlöpte förtäljer inte historien."

Dlr: "Fågeln i Malung bedöms vara samma individ som setts på lokalen sedan hösten 2017."

Udda fynd:

Sm: 3 ex. str. S Narbäcken, Gränna 2.5 (Martin Widén, Jan Blomqvist).

Gil: 4 ex. Hoburgsklippan, Hoburgen 27.9 (Clas Hermansson, Mia Holmebrant).

Hl: 5 ex. Nidingen 1.5 (Josefina Pehrson, Anton Kvarnbäck, Johan Bergquist).

(FREDRIK FRIBERG)

Tofsmes *Lophophanes cristatus*

527 000 par

Öl: 1 ex. str. Ölands norra udde 17.10 (Tobias Berger).

Detta kanske är årets mest spännande fynd på Öland. Bara två tidigare fynd har gjorts på ön under 2000-talet, vilket gör tofsmesen till en första klassens raritet (rrk Öl).

(FREDRIK FRIBERG)

Lappmes *Poecile cinctus* NT

32 000 par

Hela det sydsandinaviska beståndet, som omfattar södra delarna av Härjedalen, norra Dalarna och angränsande delar av Norge, har minskat stadigt under senare tid. Orsaken är oklar. Konkurrens av andra närstående arter, som följt med människa till tidigare väglöst land, och klimatförändring är faktorer som lyfts fram som antas missgynna lappmesen.

Rrk Dlr kommenterar: "Lappmesen är den kanske mest akut hotade arten i Dalarna just nu! Historiskt har den varit en regelbunden häckfågel i landskapet, men nu står den på randen av att helt försvinna." Rrk Jmt fyller på: "Liksom i föl noterades ett augustifynd i den sydvästra delen (nära Ena-fors) där vi sedan länge utgått ifrån att lappmesen har ett utbredningsglapp. Är detta fåglar i flyttrörelse, eller finns det faktiskt en förbisedd liten häckande population i området?" Liksom rrk Nb: "I Nb är det bara i Pajalaområdet som den förekommer stadigt. Sparsamt–sällsynt finns den främst nära lappmarksgränsen längre söderut i landskapet." Inga invasionsrörelser är registrerade.

Dlr: 1–2 ex. Nedre Grötsjön, Älvdalen 9–14.3 (John Halvarsson, Urban Gunnarsson).

Mpd: 1 ex. Åstholmen, Tynderö 16.10 (Stefan Heimdahl).

Ång: 1 ex. Torsbacken 127, Ledingssjön, Björna s:n 7.2 (Kent Sondell).

Vb: 1 ex. Stor-Skogberget, Sibirienområdet 10.9 (Micael Jonsson), 1 ex. str. SV Sönerstgrundet 10.10 (Birger Risberg, Mikael Wikström, Marcus Östman m.fl.), 1 ex. Lövuudden, Holmsund 28.10 (Christer Olsson, Birger Risberg), 1 ex. Långviksskatan, Täftelandet 29.11 (Ola Erlandsson).

Hjd: 1 par i lämplig häckbiotop Lillåsen, Tännäs s:n 28.4 (Ralf Lundmark).

Nb: 1 ex. Kusén, Kalix yttre skg. nat. res. 1–10.10 (Hampus Lejon). 1 ex. Punkt 63 1.1–21.3 (Lars Sundberg, Jerry Larsson, Roger Nordmark m.fl.). 1 ex. Degerbäcksen 3.1–7.4 (Viktor Persson, Kerstin Sundberg-Persson, Andreas Degerman m.fl.). 6 ad. Maununuoma 14.3 (Bertil Fredriksson). 2 ex. i lämplig biotop Ahenvuoma, Kaunisvaara 26.5 (Isak Vahlström). 2 ad. med föda åt ungar Manalainen, Naakajärvi Eko-park 7–29.6 (Martin Widén, Matthis Kaby). 1 ex. vid bebott bo Kursulehto SO Keräntöjärvi 10.6 (Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck). 1 ex. i lämplig biotop Rackberget nat.res. 22.6 (Andreas Livbom).

Jmt: Noterad vid Nordfjärds höjden, Kall i juni (Jesper Wadstein gm Länsstyrelsen Jämtland). 2 ex. Fälpfjället/Fielpe, Hotagens naturreservat 10.8 (Patrik Sandgren). 1 ex. Enafors, Åre 11.8 (Raul Vicente).

S Lpl: En konstaterad häckning i *Ås lpm*. I övrigt sedd under häckningstid på en lokal i *Ly lpm* och 3 i *Ås lpm*.

N Lpl: Lappmesen häckar tämligen allmänt-sparsamt i lappmarkerna utom i kalfjällsmiljö. Följande sju häckningar rapporterades in 2020: *P lpm*: 1 par besöker bebott bo Remtliden, standarddrutt 25H2c 20.6 (Jonas Jönsson). 1 ex. föda åt ungar Jelleb 26.6 (Musse Björklund, Per Lif). *Lu lpm*: 1 ex. föda åt ungar Sör-Stubba, Norra Muddus NP 27.6 (Marcus Teveborg). *T lpm*: 1 par med föda åt ungar Standarddrutt 30L7C Koppavuo-
ma 22.6 (Emil Lundahl). 1 häckning Institutet för Rymdfysik 24–29.6 (Andreas Tranderyd, Markus Eriksson Nordkvist m.fl.). 1 ad. med föda åt ungar Mollosensaari, Parakka 28.6 (Lotta Nygård). 2 ex. (1 ad. + 1 1K) föda åt ungar Pessinki FUR 26.7 (Petter Nordvander).

(FREDRIK FRIBERG)

Pungmes *Remiz pendulinus* CR

45 par

Fortsatt svag förekomst och förmodad nedgång.

Sk: Total 14 hannar och 13 honor noterade i häckningspopulationen 2020. Jämfört med 2019 (21 hannar och 12 honor) minskade antalet hanner, men det var trots allt ett bättre resultat än under bottenåret 2018 (13 hannar och 7 honor) då hälften så många honor noterades som 2020. En fortsatt nedåtgående trend således.

Sm: 1 hanne individmärkt Brostugan, Uknö, Västervik 8–9.4 (Mats Oldenborg, Magnus Kasselstrand m.fl.). 1 ex. i lämplig biotop Brostugan, Uknö, Västervik 1.5 (Mathias Salomonsson).

Öl: Inte en enda säkerställd häckning i år, dock högst troligt en, "som vanligt" i Petgårde träsk, innebär ett lågvattenmärke sedan pungmesen började anträffas på Öland under 1980-talet. Inte ett enda höstfynd gjordes heller för första gången på mer än 30 år!

Gil: Fem fynd av 6 fåglar, alla under våren. Ingen lyckad häckning kunde konstateras.

Ög: Tre fynd, men ingen säkerställd häckning. 1 ex. Norrbysjön 3.5 (Peter Berry), 1 sjungande hanne runt Svålingetorget, Tåkern 7–9.5 (Gunnar Steinholtz m.fl.), samt 1 hanne meandern i Stångån, Linköping 22.5–13.6 (Leif Jern m.fl.).

Nrk: 1 hanne Sörbysjön, Kvismaren 11–12.5 (Ronny Nilsson, Bengt Hansson m.fl.). 1 1K Åslaholmen 13.7 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Stentornsskogen, Rynningeviken 15.7 (Andreas Garpebring, Åsa Gustafsson, Manfred Ågren). 3 1K Åslasjön, Kvismaren 10.8 (Per Karlsson Linderum).

Srm: 1 ex. Landsort 19.5 (Espen Quinto-Ashman).

Upl: 2 bobyggen, ett vid Saltängen, Alasjön, Vassunda 21–23.5 (Eskil Friberg, m.fl.), ett vid Södra Vendel-

sjön 28.5–7.6 (Annika Rastén m.fl.); samt 1 hanne Södersundet, Rådmansö 8.6 (Bill Douhan). 1 bobyggen hanne Runkullen, Ormsta, Vallentuna 20.4 (Joakim Eriksson). 1 ex. Åholmen, Fysingen 22.5–25.5 (Per Aspegren, Johan Fallenius, Andreas Brehmmar).

Vrm: 1 ex. Björknästors våtmark, Skattkärr 18–23.5 (Mats Strömberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tofslärka *Galerida cristata* RE

(Häckfågel fram till 1989)

För sjunde året i rad föreligger endast ett fynd av tofslärka. Rrk Gbg kommenterar: "Fyndet utgör det första i rapportområdet sedan 2010, då en tofslärka sågs helt kort av en ensam observatör en juni-
dag vid Redbergsplatsen, och dessförinnan har arten inte noterats sedan 1991. Går vi längre tillbaka i tiden återfanns däremot tofslärkan i områdets regelbundet häckande fågelfauna. Arten har dock nu för länge sedan försvunnit som häckfågel från hela landet och allt sedan 1959 är häckande tofslärkor i Göteborg ett minne blott.". Sett till landskapet Bohuslän sågs senast 1 ex. vid Lysekils sjukhus 1.10 2014.

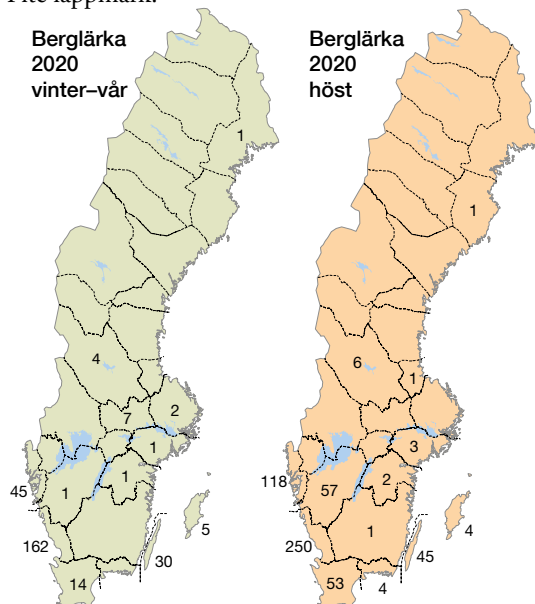
Bob: 1 ex. Torslandaviken 11–16.10 (Christer Fält m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Berglärka *Eremophila alpestris* VU

230 par

Äntligen glädjande fynd som visar på sommarförekomst utanför Björkfället, Ammarnäs. I år har vi fynd under häckningstid både från Jämtland och Pite lappmark.

Landskapsvis fördelning av antalet berglärkor *Eremophila alpestris* i Sverige 2020.

Berglärka *Eremophila alpestris*, Morups Tånge (HI) 8 november 2020..

Rrk Jmt kommenterar: "Första fyndet av berglärka sedan 2014! Och detta under häckningstid i ett fjällområde där det finns stora kunskapsluckor när det gäller fågelfaunan pga. att det sällan besöks av fågelrapportörer." Rrk N Lpl: "Berglärkor rapporteras inte alls ofta från norra Lappland. Årets individ (efter ett nollår 2019) var dessutom sjungande. Senaste vi fick in någon rapport med häckningsindicium var 2015 (då i T lpm)."

Från övervintringsområdena i sydligaste Sverige kan vi åter rapportera om ett gott år. Summeras landskapen hamnar vi för året på 273 ex. på föråret och 541 ex. på efteråret. Men det tror vi är en betydande dubbelräkning. I Halland har både 2019 och 2020 noterats flockar på upp till 90 ex., och vi får gå tillbaka till 1994 för att hitta än större ansamlingar. Förekomsten under vintern slår 2019 och är som helhet faktiskt den bästa under modern tid.

Fynd under häckningstid:

Jmt: 4 ex. Bijjie Bavlanjaevrieh, Sösjöfjällen 17.6 (Anders Krüger).

Ly lpm: Björkfjället, Ammarnäs. 2 sjungande hannar (LUVRE).

P lpm: 1 sj. Räker, Svaipa f.sk.omr. 27.6 (Stefan Holmberg).

(FREDRIK FRIBERG)

Korttållärka *Calandrella brachydactyla* (314/330–14/14)

Totalt 14 ex. är det största antalet sedan 2013.

Sk: 1 ex. Alnarps strandängar/Arlövs ängar 27.10–13.11 (Olof Persson m.fl.).

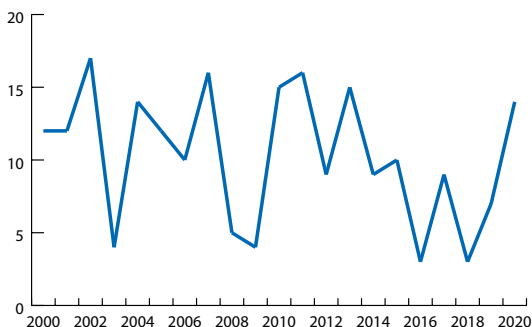
Bl: 1 ex. Utlängan 5.5 (Lars-Gunnar Lundquist m.fl.), 1 ex. Utlängan 14.5 (Lars-Gunnar Lundquist). 1 ex. Utlängan 1–2.12 (Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 ex. rast. Torprakan, Mörlundaslätten, Hultsfred 31.10 (Calle Ljungberg, Ronnie Johansson).

Öl: 1 ex. Hälluddsvik, Ölands norra udde 23.5 (Carl Tamaro, Tobias Berger m.fl.), 1 ex. Hålnäsdungen,

Tabell 30. Genomsnittligt antal korttållärkor *Calandrella brachydactyla* per år under olika perioder 1950–2020.

50-59	60-69	70-79	80-89	90-99	00-09	10-19	2020
0	0,3	1,1	3,3	8,9	11	10	14

Rapporterade korttållärkor *Calandrella brachydactyla* i Sverige 2000–2020.

Rostgumpsvåla *Cecropis daurica*, Kungsgården, Ottenby (Öl) 18 maj 2020.

Sandby 1.10 (Patrik Brehmer, Christer Benktsson) och 1 ex. Neptuni åkrar 31.10 (Mats Waern, Magnus Elfving, Tobias Berger m.fl.)

Gtl: 1 ex. Nyen, När 25–31.1 (Mats Engqvist, Elisabeth Johansson m.fl.). 1 ex. Bredsandsudde, Gotska Sandön 29.5 (Raul Vicente).

Boh: 1 ex. Breviks kile 20.8–8.9 (Per Undeland, Stefan Mattsson, Sussie Carlström m.fl.).

Srm: 1 ex. Edesnäs, Utö 30.4–2.5 (Petter Simonsson, Viggo Norrby m.fl.).

Dlr: 1 ex. Venjan, Mora 23.10–1.11 (David Hammarberg, Tobias Hammarberg, Per Lif m.fl.).

Mpd: 1 ex. rast. Stornäsets NR 10–11.5 (Thomas Granfeldt, Stefan Heimdahl m.fl.). Fjärde fyndet i Mpd.

(FREDRIK FRIBERG)

Backsvåla *Riparia riparia*

26 000 par

Inom ramen för den riksomfattande inventeringen under ledning av Bengt Legnell 2020–2021 noterades under året totalt ca 18 000 bohål fördelade på 382 kolonier. Fördelningen på län framgår av karta här intill. Av kolonierna fanns 143 i kommersiella täkter, 34 i mindre icke kommersiella täkter eller göropar, 108 i upplagda högar av jord eller grus, 34 i stensättningar vid ruiner, bryggor m.m. och 63 i nipor. Resultatet kan jämföras med riksinventeringen 2003, då 33 290 bohål fördelade på 669 kolonier rapporterades.

(ANDERS WIRDHEIM)

Rostgumpsvåla *Cecropis daurica*

Fyra fynd under året, varav tre under våren (då flest fynd normalt görs) och ett på sensommaren.

Bl: 1 ex. Utlängan 26.4 (Thomas Daleke, Pia Daleke).

Sm: 1 ex. Ö Bondetorp, Nybro 13.8 (Stefan Björn). Andra fyndet i ö Sm.

Backsvåla
2020
kolonier

Länsvis fördelning av de 382 kolonier med backsvåla *Riparia riparia* som rapporterades i Sverige 2020.

Östlig rostgumpsvala *Cecropis d. daurica/japonicus*, Segerstads fyr (Öl) 2 juli 2020.

Öl: 1 ex. Ottenby 18.5 (Viktor Eriksson, Magnus Hellström m.fl.).

Gtl: 1 ex. Storsund, Gothen 11.5 (Mikael Larsson, Jörgen Petersson).

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 31. Genomsnittligt antal rostgumpsvalar *Cecropis daurica* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,1	0,9	2,6	4,0	10	9,2	4

Rapporterade rostgumpsvalar *Cecropis daurica* i Sverige 2000–2020.

Fynd av underarten:

Östlig rostgumpsvala *C. d. daurica/japonicus*
(1/1–1/1)

Öl: 1 ex. Segerstads fyr 2.7 (F) (Christian Cederroth).

Andra fyndet av östlig rostgumpsvala i Sverige. Det första gjordes 16.6 2013 vid Kungsgården, Otten-

by, Öland. I Finland har det gjorts tre fynd (2007, 2011 respektive 2014) medan det i Norge påträffats fem individer (1905, 2006, 2007, 2014 och 2021). Fyndet från 1905 rör en insamlad fågel som har underartsbestämts till *japonicus* (Norgeslisten och Tor A. Olsen *in litt.*). Tidsmässigt ligger de svenska fynden annorlunda än de finska som alla tre setts i det snäva tidsfönstret 18–19.5. Även de norska är sedda i maj, mellan 3.5 och 26.5, förutom en individ som sågs 22.8. Danmarks första fynd av östlig rostgumpsvala gjordes så sent som 2.6 2021.

(MAGNUS CORELL)

Stjärtmes *Aegithalos caudatus*

Fynd med intermediära karaktärer:

Aegithalos caudatus x *europaeus*

Sm: 4 ex. MOK-stugan, Hesjön, Hultsfred 23–30.11 (Calle Ljungberg). Totalt finns nu åtta fynd av intermediära stjärtmesar i östra Småland, föregående fynd är från 2015.

Dlr: 1 ex. Lusmyren, Borlänge 29.2–16.3 [F] (Sven-Erik Persson, Leif Carlberg, Yngve Johansson, m.fl.). 1 ex. samma lokal 21.12 (Sven-Erik Persson).

Tillägg 2018:

Dlr: 1 ex. Lusmyren, Borlänge 24.3 [F] (Leif Carlberg).

(FREDRIK FRIBERG)

Bergtajgasångare *Phylloscopus humei*, Trelleborg (Sk) 28 november 2020.

Bergtajgasångare *Phylloscopus humei* (108/108–12/12)

Precis som 2019 tolv fynd och därmed tangerat årsrekord. I och med att arten inte längre är en första klassens raritet sköts valideringen fr.o.m. 2020 inte av Rk utan sker i respektive rrk:s regi.

En övervintrande individ upptäcktes i januari–februari. Två vårfynd på Gotland stack ut lite ur det totala fyndmaterialet som dominerades av nio höstfynd (25.9–13.12). Av dessa uppmärksammar vi särskilt Medelpads första bergtajgasångare samt Gotlandsfågeln 25.9, vilken representerar det tidigaste upptäcktsdatumet på hösten hittills.

Sk: 1 ex. Bryggaregatan, Södra Sandby 18.1–1.2 (Teun Dekker m.fl.). 1 ex. Folkets Park, Trelleborg 25.11–

22.12 (Mikael Olofsson, Ola Marklund m.fl.). 1 ex. Göingegatan, Lund 26.11–5.12 (Lars Råberg, Wilhelm Lennman, Johan Gustafsson m.fl.). 1 ex. Vyssle myr 13.12 (Johan Lorentzon, Magnus Billqvist, Ola Elleström)

Bl: 1 ex. Hanö 11.11 (André Julinder).

Öl: 1 ex. Solbergadungen, Gräsgård 23.10 (Magnus Liljefors, Magnus Corell, Mikael Rosén m.fl.).

Gtl: 1 ex. Holmhällar, Vamlingbo 26.4 (Fredrik Anmark).

1 ex. Bergshyddan, Stora Karlsö 28–29.4 (Juho Könönen, Aron Hejdström, Jonas Hentati Sundberg m.fl.).

1 ex. Alkärrret, Faludden 25–27.9 (Juho Könönen, David Kihlberg, Carl Tholin m.fl.). 1 ex. ringm. Hoburgen 2.10 (Leo Larsson, Åsa Steinholtz m.fl.).

Srm: 1 ex. Bäverhyddan vid reningsverksdiken, Nyköping 3–31.12 (Lennart Wahlén m.fl.).

Mpd: 1 ex. Storhamn, Åstholmen, Tynderö 3.11 (Mattias Edman). Första fyndet i Mpd.

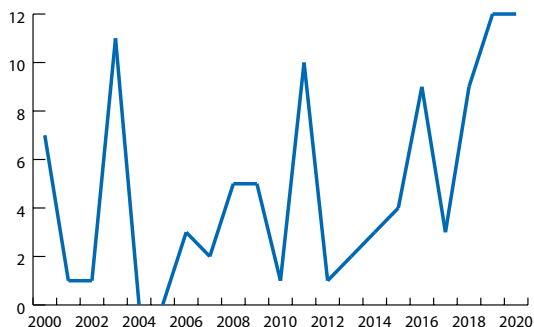
(ANDREAS LIVBOM)

Tillägg 2015:

Öl: 1 ex. Kvinsgröta 21.10 (F) (Gösta Friberg, Douglas Gustafsson, Krister Nordin). Fyndet från 2015 granskat av Rk, då bergtajgasångare var Rk-art då.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*

Ett nytt rekordår kan läggas till handlingarna. Minst 861 individer har godkänts för publicering, vilket slår tidigare årssumma från 2017 (678 ex.) med näst intill en hästlängd. De flesta rapportområdena i Götaland, Svealand och sydöstra Norrland

Antal fynd av bergtajgasångare *Phylloscopus humei* i Sverige 2000–2020.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus*, Lund (Sk) 30 september 2020.

putsade resp. årsrekord, medan kustlandskapen från Medelpad till Norrbotten uppvisade fler tajgasångarfynd höstarna 2016 och/eller 2017.

Att arten ökar står utom allt rimligt tvivel, men graden av faktisk ökning är mer svårbedömd. Dels har fler och fler skådare lärt sig att uppmärksamma arten genom dess karaktäristiska utseende och lockläte, dels görs numera riktade fångstinsatser på ett flertal platser i landet i syfte att försöka få fler återfynd samt att åldersbestämma fåglarna. Den 3 oktober fångades således en fågel i Skeppsmalen,

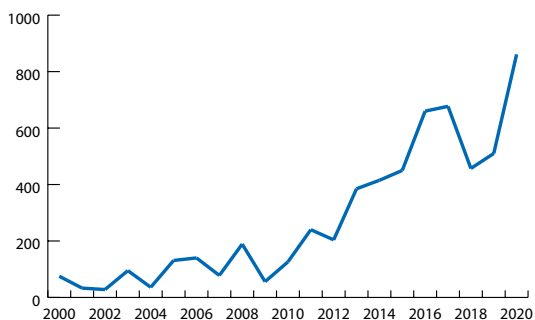
Skagsudden i Ångermanland, som ringmärkts på Tankar fågelstation i finska Österbotten ungefär en vecka tidigare.

Andelen adulta tajgasångare i fångsterna tycks öka, vilket indikerar att en fraktion av den stora tajgasångarpopulationen i Ryssland håller på att etablera nya flyttvägar mot Västeuropa.

Förr en förflygen raritet på svårtillgängliga ostkustöar – idag en regelbunden, om än fortfarande sparsam, höstbesökare även på våra inlandslokaler eller till och med hemma i den annars ganska ena-

Tabell 32. Genomsnittligt antal tajgasångare *Phylloscopus inornatus* per år under olika perioder 1950–2020.

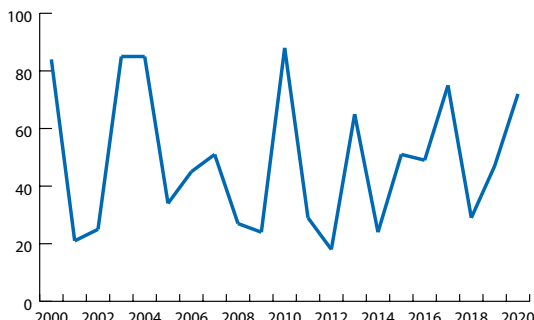
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	1,8	3,1	36	32	86	410	861

Antal fynd av tajgasångare *Phylloscopus inornatus* i Sverige 2000–2020.

Tabell 33. Genomsnittligt antal kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	1,1	2,8	26	67	48	48	72

Antal fynd av kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus* i Sverige 2000–2020.

handa skådarträdgården. Tänk vad fort saker och ting kan ändras!

Fynd som förtjänar att nämnas särskilt:

Sk: 1 ex. Åbackarna, Simrishamn 13.11 (David Erterius, Henrik Forsvall, Jörgen Bernsmo m.fl.) – höstens sista tajgasångare.

P lpm: 1 ex. Arvidsjaur 31.8 (gm rrk N Lpl). 1 ex. Arjeplogsvägen 25, Slagnäs 6.9 (Kenth Nilsson). 1 ex. Svedjan, Glommerstråk 14.10 (Monica Berggren). Andra-fjärde fyndet i P Lpm, där fågeln i Arvidsjaur var höstens första i Sverige.

(ANDREAS LIVBOM)

Kungsfågelsångare *Phylloscopus proregulus*

Totalt 72 ex. innebär ett bra år för kungsfågelsångaren. Det gäller särskilt längs Norrlandskusten, där man får gå tillbaka till 2000-talets första decennium för att hitta ännu bättre siffror. Gynnsamt väderläge och god skådarbemanning kustnära i skiftet september–oktober och drygt en vecka framåt borgade för det fina utfallet. För södra Sveriges del blev det mera av ett normalår.

Anmärkningsvärda fynd:

Öl: 1 sj. Mellbytorp, Mellby 11–14.5 (Lena Wikström m.fl.). Det fjärde vårfyndet på ön. Fågeln sjöng flitigt och gladda många skådare.

Vstm: 1 ex. Sundbo, 11.10 (Torbjörn Hegedüs m.fl.). 1 1K+ Johannesberg, Årby, 15.11 (Stefan Johansson m.fl.). Tredje och fjärde fyndet i Vstm. Fågeln i Johannesberg var även den senaste i landet 2020.

Vrm: 1 ex. Tornet, Hammarö sydspets 8.10 (Henrik Bergendal, Bengt Sjösten) – första fyndet sedan 2008. och dessutom i ett inlandslandskap.

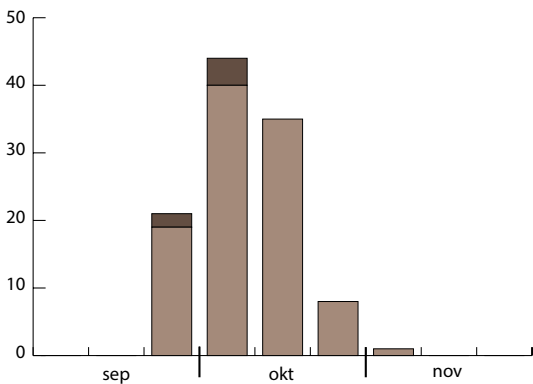
Ång: 1 ex. Tjärskär, Furuholmen, södra Härnön 3.10 (Magnus Zetterström, Hans Hemström m.fl.). 1 ex. Snöan 9.10 (Pekka Bader). Nionde och tionde fyndet i Ång.

Nb: 1 ex. Stor-Sandgrönnan, Rödkallen-Sör-Åspen nat. res. 30.9 (Jan Bergström). Landets första fynd denna höst.

(ANDREAS LIVBOM)

Videsångare *Phylloscopus schwarzi* (103/103–6/6)

Sex videsångare innebar 2020 en delad andraplats jämte 1999. Toppåret 2005 godkändes hela 12 ex. för publicering. Någon tydlig trend med fler videsångare i Sverige kan dock inte skönjas i det längre tidsperspektivet. I vanlig ordning skedde ett koncentrerat uppträdande längs vår ostkust. Fyndperi-

Fynd av videsångare *Phylloscopus schwarzi* i Sverige redovisade per tiodagarsperiod. Mörk färg markerar 2020 års fynd.

oden (30.9–7.10) låg aningen tidigare än genomsnittligt för denna sydsibiriska art.

Öl: 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 6–8.10 (Viktor Eriksson, Filip Jansson, Noel Hohenthal m.fl.).

Gtl: 1 ex. Lilla tallungen, Faludden 30.9 (David Kihlberg, Mattias Andersson m.fl.).

Srm: 1 ex. ringm. Fågelstationen, Landsort 7.10 (Espen Quinto-Ashman, Matt Scragg, Bo Holst).

Upl: 1 ex. Horssten 1.10 (Anders Haglund, Fredrik Johansson, Magnus Nilsson m.fl.). 1 ex. ringm. Tärnudden, Örskär 2.10 (Magnus Rignell, Martin Irestedt m.fl.).

Nb: 1 ex. Rödkallen, Luleå skg. 30.9 (Per Lif, Musse Björklund, Märten Müller m.fl.). Andra fyndet i Nb.

Dementi 2006:

Öl: 1 ex. Penåsa, Kastlösa 6.10 (*Fågelåret 2006*:134) utgår som officiellt fynd (Rrk Öl).

(ANDREAS LIVBOM)

Brunsångare *Phylloscopus fuscatus* (163/163–33/33)

Ett smått sanslöst rekordår för denna sibiriska art – nästintill en dubbling av antalet fynd jämfört med de 17 ex. som påträffades föregående toppår 2019. Sveriges första säkerställda, lyckade övervintring konstaterades på Öland. I fyndlistan är även andra fyndet i Västergötland (tillika landets första aprilfynd), andra resp. tredje fyndet i Bohuslän samt det femte i Hälsingland särskilt notabla. I takt med allt mildare vinterklimat kan vi förvänta oss en framtid med fler vinterfynd av brunsångare.

Vinter- och vårfynd:

Öl: 1 ex. Fågelsjön, Degerhamns skifferbrott, Södra Möckleby 11.1–4.5 (Karl-Erik Sundström m.fl.). Fågeln fanns på plats redan i november 2019.

Tabell 34. Genomsnittligt antal videsångare *Phylloscopus schwarzi* per år under olika perioder 1950–2020.

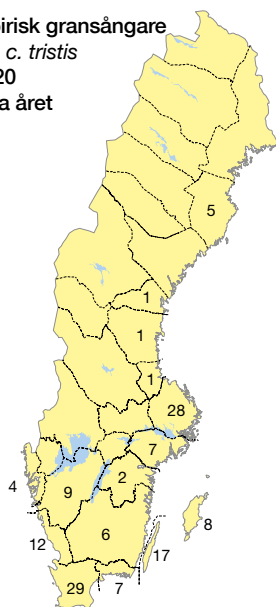
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,2	0,3	1,2	2,5	3,2	2,8	6

Tabell 35. Genomsnittligt antal brunsångare *Phylloscopus fuscatus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,1	0	2,2	2,3	3,4	7,8	33

FÅGELÅRET 2020

hela året

Month	Count
jan	10
feb	4
mar	6
apr	4
maj	8
jun	9
jul	0
aug	0
sep	14
okt	54
nov	30
dec	8

nära, precis som för andra arter med östligt utbredningsområde. Att underarten *tristis* är under expansion västerut mot Finland och Skandinavien antyds även av ett flertal fynd under vårsträcket i slutet av maj och i juni. Av dessa avsåg åtta fynd sjungande individer, samtliga på Gotland, i Södermanland och Uppland samt en långstannare i Skåne.

Raritetskommittén har gjort en omgranskning av tidigare fynd och landat i den bedömning som

Tre fåglar under året, dvs lika många/få som 2019. Sedan 2013 har årligen endast 1–4 fåglar påträffats inom landets gränser.

Jmt: 1 sj. Lillälven (mynningen), Stor-Blåsjön, Frostviken 21.6 (Rolf Johansson, Cathrin Krantz). Första godkända fyndet sedan 2008. Sjunde fyndet i *Jmt*.

Nb: 1 sj. Kaunisjokibron S Sahavaara 7.6 (Patrik Hedengren, Conny Hedengren). Första noteringen i landskapet sedan 2015.

T lpm: 1 ex. revir Abisko västra tunnelmynningen, Njulla 24.6–16.7 (Stig Holmstedt m.fl.). Inga godkända och publicerade nordsångarfynd från klassiska Njullaslutningen sedan 2016, så det var verkligen dags nu.

(ANDREAS LIVBOM)

Tabell 36. Genomsnittligt antal nordsångare *Phylloscopus borealis* per år under olika perioder 1950–2020.

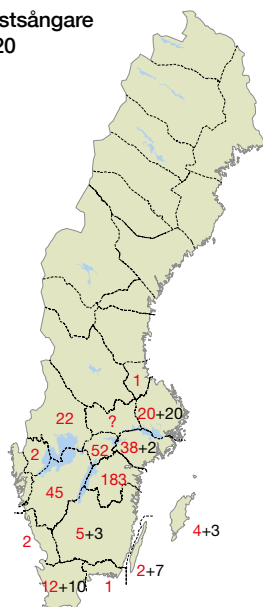
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
4,0	2,7	3,8	3,8	7,5	7,4	3,8	3

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* NT 350 par

Totalt 414 sjungande hannar är ytterligare en upp-ryckning efter 2018 års bottenresultat (376 sj. 2019, 352 sj. 2018). Från Tåkern rapporterades 153 sjungande hannar. Det är i linje med fjolårets resultat (145) och därmed på fortsatt upphämtning efter 2018 års bottenrekord, men fortfarande en bra bit under genomsnittsnivån på kring 200 ex. under det senaste decenniet. Som vanligt är förekomsten i Närke redovisad i detalj.

Rrk Nrk: ”Inventeringar från Kvismaren och Segersjö visar att 21 hannar + 22 honor fick ut 82 ungar i Kvismaren och att 8 par och 1 ensam hane fanns

Trastsångare
2020

Landskapsvis fördelning av fynd av trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* i Sverige 2020. Röda siffror = sjungande, svarta = övriga individer.

i Segersjö. I Oset gick 2 hannar + 4 honor till häckning och det resulterade i fyra lyckade häckningar, på lokalen fanns även 2 ensamma hannar. Utanför de områdena fanns 19 sjungande på andra lokaler.”

(FREDRIK FRIBERG)

Fältsångare *Acrocephalus agricola* (38/38–3/3)

Sk: 1 4K+ hona ringm. Södra Flommen, Falsterbonäset, 19.8 (F) (Björn Malmhagen).

Hl: 1 2K+ ringm. Nidingen 9.6 (F) (Uno Unger, Bodil Nyström, Josefine Pehrson).

Vb: 1 2K+ ringm. Stora Fjäderägg 19.6 (F) (Niklas Andersson), 1 2K+ ringm. Obbola industritipp 20.7 (F) (Christer Olsson, Niklas Andersson).

Fyra fynd av fältsångare är en bra årssiffra, endast slagen eller tangerad 2007 (4) och 2013 (5). Att årets alla individer påträffats vid ringmärkning hör också till det normala. Det finns få rena fältfynd bland de runt 40 fynden i Sverige. Ett av undantagen är den fältsångare som sågs 3–4 juni 2007 på ön Horssten i Uppland. Tredje fyndet för Nidingen med de tidigare två gjorda 2013 och 2016, och första för Stora Fjäderägg. Fågeln i Flommen är samma individ som fångades två gånger 2018 och då var adult. Slutsatsen kan därför dras att fågeln vid fångstillfället 2020 var 4K+. Den individen ingår redan i den tidigare fyndtotalen.

(MAGNUS CORELL)

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* NT

150 par

Totalt 397 sjungande och ytterligare 9 fullfjädrade ex. är nytt rekord med marginal, 406 fullväxta ex. (tidigare rekord med stor marginal var 2014 års 323 ex). Dessutom fem konstaterade flera häckningar.

Normalt anländer huvuddelen av alla busksångare till mellersta Sverige österifrån, men i år är landskapshögsta faktiskt så långt söderut som på Gotland. Rrk Gtl kommenterar: ”Ett försök till analys av årets rapportering ger att ca. 79 ex. observerades vilket är mer än en fördubbling av tidigare rekord på 32 ex. från 2014. Hur många individer som egentligen sågs på en välbesökt plats som Hoburgen är näst intill omöjligt att avgöra. Risken är givetvis stor att totalsumman överskattas. Bilden är ändå att det är en genomströmning av fåglar under vårflykten med en eller flera nya individer varje dag i början av juni vilket bl.a. bekräftas av ringmärkningen

Tabell 37. Genomsnittligt antal busksångare *Acrocephalus dumetorum* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,2	1,2	8,3	24	52	57	172	406

Busksångare *Acrocephalus dumetorum*, Bäckaskog (Sk) 29 juni 2020.

där. En individ med föda åt ungar på en lokal på södra Gotland indikerar att häckning genomförts.”

Häckningar:

Upl: 2 par på Horssten (tidigare finns ett fynd om 2 par häckande 2014, också då vid Horssten).

Dlr: Tre häckningar: Naglarby och vid Enbackagården,

båda Säter (Björn Söderlund) och vid Falu gruva, Falun (Urban Grenmyr, Daniel Andersson m.fl.), samt en trolig vid Limsjön, Leksand (Bertil Jennings).

Nordliga fynd:

P lpm: 1 sj. E45-Järnvägsgatan, Slagnäs 10.6 (Kenth Nilsson). Andra fyndet i *P lpm*.

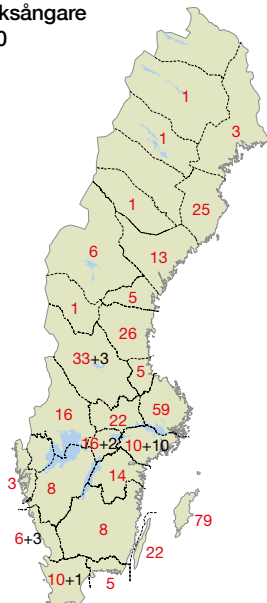
Lu lpm: 1 sj. Kvikkjokk 30.6 - 1.7 (Fredrik Sundberg, Daniel Ochterbeck). Åttonde fyndet i *Lu lpm*.

Udda tid:

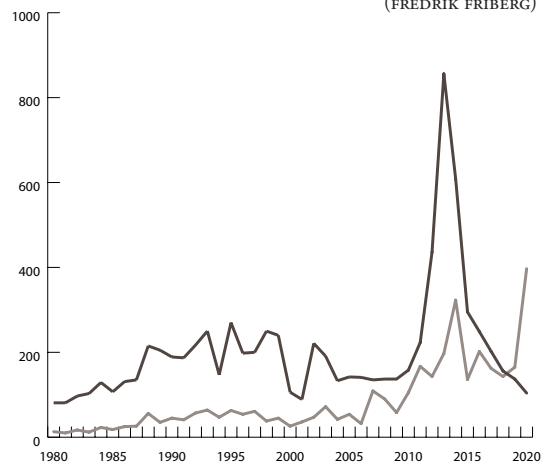
Vrm: 1 ex. Inre Kilsviken 4.3–10.4 (Oscar Gustavsson m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Busksångare
2020

Landskapsvis fördelning av fynd under häckningstid av busksångare *Acrocephalus dumetorum* i Sverige 2020. Röda siffror = sjungande, svarta = övriga individer.

Rapporterade busksångare *Acrocephalus dumetorum* (ljus kurva) och flodsångare *Locustella fluviatilis* (mörk kurva) i Sverige 1980–2020.

Stäppsångare *Iduna caligata*, Torhamns udde (Bl) 8 juni (t.v) (Öl) och Vejbystrand (Sk) 20 september 2020 (t.h.).

Stäppsångare *Iduna caligata* (32/32–6/6)

Sk: 1 1K Stora Hult, Vejbystrand 20–21.9 (F) (Björn Malmhagen, Johan Lorentzon m.fl.)

Bl: 1 sj. Torhamns udde 8.6 (F, L) (Evert Werkström, Lennart Karlsson m.fl.).

Öl: 1 sj. Södra lundspetsen (F, L) (Jakob Lohm m.fl.).

Gt: 1 ringm. Märkområdet, Hoburgen, 22.5–23.6 (F) (Mikael Larsson, Lars Hansson, Staffan Bergsmark), 1 sj. f.d. bunkern, Rivet, 2.6 (F, L) (Sebbe Nilsson, Matti Eriksson), 1 sj. Norderhamn, Stora Karlsö, 13.6 (F, L) (Juho Könönen).

Högsta årssumman hittills. Tidigare toppnotering är fyra fynd 2013. Över tid har det skett en viss förskjutning i fråga om när på året fynden görs. Av de 17 fynd som gjordes till och med 00-talet är 11 från perioden juli–oktober. Samtliga 15 fynd från 2010-talet är i stället gjorda i maj–juni. Det gäller också fynden från 2020, med undantag för ett septemberfynd. Stäppsångaren i Skåne var för övrigt ny art för landskapet.

(MAGNUS CORELL)

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

4 600 par

Hjd: 1 sj. Kolsätt, Älvros 30–31.5 (Eva Elfqvist, Göran Storensten). Femte fyndet i Hjd.

Ly lpm: 1 sj. Knaften 5–21.6 (Henrik Wahlberg, Magnus Eriksson m.fl.). Sjätte fyndet i Ly lpm.

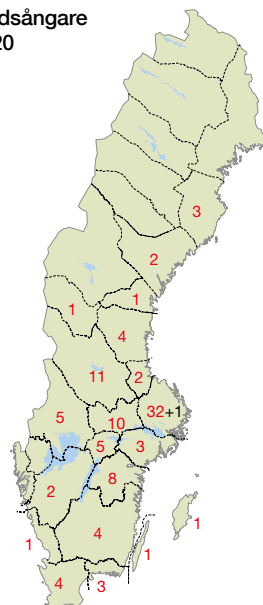
(FREDRIK FRIBERG)

Flodsångare *Locustella fluviatilis* NT

150 par

Fortsatt minskning för sjunde året i rad efter alla tiders toppresultat 856 till nu 104 ex., det minsta antalet sedan 2001. Det är svårt att hitta motsvarigheter till så kontinuerliga och samtidigt kraftiga

Flodsångare
2020

Landskapsvis fördelning av fynd under häckningstid av flodsångare *Locustella fluviatilis* i Sverige 2020. Röda siffror = sjungande, svarta = övriga ind.

minskningar. Samtidigt saknar den makalösa toppen under åren 2012–2014 motstycke (se fig. på föregående uppslag).

Nordligt fynd:

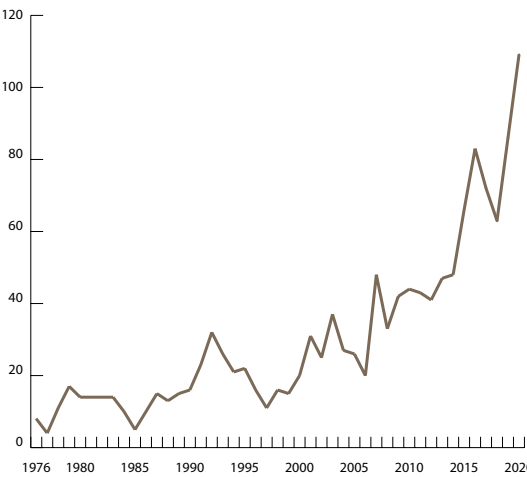
Hjd: 1 sj. Grusgrop V Västra Ruvalen, Svallmyren, Ljusnedal 27.6–5.7 (Björn Lundgren, Thomas Svanberg, Andreas Tranderyd m.fl.). Sjunde fyndet i *Hjd*.

(FREDRIK FRIBERG)

Vassångare *Locustella luscinioides* VU

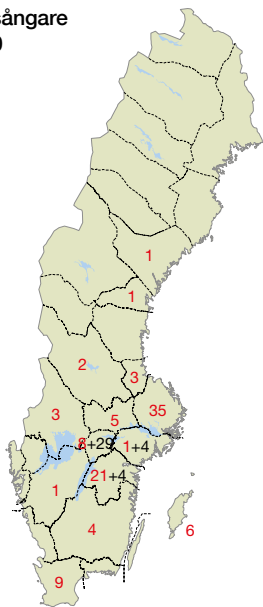
10 par

Nytt rekord – totalt 109 sjungande och 35 ytterligare exemplar; av dessa 35 utgjordes nästan alla

Rapporterade vassångare *Locustella luscinioides* 1976–2020.

Vassångare
2020

Landskapsvis fördelning av fynd under häckningstid av vassångare *Locustella luscinioides* i Sverige 2020. Röda siffror = sjungande, svarta = övriga individer.

av ringmärkta. Vassångaren har lokala kärnområden där arten följs upp med fina analyser. Tåkerns fältstation bedömde att det fanns 16 revir under året vilket är ett normalt antal. Fyra 1K ringmärktes också vid Renstad kanal, Tåkern 8.8–5.9 (Adam Bergner m.fl.).

Rrk Nrk skriver: I år har vassångaren etablerat sig ordentligt i Kvismaren med fyra häckningar (varav minst en lyckad) och ytterligare 4 sjungande hanar. Rrk Upl: ". . . totala antalet i Hjälstaviken bedöms till 10 ex. (Pekka Westin) vilket är nytt rekord för såväl lokalen som Uppland". Men det är värt att nämna är att inte alla är lika lyriska. I Vg noterades nämligen bara en enda individ.

Nordliga fynd:

Mpd: 1 sj. Kråpaviken, Bergafjärden, Njurunda 12–21.6 (Hilmar Lindström, Jan Lindström m.fl.). Sjätte fyndet i *Mpd*.

Äng: 1 sj. Sursundet, Nora 18.5–27.6 (Anna Peman, Monica Magnusson, Tora Byström m.fl.). Andra fyndet i Äng.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 38. Genomsnittligt antal vassångare *Locustella luscinioides* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,9	6,0	12	20	31	62	144

Höksångare *Curruca nisoria* VU

300 par

Höksångarens framtid i Sverige känns oviss. Antalet fynd av arten minskar på många håll, t ex. i Blekinge, Småland och Stockholmsområdet. Positivt är att den verkar hålla ställningarna inom de båda starkaste fästena Öland och Gotland. Även i år konstaterades en häckning i Skåne.

Sk: En häckning vid Burensvik, Bjärehalvön. Ytterligare en sjungande hanne noterades på en annan potentiell häcklokal på Bjärehalvön. Vidare: 1 hona Norre Skog, Hallands Väderö 28.5 (Mikael Haraldsson), 1 2K hona ringm. Falsterbo fyr 31.5 (Björn Malmhagen, Tommy Holmgren), 1 ex. Gislövs Stjärna 7.6 (Jörgen Bernsmo), 1 1K ringm. Falsterbo fyr 9.8 (Emil Lundahl, Sophie Ehnbohm m.fl.), 1 1K ringm. Bingsmarken 21.8 (Bo Petersson m.fl.) och 1 1K Bessinge, Långaröd 23.8 (Paul Eric Jönsson).

Hl: 1 1K Malön 20.9 (Mikael Käll, Anders Magnusson), 1 ex. ringm. Nidingen 21–22.10 (Eva Mattsson, Dennis Kraft).

Sm: 1 hanne Bottorps hamn, Kalmar 25–29.5 (Anders Törnberg, Douglas Gustafsson m.fl.), 1 2K hanne ringm. Brostugan, Uknö, Västervik 11.8 (Magnus Kasselstrand, Jan Olsson m.fl.), 1 1K ringm. Brostugan, Uknö, Västervik 25.8 (Mathias Salomonsson, Larsgun-

nar Nilsson), 1 1K ringm. Ralångens fågelstation, Aneby 31.8 (Mats Thorin, Gabriella Fjordmark Lerne).

Bf: 1 hane Brömsehus, Södra Kärr 7.5 (Bertil Sandberg), 1 ex. Radarstationen, Utlängan 20.5 (Lars-Gunnar Lundquist), 1 hane Utlängan 3–10.6 (Lars-Gunnar Lundquist m fl), 1 ex. Hästö, Karlskrona 24.11 (gm Ronny Johansson).

Öl: Ingen inventering gjord men det häckande beståndet uppskattas till 300 par (2018).

Gtl: Arten bedöms hålla sin numerär, enligt rrk Gotland. Häckning: 1 par med ungar vid Barshageudd, Sundre (Lennart Wahlén, Mikael Nilsson m.fl.). Dessutom gjordes ett antal fynd som tyder på häckning, i första hand inom de båda kärnområdena Sundre och Stora Karlsö.

Upl: 1 par Vidinge, början av juni (Anders Eriksson, Magnus Liljefors m.fl.), 1 ex. Horssten 3.6 (Anders Haglund), 2 ex. Horssten 14.6 (Anders Haglund, Mathias Bergström m.fl.), 1 1K Kaknäs ängar, Södra Djurgården 11.10 (Jonas Adner).

Nrk: 1 1K ringm. Venastugan, Rynningeviken 10.9 (Lennart Eriksson).

Hls: 1 1K ringm. Reffelmansviken, Hudiksvall C 18-22.9 (Kenneth Karelius m.fl.).

Mpd: 1 1K ringm. Skyttberg, Märlo, Timrå 28.8 (Lars Olausson, Hans-Erik Persson m.fl.). Femte fyndet i Mpd.

Vb: 1 1K ringm. Danielsten, Bureå 9.9 (Linus Andersson).

(MAGNUS STRÖMBERG)

Ökensångare *Curruca nana* (18/18–1/1)

Öl: 1 ex. Solberga 1–6.12 (F) (Per Sjöstrand, Karin Nordin m.fl.).

Förmodligen sågs fågeln redan 30.11, eftersom lokalen besöktes 1.12 för att en ljus sångare som en av observatörerna sett dagen före skulle kollas upp. Tionde ökensångaren för Öland, som alltså späder på sin dominans i fyndstatistiken över de svenska fynden. Samtidigt är fyndet det senaste fyndet på året i Sverige – det senaste på året före Solbergafågeln var en individ som 1980 stannade vid Ottenby till 11.11 efter att ha uppträcks 4.11. Antalet ökensångarfynd varierar rätt mycket över decennierna: 1980-talet (8), 1990-talet (2), 2000-talet (2), 2010-talet (5). Det första fyndet gjordes 20.10 1961, då en individ samlades in vid Ottenby.

(MAGNUS CORELL)

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla*

4 000 par

Den brandkronade kungsfågelns kolonisering och expansion i södra Sverige saknar motsycke, och varje år är rrk-kommentarerna formligen nedlusa-de med ord i stil med ”rekordsumma”, ”fördubbling av totalantalet” eller ”i särklass bäst någonsin”.

Arten tycks nu vara väl etablerad som häckfågel i åtminstone Skåne, Halland och Västergötland, vilket väl illustrerar den starkt sydvästliga tyngdpunkten i utbredningen. Även fynden i Mellansverige ökar starkt, men arten är fortfarande mycket ovanlig norr om Limes Norrlandicus.

Sk: Arten är numera en vanlig häckfågel, och endast vinterfynd (knappt 50) behandlas av rrk.

Bf: 53 ex, inga rapporterade häckningar.

Sm: 27 fynd varav 3–4 häckningar.

Öl: Enstaka par häckar på en lokal, i övrigt.

Hl: Ca 50 revirhävande fåglar rapporterade.

Gtl: 28 ex.

Ög: 18 fynd av 20 individer. En konstaterad häckning.

Vg: Totalt ca 63 ex, inga konstaterade men flera troliga häckningar.

Bob: Totalt 12 ex. varav 2 häckande par.

Dls: 1 häckning vilken utgör landskapets sjunde fynd. Då det endast sågs en hane med föda åt ungar kan det inte uteslutas att det rörde sig om en samhäckning med kungsfågel.

Nrk: 15 fynd, vilket är mer än den totala tidigare fyndsumman.

Srm: 30 fynd av ca 37 individer varav två häckningar.

Upl: 9 fynd.

Vrm: 13 fynd av 14 ex.

Dlr: 1 ex. Halvars, Ludvika 1–3.4 (Mikael Ohlson m.fl.). Fjärde fyndet i Dlr.

Gstr: 1 2K hane ringm. Eggegrund 27.5 (Lars Strindberg). Landskapets tredje fynd. Alla rör fåglar fångade vid Eggegrunds fstn.

(JOHAN SVEDHOLM)

Tabell 39. Genomsnittligt antal brandkronade kungsfåglar *Regulus ignicapilla* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	4,1	10	14	35	96	>500	>1000

Nötväcka *Sitta europaea*

264 000 par

Nötväckans expansion fortsätter norrut. Se även separat artikel i denna upplaga av *Fågelåret*.

P lpm: ”Nötväcken är etablerad i P lpm i hela skogslandet fram till kanten av fjällen. Häckningar rapporteras från Glommersträsk, Arvidsjaur C och Nyliden, vilka är de andra till fjärde konstaterade i P lpm.”

Lu lpm: 2 ex. besöker bebott bo Vuollerim 6000 24.3–4.6 (André Strömberg, Mats Karström, Ingemar Pettersson m.fl.). Andra kända häckningen i Lu lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av underarten

Sibirisk nötväcka *Sitta e. asiatica*

Totalt fem exemplar är det största antalet sedan invasionen 2014. Den var i sin tur den första egentliga invasionen av sibiriska nötväckor på nästan 20

Trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla*, Gunnarlunda (Sk) 19 januari 2020.

år. Rrk Nb kommenterar särskilt majfyndet som ”notabelt”. Annars brukar det vara senhösten och vintern som bjuder på dessa östliga nötväckor. Fyndet i T lpm kommenteras: ”Med all sannolikhet samma individ som första gången upptäcktes i november 2019.”

Nb: 1 ex. Ryssbält S Kalix 3.5 (Lars Helseth), 2 ex. Riekkola nat.res., Haparanda 31.10–20.12 (Jouni Ylipekka, Peter Lindmark, Hampus Lejon m.fl.), 1 ex. Åsögen N Boden 24.12 (Jan Andersson).

T lpm: 1 ex. Vittangi 1–4.4 (Benny Modig, Åke Flygare, Lotta Nygård).

(FREDRIK FRIBERG)

Trädgårdsträdskrypare *Certhia brachydactyla*

5 par

Under året påträffades arten endast i Skåne. Rrk Sk sammanfattar det bästa året hittills: ”Ett försök till uppskattning av den aktuella populationen ger ett 20-tal revir innefattande 8–11 par som fick ut 4–5 kullar. I individer räknat blir det 35–40 2K+ trädgårdsträdskrypare och minst 12 pulli/1K under året.” Notervärt är ovanligt många fynd utanför kärnområdet vid Helsingborg.

Sk: Följande lokaler inom kärnområdet hyste fåglar: Christinelund–Kulla Gunnarstorp (2–3 sj + 1 1K), Nällåkraskogen, Allerum (1 ex. 21.3), Hittarp (2 ex. dec), Sofiero (1 par + 1 kull), Kungshult–Maria park (1 ex. jan, 1 sj. maj), väst Päljö gård (1 sj.), Päljö skog

norra (1 par + 1 sj.), Päljö skog södra (2 par + 1–2 sj. + 1–2 kullar), Fredriksdal (1 par), Vikingsbergs-/Öresundsparken (2 ex., ingen sång noterad), Slottshagen – Kyrkogårdarna – Stadsparken (2–3) par + 2 kullar) och Jordbodalen (1 sj. dec). I lunden vid Rosendal fanns likt tidigare år två revirhävande hanner hela året men även tillfälligt tre ex. 9.4 där det uppges ”troligen två hanner och en hona” i kommentaren (Eskil Friberg, Simon Carrington m.fl.). Naturligtvis svårt att veta ifall det funnits en hona på lokalen under hela säsongen men ingen häckning konstaterades i området. Utanför kärnområdet i Helsingborgs parker rapporterades 1 sj. Rosenlund, Mörrarp under hela året (Olof Strand), 1 sj. Turköp, Västraby 26.1–1.6 (Mårten Müller, Karl G Nilsson m.fl.), 1 sj. Torekovs rev 14.3 (Stefan Magnusson), 1 2K ringm. Falsterbo fyr 4–6.4 (Stephen Menzie m.fl.), 1 sj. Ablahamn, Kullaberg 20.4–6.5 (Mats Rellmar, Emil Lundahl), 1 ex. Viken 7.8 (Thomas Svanberg), 1 ex. Rååns dalgång, nordväst Gantofta 6.9 (Stefan Siwersson), 1 1K ringm. Falsterbo fyr 13.10 (Björn Malmhagen, Sophie Ehnborn m.fl.), 1 ex. Stureholms våtmark 17.10 (Mårten Müller), 1 ex. Klinta, Revingeby 8–12.12 (Daniel Melchert m.fl.), 1 sj. Svedberga, Mjöhult 25.12 (Peter Franzén, Patrik Söderberg) och 1 ex. Bruces skog, Filborna 27.12 (Daniel Bengtsson, Stefan Bengtsson).

(FREDRIK FRIBERG)

Rosenstare *Pastor roseus* (371/388–20/20)

20 fynd av lika många rosenstare är den tredje högsta årssumman hittills; endast 2002 med 36 rosen-

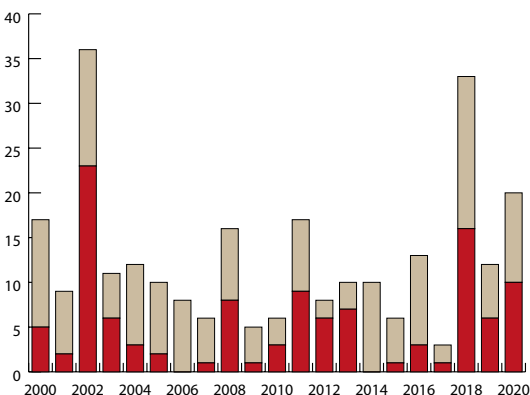

Rosenstare *Pastor roseus*, Ölands norra udde (Öl) 6 juni 2020.

starar och 2018 med 33 rosenstarar har det setts fler. Samtliga av årets fynd utgjordes av ensamma individer, vilket är så som de oftast uppträder hos oss. Hälften av fåglarna var adulta, något som är en ovanligt stor andel. Normalt rapporteras det klart flest ungfåglar. Fynden är relativt väl spridda över södra och mellersta Sverige upp till Dalarna. Det enda fyndet från Norrland gjordes i Norrbotten. Lägg också märke till fem fynd på Gotland.

Sk: 1 1K Nyhamnsläge 18.8 (Alf Petersson) och 1 1K Brantevik 28.9 (Raul Vicente m.fl.).

Bl: 1 ad. Utlängan/Inlängan 7–8.6 (F) (Carl-Axel och Ingrid Carlsson m.fl.), 1 1K Torhamns udde 22.8 (F)

Fynd av rosenstare *Pastor roseus* i Sverige 2000–2020. Ljusa staplar = ungfåglar (1K), röda = äldre fåglar (2K+).

(Anders Adolfsson, Kenth Lundberg).

Öl: 1 ad. hanne Ölands norra udde 5–6.6 (Tobias Berger, Carl Tamaro m.fl.), 1 ad. hanne Södra lundparkeringen, Ottenby 12.6 (Bengt Sjösten m.fl.), 1 ad. Björnhovda, Färjestaden 12.6 (Leif Dahlgren, Gunilla Lundborg).

Gtl: 1 1K Hoburgen, Sundre 23.8 (Juho Könönen), 1 1K Norsholmen, Färö 5.9 (Juho Könönen, Mattias Andersson m.fl.), 1 1K Hoburgen 15.9 (Mikael Larsson), 1 1K Gasmorhammaren, Färö 25.9 (Kenny Nordström, Elias Melchert Thelaus m.fl.), 1 1K Augstens, Vamlingbo 5.10 (Mats Svensson Pavval).

Vg: 1 2K+ Brudarebacken 11.6 (Anton Mangsbo).

Bob: 1 2K+ Mollön, Herrestad, Uddevalla 8.7 (Jan Johansson m.fl.) och 1 1K vid Röd, Syd-Koster, Strömstad 26.10 (Hans Arén, Eva Arén m.fl.).

Nrk: 1 ad. hanne Oset, Örebro 8–10.7 (Per Wedholm, Leif Sildén m.fl.). Sjätte fyndet i Nrk.

Upl: 1 ad. Örskar 7.6 (Peter Schmidt, Jan Wärnbäck m.fl.) och 1 1K Singö 11 och 13.9 (Tomas Pärt, Fredrik Bondestam).

Dlr: 1 ad. hanne Grangärde, Ludvika 16.6 (Mikael Ohlson). Nionde fyndet i Dlr.

Nb: 1 2K+ Ugglegatan 14, Piteå 7.9 (Sture Sandberg). Tiende fyndet i Nb.

(MAGNUS STRÖMBERG)

Tabell 40. Genomsnittligt antal rosenstarar *Pastor roseus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,3	0,4	2,2	2,0	3,9	13	9,9	20

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis* hanne, Bjässanden (Nb) december 2020.

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis* (54/54–4/4)

Sk: 1 ex. Södra Sandby 1.2 (F) (Ulf Lindell).

Upl: 1 2K hona Akalla Industriområde, Norra Järvafältet, 5–16.1 (F) (Henrik Johansson).

Vb: 1 1K hanne Tomterna södra, Nedre Sävarån, 27.11 (F) (Lars Bygdén).

Nb: 1 2K+ hanne Bjässanden 17.12–31.12 (F) (Karin & Håkan Sandling, Viktor Persson m.fl.).

Flera av de senaste årens rapporterade svarthalsade trastar har vid närmare granskning uppvisat udda dräktkaraktärer som är tecken på hybridisering med brun- eller rödtrast. Årets fyra fåglar var mer typiska dräktmässigt och ryms inom den kända variationen. Norrbotten fick sitt fjärde fynd, det tredje sedan 2017. Fenologiskt placerar de sig inom det förväntade, där en klar majoritet av fynden är från vintermånaderna.

(ARON EDMAN)

Bruntrast *Turdus eunomus* (3/3–1/1)

Gtl: 1 2K hanne Augustens 22–23.6 (F) (Mats Svensson Pavval, Magnus Svensson).

Ett överraskande fynd mitt i sommaren! De tidigare svenska fynden av bruntrast är gjorda under perioden 6.11–16.1. Fågeln höll till vid en bondgård och lokalen bedömdes inte tåla en anstormning så endast en dryg handfull skådare fick möjlighet att se denna läckra hanne.

(MAGNUS CORELL)

Bruntrast *Turdus eunomus*, 2K hanne, Augustens (Gtl) juni 2020.

Blåhake *Luscinia svecica*

Fynd av underarten

Vitstjärnig blåhake *Luscinia s. cyanecula*

Här gäller det att hänga med! Den vitstjärniga blåhaken etablerar sig allt mer i Sverige. Så sent som 2012, alltså efter en period med bistra vintrar i hela Europa, gjordes inte ett enda fynd i Sverige. Via en stark population i Danmark, och med Västkusten som bas, etablerar underarten sig allt mer. Underarten finns för övrigt även i Baltikum. Häckningar konstaterades i Halland på tre lokaler och i Skåne på en lokal.

Rrk Hl kommenterar: ”Etableringen i Halland har skett under de allra senaste åren. Under åren 2010–2016 gjordes till exempel inga fynd alls i landskapet.” Rrk Sk: Detta är andra året i rad med häckande vitstjärnig blåhake i Skåne. År 2014 var första gången det fanns revirhävande vitstjärniga blåhakar i Skåne. Därefter har det årligen funnits stationära fåglar i Farhultsområdet men inte på så många andra lokaler. I år ser vi dock ett trendbrott med betydligt fler lokaler med revirhävande fåglar. Det får ses som troligt att vi succesivt kommer att få se fler och fler vitstjärniga blåhakar i våra vassar i Skåne.”

Sk: En häckning med upp till fyra ungar konstaterades vid Farhultsviken 11.4–28.8 (Nick Gräntz, Leif Klinteroth m.fl.). På lokalen sågs förutom det häckande paret

Vitstjärnig blåhake *Luscinia s. cyanecula*, Herkulesdammarna (Sk) 24 april 2020.

två sjungande hannar (Leif Klinteroth m.fl.). Sjungande stationära hannar observerades även vid Barsebäcks mosse 23.4–22.5 (Nils Kjellén, Eva Fredriksson, Kenny Nordström m.fl.) och Sjötorps ängar, Krankesjön 19.4–28.5 (Martin Stjernman, Åke Lindström m.fl.), 1 2k+ hanne sj Vemmerlövs mosse 22.4–18.5 (John F. Kvarnbäck m.fl.), 1 sj. Herculesdammarna 23.4–20.5 (Hans Cronert, Jan Linder, Magnus Ny m.fl.). I övrigt gjordes ytterligare tre endagsobservationer.

Hl: 2 med föda åt ungar Viskans mynning, Klosterfjorden 15.6 (Mikael Nord), 2 med föda åt ungar Björkäng, Tvååker 30.5–13.7 (Stefan Johansson, Anders Nothagen m.fl.), 2 med föda åt ungar Hjälmns våtmark 3–5.7 (Yngve Meijer, Anders Rönnäng m.fl.). Dessutom fanns revrihävande hannar på ytterligare fyra lokaler.

Boh: 1 sjungande hanne och en hona Tofta kile, Kungälv 18.4–4.5 (Magnus Lundström, Maria Aronsson, Peter Hvass m.fl.). En blåhake ringmärktes vid Funneshults-sjön, Uddevalla 29.6 (Per Wohlin, Lars Viktorsson, Peter Backman m.fl.). Med tanke på tidpunkten och biotopen bör väl även detta ha varit en vitstjärnig blåhake, även om det inte gick att fastställa. Första fyndet i Boh.

Vrm: 1 hanne Nolgårdsviken, Hammarö 10.5 (Anders Boström). Fjärde fyndet i Vrm.

(FREDRIK FRIBERG)

Tabell 41. Genomsnittligt antal vitstjärniga blåhakar *Luscinia svecica cyanecula* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,4	1,0	2,4	0,8	0,6	0,1	4,0	>23

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos* (86/86–2/2)

Sk: 1 sj. Ister näset 21.5–4.6 (F, L) (Mats Johansson m.fl.), 1 sj. Kolabacken 28.4 (F, L) (Bengt Grandin, Björn Malmhagen).

Av de totalt 88 fynden av sydnäktergal i Sverige har tio gjorts i Skåne. Det kan jämföras med sex i Blekinge, 22 på Öland och tolv på Gotland, vilket ger en bild av att flertalet svenska sydnäktergalar kommer från sydost. Två fynd under 2020 innebär en mer normal årssumma än de fem fåglar som påträffades under 2019. Variationen över åren är ganska stor: 2011 (1), 2012 (4), 2013 (3), 2014 (2), 2015 (–), 2016 (5), 2017 (2), 2018 (3), 2019 (5) och 2020 (2).

(MAGNUS CORELL)

Tabell 42. Genomsnittligt antal sydnäktergalar *Luscinia megarhynchos* per år under olika perioder 1950–2020.

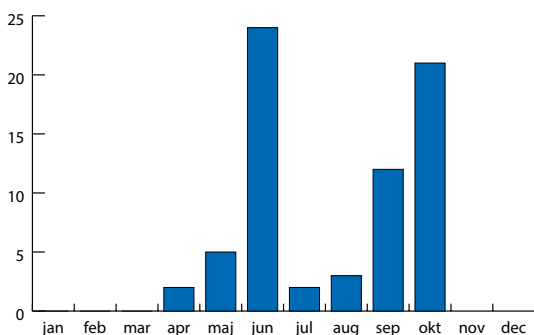
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,2	0,6	1,9	1,9	1,6	2,9	2

Tajgablåstjärt *Tarsiger cyanurus* (144/144–69/69)

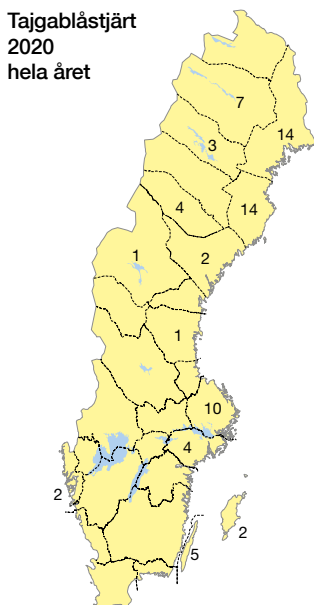
Tajgans Fågel Blå förtjänar epitetet "Årets Art 2020". Vi fick vara med om ett alldeles makalöst uppträdande med sammanlagt 69 individer godkända för publicering. Totalt under alla år har 213 tajgablåstjärtar påträffats i Sverige, dvs. ungefär en tredjedel av dessa härrör från 2020 och bidrog alltså till en rejäl boost av fyndlistan. Det hela började med två fynd redan i april:

Upl: 1 honf. Svenska Högarna 30.4 (Magnus Liljefors).
Vb: 1 3K+ hanne Arboretum Norr, Umeå 4–5.4 (Christers Olsson, Håkan Olsson, Karl-Gunnar Rehn m.fl.).

Flera tidiga fåglar dök även upp i Finland på icke häckningslokaler. Man kan tolka detta som retursträckande individer mot häckningsplatser i nordöstra Europa eller Sibirien efter en framgångsrik övervintring någonstans i Västeuropa. Vintern 2019/2020 var mycket mild och torde ha främjat överlevnadsmöjligheterna. Tajgablåstjärten är för övrigt en ganska hårdig art som har förmågan att klara av vintriga bakslag. Det är inte för inte man kan fundera på om vissa tajgablåstjärter i likhet med t.ex. tajgasångare har börjat ändra sin flyttningsstrategi. I stället för att migrera till Sydostasien om hösten, flyger de mot Europa. För detta talar bl.a. att det på senare år gjorts fynd av adulta vinter- och ti-

Månadsvis fördelning av fynden av tajgablåstjärt *Tarsiger cyanurus* i Sverige 2020.

Antal fynd per landskap av tajgablåstjärt *Tarsiger cyanurus* i Sverige 2020.

diga vårfåglar i Finland, Skandinavien samt på de Brittiska öarna.

Under sträckperioden i maj blev det ytterligare tre noteringar, även dessa på relativt tidigt datum:

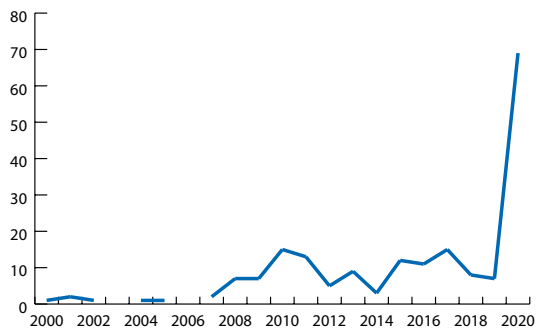
Ång: 1 honf. Snöan 8.5 (Johan Forssell). Andra fyndet för rapportområdet.

Vb: 1 2K hanne sj. Tavastentigen (Bådelögern–Tavastudden), Täftelandet 6.5 (Jan Melander, Pontus Wennesjö). 1 2K ringm. Stora Fjäderägg 10.5 (Joel Hallingfors, Niklas Andersson, Tobias Lind m.fl.).

Samtidigt fyllde det på ordentligt med tajgablåstjärter i de finska gammelskogarna – ett förbud om vad som skulle komma i Sverige strax därpå. Från mitten av maj till slutet av augusti hittades nämligen så många som 30 fåglar i lämplig häckningsbiotop i vårt land, däribland ett varnande par i P lpm, och flera av dessa mer eller mindre slumpmässigt nära körbar väg eller i samband med standardruttsinventering. Hur många sjungande fåglar som faktiskt fanns i norra Sverige denna försommar kan man bara spekulera kring. I Finland blev slutsumman inte mindre än 735 revir – fler än någon tidigare säsong. Tidigare bästa säsong var 2012 med 580 revr. (Ari Rajasärkkä in litt.).

Jmt: 1 3K+ hanne sj. Rörvattsbodarna, 3 km SSO 14.6 (Staffan Nilsson). Andra fyndet för landskapet.

Vb: 1 2K hanne sj. Östra Varmvattsberget, Tavelsjö 8–9.6 (Mikael Sandström, Rolf Sandberg, Lars Edenius m.fl.). 1 2K hanne sj. Spolberget, Ekorrsle 9.6 (Per Simonsson, Rolf Sandberg). 2 hannar sj. Vitbergens naturreservat, Kalvträsk 20.6–7.7 (Fredrik Grahm, Sune Eriksson, Lars Thornberg m.fl.). 1 honf. i lämplig biotop Rengårdsberget, Mickelsträsk 17.8 (Lars Edenius). 1 1K+ honf. Gransjöbäckens naturskog, Granö 21–26.8 (Andreas Garpebring, Per Johan Ulfendahl).

Rapporterade tajgablåstjärter *Tarsiger cyanurus* i Sverige 2000–2020. Inga fynd gjordes 2003 och 2006.

Tabell 43. Genomsnittligt antal tajgablåstjärter *Tarsiger cyanurus* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,1	0,6	0,3	1,1	2,6	9,7	69

Nb: 2 hannar (1 3K+, 1 2K+) sj. Lumivaara V Kihlanki 8–10.6 (Martin Widén, Krister Jakobsson, Magnus Lundström m.fl.). 3 hannar sj. Svanahuvudet nat.res. 10–19.6 (Mats Bergquist, Jerry Larsson, Jan Bergström m.fl.). 1 ad. hanne sj. Suorsapakka nat. es. 10.6 (Martin Widén). 1 hanne sj. Storhuvudets nat.res. 12–25.6 (Mats Bergquist, Olga Nadeina, Mikael Ohlson m.fl.). 1 3K+ hanne sj. Kenkävaara, Littiäinen SV Hedenäset 12–15.6 (Hampus Lejon, Peter Wikström, Jouni Ylipekkala m.fl.). 1 sj. Säckosberget norr om nat.res. 16.6 (Mats Bergquist).

Ås lpm: 4 hannar sj. Stutvattenberget 12.6–25.7 (Emmanuel Naudot, Inga Olofsson, Johan Forssell m.fl.).

P lpm: 1 2K+ hanne sj. Jelleb 19–20.6 (Emil Lundahl, Thomas Österholm, Jonas Jönsson). 1 par varnande Kruohkenäjvve västsluttning O Forsudden 11.7 (Per Folkesson). Andra till fjärde fyndet i P lpm.

Lu lpm: 1 sj. Storspiken, Pälkem 12.5 (Anna Zerpe). 1 sj. Kebbnats västra 14.5 (Håkan Tyrén). 2 2K+ hannar sj. Sör-Stubba, Norra Muddus NP 8–29.6 (Joel Hallingfors, Tony Norman, Hans Gustafsson m.fl.). 1 sj. Tjämotis 20.6 (Gustav Eriksson). 1 2K+ hanne sj. Ligga nat.res. 23.6 (Gustav Eriksson). 1 2K+ hanne sj. Davvevarre, Kvikkjokk 26.6 (Fredrik Sundberg, Daniel Ochterbeck). Sjätte till tolfte fyndet i Lu lpm.

Höststräcket av tajgablåstjärt inleddes redan i skiftet augusti–september. Två ringmärkningar av 1K-fåglar i Västerbotten, indikerade att häckningar skett på svenskt område. Den gängse fyndbilden om hösten i Sverige brukar annars innebära fynd lite senare i september samt under oktober och anses till största delen handla om fåglar med östligare ursprung. Ur den digra höstskörden av blåa stjärtar bör framhållas i svenskt perspektiv exceptionella 7 ex., varav 6 ringmärkta, som rastade på Svenska högarna i Uppland inom loppet av några få veckor. Samtliga 34 höstfynd:

Öl: 1 honf. Trollskogen, Ölands norra udde 3.10 (Andreas Sandberg, Johannes Almqvist, Mattias Nilsson m.fl.). 1 honf. Mörbylilla 11–13.10 (Bosse Carlsson, Anders Helseth m.fl.). 1 honf. Södra lundspetsen, Ottenby 12.10 (Hans-Åke Gustavsson, Thomas Lindblad m.fl.). 1 honf. Södra lunden, Ottenby 14.10 (Egil Larsen). 1 ex. Svartvik, Böda 15–18.10 (Jan-Henrik Fallgren m.fl.).

Gtl: 1 ex. Sibbenarve, Faludden 18.9 (Lars Jonsson, Arvid Svanborg m.fl.). 1 ex. Alkärrer, Faludden 15–20.10 (Peter Berry, Martin Berry m.fl.)

Boh: 2 honf. Måröds Lyseberg, Hjärtum 5.10 (Lasse Svensson m.fl.). Första och andra fyndet i Boh.

Srm: 1 ex. Landsorts fyr, Landsort 1.10 (Fredrik Forsberg, Bo Holst). 1 honf. Långviksskär 1.10 (Tomas Axén Haraldsson). 1 ex. Landsorts by, Landsort 2–3.10 (Stefan Ettestam, Fredrik Forsberg, Mattias Öberg m.fl.). 1

honf. Våta vägen, Landsort 8.10 (Alexander Hellquist, Arne Holmkvist).

Upl: 6 1K+ ringm. Svenska Högarna, Svenska Högarna 26.9–11.10 (Bill Douhan, Malgorzata Surminska). 1 ex. Horssten 1.10 (Anders Haglund, Fredrik Johansson, Magnus Nilsson m.fl.). 1 honf. Skönvik, Örskär 4.10 (Petter Haldén, Mats Waern). 1 honf. Svenska Högarna 4.10 (Bengt Larsson)

Hls: 1 1K ringm. Prästgrundet 20.9 (Stefan Persson). Tredje fyndet i Hls.

Ång: 1 honf. Snöan 10.10 (Johan Forssell, Pekka Bader). Tredje fyndet i Ång.

Vb: 1 1K ringm. Långsjön, Överklinten 29.8 (Sören Wulff). 1 1K ringm. Danielsten, Bureå 1.9 (Linus Andersson). 1 1K ringm. Klintsjölänningen 152, Änäset 3.10 (Per-Olof Nilsson, Leif Bildström). 1 1K ringm. 5.10 (Sören Wulff, Eskil Nygren, Fredrik Sundberg m.fl.) och 1 1K ringm. 8–12.10 Stora Fjäderägg (Sören Wulff, Eskil Nygren, Andreas Garpebring m.fl.).

Nb: 1 honf. 19.9 (Per Lif, Andreas Degerman, Lars Sandberg m.fl.). 1 honf. 23.9 (Andreas Degerman, Per Lif, Lars Sandberg m.fl.). 1 honf. 30.9 (Mårten Müller, Per Lif, Lars Sandberg m.fl.). 1 honf. 5.10 (Bengt Andersson, Mårten Müller, Musse Björklund m.fl.). 1 honf. 10.10 (Per Lif, Mårten Müller, Musse Björklund m.fl.), samtliga fynd gjorda på Rödkallen, Luleå skg.

Tillägg 2010:

Öl: 1 honf. Mellersta lunden, Ottenby 13.10 (F) (Roger Nordahl, Lars-Erik Larsson, Jan Sundler). Fyndet 2010 granskat av Raritetskommittén eftersom arten var Rk-art då, och också tillagt till den tidigare fyndtotalen.
(ANDREAS LIVBOM)

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

1 700 par

Fem häckningar konstaterades (Öland, Gotland och Västerbotten), och sju troliga häckningar rapporterades (Västergötland, Bohuslän och Uppland). Totalantalet sjungande fåglar går inte att bedöma utifrån rapporteringen, men som vanligt finns fynd i många rapportområden, det här året 26 stycken. De sista höstfynden gjordes i första halvan av oktober (Skåne, Öland, Ångermanland och Norrbotten).

Den mindre flugsnapparen är inne i en uppgångsperiod, och enligt standardrutterna i Svensk Fågeltaxering har arten en statistisk säker, och ganska rejäl, ökning i Sverige under 2000-talet (1998–2020). Enligt standardrutterna finns idag grovt sett tre gånger så många mindre flugsnappare som vid millenieskiftet.

Ly lpm: 1 sj. hanne Raningen, Grundfors 14–23.6 (Håkan Rune, Bo Åström m.fl.). Sjunde fyndet i Ly lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*, (Gtl) 23 maj 2020.

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis*

5 800 par

För handbandsflugsnapparen på fastlandet är det som vanligt spridda skurar och ingen tydlig, långsiktig tendens. Så här var fördelningen: Sk (1), Bl (3), Sm (16), Srm (15), Upl (3).

(FREDRIK FRIBERG)

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* NT

600 par

I princip håller arten ställningarna, på en jämn låg nivå (utanför Skåne och Halland), sedan minst tio år. Möjligen kan man skönja en viss tillbakagång i västra Sverige. Tyngdpunkten i Götaland och Svealand tycks ligga något österut.

Den häckar regelbundet upp till Dalarna–Gästrikland. Även häckningar i Hälsingland är noterade, senast 2014.

Dls: Historiskt finns häckningar noterade 1984 (två kul-lar), 1998, 2000 och 2001 samt blandhäckning med rödstjärt 1985 och trolig häckning 1987.

Nordliga fynd ;

Hls – sex fynd, varav ett i dec: 1 2K hane födosökande Häggesta våtmark, Bollnäs C 28–31.3 (Jan-Erik Tibbling m.fl.). 1 sj. Ellervik 221, Bergvik, Söderhamn 7.4 (Robert Lindberg). 1 sj. Vårdberget, Ljusne 11.4 (Stefan Persson). 1 hona Prästgrundet 3.5 (Stefan Persson, Robert Lindberg). 1 hane Edsbyn 2.7 (Lars Lund-

stedt). 1 ex. Fyrvägen 2, Saltvik, Hudiksvall 2.12 (Helena Grip).

Mpd – tre fynd: 1 hane sj. Juniskär, Njurunda 11.6 (Bengt Allberg, Ingemar Marklund). 1 honf. Stornäsets gård, Alnön 6.4 (Bo Johnsson, Elisabeth Johnsson, Stefan Heimdahl m.fl.). 1 hane sj. Juniskär, Njurunda 11.6 (Bengt Allberg, Ingemar Marklund).

Ång – fyra fynd, Den första säkra häckningen i landskapet. En trolig häckning finns rapporterad 2006. 1 honf. Skeppsmalen, Skagsudden 29.4 (Jonas Konradsson). 1 2K hane rast. Snöan 25.5 (Pekka Bader, Björn Gustafsson). 1 häckning (2 1K) Husumfabriken, Husum 15–31.7 (Jonas Konradsson, Mikael Eriksson). 1 1K hona rast. Färskärviken, Järnshälvön 23.11 (Åke Gustafsson).

Vb – fem fynd: 1 ad. hane rast Sönnestgrundet, Sävar 23.4 (Andreas Garpebring). 1 honf. rast. Stora Fjäde-rägg 10–12.5 (Joel Hallingfors). 1 ad. hane rast. Vänören, Burvik 21–29.6 (Rode Renström, Mattias Laisfeldt). 1 2K hane Tväråbäck 9–10.10 (Rolf Sandberg, Jonas F. Grahn). 1 honf. rast. Österklubben, Yttre Österfjärden 19.10

Nb – ett fynd: 1 honf. Sörby 15.5 (gm rrk Nb).

Hjd – fyra fynd: 1 ex. varnande Svallmyren, Ljusnedal 12.7 (Kenneth Seil). 1 honf. Skärkdalen, Storsjö 25.9 (Bengt Skugge). 1 ex. Kyrkogården, Storsjö 28.9 (Kent Moén, Eva Moén). 1 1K hane Storsjö kyrka, Storsjö 12–14.10 (Kent Moén).

Jmt – två fynd: 1 hona Häggsjövik, Hotagen 1.5 (Tove Andersson). 1 hona Reningsverket, Östersund 26.7 (Daniel Hedenbo).

Lu lpm – två fynd: 1 ex. rast. SAVO återv., Jokkmokk 7.5 (Emma Nilsson, Ida Jansson, Kjell Wågberg). 1 hanne sj. Lövgården, Vuollerim 30.5 (Mats Karström). Sjunde resp. åttonde fyndet i *Lu lpm*

(PETER STRANDVIK)

Fynd av underarten:

Turkestanrödöstjart *P. o. phoenicuroides*

(25/25–1/1)

Gtl: 1 1K hanne Skvalpvik 25–27.12 (F) (Lars Jonsson, Mikael Larsson).

Ytterligare ett fynd av turkestanrödöstjart, Gotlands åttonde. De svenska fynden är gjorda under perioden 12.10–12.3 men den absoluta majoriteten har setts i oktober–november.

(MAGNUS CORELL)

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola* **VU** 70 par

Den svarthakade buskskvättan brukar ofta utropas som en av "vinnarna" i samband med de rådande klimatförändringarna. Med visst fog får man förmoda, eftersom arten visar en stadig uppgång som häckfågel i landet. Det är inte osannolikt att arten utöver det mildare klimatet även gynnas av igenväxning och förbuskning av öppna landskap. Från att ha varit en högst sporadisk häckare fram till 2010-talet, är arten nu en väletablerad och naturlig del av fågelfaunan i åtminstone Skåne, Halland, Göteborgstrakten och Bohuslän. Även i övriga Sydsverige ökar fynden, men arten är fortfarande mycket ovanlig i nordöstra Götaland, Svealand och Norrland.

Sk: Minst 28 häckningar.

Bl: 1 häckning Vesviken, Yxnarum (Fredrik Lennartsson m.fl.). I övrigt 8 vårfynd och 1 höstfynd.

Sm: 6 fynd varav 1 häckning (Kalmar kommun).

Öl: 2 häckningar: 1 par Röhälla (Markus Tallroth, Anders Helander m.fl.) och 1 par Norra Kvinneby 21.6 (Robert Lager, Svante Martinsson). I övrigt 5 vårfynd och 4 höstfynd. Första häckningarna på *Öl*.

HL: 39 par inledde häckningsförsök. Minst 19 par lyckades. Kommunvis fördelade sig paren enligt Halmstad 3, Falkenberg 5, Varberg 10 och Kungsbacka 21. Dessutom gjordes flera fynd av enskilda individer under artens sträcktider samt 12 vinterfynd (jan, nov, dec) av 14 ex.

Gtl: 11 fynd.

Vg: 1 konstaterad häckning, 1 trolig häckning samt 10 vårfynd och 5 höstfynd, nästan alla fynd härrör från Göteborgsområdet.

Tabell 47. Genomsnittligt antal svarthakade buskskvättor *Saxicola rubicola* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
1,0	3,1	3,8	9,8	15	33	>90	>300

Ög: 2 fynd.

Boh: 4 häckningar, i övrigt ca 42 fynd fördelade på årets alla månader.

Dls: 1 hanne Holmestrand, Hästefjordsområdet 14–18.3 (Per Undeland, Jan Johansson, Anders Jihmanner m.fl.). Tredje fyndet i *Dls*.

Nrk: 1 ex. Sandtorp, Tysslingen 21.3 (Renate Schwencke, Marcus Eriksson). Tionde fyndet i *Nrk*.

Srm: 2 vårfynd, 1 sommarfynd.

Vrm: 1 hanne Blekene, Södra Hyn 9.4 (Dan Norberg m.fl.). Nionde fyndet i *Vrm*.

Upl: 2 vårfynd.

Äng: 1 2K+ hanne Öfjärden 17.3 (Ulf Norberg, Jonas Konradsson m.fl.). 1 2K+ hona Finsviken 24–26.3 (Pekka Bader m.fl.). 1 hanne Järvägsbron, Gådeåån, Säbrå s:n 26.3 (Björn Gustafsson m.fl.). Tredje till femte fyndet i *Äng*.

(JOHAN SVEDHOLM)

Tidigare rapporterade som *Saxicola maurus/stejnegeri*:

1997: *Sm*: 1 hanne Bostorp 26.4 (F) (F 1997:163).

1999: *Sk*: 1 hanne Stavstensudden, Trelleborg, 13–16.5 (F) (F 1999:155, F 2004:147).

För spårbarheten publiceras här de fynd som rapporterats som vitgumpad buskskvätta, men som i omgranskningen av komplexet vitgumpad buskskvätta och amurbuskskvätta, som publicerats i *Vår Fågelvärld* (VF 2/2021 s. 30) bedömts som svart-hakad buskskvätta.

(ARON EDMAN)

Vitgumpad buskskvätta *Saxicola maurus* (23/23–1/1)

Fynd av underarten:

Kaspisk buskskvätta *S. m. hemprichii* (7/7–1/1)

Öl: 1 2K hona Björnsnabben 1.5 (F) (Tobias Berger).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd:

2008: *HL*: 1 2K+ hanne Långasand, Eftra, 27.5 (F) (F 2008:149, F 2018:161).

2010: *Gtl*: 1 2K+ hanne Lilla Beckrevet, Gotska Sandön, 6.6 (F) (F 2010:123, F 2018:161).

2011: *Sk*: 1 1K hanne Lerhamn 2–5.11 (F) (F 2011:133, F 2018:161).

2014: *HL*: 1 2K hanne Morups Tänge 15–16.4 (F) (F 2014:139, F 2018:161).

2016: *Boh*: 1 2K hanne Torslandaviken 2.6 (F) (F 2016:154).

2019: *Bl*: 1 2K+ hanne Köpevik, Lindö udde 21.5 (F) (F 2019:173).

Gtl: 1 2K hanne Hoburgen 29.4 (F) (F 2019:173).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd av underarterna:

Ob. sibirisk/armenisk buskskvätta

S. m. maurus/variegatus (3/3–0/0)

1977: *Öl*: 1 2K+ hanne ringm. Ottenby 20.9 (DNA

NRM-CGI-5.1.6-92-2021) (VF 1979:1 s. 44).
2015: *Gtl*: 1 3K+ hanne Ava 12.5 (F) (F 2015:139).
2018: *Öl*: 1 3K+ hanne Purpurdammarna, Södra lund-parkeringen, Ottenby, 22.5 (F) (F 2018:162).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd av underarterna:

Ob. kaspisk/armenisk buskskvätta
S. m. hemprichii/variegatus (2/2–0/0)

2006: *Gtl*: 1 2K hanne Højgardsmyr, Tofta skjutfält, 1.5 (F) (F 2006:127).
2011: *Sm*: 1 2K+ hanne Södra Oset, Vässeledasjön, 25.4 (F) (F 2012:142).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd av underarterna:

Ob. sibirisk/kaspisk/armenisk buskskvätta
S. m. maurus/hemprichii/variegatus (11/11–0/0)

1980: *Öl*: 1 1K hona ringm. Ottenby 29.9 (F) (–).
2002: *Sk*: 1 1K honf. Nabben, Falsterbo, 9–21.10 (F) (F 2002:141).
2006: *Hl*: 1 1K honf. Nidingen 16–17.10 (F) (F 2006:126).
2007: *Nb*: 1 1K hona ringm. Sydön, Haparanda Sand-skär, 11.9–14.10 (F) (F 2007:126).
2009: *Nb*: 1 1K+ hona Rödkallen 22.9–1.10 (F) (F 2009:118).
2013: *Vb*: 1 2K+ hona Gran 20.9–19.10 (F) (F 2013:131).
2016: *Bl*: 1 1K honf. Maren, Utlängan, 27.9 (F) (F 2016:154).
Öl: 1 2K+ hona Mellby 9–14.10 (F) (F 2016:154).
Vg: 1 1K hona Ganlet, Önnared, 26.9 (F) (2016:154).
2018: *Sk*: 1 1K hona Malen, Båstad, 24–30.10 (F) (2018:162).
Bob: 1 1K hona Gamla flygfältet, Torslandaviken, 25.9–7.10 (F) (F 2018:162).

Fyndet vid Björnsnabben, Öl, är landets åttonde av underarten *hemprichii* och ett av de första i Väst-europa av en hona. Sedan vitgumpad buskskvätta och amurbuskskvätta splittades har ett stort antal fynd av östliga buskskvättor fått lämnas obestämda då fältkaraktärerna som skiljer dem åt är diskreta. Med sin vita stjärtteckning är underarten *hemprichii* lättare att skilja ut i fält och särskilt hanarna kan bestämmas i stor utsträckning. Även honorna uppvisar denna, om än lite diskretare, stjärtteckning och låter sig bestämmas under goda betingelser. Omgranskningen av komplexet vitgumpad buskskvätta och amurbuskskvätta, som publicerats i *Vår Fågelvärld* (VF 2/2021 s. 30), resulterade i att även 23 äldre fynd av vitgumpad buskskvätta kunde publiceras och fyndtotalen är således 24.

(ARON EDMAN)

Ob. vitgumpad buskskvätta/amurbuskskvätta
Saxicola maurus/ S. stejnegeri (164/164–9/9)

Fynd av underarterna:

S. maurus/S. stejnegeri (160/160 – 7/7)

Öl: 1 2K+ hona Södra Schäferiängarna 8.5 (F) (Victor Eriksson), 1 ex. Nedre Ålebäck 16–19.10 (F) (Jonas Bonnedahl), 1 honf. Sibyllas jaktstuga 10–13.11 (F) (Fredrik Lennartsson).

Srm: 1 2K+ hanne Saltmar, Landsort, 3.6 (F) (Espen Quinto-Ashman, Matt Scragg), 1 1K hona Första dammen, Brannäs våtmark, 26.10 (F) (Jan Gustafsson, Bertil Karlsson).

Vrm: 1 1K+ honf. Hynboholmsrakan, Södra Hyn, 14.10 (F) (Dan Mangsbo).

Dlr: 1 honf. Flygfältet, Malung, 12.10 (F) (Musse Björklund, Håkan Olsson).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd:

1965: *Upl*: 1 honf. Hjälvstaviken 26.9 (VF 1978:1 s. 80).
1975: *Sk*: 2 honf. ringm. Björkesåkrasjön 25.10 (VF 1978:1 s. 80).
1976: *Bl*: 1 1K hanne Utklippan 2.10 (F) (VF 1978:1 s. 78).
1977: *Bob*: 1 honf. Hällingdalen, Sotö, Sotenäset, 13.11 (VF 1979:1 s. 44).
1978: *Srm*: 1 honf. Ågestasjön 7–10.10 (VF 1980:1 s. 40).
Vrm: 1 1K hanne ringm. Hammarö 10.10 (F) (VF 1980:1 s. 40).
1979: *Öl*: 1 honf. Södra lundspetsen, Ottenby, 21.10 (F) (VF 1981:1 s. 63), 1 honf. Beijershamn 10–11.11 (F) (VF 1981:1 s. 63).
1980: *Bl*: 1 hona ringm. Utklippan 3.6 (F) (VF 1981:6 s. 495).
Öl: 1 hanne Kungsstenarna, Ottenby, 14–17.5 (F) (VF 1981:6 s. 496, VF 1987:6 s. 327, F 2004:147), 1 honf. Sibyllas jaktstuga, Ottenby, 24–25.10 (F) (VF 1981:6 s. 495), 1 honf. Schäferiängarna, Ottenby, 24–26.10 (F) (VF 1981:6 s. 495).
Gtl: 1 honf. Hoburgen 19.10 (VF 1981:6 s. 495).
Hl: 1 1K hona ringm. Nidingen 1.11 (F) (VF 1981:6 s. 495).
Srm: 1 honf. Ågestasjön 1.11 (VF 1981:6 s. 495).
1981: *Sk*: 1 1K hona ringm. Flommen, Falsterbo, 28.9 (F) (VF 1982:6 s. 400), 1 honf. Flommen, Falsterbo, 6.10 (VF 1982:6 s. 400).
Bl: 1 hona Utklippan 10.5 (F) (VF 1983:6 s. 404, F 2004:147), 1 hanne Utklippan 11.5 (F) (VF 1983:6 s. 404).
Öl: 1 honf. Ölands södra udde, 28.10 (VF 1982:6 s. 400), 1 honf. Brushannekärret, Schäferiängarna, Ottenby, 28.10, och troligen samma vid Kungsstenarna, Ottenby, 31.10–1.11 (VF 1982:6 s. 400).
Upl: 1 honf. Svenska Högarna, 20.9 (VF 1982:6 s. 400).
Vb: 1 2K+ hanne Umeå uthamn, Holmsund, 8–10.10 (VF 1982:6 s. 400).
1982: *Öl*: 1 honf. Segerstads fyr, 10.10 (F) (VF 1983:6 s. 401).

- Gtl*: 1 hona ringm. Hoburgen, 5.10 (F) (VF 1983:6 s. 401).
Vg: 1 honf. Göta älv, Trollhättan, 11–12.10 (VF 1983:6 s. 401, F 2002:141).
- 1984: *Hl*: 1 honf. Grötvik, 23.9 (VF 1986:2 s. 68).
Ög: 1 honf. Häradskär, 6.10 (VF 1986:2 s. 68).
Upl: 1 honf. ringm. Svenska Högarna, 1.10 (VF 1986:2 s. 68).
- 1985: *Öl*: 1 honf. Ottenby, 10–13.10 (F) (–).
Gtl: 1 2K hanne Faludden 13.5 (F) (–).
- 1987: *Öl*: 1 honf. Södra lundparkeringen, Ottenby 20–22.10 (VF 1988:8 s. 458).
Vg: 1 honf. Boterstena, Mariestad, 11.10 (VF 1988:8 s. 458).
Upl: 1 1K hanne Svenska Högarna 25.9 (F) (–).
Gstr: 2 honf. Eggegrund 29.9 (VF 1989:8 s. 458).
- 1988: *Bl*: 1 hanne Utlängan, 13–15.5 (F) (VF 1989:8 s. 458, F 2004:147).
Öl: 1 1K hanne Övre Segerstad 14–18.10 (F) (VF 1989:8 s. 458), 1 honf. Näsbybadet 17.10 (VF 1989:8 s. 458); 1 honf. Hulterstad strand 20–21.10 (VF 1989:8 s. 458); 1 honf. Sebybadet 21.10 (VF 1989:8 s. 458), 1 honf. Näsbybadet 21.10 (VF 1989:8 s. 458).
Srm: 1 honf. Reveln, Torö, 29.8 (VF 1991:8 s. 24).
Upl: 1 1K hanne ringm. Svenska Högarna 6.10 (F) (VF 1989:8 s. 458).
Vb: 1 honf. Umeå uthamn, Holmsunds hamn, 17.9 (VF 1989:8 s. 458).
- 1989: *Sk*: 1 honf. Smygehuk 20.10 (VF 1990:8 s 475).
Bl: 1 hona Utlängan 2.5 (VF 1990:8 s 475), 1 hona Utlängan 12.5 (VF 1990:8 s 475).
Srm: 1 1K honf. ringm. Hartsö-Enskär 7.10 (F) (VF 1990:8 s 475).
- 1990: *Bl*: 1 honf. Lindö udde 14.10 (F) (VF 1991:8 s. 24).
Upl: 1 2K+ hanne Svenska Högarna 24–30.9 (F) (VF 1991:8 s. 24).
Gstr: 1 honf. Eggegrund 11–12.9 (F) (VF 1991:8 s. 24), 1 honf. Eggegrund 25.9 och ytterligare 1 honf. 26.9 (VF 1991:8 s. 24).
Vb: 1 hanne Holmö by 27.5 (VF 1991:8 s. 24, F 2004:147).
Nb: 1 2K+ hanne Haparanda Sandskär 12.8 (VF 1991:8 s. 24, F 2004:147).
- 1991: *Sk*: 2 honor Hagestad 11.5 (VF 1992:7–8 s. 27), 1 honf. Nabben, Falsterbo, 22–23.10 (VF 1992:7–8 s. 27).
Öl: 1 honf. dasset, Ottenby, 15–17.10 (F) (VF 1992:7–8 s. 27, F 1992:97), 1 1K hanne Anfängat, Schäferiängarna, Ottenby, 25–26.10 (F) (F 1992:97).
Gtl: 1 honf. Närsholmen 7–8.10 (F) (VF 1992:7–8 s. 27).
Srm: 1 hanne Landsort 5–6.5 (F) (VF 1992:7–8 s. 27, F 2005:134), 1 honf. Ågestasjön 27.10–30.11 (F) (VF 1992:7–8 s. 27), 1 honf. Ankarudden, Torö, 29–31.12 (F) (VF 1992:7–8 s. 27).
Gstr: 1 honf. Eggegrund 9.10 (VF 1992:7–8 s. 27), 2 honf. Eggegrund 11–13.10 (VF 1992:7–8 s. 27).
Vb: 1 hanne Stora Fjäderägg 8–22.6 (VF 1992:7–8 s. 27, F 2004:147).
- 1992: *Srm*: 1 honf. Ankarudden, Torö, 1–19.1 (F) (VF 1992:7–8 s. 27), övervintrare 1991/1992.
Vb: 1 1K hanne Stora Fjäderägg 19.9 (F 1993:116).
- 1993: *Sk*: 1 1K hanne Falsterbohus, Falsterbo, 16.10 (F 1993:116).
Öl: 1 honf. Ottenby 22–24.10 (F 1993:116).
Gtl: 1 hanne Närsholmen 10.5 (F 1994:139, F 2004:147), 1 honf. Grumpvik, Vamlingbo, Gotland, 31.10 (F 1994:139).
Dlr: 1 honf. Lindängen, Orsa, 4.9 (F 1993:116).
Vb: 1 honf. Holmöby, Holmön, 2.10 (F 1993:116).
- 1994: *Sk*: 1 honf. Knösen, Skanör, 7.11 (–).
Öl: 1 hona Ölands södra udde 21.5 (F 1994:139).
Gtl: 1 honf. Hallbjens, Sundre, 19.11 (F 1994:139).
Upl: 1 honf. Björn 24.9 (F) (F 1994:139).
Ång: 1 honf. Måsån, Örnköldsvik, 17.9 (F 1994:139).
- 1995: *Sk*: 1 honf. Silvåkrakärret, Kranskesjön, 8–21.1 (F 1995:137), 1 honf. Skanörs soptipp 1–2.11 (F 1995:137).
Bl: 1 hanne Utlängan 13.6 (F 1995:138).
Öl: 1 honf. Hålsnäs, Sandby skjutfält, 13.10 (F 1995:137).
Hl: 1 honf. Gubbanäsan, Getterön, 4–15.10 (F 1995:137).
Vg: 1 honf. Sjöryd, Dettern, 15.10 (F 1995:137).
Srm: 1 honf. Tullgarnsnäs 8.10 (F 1995:137), 1 honf. Saltmar, Landsort, 17.10 (F 1995:137).
- 1996: *Öl*: 1 honf. Stenåsabadet 15–16.10 (F) (F 1997:163), 1 honf. Näsby 16.10 (F) (F 1996:145).
Gtl: 1 hona Närsholmen 22–23.5 (F 1997:163).
Srm: 1 hanne Lökskär, Huvudskär, 16.5 (F 1997:163, F 2004:147).
Dlr: 1 hanne Västerbyhytta, Söderbärke, 17–20.5 (V) (F 1996:145, F 2015:139).
Vb: 1 honf. Nagelhamnsviken, Obbola, 13.10 (F 1996:145).
- 1997: *Gstr*: 1 1K hanne ringm. Eggegrund 11–13.10 (F) (F 1998:149).
- 1998: *Nrk*: 1 1K hanne Björka lertag 1–3.11 (F 1999:155).
Vrm: 1 honf. Millesviks kyrka, Värmlandsnäs, 29.10 (F 1998:149).
- 1999: *Bl*: 1 hona Hasselstad, Ronneby, 13.5 (F 1999:155).
Srm: 1 honf. Landsort 29.9–4.10 (F 1999:155).
- 2000: *Sk*: 1 honf. Glimminge mosse 22.10 (F) (F 2001:138).
Öl: 1 honf. Sandby skjutfält 27–29.9 (F) (F 2000:137), 1 honf. Stenåsa 3–9.10 (F) (F 2000:137).
Srm: 1 honf. Norrhamn, Landsort, 21.10 (F 2000:137).
Upl: 1 honf. Örskär 23.9 (F 2000:137).
Vb: 1 2K hanne Stora Fjäderägg 24.6 (F 2001:138, F 2004:147).
- 2001: *Öl*: 1 hona Stenåsabadet 23.9 (F) (F 2001:138), 1 honf. Ölands norra udde 24.9 (F 2001:138); 1 hona Södra lundparkeringen, Ottenby, 4–5.10 (F) (F 2001:138), 1 1K honf. Seby 6.10 (F) (F 2001:138).
- 2002: *Öl*: 1 honf. NV Ottenbylund 11.10 (F) (F 2002:141).

Gtl: 1 hona Bredsandsudde, Gotska Sandön, 7.6 (F 2002:141).

2003: *Bl*: 1 hane Utklippan 3–4.6 (F 2003:185, F 2004:147).

Gtl: 1 hane Faludden 10.5 (F 2003:185, F 2004:147), 1 honf. Holms fiskeläge, Vamlingbo, 22.10 (F) (F 2004:147).

2004: *Vg*: 1 honf. Brudarebacken 24.10 (F 2004:147).

2005: *Sk*: 1 1K hane Löddesnäs 3.10 (F) (F 2005:134).

Bob: 1 1K hane Myren, Malmön, Bohus-Malmön, Sotenäs, 28.9–2.10 (F) (F 2005:134).

Vb: 1 hane Tavastudden, Täftelandet, 12.6 (F 2005:134).

2006: *Öl*: 1 honf. Skedstadudden 25.9 (F) (F 2006:126).

Vg: 1 honf. Sydmaden, Hullsjön, 22.10–31.12 (F) (F 2006:126).

Bob: 1 2K+ hane Kärrsviken, Rörö, 1–2.10 (F) (F 2006:126), 1 honf. Ursholmen, Koster, 3.10 (F) (F 2006:126).

Srm: 1 honf. Erstavik 24–27.10 (F 2006:126).

2007: *Sm*: 1 2K+ hane Skillingaryds dämme 12–13.9 (F) (F 2008:149).

Gtl: 1 hona Bredsandsudde, Gotska Sandön, 23–24.5 (F) (F 2008:149). 1 honf. Östergarnsholm 5.10 (F) (F 2008:149).

Hl: 1 honf. Idelund, Fjärås, 16.11 (F) (F 2008:149).

Bob: 1 honf. Habygården, Ramsviklandet, 19.10 (F 2008:149).

Vg: 1 honf. Sydmaden, Hullsjön, 1–21.1 (F 2007:126), övervintrare 2006/2007.

Srm: 1 honf. Utö 21.10 (F 2007:126).

2011: *Bl*: 1 2K+ hane Utklippan 26–27.10 (F 2011:133), 1 honf. Torhamns udde 29–30.10 (F) (F 2011:133).

Srm: 1 1K hane Saltmar, Landsort, 25.10 (–).

2012: *Hl*: 1 hona Gubbanäsan, Getterön, 30.10–6.11 (F) (F 2012:142).

Hls: 1 honf. Hölick 23–24.9 (F 2012:142).

2013: *Bl*: 1 honf. Utlängan 15.10 (F) (F 2013:131).

Öl: 1 2K+ hane Kapelludden 13–14.10 (F 2013:131), 1 hona Bröttorpsören 24.10–3.11 (F 2013:131).

Gtl: 1 honf. Faludden 13–14.10 (F) (F 2013:131).

Upl: 1 hona Horssten 12.5 (F) (F 2013:131).

Hls: 1 1K honf. Härte, Jättendal, 6.10 (F) (F 2013:131).

Ång: 1 1K hona Skärsviken Härnön, 20.9 (F 2013:131).

Nb: 1 1K honf. Rödkallen 18.9 (F 2013:131).

2015: *Sk*: 1 honf. Nyhamnsläge 26.10 (F) (F 2015:139).

Nb: 1 1K hane ringm. Sydön, Haparanda Sandskär, 27.9 (F 2015:139).

2016: *Sk*: 1 honf. Löddesnäs 16.10 (F) (F 2016:154).

Bl: 1 hona Utlängan 8.5 (F) (F 2016:154) och samma individ Utklippan 12.5 (F), 1 honf. Lastudden, Utlängan, 22.9 (F) (F 2016:154).

Sm: 1 1K honf. Rosenlundfalten, Jönköping, 30.12 (F) (F 2016:154).

Gtl: 1 1K hane Fifangsfiskeläge, Ajkesvik, 17–20.10 (F) (F 2016:154), 1 1K honf. Kettelvik 21–26.10 (F) (F 2016:154).

2017: *Sk*: 1 1K hona Morfarshamn, Skillinge, 23.9 (F) (F 2017:161).

Öl: 1 1K hane Mellbytorp, Mellby, 12–13.11 (F) (F 2017:161).

Vg: 1 honf. Viksängen, Vargön, 10–12.10 (F) (F 2017:161).

Dlr: 1 2K hane Hamre, Hovran, 3.6–21.7 (F) (F 2017:161).

2018: *Öl*: 1 honf. Norra Schäferiängarna, Ottenby, 11.10 (F) (F 2018:162).

Upl: 1 1K honf. Mässten 16–18.10 (F) (F 2018:162).

2019: *Srm*: 1 2K+ hane Hävrings 10.9 (F) (F 2019:173).

Upl: 1 honf. Örskär 29.9 (F) (F 2019:173).

Ly lpm: 1 hane Biergenis 24.6 (F) (F 2019:173).

Fynd av underarterna:

S. m. maurus/variegatus / *S. stejnegeri* (4/4 – 2/2)

Sm: 1 2K hane Kroksmåla, Anebo, 16.6 (F) (Sverker Petersson).

Vg: 1 1K hane Gattulvsviken, Vinga, 26–27.10 (F) (Fredrik Åstrand).

Efter omgranskning godkända tidigare fynd:

2001: *Öl*: 1 2K hane Stora Brunneby 30.4 (F) (F 2001:138, F 2004:147).

2004: *Sk*: 1 honf. Abbekås 5–6.10 (F) (F 2004:147).

Öl: 1 honf. Kungsgården, Kungsstenarna, 22–26.10 (F) (F 2004:147).

2008: *Sk*: 1 honf. Gröna jaktstugan, Foteviken, 12.10 (F) (F 2008:149).

Vid omgranskningen av komplexet vitgumpad buskskvätta/amurbuskskvätta (se *Vår Fågelvärld* 2/2021 s. 30) beslutades att publicera ovanstående fynd som obestämd vitgumpad buskskvätta/amurbuskskvätta. För några av fynden – de som publiceras som *S. m. maurus/variegatus* / *S. stejnegeri* – har dock underarten *hemprichii* kunnat uteslutas. Totalt finns nu 173 individer publicerade som obestämda.

(ARON EDMAN)

Amurbuskskvätta *Saxicola stejnegeri* (4/4–0/0)

Efter omgranskning godkända tidigare fynd:

2008: *Srm*: 1K hane Landsort 2.10 (DNA, NRM20086760) (F 2018:162, F 2017:162).

2015: *Öl*: 1K hane, Kungsstenarna, Ottenby, 9–11.10 (DNA Stervander, M, 2016, F) (F 2018:162, F 2016:154).

Ly lpm: 1 1K+ hona Malå 30.10–3.11 (F) (F 2015:139).

2016: *Sk*: 1K hona ringm. Flommen, Falsterbo, 20.9 (DNA Stervander, M, 2016, F) (F 2018:162, F 2016:154).

Omgranskningen av komplexet vitgumpad buskskvätta och amurbuskskvätta (se *Vår Fågelvärld* 2/2021 s. 30) ledde till att ett fjärde fynd av amurbuskskvätta godkändes. Malåfågeln, som inte publi-

cerats som amurbuskskvätta tidigare, är det första fyndet av arten som godkänts utan DNA-analys som stöd för bestämningen. De övriga tre godkända fynden har publicerats tidigare. Malåfyndet har lagts till den tidigare fyndtotalen.

(ARON EDMAN)

Ob. svarthakad/vitgumpad/amurbuskskvätta
Saxicola rubicola/maurus/stejnegeri

Efter omgranskning av tidigare fynd rapporterade som vitgumpad buskskvätta bedöms följande fynd inte gå att bestämma till vare sig svarthakad, vitgumpad eller amurbuskskvätta:

- 1964: *Srm*: 1 honf. Sandemar 27–28.9 (–).
1978: *Sk*: 1 hona ringm. Skanörs Ljung 18.3 (VF 1981:1 s. 63, F 2007:126), 1 hanne Skanörs Ljung 28.10 (VF 1981:1 s. 63).
Öl: 1 honf. Ottenby 6.10 (VF 1980:1 s. 40).
1980: *Srm*: 2 honf. Landsort 18.10 varav en kvar 19.10 (VF 1981:6 s. 495).
1982: *Sk*: 1 hona Karpalunds dammar 10.4 (F) (VF 1983:6 s. 401, F 2007:126).
1983: *Sk*: 1 hanne Lunds reningsverk 5.5 (VF 1984:8 s. 545).
Bl: 1 hanne Hanö 9.5 (VF 1984:8 s. 545).
Vb: 1 hanne ringm. Holmögådd 14.5 (VF 1987:6 s. 327).
1987: *Öl*: 1 hona Södra Lundparkeringen, Ottenby, 5.4 (F) (–).
1989: *Öl*: 1 hona Sibyllas, Ottenby, 15.4 (VF 1990:8 s 475).
Srm: 1 honf. Läckar, Torö, 15.4 (–).
1990: *Sm*: 1 hanne Hemmesjö G:a kyrka, O Växjö, 15.7 (VF 1991:8 s. 24, F 2004:147).
Gtl: 1 hanne Hoburgen 6.5 (F) (F 2004:147).
Vg: 1 hanne Hornborgasjön 20.1 (–).
1991: *Sk*: 1 hanne Skåre 13.4 (F) (–).
Bl: 1 honf. Utlängan 16–17.10 (VF 1992:7–8 s. 27).
Gtl: 1 honf. Närsholmen 7.10 (F) (VF 1992:7–8 s. 27).
Srm: 1 hanne Landsort 5–6.5 (F) (VF 1992:7–8 s. 27).
Vb: 1 honf. Dalsjö, Överboda, 4.9 (F 1992:97).
1992: *Hl*: 1 hona Påarp 12.4 (F 1992:97, F 2007:126).
Ång: 1 honf. V Fäbodberget, Härnösand, 24.8 (F 1993:116).
1993: *Srm*: 1 ex. Herrhamra ängar, Torö, 10.10 (F 1993:116).
Upl: 1 hanne + 1 hona Svenska Högarna 21.5 (F) (F 1993:116, F 2004:147).
1994: *Sk*: 1 hanne Ravlunda skjutfält 21.5 (F 1994:139).
Bl: 1 hanne Utklippan 10.5 (F) (–).
Gtl: 1 hanne Listängarna, Hammars, 13.5 (F 1994:139).
1995: *Sk*: 1 hanne Malmö hamn 9.4 (F 1996:145).
Bl: 1 hanne Hanö 30.4 (F 1995:138).
Sm: 1 1K hanne Källaköp, Göteryd, 4.9 (–).
1996: *Sk*: 1 hona Kåsehuvud, Kåseberga, 14.5 (F 1996:145).
Upl: 1 ex. Angarnsjöängen 13.10 (–).
1997: *Ög*: 1 hanne Harstena, Gryts skärgård, 8.5 (F 1997:163).

- 1998: *Sm*: 1 2K hanne Rosenlundfälten, Jönköping, 20.4 (F 1998:149).
Öl: 1 hanne Ottenby 21–25.4 (F 1998:149).
Upl: 1 hanne Harö by, Värmdö, 20.6 (–).
2000: *Vstm*: 1 hanne Lilla Tvåttjärnen, Norberg, 31.5 (F 2000:137).
2002: *Srm*: 1 hanne Skogshall, Nyköping, 18.4 (F) (–).
2003: *Sm*: 1 hanne Ödängla, Mönsterås, 24.3 (–).
Srm: 1 hanne Herrhamra ängar, Torö, 28–30.4 (F) (F 2004:147).
2005: *Vrm*: 1 ex. Ölmeviken 24.10 (–).
2008: *Sk*: 1 hanne Vombs boställe 6.6 (–).
Sm: 1 hanne Vässledasjön 1.11 (F) (–).
2011: *Ög*: 1 hanne Vadstena 27.5 (–).
2012: *Srm*: 1 hanne Ekholmen, Krampö, 16.11 (–).
Upl: 1 honf. Skatudden 29.9 (–).
2014: *Nb*: 1 honf. Ersnäs 14.8 (–).
2019: *Dlr*: 1 hanne Myrans våtmark, Falun, 6.6 (–).

För spårbarheten publiceras här de fynd som rapporterats som vitgumpad buskskvätta, men som i omgranskningen lämnats obestämda till art.

(ARON EDMAN)

Isabellastenskvätta *Oenanthe isabellina*
(27/27–1/1)

Vb: 1 honf. T-vägen, Umeålvens delta och slätter, 10–11.10 (F) (Emmanuel Naudot).

Andra fyndet för Västerbotten. Det förra gjorde på Lövöbådan 4–8.11 2011. För hela Norrland var det det tredje fyndet. Tidsmässigt på året ett helt normalt fynd.

(MAGNUS CORELL)

Ökenstenskvätta *Oenanthe deserti* (66/66–1/1)
Öl: 1 1K hanne Grönhögens golfbana 14.11 (F) (Jesper Lind, Douglas Gustafsson).

Det har varit lite magert med ökenstenskvättor på senare år, med bara ett fynd de senaste tre åren. Antalet fynd varierar ganska mycket över åren: 2010 (3), 2011 (5), 2012 (–), 2013 (4), 2014 (–), 2015

Tabell 44. Genomsnittligt antal isabellastenskvättor <i>Oenanthe isabellina</i> per år under olika perioder 1950–2020.							
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	0	0,1	0,4	0,7	1,5	1

Tabell 45. Genomsnittligt antal ökenstenskvättor <i>Oenanthe deserti</i> per år under olika perioder 1950–2020.							
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0,1	0,2	1,2	0,9	2,0	2,1	1

Tabell 45. Genomsnittligt antal nunnestenskvättor <i>Oenanthe pleshanka</i> per år under olika perioder 1950–2020.							
50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	0,1	0,6	1,2	1,1	2,4	2

Östlig gulärla *Motacilla f. plexa/tschutschensis* 2K, Trelleborg (Sk) april 2020.

(1), 2016 (7), 2017 (2), 2018 (–), 2019 (–) och 2020 (1). Årets individ dök upp i mitten av november, vilket är normalt för arten.

(MAGNUS CORELL)

Nunnestenskvätta *Oenanthe pleschanka*

(53/53–2/2)

Öl: 1 honf. Hulterstad, 7.10 (F) (Måns Grundsten).

Hjd: 1 1K hona Michelvägen 12, Tännadalen, 12.10 (F) (Anders Brynge).

Två fynd i klassisk tid för nunnestenskvätta, det vill säga mitten av oktober. Härjedalen fick sitt första fynd medan Öland fick sitt nionde. Sex av de öländska fynden är från perioden 2016–2021. Sedan tidigare finns elva fynd från Norrland och tio av dessa är gjorda kustnära. En hanne i oktober 2006 i Storuman är det enda tidigare inlandsfyndet i vår norra landsdel.

(ARON EDMAN)

Gulärla *Motacilla flava*

Fynd av underarterna:

Brittisk/gulhuva gulärla *M. f. flavissima/lutea* (135/137–2/2)

Sk: 1 ex. Örby ängar, Råå, 19.4 (F) (Mats Nymberg gnm Rrk Skåne).

Hl: 1 ex. Uttersos, Tvååker, 2.5 (F) (Mikael Nord).

Fynd av underarten:

Svarthuvad gulärla *M. f. feldegg* (11/11–2/2)

Öl: 1 2K hanne Ölands södra udde 27.4 (F, L) (Linus Hedh, Viktor Eriksson, Jerry Ellestad).

Hls: 1 1K Stygggharet, Jättholmarna, 8.10 (F, L) (Johan Myhrer).

Tillägg 2007:

Öl: 1 1K hanne Ölands södra udde 10.10 (F) (Christian Cederroth).

Ett väldokumenterat fynd i Hälsingland blev unikt på flera sätt. Norrlands första fynd av underarten, landets första höstfynd och även landets första godkända ungfågel. Med anledning av fyndet uppmärksammades på nytt ett fynd från Ottenby, Öland, hösten 2007 som inte kom upp till granskning när det begav sig. Även detta fynd bedömdes hålla för publicering och har här lagts till den tidigare fyndtotalen.

Fynd av underarterna:

Östlig gulärla *M. f. plexa/tschutschensis* (3/3–0/0)

Sk: 1 2K Trelleborg 23.1–15.4 och återigen 27.11–20.12 (F, DNA NRM-CGI-4.1-619-2020) (Mattias Ullman m.fl.), samma som vid Gislövsläge 2019.

Tillägg 2019:

Sk: 1 1K Ystads saltsjöbad 5.11 (F, DNA NRM-CGI-4.1-619-2020) (Nils Söderbom m.fl.), 1 1K Gislövsläge 10.12 (F, DNA se Trelleborg 2020) (Mattias Ullman m.fl.).

Citronärsla *Motacilla citreola* hanne (t.v.) och hona t.h.), Ölands södra udde (Öl) 28 maj 2020.

Hl: 1 1K Skallkroken, Haverdal, 2–5.11 (F, DNA NRM-CGI-4.1-619-2020) (Emil Lundahl m.fl.).

Fynd av underarterna:

M. f. plexa/tschutschensis/macronyx (0/0–1/1)

Tillägg 2019:

Gtl: 1 1K Augstens 24.10 (F, V, L) (Mats Svensson Pavval gnm rrk Gotland).

Fyra fynd av de östliga formerna av gulärsla (*plexa/tschutschensis/macronyx*) publiceras och utgör de första fynden för landet. Dokumentationen av fynden i form av bilder, inspelningar av läten samt dräktbeskrivningar pekar entydigt i riktning mot östlig gulärsla. Tre av fynden publiceras som *plexa/tschutschensis* med stöd i DNA-analys. För Gotlandsfyndet saknas genetiskt material att analysera varför underarten *macronyx* inte går att utesluta för den individen som alltså publiceras som *plexa/tschutschensis/macronyx*. Fältbestämning av östliga gulärslor är besvärlig men framsteg har gjorts på senare år. Det finns sedan tidigare några intressanta kandidater rapporterade från Sverige, men dokumentationen för dessa är dessvärre inte tillräcklig för godkännande.

(ARON EDMAN)

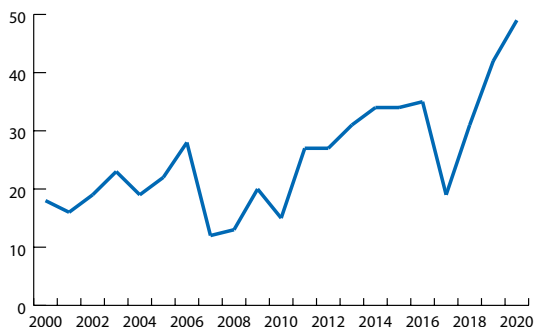
Citronärsla *Motacilla citreola*

Totalt 47 fynd av 49 ex. (unge från häckning räknas ej), inklusive två samhäckningar med gulärsla, slår

fjölårets rekordhög 42 ex. Alla utom två upptäcktes under det första halvåret. Trots att citronärslan är en östlig art, och där fotografering och djupare kunskap borde skapa förutsättningar för höstfynd, tenderar vårfynden att öka – som det tycks på bekostnad av fynd på hösten. Varför? Värt att nämna är de 19 exemplaren på Öland. Sällan har ett enda landskap varit så dominerande när det gäller citronärsla.

Häckningar:

Bl: Honan på Utklippan häckade med en sydlig gulärsla och fick fram 1 juv. 24.5–24.7 (Johan Åhlén, Lennart Eriksson m.fl.).

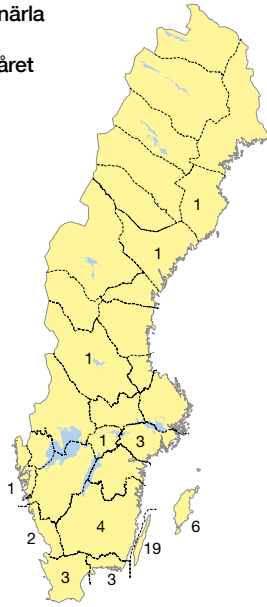

Fynd av citronärsla *Motacilla citreola* i Sverige 2000–2020.

Tabell 48. Genomsnittligt antal citronärslor *Motacilla citreola* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	1,5	4,1	12	19	30	49

**Citronärla
2020
hela året**

Landskapsvis fördelning av observerade citronärlor *Motacilla citreola* i Sverige 2020.

Dlr: Vid Stadssjön, Hedemora skedde hybridhäckning, där med en 2K-hanne av citronärla. Under perioden 20–28.6 gjordes flera iakttagelser av transport av föda till förmodad boplatz med en hona av gulärla (Björn Dellming, Stefan Andersson, Tore Holsendahl m.fl.). Rrk Dlr slår fast: "Det är första konstaterade hybridhäckningen mellan citronärla och gulärla i Dalarna."

Upl: 1 hane Fysingen 25.6–5.7 (Niklas Westermark, Sören Bevmö m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Forsärsla *Motacilla cinerea*

11 000 par

Efter att under några år ha verkat ligga på en stabilt hög nivå, rapporterar flera rrk nu om en kraftig ökning av häckningar och fynd av forsärsla i Sverige. Allra mest intressant är en tydlig ökning på många håll i Norrland, inte minst i Västerbotten, där man nästan lyriskt konstaterar att forsärlan 2020 slog igenom som häckfågel. Man talar till och med om forsärlans år där. Den här ökningen rapporteras också från de södra delarna av Sverige både vad det gäller sträckande fåglar och häckningar. Trenden är också tydlig med att antalet vinterfynd ökar. Här nedan listas häckningar och troliga häckningar från landskapen norr om Mälaren i första hand samt fynden ifrån Norrbotten samt lappmarkerna.

Vrm: Ca 40 revir med sannolika häckningar, varav 14 konstaterade häckningar. Arten är väl spridd över hela landskapet och har en mycket positiv populationstrend.

Nrk: Väl spridd över hela landskapet.

Upl: Forsärlan är en väl etablerad häckfågel.

Dlr: 36 häckningar, 14 troliga häckningar och 146 möjliga häckningar är en ökning som visar på en fortsatt positiv populationstrend.

Gstr: Säkerställda häckningar konstaterades vid hela 32 lokaler. Detta är med råge det högsta antal häckningar som rapporterats från landskapet under ett år. Dessutom 15 möjliga häckningar.

Hls: Antalet rapporter fortsätter öka och det häckar uppskattningsvis 100 par.

Mpd: 46 fynd på lika många lokaler under häckningstid. Det ligger i linje med tidigare år.

Vstm: 37 säkerställda eller troliga häckningar är i nivå med fjolåret.

Ang: Observationer från 34 lokaler under häckningstid, därav åtta konstaterade häckningar. Forsärlan har en stabil utveckling som förefaller ökande.

Vb: Hela sex konstaterade häckningar och ytterligare sju par/fåglar som observerats under omständigheter som kan tyda på häckning. 2020 blev året då forsärlan slog igenom som västerbottensk häckfågel på bred front! 1 par Energicentrum, Klabböle, Umeå 27.3–3.6 (Christer Olsson, Ralf Norberg m.fl.), 1 par Mobackendammen, Skellefteå 10.4–15.7 (Staffan Andersson, Erik Normark m.fl.), 1 par + 1 hona + 5 1K 15.4–2.10 Strömsholm, Bureå (Linus Andersson, Joakim Wallström, Mattias Laisfeldt m.fl.). 1 par + 2 1K Hägnäs, Hörnefors 6.6–29.8 (Tommy Magnusson, Ralf Norberg). 3 1K Noret Åman 21.7 (Anders Haglund).

Nb: Några fler observationer än fjolåret, dock ingen noterad eller misstänkt häckning. 1 ex. Bjässmoran 28.3 (Lars Sundberg), 1 ex. Avans Byaväg, Bodens kommun 29.3 (Petter Esberg), 1 ex. Södra armen, Pitsund 19.4 (Lars Sandberg, Andreas Degerman m.fl.), 1 hane Storforsen nat.res. 28.7 (Anders Borgehed), 1 1K Pite havsbud, Bondöfjärden, Piteå skg. 30.8 (Stefan Holmberg, Sven-Erik Sundberg), 1 ex. Bjursträsk SO Klöverträsk 31.8 (Krister Jakobsson), 1 ex. Rödkallen, Luleå skg. 11.10 (Per Lif, Musse Björklund m.fl.).

Hjd: Tre häckningar och totalt 37 fynd av 52 individer i lämpliga biotoper under häckningstid. Det är nära en dubblering av antalet fynd jämfört med 2019 och mycket högt även i ett längre perspektiv.

Jmt: Sågs på 35–40 tänkbara häckningslokaler under häckningstid och på fem av dessa konstaterades häckning, vilket är i nivå med senaste åren.

S Lpl: En konstaterad häckning vid Baksjön, Baksjöleden, Ås lpm (Gunnar Ekenberg), den tionde i Ås lpm. Sedd under häckningstid på ytterligare fem lokaler i Ås lpm och nio i Ly lpm.

N Lpl: Totalt i de tre nordligaste lappmarkerna blev det tio fynd av 11 ex. under året, där följande sex fynd rapporterades med häckningsindiciet: *Lu lpm*: 1 par i lämplig häckbiotop Porsi kraft stn., Vuollerim 16.4–24.6 (Ingemar Pettersson, Oskar Karsikko, Bengt Larsson m.fl.). 1 hane i lämplig biotop Rastplatsen E10 Skrivån 17.6 (Micael Jonsson, Peter Lindmark). 1 hona i lämplig biotop Ritsem 6.7 (Niklas Liljebäck). 1 ad. hane i lämp-

Masksädesärla *Motacilla a. personata* 2K hanne, Hällevik, Kivik (Öl) april 2020.

lig biotop Stora Sjöfallets NP 12.7 (Lotta Berg, Håkan Tyrén, Eva Mattsson m.fl.). 1 1K Jeknafo, Haddit 2.8 (Sven Toresson, Mikael Asplund). *T lpm*: 1 häckning (1 i par + 3 1K) Abisko nationalpark 15.6–29.7 (Joel Hallingfors, Barbro Hermansson, Edwin Sahlin m.fl.).

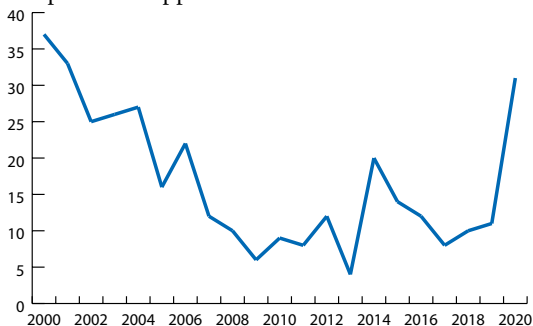
(MAGNUS STRÖMBERG)

Sädesärla *Motacilla alba*

Fynd av underarten:

Engelsk sädesärla *Motacilla a. yarrellii*

Totalt 31 fynd är det bästa året sedan 2001 och det trots att ribban för godkännande höjts betydligt. Är det så att populationen av engelsk sädesärla i randområdet gynnas av milda vintrar? Rrk Sk kommenterar: "Honan i Genarp samhäckade med vanlig sädesärla." Fåglar som bedömts som mellanformer har påträffats upp till Västerbotten.

Fynd av engelsk sädesärla *Motacilla a. yarrellii* i Sverige 2000–2020.

Sk: Fem fynd inklusive följande häckande individ: 1 hona Lilla Gräntinge, Genarp 20.5–24.6 (Bill Lindwall) samt 1 ex. Västra stranden, Trelleborg 29.11–31.12 (Alf Pålsson, Lars Sundlöf, Christian Ljunggren m.fl.).

Sm: 1 hanne, Västra Ängar, Hornsborg 15–16.3 (Henrik Strandberg, Emil Krans m.fl.) och 1 ad. hanne födosökande Norr Åmunnen, Kalmar 22.3 (Andreas Ståhl).

Öl: 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 14.3 (Viktor Eriksson, Linus Hedh) och – hona Gräsgårds hamn 20–26.10 (Douglas Gustafsson, Bosse Carlsson m.fl.).

Gtl: 1 2K+ hona rast. Holmhällar, Vamlingbo 22.4–20.8 (Erik Wahlgren, Fredrik Anmark m.fl.).

Hl: Fyra vårfynd och ytterligare trovärdiga fynd där beskrivningar inte inkommit.

Bob: Nio fynd under mars–april; dessutom sågs en hanne vid Breviks kile några gånger under juni och juli.

Vg: Tre fynd i Göteborg i landskapet Vg.

Srm: 1 hanne rast. Svärtaån/fälten V Svärta gård, Svärta gård 13.4 (Jan Sjöstedt).

Upl: 1 ad. hanne Ledsjärnsområdet 2–5.4 (Kalle Brinell m.fl.).

Dlr: 1 ex. Lindängen, Orsa 28.3–5.4 (Lars Hansson, Cecilia Fahlén). 1 ex. Dragsängarna, Leksand 24.4 (Petrus Tengnér).

Hjd: 1 hanne Reningsdammarna vid Funnan, Ljusnedal 27.4–8.5 (Bo Johnsson, Bert-Ivan Mattsson m.fl.).

Tredje fyndet i Hjd.

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av underarten:

Masksädesärla *M. a. personata* (2/2–1/1)

Sk: 1 2K Hällevik, Stenshuvud, 12.4 och 14.4 (F) (Hans Larsson, Lennart Jeppsson, Jan Linder m.fl.).

Hl: 1 2K Stafsingstrand 5.1–21.3 (F) (Anders Haglund, Rickard Flodin, Göran Bridén m.fl.).

Återigen fynd av denna läckra underart som normalt förekommer i Centralasien och övervintrar i södra till sydvästra Asien. Notera att fyndet i Halland rör samma individ som sågs på Getterön, Halland, i slutet av 2019 (F 2019:178) och ingår därför i den tidigare fyndtotalen. Fågeln från Stenshuvud påträffades lustigt nog senare på Utsira i Norge (29.4–4.5). Säker könsbestämning är svår, inte minst under vinter och tidig vår, och honor kan till utseendet vara rätt hanlika. Eventuellt tyder den gråa nacken på Skånefågeln på hona, men Raritetskommittén väljer att inte publicera någon av fåglarna med säkert kön.

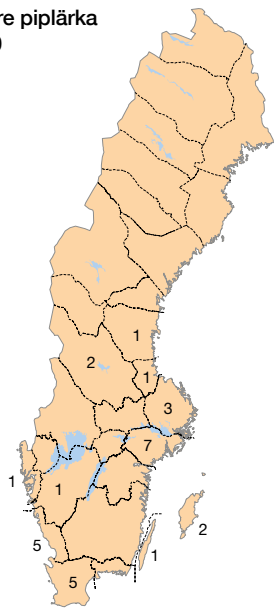
(BJÖRN MALMHAGEN)

Större piplärka *Anthus richardi*

Totalt 29 fynd – en liten uppräckning efter 2019 års bottennotering om 24 ex. Av okänd anledning pekar den långa trenden nedåt för denna sydsibiriska art. Fyndfördelningen under hösten var normal (9.9–26.11) och med en typisk koncentration till södra Sveriges kuster. Notera särskilt januarifyndet på Gotland. Sedan tidigare finns i Artportalen bara sju större piplärkor sedda i januari månad.

Öl: 1 ex. Södra lundparkeringen, Ottenby 26.9 (Lars Hansson, Ida Hansson, Urban Toresson).

Större piplärka
2020
höst

Landskapsvis fördelning av observerade större piplärkor *Anthus richardi* i Sverige 2020. Samtliga fynd utom ett gjordes under hösten. Det avvikande var ett januarifynd på Gtl.

Gtl: 1 ex. Storgrunn, Näsudden 23.1 (Mikael Larsson). 1 ex. Suderudd, Furilden 20.9 (Per Smittberg).

Hl: 1 ex. Särda strand 26–27.9 (Per-Anders Linder, Fredrik Blomqvist m.fl.). 1 ex. str. S Östergården, Sik 27.9 (Stefan Johansson). 1 ex. str. SO Vallda Sandö 1.10 (Erik Landgren). 1 ex. str. S Strandhaga, Stafsinge 3.10 (Jörgen Fagerblom). 1 ex. Busör 25–26.11 (Peter G Bengtsson, Christopher Gullander m.fl.).

Vg: 1 ex. Sandbetet, Dättern 13.9 (Anders Jihmanner, Anna Jihmanner).

Bob: 1 ex. Rörviks kile, Tjörn 14.10 (Per Undeland).

Srm: 1 ex. str. SV Marsäng 13.9 (Samuel Wivstad m.fl.).

1 ex. Marsäng 21–26.9 (Björn Erixon, Fredrik Larsson m.fl.). 1 ex. Sköthagens mader, Horns båtvarv 27.9 (Peter Lantz, Sofi Nordfeldt). 1 ex. Överby, Erstavik 7.10 (Per Lindström, Göran Knutas m.fl.). 1 ex. str. S Landsort 11.10 (Bo Holst, Jan Ohlsson). 1 ex. Södra udden, Landsort 15.10 (Kai Månsson, Göran Andervass). 1 ex. Bredmar, Landsort 25.10 (Espan Quinto-Ashman).

Upl: 1 ex. Högby, Lövsåslätten 9.9 (Jan Wärnbäck m.fl.).

1 ex. Hubby Hammarby, Lövsåslätten 12–14.9 (Nils-Olof Jerling m.fl.). 1 ex. str. S Rönnskärs udde, Vaddö 26.9 (Mattias Larsson, Jocke Söderhäll).

Dlr: 1 ex. Hällatornet 13.9 (Per-Inge Josefsson, Magnus Palm). 1 ex. str. S Grängesberg 1.10 (Mikael Ohlson).

Gstr: 1 ex. Värvik, Orarna 28.9 (Håkan Söderman).

Hls: 1 ex. Jättendal 12–15.10 (Johan Myhrer m.fl.).

(ANDREAS LIVBOM)

Tabell 49. Genomsnittligt antal större piplärkor *Anthus richardi* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0,6	1,4	4,8	15	40	48	40	29

Mongolpiplärka *Anthus godlewskii* (19/19– 2/2)

Gtl: 1 1K Grunnet 17.10 (F) (Måns Grundsten, Johan Stållberg, Mattias Gerdin).

Vb: 1 1K rast. Böleäng, Umeå, 2–9.12 (F) (Emmanuel Naudot m.fl.).

Korrektion 2007:

Äng: Den 1K-fågel som godkänts från Köpmanholmen sågs 4–11.11 (F 2007:119).

Med årets två fynd har nu totalt 21 fynd publicerats varav samtliga avser höstfynd av ungfåglar (dock en obestämd till ålder). Senhöst är det som gäller och medianupptäcktsdatum är 1.11. Västerbotten och Gotland stoltserar med flest fynd, fyra vardera. Därefter Skåne med tre fynd och Medelpad och Norrbotten med två fynd vardera. Notabelt är att det fortsatt saknas fynd från Öland. Notera att fyndet från Ångermanland 2007 tidigare bara har publicerats för dagen för upptäckten men fågeln var stationär under mer än en veckas tid. Den individen ingår sedan tidigare i fyndtotalen.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni*, Dalabadet, Trelleborg (Sk) oktober 2020.

Fältpiplärka *Anthus campestris* **EN** 40 par

Under året inventerades arten i Skåne och Halland. I Skåne hittades 31 sjungande hannar. Bland dessa gick 19 par till häckning. Motsvarande antal vid den senaste inventeringen (2017) var 40 sjungande hannar och 27 par som skred till häckning. Årets antal är det lägsta under de fyra inventeringar som gjorts sedan 2008 (2008 var motsvarande siffror 42 sjungande hannar och 25 par, 2013 var antalen 33 sjungande hannar och 21 par). Fältpiplärkan är numera som häckfågel i Skåne exklusiv för östra Skåne. Inga fynd gjordes i de forna häckningsområdena längs Hallandskusten.

Utanför Sk gjordes fem ströfynd:

Öl: 1 ex. Ölands södra udde, Ottenby 4.6 (Bosse Carlsson, Göran Andersson, Douglas Gustafsson m.fl.).

Gil: 1 ex. Norderslätt, Stora Karlsö 7.5 (Juhö Könönen).
1 ex. Rivet, Sundre 16.8 (Michael Tydén).

Srm: 1 ex. str. vid Landsort 18.9 (Raul Vicente).

Gstr: 1 ex. rast. Totra, Hamrånge 2-3.5 (Marcus Bergström m.fl.). Fjärde fyndet i Gstr.

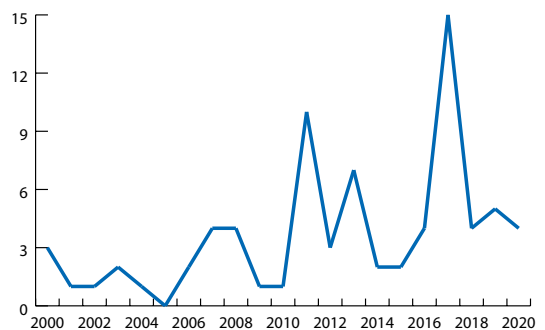
(ANDERS WIRDHEIM)

Sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni* (82/82-4/4)

Fyra fynd, vilket även motsvarar medianen för de senaste 10 åren. Tidsmässigt en normal fyndbild (28.9–15.10), men geografiskt sticker avsaknaden av Norrlandsfynd ut. Man ska dock inte dra någ-

ra stora växlar av detta. Det hela beror troligen på tillfälligheter. Långtidstrenden för sibirisk piplärka är markant ökande men kan vara en chimär som bättre förklaras av ändrade svenska skådarstrategier om höstarna än av någon beståndsförändring eller utvidgning västerut från de närmast liggande häckningsplatserna väster om Uralbergen. Arten har varit årlig i landet sedan 2006, längs Norrlandskusten från 2010 och ända fram till 2020 års nolla.

Sk: 1 ex. Dalabadet, Trelleborg 6–9.10 (Per-Åke Olsson m.fl.).

Fynd av sibirisk piplärka *Anthus hodgsoni* i Sverige 2000–2020.

Tabell 50. Genomsnittligt antal sibiriska piplärkor *Anthus hodgsoni* per år under olika perioder 1950–2020.

50–59	60–69	70–79	80–89	90–99	00–09	10–19	2020
0	0	0	0,2	0,8	1,9	5,2	4

Bl: 1 ex. Hanö 28.9 (André Julinder, Christian Persson, Mattias Bertilsson).
Gtl: 1 ex. Bodudd, Näsudden 15.10 (David Kihlberg, Anders Borgehed).
Upl: 1 ex. Stora Bredskär, Ut-Fredel, Blidö 27–29.9 (Anders Eriksson, Magnus Liljefors m.fl.).

Tillägg 2019:

Srm: 1 str. Horssten 27.10 (Raul Vicente, Caroline Sjöström).

(ANDREAS LIVBOM)

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* VU

100 par

Det är helt tydligt att arten är på stark tillbakagång. Det märks tydligare när det gäller rastare än för fynd i svensk häckmiljö, där den alltid varit fåtalig. På Nabben sträckte 7 ex. under hösten (Nils Kjellén, Mattias Ullman, Tomas Svensson), något fler än de 4 ex. som räknades såväl 2018 som 2019, men notera att medelvärdet i de standardiserade räkningarna 1973–2020 är 54 ex. En konstaterad häckning föreligger från Ly lpm. Rrk N Lpl kommenterar dock: "Ännu ett uselt år, ynka tre fynd, samtliga från Torne lappmark och under sommarhalvåret. Inget fynd under höststräcket."

Fynd under häckningstid:

Hjd: 1 ex. lockläte Vålkojan 12.6 (Michaela Engström).

Jmt: 1 ex. rast. Fälpfället/Fielpe, Hotagens naturreservat 9.8 (Patrik Sandgren). 2 ex. Tvärån/Vuejnienjohke, Vålådalens naturreservat 14.8 (Hans Fowelin).

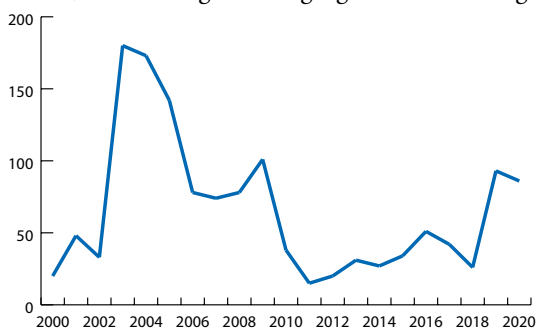
Ly lpm: 1 ex. med föda åt ungar Björkfället 16.7 (Johan Lind, Anders Lindström).

T lpm: 1 ex. Yli Lompolo, Kiruna 25.5 (Benny Modig, Ann-Katrin Modig). 1 ad. Suojusniemi, Kaalasjärvi by 31.5 (Marit Sikku Trägårdh). 2 ex. i lämplig biotop Stordalens nat.res. 26.6 (Marcus Teveborg).

(FREDRIK FRIBERG)

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta*

Totalt 86 ex. är nästan lika många som 2019 års 93 ex., och över lag var den geografiska fördelning-

Fynd av vattenpiplärka *Anthus spinoletta* i Sverige 2000–2020.

en likartad. Notervärt är ett exemplar i inlandet vid Tidaholm. Av någon anledning kunde inte Öland följa upp förra årets 9 ex, och endats 1 ex. noterades.

Sk: Under årets inledning sågs 23 ex, varav 18 ex. i nordväst. Flest, 8 ex, fanns vid Ornakärr 5.1 (Mats Rellmar). På lokalen fanns sedan mindre antal av vattenpiplärkor ända in i april. Att nordvästra Skåne är det bästa stället att leta efter arten visade sig igen under hösten. Sammanlagt sågs då uppskattningsvis 20 ex, varav 12 ex. i nordväst. I övrigt var fynden utspridda i landskapet, med några inlandsfynd från Lilla Svenstorps våtmark vid Svedala, Fulltofta badplats, Klingavälsåns utlopp vid Vombsjön och Örtofta sockerbruksdammar.

Bl: 1 ex. Lindö udde 2–17.1 (Fredrik Lennartsson). 1 ex. rast. Sydudden, Utlängan 17.11 (Lars-Gunnar Lundquist) och 1 ex. Lindö udde 20.11–26.12 (Fredrik Lennartsson m.fl.).

Sm: 1 ex. rast. Enudden, Svartö, Kalmar 21.3 (Simon Carrington) och 1 ex. Jättabron Bolmen 24.10. (Jonas Starck).

Öl: 1 ex. Ölands norra udde 25.10 (Tobias Berger, Göran Holm m.fl.). 1 ex. Ölands norra udde 2–17.11 (Hasse Olsson, Tobias Berger, Markus Tallroth m.fl.). Rrk gör bedömningen att det rört sig om en enda individ.

HL: Totalt 21 fynd av 24 ex.

Bob: 1 ex. Stranden, Haby bukt, Ramsvikslandet 2–19.1 (Martin Blomberg, Martin Resare m.fl.). 2 ex. Haby bukt, Ramsvikslandet 18.1 (Sussie Carlström, Sara Elg, Per Wohlin). 1 ex. Härmanö 25.1 (Lasse Svensson). 1 ex. rast. Gröderhamnsängen, Skaftö 20.3 (Örnulf Asker). 1 ex. Haby bukt, Ramsvikslandet 28.10–7.11 (Thomas Ring, Per Wohlin, Musse Björklund m.fl.). 1 ex. Ryds kile, Björkö 31.10 (Per Karlsson Linderum). 1 ex. Sote huvud, Ramsvikslandet 10.11 (Ulf Lindell) och 1 ex. Norums holme, Södra Stenungsundskusten 12.11 (Mats Raneström, Owe Hougström).

Vg: 1 ex. Galterö, Gbg:s södra skärgård 13.1–24.2 (Stefan Svanberg m.fl.). 1 ex. rast. Lökholmen, Lökholmen, Gbg:s södra skärgård 5.4 (Staffan Sényby). 1 ex. Galterö, Gbg:s södra skärgård 26–29.11 (Göran Gustavsson m.fl.). 1 ex. rast. Tidaholms reningsverk, Tidans mader (N Tidaholm) 6–7.12 (Magnus Hallgren, Per-Olof Bengtsson, Göran Engberg m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Bergfink *Fringilla montifringilla*

2 130 000 par

Rrk Sk skriver: "Den extremtorra sommaren 2018 gav upphov till ett mäktigt bokollonår 2019. Sven G. Nilsson vid Lunds universitet, som följt bokollonproduktionen sedan 1971, menar att det inte någon gång under hela denna period blivit lika mycket som detta makalösa år. Bergfinkens favoritföda vintertid är just bokollon, och att åtskilliga miljoner

Ökentrumpetare *Bucanetes githagineus* hanne, Holmögadd (Vb) juni 2020.

valde att stanna för att övervintra i Skåne blev tydligt under december 2019 när bl.a. uppskattningsvis 4–8 miljoner bergfinkar passerade mot sydost över Båstad 22.12. En stor sovplats hittades på Halandsåsens sydsluttning på Rössjöns norra sida 4.1 (Tomas Svensson).

Sovplatsen omfattade ca 5,7 hektar granplantering och hyste enorma mängder bergfinkar fram till någon gång i början på mars. Platsen besöktes av många hundra fågelskådare och naturintresserade. Då sovplatsen var svåröverskådlig, och räkning på plats därmed i princip ogörlig, bedöms antalsuppskattningen från Båstad ge den bästa uppfattningen av hur många som använde sovplatsen. Detaljerade redogörelser för händelsen ur både ett nationellt och internationellt perspektiv står att finna i *Anser* 2020:3, *Vår Fågelvärld* 2021:1 samt *Ornis Svecica* 2021 (Svensson 2020, Svensson 2021a, Svensson 2021b). Endast tre tidigare svenska sovplatser är beskrivna (Granvik 1916, Kjellén & Lindström 1993), och möjligen är årets ansamling den största.

Då stora mängder bergfink rapporteras också från bl.a. Nordostskåne, Linderödsåsen och Österlen fanns rimligen även andra sovplatser av betydande storlek i landskapet. Från Centraleuropa finns dock genom åren rapporter om ännu större sovplatser. Även om den ofta reciterade siffran om 70 miljoner från Schweiz 1950–1951 dock sannolikt är en rejäl

överskattning (Jenni & Neuschulz 1984) så finns flera redogörelser för sovplatser som varit över 10 hektar stora (Svensson 2020, Svensson 2021b). Antalsuppskattningen är dock en komplicerad historia (buden om största ansamling sträcker sig ända upp till 121 miljoner) men visst stöd finns i alla fall för ansamlingar upp till ca 15 miljoner fåglar. Speciellt intressant är t.ex. perioden 1960–1980 då spill från majsodlingar nyttjades av bergfinkar som årligen tillbringade sina nätter i samma sovplats i sydvästra Frankrike (Alberny 1965, Hémery 1981)."

Sk/Hl: 6 000 000 ex. övernattade vid Rössjön 4.1–7.3 men sökte föda i angränsande delar av Sk och Hl (Tomas Svensson m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Tallbit *Pinicola enucleator* **VU** 5 000 par

Tallbit anses vara en spridd om än sparsam häckfågel i Norrlands inland. Finns det egentligen någon "fast" utbredning eller är det så att antalet häckande tallbitar i Sverige varierar stort mellan åren även i normalfall? Standardruttsresultaten antyder att det mycket väl kan vara så! (Green m.fl. 2021).

Framför allt Sydvästsverige rapporterar om en invasion under hösten 2019, förmodligen den största under 2000-talet i dessa delar av landet. Även om invasionen spillde över på 2020, så blev det inte

Mongolfink *Bucanetes mongolicus* 2K+ och kortttälärka *Calandrella brachydactyla*, Venjan (Dir) oktober 2020.

någon överdrivet god sommarförekomst, sett till spontanrapporter nedan. Antalet fynd under häckningstid motsvarar endast någon promille av den uppskattade populationen trots att arten föredrar gammelskogar som i viss mån täcks av inventeringar, naturintresserade och blåstjärtsletande skådare.

Baserat på systematiska data kommenterar Martin Green, Svensk Fågeltaxering: "Under åren 2004–2017 visade standardrutterna på en rejäl minskning av antalet tallbitar inom häckningsområdet. Därefter har dock högre antal ånyo noterats och 2020 var det bästa året sedan 2005. Arten noterades under sommaren 2020 på standardrutter från Härjedalen och norrut i lämplig häckningsmiljö. Rimligen var den goda förekomsten under häckningstid 2020 en följd av invasionsrörelserna under hösten–vintern 2019–2020 där tallbitar hittade nya lämpliga miljöer." För 2020 gav spontanrapportering och systematisk datainsamling alltså lite olika resultat. Kan man också se det som att reserestriktioner i covid-pandemins inledning höll en större del av semesterfirarna borta från Norrlandsnaturen?

S Lpl: Fynd under häckningstid på tre lokaler i Ly lpm och två lokaler i Ås lpm.

N Lpl: Endast en säkerställd häckning rapporterades in i år och tio fynd med lägre häckningsindicium i juni–juli noterades.

Sydliga fynd under häckningstid:

Dlr: 1 par Foskros, Älvdalen 16.5 (John Halvarsson).

Mpd: 4 ex. i lämplig biotop Vattensjön, Helvetesbrännans NR 27.5 (Eva Odhner).

(FREDRIK FRIBERG)

Ökentrumpetare *Bucanetes githagineus*

(11/11–1/1)

Vb: 1 2K+ hanne Holmögadd 14.6–10.7 (F) (Johan Forssell, Joakim Lessman, Niklas Andersson).

Nu finns totalt tolv publicerade fynd, var av tio är från tiden efter 2001. En fyndbild börjar således sakta växa fram och tydligt är att ökentrumpetaren är en vår- och försommarart hos oss. Samtliga fynd är gjorda mellan 16.5 och 10.7 och mediandatum för upptäckt är 4.6. Årets fynd var ny art för Västerbotten och det enda landskap som har fler än ett fynd är Gotland med hela fem fynd.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Mongolfink *Bucanetes mongolicus* (0/0–1/1)

Dlr: 1 2K+ Venjan, Mårtsbacken, 25–27.10 (F) (Stefan Strandbergh).

Ny art för landet och en oväntad sådan! Raritetskommittén anser, trots den i princip obefintliga tidigare fyndbild i Europa (18.10 2018 Norge och 15.11 2013 på Malta, det senare fyndet har dock ifrågasatts), att det ändå är mest troligt med ett spontant uppträdande utifrån artens nomadiska rö-

relser i kombination med utbredningsområde (jämför ökentrumpetare). Intressant är att fågelv var en äldre individ i slutfasen av sin ruggning med bland annat växande inre armpennor. Detta är samma status som den norska fågeln från 2018 visar. Att både den svenska och norska fågeln var äldre fåglar är intressant och för vissa mer sällsynta taxa som dyker upp hos oss på hösten är detta faktiskt mer regel än undantag (exempelvis isabellatörnskata) och behöver således inte vara ett tecken på att fyndet inte skulle vara spontant.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Vinterhämpling *Linaria flavirostris* VU

320 par

Vinterhämplingen häckar mycket sparsamt i den svenska fjällvärlden, och årets rapporter är faktiskt ovanligt spridda. Vanligen brukar fynden vara koncentrerade till Härjedalen och Torne lappmark.

Dlr: 1 ex. Nipfjället, Älvdalen 1.7 (Daniel Steen). Andra året i rad och fjärde året totalt med sommarfynd.

Hjd: 6 ex. Fjällnäs 15.6 (Rainer Winkler) och 2 ex. lämplig biotop Mittåkläppen 22.6–22.7 (Fredrik Johansson, Björn Lundgren, Henrik Lerner m.fl.).

Jmt: 3 ex. 6.8 och 2 ex. 7.8 omkring Sjeltietjahke, Frostvikenfjällen (Dan Tjell).

Ås lpm: 1 ex. Graipesvaare, 300 m NNV Tosksjön 29.6 (Johan Nilsson, Jan Edelsjö, Niklas Lönnell) och 3 ex. Stekenjokk 5.8 (Per Eriksson).

Ly lpm: 4 ex. Umfors 5.8 (Ingemar Oscarsson).

Lu lpm: noterad sj. Ladugården 16.5 (André Strömberg)

T lpm: 2 ex. Njulla 11.7 (Joel Hallingfors) och 2 vid bebott bo + 1 ex. Kuokkel 28.7 (Petter Nordvander).

(FREDRIK FRIBERG)

Hämpling *Linaria cannabina*

163 000 par

Hämplingen fortsätter att expandera norrut.

Ås lpm: 1 sj. hane+ 1 ex. Saxåbron, Stekenjokk 27.6 (Maud Tyboni). Tionde fyndet i Ås lpm.

(FREDRIK FRIBERG)

Gråsiska *Acanthis flammea*

Fynd av underarten:

Snösiska *Acanthis f. exilipes*

Hjd: 2 ex. Däika, Storsjö 30.6 (Johan Wallén, Juno Wallén Ahrné). 1 ex. Jalkedsåjja, Helags 12.8 (Bengt Allberg, Irene Hammarström).

(FREDRIK FRIBERG)

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*

10 000 par

År 2020 häckade bändelkorsnäbb med all säkerhet med 1000-tals par (10 000-tals?) i Sverige. Högsta

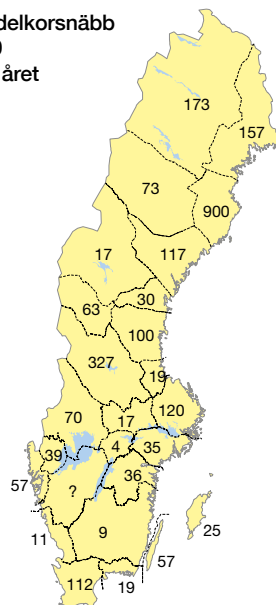
antalen hittills bokfördes på standardrutterna 2020! (Green m.fl. 2021). Arten hade en historiskt god förekomst under häckningstid och med häckningar i till exempel Värmland, Dalarna och södra/mellersta Norrland.

Rrk Vrm kommenterar: "Första konstaterade häckningarna i landskapet sedan 1893!" Rrk Dlr: "Med tanke på hur många fynd som gjordes på välbesökta lokaler i nordvästra Dalarna och hur stora arealer i detta område som nästan aldrig besöks av fågelskådare är en försiktig gissning att antalet häckningar har överstigit 100. Således ett exceptionellt år för bändelkorsnäbb i Dalarna." Rrk Jmt fyller på: "Ett uppträdande i denna omfattning har vi inte upplevt tidigare. Observationerna är också väl spridda över de södra och mellersta delarna av Jämtland, medan vi har väldigt få rapporter norr om Strömsund."

Trots en god förekomst i Lappland så konstaterades här faktiskt inte en enda häckning. Var försättningsarna för att genomföra häckning sämre längre norrut? Samtidigt som arten var relativt vanlig och spridd, blev det tydligt att den skrider till häckning någon månad efter sina vingbandslösa släktingar. Intressant är rrk Vb:s notering: "Mellan 21.5 och 28.10 noterades totalt 329 sträckande individer. Fram till början av augusti verkar den dominerande sträckrörelsen ha varit mot N–NO."

Vrm. 1 ad. hona + 1 1K Östanmyren, Aspberget 27.4 - 1.5 (Jan Håkansson m.fl.), 12 ex. varav en familjegrupp

Bändelkorsnäbb
2020
hela året

Landskapsvis fördelning av observerade bändelkorsnäbbar *Loxia bifasciata* i Sverige 2020.

Sjungande bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*, Päggonätto (Vrm) 10 april 2020.

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*, Uppsala (Upl) november 2020.

med 1 par + 4 1K, 9.6, Päggonätto 10.4–17.7 (Dan Mangsbo, Jan Håkansson m.fl.).

Dlr: Invasionen ledde också till fem häckningar att jämföra med totalt fyra häckningar under alla tidigare år: hanne matar flygg unge Gammelsätersberget, Malung-Sälen 17.5 (Börje Dahlén, Hans-Erik Eriksson) 1–4 1K Brottbackstugan, Älvdalen 30.5–25.6 (Matti Kaby, Yngve Hareland m.fl.) 1 1K Björnbäckstugan, Älvdalen 13.6 (Björn Johanson, Fredrik Åstrand). 3 1K Nipfjället, Älvdalen 1.7 (Daniel Steen). 3–4 1K Lövåsen, Älvdalen 7.6 och 20.7 (Yngve Hareland, Olof Hjelm). Senaste tidigare häckningsfynd gjordes 2006.

Mpd: Observerad på elva lokaler under häckningstid.

Äng: Fler än tio fynd under häckningstid.

Vb: Tiggande flygga ungar hörda Orrböle, Tväråbäck 17.5 (Jonas F Grahn).

Hjd: 1 häckning (3 1K) Lillåsen 28.4 (Ralf Lundmark). 3 1K Torkilstöten 10.6 (Björn Johanson, Fredrik Åstrand). 2 1K Älgenvägen, Ljungdalen 11.6 (Björn Johanson, Fredrik Åstrand). 6 1K Parkeringen, Torkillsstöten 1.7 (Johan Wallander). 5 ex. föda åt ungar Nyvallen, Sänfjället 7.7 (Martin Olesen). 1 1K Flon, Bruksvallarna 22.7 (Henrick Blank).

Jmt: Under häckningstid (mitten av mars–mitten av juli) noterades minst 95 ex. på omkring 45–50 olika lokaler.

(FREDRIK FRIBERG)

Gulhämpling *Serinus serinus* **VU**

55 par

Totalt ca 45 revir med långstannande och sjungande

de fåglar är åter en bra siffra. Intressant är Rrk Skånes kommentar: ”Antalet registrerade revir hade säkert kunnat vara betydligt fler om mer omfattande inventeringar gjorts i de områden där arten finns någorlunda tätt.” Fynd föreligger från södra delen av landet upp till Uppland. Rrk-kommentarer om revir:

Sk: En bedömning av antalet stationära gulhämplingar gav totalt ca 38 revir i Skåne. Med revir avses stationära sjungande hannar eller andra rapporter med andra högre häckningskriterier av stationära fåglar. För några delområden har bedömningen av antalet revir gjorts av lokala ornitologer (Jonn Leffmann och Ulf Gärdenfors). Flest revir återfanns i Simrishamns kommun med 20 revir följt av Ystad med 10 revir och Kristianstad med 7 revir.

Sm: I Kalmar fanns i år två små kolonier. En häckning konstaterades och därtill fanns omkring fyra revir och några ströfynd. Kalmar har en särställning i regionen när det gäller gulhämpling och häckning har konstaterats årligen sedan 2017.

Gtl: Observationer som gjordes vid Holmhällar är intressanta där som mest 2 honor och 2 hannar sågs samtidigt. Regelbundna obsar gjordes 10–30.5, och sedan hördes ett exemplar 28.7, vilket skulle kunna vara en fågel som var kvar i området.

Ög: En hanne upptäcktes den 17.6 vid Mallboden, Motala (Christer Eriksson) och ganska snart hittades också en hona på bo på lokalen. Paret genomförde en

Kornsparv *Emberiza calandra*, Grimshög (Sk) 3 maj 2020.

lyckad häckning, den första i Östergötland i modern tid, och fick ut två ungar! Gulhämpling är mycket ovanlig i Östergötland och den har varit långt ifrån årligt förekommande i landskapet. En häckning får därför ses som en smärre sensation.

(FREDRIK FRIBERG)

Kornsparv *Emberiza calandra* EN

30 par

Medan kärnområdet i sydöstra Skåne hade ett år som närmast föregående, är det naturligtvis en stor händelse med flera nyetableringar. Framför allt på Öland (3 häckningar+20 fynd) men också på Gotland (en lyckad häckning), i Halland (en misslyckad häckning) och i Sydvestskåne.

Sk: En sammanfattning från inventeringar ger minst 33 honor och 54 hanner i den skånska populationen 2020. Häckningarna fördelade sig kommunvis: Kävlinge (1), Simrishamn (6), Trelleborg (1), Vellinge (3) och Ystad (11). Extra glädjande är nyetableringen i västra Skåne (Richard Bergendahl & Peter Olsson).

Bl: 1 ex. Utlängan 28.4 (Lars-Gunnar Lundquist) och 1 ex. Utlängan 11–12.5 (Lars-Gunnar Lundquist).

Sm: 1 ex. rast. Årtpölen, Torp, Mörlundaslätten 23.5 (Calle Ljungberg) och 1 ex. Djurle myr, Uråsa 3.6 (Johannes Rydström, Ronny Johansson, Thomas Hultquist m.fl.).

Öl: Minst tre par skred till häckning. Förutom den i Gräsgård och Albrunna var Mellbyör skådeplatsen för minst en häckning. Särskilt roligt är häckningen vid

Råbäcken, bara några stenkast från Össby, de sista regelbundna häckningarna åren där 1972–1975. Förutom häckningarna gjordes drygt 20 fynd av mestadels sjungande fåglar över hela ön.

Gt: 1 ex. Hoburgsklippan 5.5 (Jacob Rudhe). 1 sj. Muskmyr, Sundre 19.5 (Fredrik Anmark, Lars Anmark). 1 sj. Bonnäs åkrar, Hoburgen 19.5 (Carl Tholin, Jim Sundberg m.fl.). 1 sj. Langstite, Eksta 29.5 (Mattias Andersson). 4 ex. (2 ad. och 2 juv) Sibbenarve, Faludden 5.6–16.8 (Mattias Andersson, Fredrik Anmark m.fl.). 1 sj. Altajme, Buttle 14.6–25.7 (Peter Lundberg, Per Smitterberg m.fl.).

Hl: 2 sj. Munkagårdsfloen, Morup 27–31.5 (Christopher Gullander, Göran Gustavsson m.fl.). 2 i par Munkagårdsfloen, Morup 1.6–22.7 (Mikael Jansson, Christopher Gullander m.fl.). 1 ex. Munkagårdsfloen, Morup 23.7–1.8 (Björn Lundgren m.fl.). Paret sågs med bomaterial men häckningen misslyckades.

Ög: 1 ex. 4.5 vid Svensksundsvikens parkering (Hans Norelius, Eva Edmert). Fågeln fanns på lokalen under hela eftermiddagen, men dagen därpå återupptäcktes den i stället vid Beteby strandängar. Första fyndet i Ög i modern tid.

(FREDRIK FRIBERG)

Tallspurv *Emberiza leucocephala* (22/22–1/1)

Bl: 1 1K+ hane Johannishus 27–28.10 (F) (Olle Svanesson, Fredrik Lennartsson).

Årets fynd faller väl in i den etablerade fyndbilden och av nu totalt 23 publicerade fynd är sju fynd från

Tallparv *Emberiza leucocephala* hanne, Johannishus (Bl) oktober 2020.

hösten inom tidsspannet 13.10 till 2.11. Fågeln ger intryck av att vara en ungfågel, men då Raritetskommittén inte bedömer att det går att dra säkra slutsatser av stjärt pennornas form lämnas åldersbestämningen öppen.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Tallparv x gulspurv

Emberiza leucocephala x *E. citrinella* (0/0–1/1)

Nb: 1 2K+ hanne Sävest 30.3 (F) (Christer Gallin).

Fågeln såg dräktmässigt ut som en fin hanne tallparv, men den hade tydligt gula ytterfan på handpennor. Denna kombination av dräkt och handpenneteckning ska vara typiskt för hybrider och fågeln publiceras därför som en sådan. Detta är faktiskt den första publicerade hybriden, även om det genom åren finns ytterligare fåglar som rapporterats som sådana. Dessa har i huvudsak vara gulspurvlika fåglar med varierande inslag av bruntoner i ansikte och på bröstet. Det är lite oklart hur sådana fåglar ska hanteras och om dessa bara är extrema variationer av gulspurv.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Ortolansparv *Emberiza hortulana* CR

1 500 par

Ortolansparven befinner sig i Sverige med närområde sedan många år i något som kan liknas vid ett

fritt fall med en minskning som knappast överträffas av någon annan fågelart. Minskningen måste ändå ses i ljuset av den allmänna nedgången av jordbruksfåglar i hela Västeuropa. Samtidigt vet vi fortfarande alldeles för lite om försämrings- och flyttområden. Kort sagt, om det är något vi kan göra, är det långt ifrån självklart vad det är! Ortolansparven försvann ca 2015 från Södermanland, och gissningsvis är den också borta från Östergötland och Värmland.

Rk Vstm kommenterar från den största kvarvarande koncentrationen i landets södra halva: "Resultatet för 2020 är en klar förbättring jämfört med tidigare år, mellan Valskog och Kungsör lokaliserades sammanlagt 38 sångplatser varav 24 bedöms vara permanenta revir och honor observerades vid 8 tillfällen i 7 olika revir. Den 18 maj noterades 21 hannar och en hona. Till dessa kommer flera obsar på en utfodringsplats med spannmål för vilt. Platsen attraherade såväl hannar som honor en period i maj och som mest sjöng sex hannar i anslutning till utfodringen, som mest sågs samtidigt en hane och två honor födosöka i spannmålet."

Nrk: Årets inventering av ortolansparvarna i Kvismaren visar att endast 1 par häckade i området, och de fick ut minst 3 flygga ungar. Utöver paret så fanns det 3 spelande hannar i området. Glädjande är att det i år även gjordes ett fynd av en sjungande hane utanför Kvisma-

Videsparv *Emberiza rustica* hanne, Gällerrån (Jmt) 26 maj 2020.

ex. revir Kaunisvaara 28.5–8.6 (Isak Vahlström, Peter Lindmark, Martin Widén). 2 hanne revir Jupukka nat. res. 30.5–29.6 (Peter Lindmark, Martin Widén, Håkan Tyrén m.fl.). 1 ex. revir Kaunisjokibron S Sahavaara 4–10.6 (Martin Widén, Krister Jakobsson). 2 sj. Paha-maa, standardrutt 27M2h 4.6 (Frej Sundqvist). 1 hanne revir Myr O Åträsket 23–28.6 (Mats Bergquist, Jerry Larsson, Jan Bergström m.fl.).

P lpm: 1 ex. Giertos, Svaipa 27.6 (Musse Björklund).

Lu lpm: 2 sj. Luspebryggan 1.6–6.7 (Martin Widén, Mattias Larsson, Ronny Högström m.fl.). 1 sj. Stenudden, väst Luspebryggan 29.6 (Jens Morin). 1 ex. Stainas N Luspebryggan 2–10.7 (Mikael Edlund, Lotta Berg, Eva Mattsson).

T lpm: 1 häckning (1 par) föda åt ungar Abisko nationalpark 22.6–5.7 (Joel Hallingfors, Thomas Harry, Susanne Olofsdotter m.fl.).

Höstens senaste fågel:

Sk: 1 ex. Börringe våtmark 22.11–19.12 (Henrik Skov, Peter Malm, Stefan Malm m.fl.).

(ANDREAS LIVBOM)

Videsparv *Emberiza rustica* **NT**

34 000 par

Inga tecken på någon vändning på videsparvens kräftgång. I det nutida kärnområdet i norra Norrland verkar det dock som att arten inte längre minskar. Enligt standardrutterna finns ingen tydlig trend den senaste tioårsperioden, men antalet påträffade individer ligger på en väsentligt lägre nivå än tidigare.

re. Längst i nordost antyds rentav en viss och glädjande förtätning av beståndet (Green m.fl. 2021).

En av få andra positiva rapporter kommer från Jämtland: "Projekt Videsparv inventerade för femte året i rad 37 lokaler i tre olika delområden i centrala Jämtland, och av dessa var 18 besatta – bara en mindre än i fjol. Utöver projektet noterades ovanligt många videsparvar på andra lokaler, vilket är mycket glädjande. Totalt handlar det om revirhållande fåglar på ett tiotal lokaler. Bland rapporterna noterar vi även tre konstaterade häckningar" (Rrk Jmt).

Längs södra och mellersta Norrlandskusten samt i Uppland och Sörmland har videsparven blivit mer och mer av en höstart. Rrk Vb rapporterar om hyggligt antal höstfynd (i likhet med 2019), men från Medelpad och söderut registreras blott ett fåtal per år.

Sydliga fynd:

Sk: 1 ex. Kalvahagen, Hylkegården 29.9 (Niklas Westermarck, Mikael Åsberg m.fl.). 1 ex. Bågskyttedungen, Ribersborg 5.10 (Karl Pettersson, Lars Silow m.fl.).

Öl: 1 ad. hanne Södra lunden, Ottenby 13.5 (Johan Månsson, Johan Elmberg). Endast en videsparv är tangerat bottenrekord på Öland i likhet med 2019. Det är bara att konstatera att videsparven numera är en första klassens raritet på ön, vida mer sällsynt än tajgablåstjärt och brunsångare. Bäst chans att se den på ön är i maj och september. (Rrk Öl).

(ANDREAS LIVBOM)

Fynd avseende kategori D

Dvärgsnögås *Anser rossii* (15/15 – 2/2)

Sk: 1 ex. str. O Käseberga 16.5 (Sven Splittorff), 1 ex. Barsebäcks golfbana 7.9 (F) (Arne Ellasson m.fl.), 1 ex. Havgårdssjön och Börringe mad 13.9 (F) (Peter Malm, Stefan Malm m.fl.), 1 ex. Mossbystrand, Abbekås, 18.10 (F) (Roland Holmström, Per-Anders Bertilsson).

Tillägg 2019:

Gtl: 1 ex. Rivsviken 4.5 (F) (Mikael Larsson, Erik Wahlgren).

Andra och tredje fyndet av kategori D-fåglar i Skåne. Raritetskommittén gör en försiktig uppskattning av antalet och bedömer att höstobservationerna avser samma individ som har rört sig söderut från Barsebäck till Abbekås via Havgårdssjön och Börringe mad. Gotlandsfågeln från 2019 angavs i Fågelåret som underkänd, men den publiceras nu efter att foton har kommit Raritetskommittén tillhanda. Den utgör det fjärde fyndet för landskapet.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Snögås *Anser caerulescens*

Totalt bedöms 8 ex. ha setts, naturligtvis med dubbelräkning som fullt möjlig faktor att räkna med. Snögäss hålls inte som parkfåglar i Europa i samma utsträckning som tidigare, och färre individer har möjlighet att rymma. Medan stripgås håller en nivå över 50 ex., noterades endast 8 snögäss i hela Sverige 2020. Motsvarande summa var under början av 2000-talet flera tiotals ex.

Bl: 1 ex. str. NO Inlängan 8.5 (Thomas Daleke).

Sm: 1 ex. Bråna ängar, Nässjö 10.5 (Jörgen och Annika Averskog).

Hl: 1 ex. Uttersö, Tvååker 14.11 (Kirsten Malmström), avser den blå morfen.

Boh: 1 ex. rast. Norums holme, Södra Stenungsunds-kusten 21.6 (Owe Hougström). 1 ex. födosökande Kalvöfjorden, Orust 1.9 (Stefan Oscarsson).

Ög: 2 ex. Renstad Yttre, Tåkern 21.5 (Tåkerns Fältstation, Lars Gezelius, Adam Bergner).

Vrm: 1 ex. Inre Varnumsviken, Varnumsviken 3–4.11 (Lars G Johansson m.fl.).

Dlr: 1 ex. Limsjön, Leksand 10–18.10 (Petrus Tengné, Ulf Eriksson, Karin J. Gisslar m.fl.).

Svart svan *Cygnus atratus*

Totalt ca 6 ex. (7 ex. 2019). Frihäckande fåglar återfinns i Holland.

Sk: Årets fynd av denna rymling utgörs av minst två olika individer. Under våren rödde sig ett ex. mellan Bunkeflostrand och Foteviken 14.3–6.4 (Krister Olsson, Stefan Cherrug m.fl.), sedan sannolikt samma vid Knösen

12.4–31.5 (Karl Gunnarsson m.fl.). Därtill ett ex. som höll till mellan Friseboda och Simrishamn 9–25.4 (Stafan Müller, Magnus Helldén m.fl.). Slutligen ett ex. under hösten, åter vid Foteviken 22.9–13.10 (Johan Forsell, Janne Dahlén m.fl.), vilket mycket väl kan vara fågeln från våren och möjligen även samma individ som under 2019, då en långstannare fanns i området.

Boh: "En svart svan företog en turné genom Munkedal, Lysekil, Orust och Tjörns kommuner under juni-december" (rrk Boh).

Srm: 1 ex. rast. Skebokvarns viltvatten, Flen 30.5 (Kauno Hämeenkorpi).

Dlr: 1 ex. rast. Ansta 23.10 (Magnus Palm).

Nb: 1 ex. Stadsviken, Haparanda 8.5 (Markku Henriksen). 1 ex. (samma) Jävre 10–12.5 (Bo Åberg, Viktor Persson, Stefan Lindberg m.fl.).

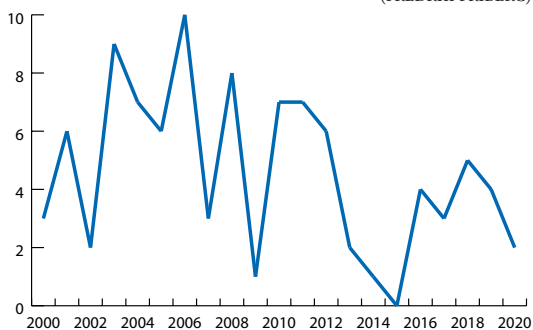
(FREDRIK FRIBERG)

Brudand *Aix sponsa*

Brudanden hör hemma i Nordamerika och kan säkert nå Europa av egen kraft.

Vg: 1 hona Slottsskogen–Änggårdssjön 18.10–31.12 (Bengt Adamsson m.fl.). + en hane runt Tranemo kvar sedan förra året.

(FREDRIK FRIBERG)

Fynd av brudand *Aix sponsa* i Sverige 1992–2020.

Chilebläsand *Anas sibilatrix*

Ett fynd av denna art som med allra största sannolikhet kommer från fångenskap.

Vg: 1 2K+ rast. Sandbetet, Dättern 23.8–7.9 (Göran Darfelt, Björn Johansson, Fredrik Lång m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Kamskrake *Lophodytes cucullatus* (24/24 – 0/0)

Nrk: 1 ad. hane Rysjön, Kvismaren, 3.10 (Anders Jacobsson).

Tillägg 1998:

Srm: 1 2K+ hane Oxelösunds hamn 18.3–13.4 (F) (Leif Nyström gm rrk Södermanland).

Närkefågeln är med största sannolikhet samma individ som sågs vid Kvismaren i oktober 2017 och 2018. Sörmlandsfågeln från 1998 bedöms inte

Ängssparv *Emberiza cioides* hanne, Malung (Dir) 12 oktober 2020.

kunna kopplas till något tidigare godkänt fynd varför det lagts till som ett nytt fynd i den tidigare talen.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Halsbandsparakit *Psittacula krameri*

En av fågelårets mest uppmärksammade händelser på Öland var denna färggranna papegoja som först dök upp i Kastlösa 26–27.11, drog ner till Ottenby 28.11, vidare till Albrunna 29.11 och åter i Kastlösa 30.11 där den stannade året ut.

Halsbandsparakiten förekommer naturligt i delar av Afrika och södra Asien, men förvildade populationer finns runt om i Europa, främst i större städer med mycket parker.

Öl: 1 ex. Kastlösa–Ottenby–Albrunna–Kastlösa 26.11–31.12 (Carina Berg, Jonas Hedin, Lars Björklind m.fl.).

(FREDRIK FRIBERG)

Ängssparv *Emberiza cioides* (0/0 – 1/1)

Dir: 1 1K+ hanne flygfältet, Malung, 12.10 (F) (Börje Dahlén).

Ett mycket intressant fynd! Fågeln sågs kort, men utifrån de bilder som upptäckaren ändå hann ta kan man se tecken i fjäderdräkten som talar för ett icke-spontan ursprung. Bland annat påtagligt sliten stjärt och skadade fjädrar i pannan är rätt typiskt för fåglar som tillbringat tid i bur. Arten an-

ses vidare som i huvudsak kortdistansflyttare och trots ett stort antal ringmärkta fåglar i Kina är alla återfynd gjorda relativt nära märkplatsen. Det finns ett tidigare fynd i Europa, en fågel i Finland i maj 1987 som placerats i kategori E. Uppgifter på nätet om ett franskt fynd har vid kontroll med franska raritetskommittén visat sig inte avse ängssparv, utan praktsparv. Man kan också hitta arten i burfågelhandeln i Europa, exempelvis gick det i höstas att utan större problem hitta arten till försäljning i Nederländerna. Samtidigt är det intressant att Malungfågeln dök upp i anslutning både tidsmässigt och geografiskt till mongolfinken och en korttälarka (av okänt geografiskt ursprung). Om Malungfågeln var omärkt eller inte kan inte heller säkert avgöras utifrån bildmaterialet. Sammantaget gör Raritetskommittén bedömningen att fyndet ska placeras i kategori D.

(BJÖRN MALMHAGEN)

Fynd avseende kategori E

Kamskrake *Lopholytes cucullatus* (2/2 – 1/1)

Vrm: 1 hanne färgmärkt Horssjön, Filipstad, slutet av juli till 12 oktober (F) (gnm Daniel Hedenbo).

Blott det tredje svenska fyndet av en kamskrake som säkert har kunnat konstateras vara en parkrymning med ledning av plastringar.

(ALEXANDER HELLQUIST)

Fynd som bordlagts

Tobisgrissla *Cheppus grylle*

Fynd av underarten:

C. g. mandtii

2007: *Pi lpm*: 1 1K Arjeplog 29–30.11 (F).

Azurmes *Cyanistes cyanus*

2019: *T lpm*: 1 ex. Kuttainen 6.11.

Östlig gulärta

M. f. plexa/tschutschensis/macronyx

Sk: 1 1K Lerhamn 3.10 (F), i avvaktan på DNA-analys.

Fynd som arkiverats

då de inte kan bedömas med nuvarande kunskap

Tundratrut *Larus heuglini*

Sk: 1 3K Revet, Simrishamn 29.4 (F).

Öl: 1 2K+ Ölands norra udde 5.6 (F).

Gtl: 1 2K Bredsands udde, Gotska sandön 1.6 (F).

Duvhök *Accipiter gentilis*

Fynd av underarten:

A. g. buteoides

Öl: 1 1K Stenåsabadet 19.11 (F).

Ormvårk *Buteo buteo*

Fynd av underarten:

Stäppvråk B. b. vulpinus

Sk: 1 ex. Silvåkra 17.9 (F).

Varfågel *Lanius excubitor*

Fynd av underarten:

L. e. homeyeri

Sm: 1 ex. Restad gård 15–18.11 och 16.12 (F).

Ärtsångare *Curruca curruca*

Fynd av underarten:

Stäppärtsångare C. c. halimodendri

Srm: 1 ex. Norrudden, Landsort, 11.11 (F, L).

Fynd som inte har godkänts för publicering

Dvärgkanadagås *Branta hutchinsii*

Hl: 1 ex. Fågeltornsparkeringen, Getterön, 1.8 (F).

Grönländsk bläsgås *Anser albifrons flavirostris*

Dls: 1 ex. Hultet 2.12.

Tundrasvan *Cygnus columbianus columbianus*

Sk: 1 ex. Mjölkalångafälten, Finjasjön, 15.1 (F).

Ejder *Somateria mollissima borealis*

Hl: Backfiskarudden, Fjäreahals, Onsala, *Hl* 3.5 (F).

Amerikansk sjöorre *Melanitta americana*

Sk: 1 ad. hanne str. SV Sandhammaren 3.10 (F).

Öl: 1 ad. hanne str. S Revsudden 1.9.

Vg: 1 ad. hanne Styrsö 23.2.

Blek tornseglare *Apus pallidus*

Sm: 1 ex. Pataholm 9.11.

Vg: 1 ex. Kyrkebol Ornunga, 23.10.

Vrm: 1 ex. tornet, Hammarö sydspets, 27.10 (F).

Svartvingad glada *Elanus caeruleus*

Sk: 1 ex. Statten 15.4.

Stäppörn *Aquila nipalensis*

Sk: 1 2K Sannarna 25.3.

Stäpphök x blå kärhök *Circus cyaneus* x *C. macrourus*

Sk: 1 hona str. NO Hittarps rev 19.4 (F), 1 hona str.

NO Hittarps rev 25.4 (F).

Öl: 1 1K Mellby alvar 11.10.

Örnvråk *Buteo rufinus*

Sk: 1 ad. Röe, Hässleholm, 1.6.

Ormvårk *Buteo buteo vulpinus*

Srm: 1 ex. Lötbacka 19.9 (F).

Dvärgsumphöna *Porzana pusilla*

Sk: 1 ex. spel. fågelplattformen, Finjasjön, 19.6 (L).

Sibirisk tundrapipare *Pluvialis fulva*

Hl: 1 hörd Malön 10.7.

Boh: 1 2K+ Härmanö huvud 15.7 (F).

Vitgumpsnäppa *Calidris fuscicollis*

Öl: 1 ad. Sandby bodar 14.7.

Rysk fiskmå *Larus canus heinei*

Sk: 1 1K Simrishamn hamn 29.10 (F).

Gtl: 1 ad. Faluddens fyr 3.12 (F).

Baffinrut *Larus glaucoides kumlieni*

Vrm: 1 1K Medhamns hamn 27.11–4.12 (F).

Kanadatrut *Larus smithsonianus*

Sk: 1 3K Helsinborgs hamn 8.11 (F).

Skiffertrut *Larus schistisagus*

2018: *Sk*: 1 1K Simrishamns hamn 29.10 (F).

Sandtärna *Gelochelidon nilotica*

Sk: 2 ad. str. S Tosteberga bodar 22.6.

Spetsbergsgrißla *Uria lomvia*

Boh: 1 str. Otterskär, Nord-Koster, 1.12.

Tornuggla *Tyto alba*

Öl: 1 ex. Mörbylånga kommun 22.5.

Hl: 1 ex. Torselyckan, Göingegården, 21.1, 1 ex. vägen innan Radiomasterna, 15.11.

Rödfalk *Falco naumanni*

Nrk: 1 hanne Ängsholmen, Tysslingen, 18.6 (F).

Hls: 2 ex. Gäcksäter, Hög kyrka, 25.4.

Varfågel *Lanius excubitor homeyeri*

Srm: 1 ex. Sandasjön, Norra Mörkö, 22.11 (F).

Bergsångare *Phylloscopus bonelli*

Sk: 1 sj. och lockande Stadsparken, Lund, 4.5.

Iberisk gransångare *Phylloscopus ibericus*

Srm: 1 sj. Brotorpskäret 5.5–16.6 (F, L).

Polyglottsångare *Hippolais polyglotta*

Gtl: 1 sj. Skoge 18.6.

Rödstrupig sångare *Curruca cantillans*

Srm: 1 ad. hanne Tärnskär 2.6 (F, L), tidigare publicerad som "rödsångare" (F 2019:168).

Nötväcka *Sitta europea caesia*

2019: *Sm*: 3 ex. Åmunnen (F).

Vg: 1 ex. Mariero 10.11 (F).

Trädgårdsträdkryp *Certhia brachydactyla*

Hl: 1 ex. Brantekällsvägen, 21.5 (F).

Svarthalsad trast *Turdus atrogularis*

Upl: 1 honf. Myran Hedby Råskjön 22.5.

Sydnäktergal *Luscinia megarhynchos*

Öl: 1 sj. Störlinge bodar 20.5 (L).

Sm: 1 sj. Högnalöv 2.6.

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus samamiscus*

Bl: 1 2K+ hanne Utlånga 2.5.

Stentrast *Monticola saxatilis*

Upl: 1 hanne Djursten, Gräsö, 20.5.

Svarthuvad gulärta *Motacilla flava feldegg*
 Vg: 1 ad. hanne Södra maden, Hullsjön, 2.5 (F).
Östlig gulärta *Motacilla plexa/tschutschensis/macronyx*
 2007: Sk: 1 1K Hittarps rev, 5.10 (F).
 2014: Öl: 1 1K Kapelludden, 12.10 (F).
Svarthuvad sparr *Emberiza melanocephala*
 Srm: 1 hanne Kogne, Nyby industriområde, 13.4 (F).

Referenser:

- Alberny J., Tangey le Gac, J. & Venant H. 1965. Quelques observations sur un dortoir de Pinsons du Nord. *Oiseaux de France* 44: 18–25.
- Bengtsson, K. 2021. Småtärnan i Skåne 2020. *ANSER* 60 (1): 40–43.
- Birdlife Sverige. 2020. *Sveriges fåglar 2020* – Hur går det för Sveriges fåglar – med särskilt fokus på läget vid hav och kust?
- Birkö, T., Rocksén, D. & Stenman, A. 2021. Berguven minskar i norr men ökar i söder. *Vår Fågelvärld* 80 (1): 18–24.
- Granvik H. 1916. Bergfinkinvasionen i Skåne vintern 1915–1916. *Fauna och Flora* 11: 49–62.
- Green, M., Haas, F. & Lindström, Å. 2019. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2018.
- Green, M., Haas, F., Lindström, Å. & Nilsson, L. 2021. Övervakning av fåglarnas populationsutveckling. Årsrapport för 2020.
- Haas, F. & Green, M. in press. *Häckande kustfåglar i Bottniska viken 2010–2020 – Populationstrender, utbredningar och miljöindikatorer*. Rapport från Länsstyrelsen i Norrbottens län.
- Hémery, G. & Pascaud, P-N. 1981. Estimation de l'effectif de rassemblements d'oiseaux par thermographie infrarouge. Application à un dortoir de Pinsons du Nord (*Fringilla montifringilla*). *L'Oiseau et la Revue française d'ornithologie* 51: 1–16.
- Jenni, L. & Neuschulz, F. 1985. Die Masseneinflüge von Bergfinken, *Fringilla montifringilla*, 1977/1978 und 1982/1983 in der Schweiz: Abhängigkeit von der Schneedecke und vom Nahrungsangebot. *Ornithologischer Beobachter* 82: 85–106.
- Keller, V., Herrando, S. & Vorisek, P. et al. 2020. *European Breeding Bird Atlas 2 – Distribution, Abundance and Change*. European Bird Census Council & Lynx Edicions, Barcelona.
- Kjellén, N. & Lindström, Å. 1993. Bergfinkens övervintringsstrategier samt några iakttagelser från en skånsk sovplats i januari–februari 1993. *Anser* 32: 187–199.
- Larsson, H. 2016. Invasionen av bleka tornseglare hösten 2013. *Vår Fågelvärld* 2016(3):40–42.
- Ławicki & Perlman, 2017, Black-winged Kite in the WP: increase in breeding population, vagrancy and range, *Dutch Birding*, 39:1–12.
- Malmhagen, B. 2021. Skärskådade knölsvärtor – Raritetskommitténs genomgång av de svenska fynden av amerikansk och sibirisk knölsvärta. *Vår Fågelvärld* 2021(3):36–40.
- Ottosson, U. et al. 2012. *Fåglarna i Sverige – antal och förekomst*. SOF, Halmstad.
- Ottvall, R., Ottosson, U. & Green, M. 2019. *Strandängsfåglar – Rapport från Gemensamt delprogram täckande perioden 1988–2018*. Länsstyrelserna i Blekinge, Gotland, Halland, Kalmar, Skåne, Västra Götaland och Östergötland. Rapport från Länsstyrelsen i Skåne län.
- Rajasärkkä, A. 2021. Kaikkien aikojen sinipyrstövuosi 2020. *Linnut-vuosikirja 2020*: 132–134.
- Svensson, T. 2020. Bibliska mängder bergfink – en berättelse om bokollon, barrträd, bajs och beräkningar. *Anser* 2020:3.
- Svensson, T. 2021a. Bokollon i miljarder – bergfinkar i miljoner. *Vår fågelvärld* 80 (1): 38–48.
- Svensson, T. 2021b. A review of mass concentrations of Bramblings *Fringilla montifringilla*: implications for assessment of large numbers of birds. *Ornis Svecica* 31: 44–67.

Nya arter för landet

Orientpipare *Charadrius veredus*

Torslandaviken, Västergötland/Bohuslän

31 maj – 1 juni 2020

Söndagen den 31 maj 2020 hade jag stämt träff med mina fågelskådande vänner vid Gamla flygfältet i Torslandaviken. Det hade ju setts en hel del spännande i Torslandaviken under veckan som gått som myrsnäppa, småsnäppa, skräntärna och sedan låg ju den långstannande rödhuvade dykanden kvar i Syrhåladammen, så för den här exkursionen blev valet av lokal lätt. Efter en hård arbetsvecka som inkluderade lördagen bestämde vi att ta det lite ”lugnt” och mötas först klockan åtta.

Vädret var strålande och lite sena började vi långsamt promenera från parkeringen över Gamla flygfältet när jag plötsligt blev varse en pipare som lyfte från de östligare delarna av flygfältet. Den var mindre än en ljungpipare och yttrade ett hårt läte ”bix..., bix..., bix”. ”Det liknade inte någon annan vadare jag känner till”, sade jag upphetsat till vännerna. ”Och det är ju inte så många...”, fyllde jag i. Jag fick in fågeln i handkikaren och kunde notera att den saknade tydliga vingband och att det var en fågel av fjällpiparstorlek. Men så låter väl inte fjällpipare?

Fågeln flög ut över Karholmsdammen och vek söderut. Jag gjorde ett försök att få in den i tubkikaren men misslyckades och fick konstatera att den försvann söderut som en prick. Klockan hade hunnit bli 08:50. Vad var det egentligen för pipare? Efter att den initiala paniken lagt sig tänkte jag ”kan det ha varit en fjällpipare ändå?” men vi fortsatte i alla fall enligt plan långsamt ned till Fågeltornet. ”Men fjällpipare ska inte vara här nu”, berättade jag vida-

re för mina vänner när jag gick och funderade. Vid fågeltornet kunde vi i alla fall avnjuta två myrsnäppor på närhåll där de promenerade mellan stenarna på vadarstranden.

Just som vi dukat upp fika på berget nedanför tornet kom larm om en svartpannad törnskata på Torslanda golfbana. Vi fick omgruppera tillbaka till bilarna och efter vad som kändes som en evighet anlände vi till golfbanans parkering och började röra oss söderut mot Skeppstadsholmen dit törnskatan förflyttat sig. När vi väl hunnit fram till den gamla fotbollsplanen i södra delarna av Skeppstadsholmen var klockan 10:32 ropade skådarna på plats att ”Där flyger den! Bakom träden!” Innan vi hann få syn på den, hade den försvunnit. Fördömt, ytterligare en fågel som flög iväg framför näsan på mig! Den här dagen hade verkligen inte börjat bra, i alla fall inte ur raritetssynpunkt. Vi knatade sedan runt i de trevliga trädgårdarna på Skeppstadsholmen i drygt en och en halv timme utan att få syn på törnskatan.

I samband med eftersöket nämnde jag den skumma piparen för bland andra Christer Fält. ”Intressant” blev kommentaren, men de få karaktärer jag noterat tillät förstås inga vildare spekulationer. Rödstarten sjöng för fullt och solen började värma i det vackra försommarvädret men inget spår av törnskatan. Nej, dags att prova något annat enades vi om och körde mot Syrhåladammen i norra delarna av Torslandaviken. Där låg den rödhuvade dykanden snällt vid vasskanten, lättsedd och därmed kunde vi ganska snart fortsätta mot Södskärsdammen. På vägen från Skeppstadsholmen hade jag hunnit lyssnat igenom olika fjällpiparläten på Xeno-canto och hittat ett som påminde lite om det hårda lätet vi hört i morse ”bitt, bitt, bitt” men det kändes inte lika metalliskt. Jag hade hört detta läte i fjällen för ganska många år sedan och det stämde inte riktigt. Men jag hann tänka att jag måste ju larma nu när så många personer är i området och letar efter den svartpannade.

Vi började promenera ut mot Karholmsdammen för att dra vårt strå till stacken med eftersöket av törnskatan och jag tog upp telefonen. Men vilken art skulle jag larma piparen som? Fjällpipare artbestämning osäker? Det hade ju i alla fall setts en fjällpipare i Uppland de senaste dagarna. Både mina funderingar och promenaden blev abrupt avbrutna av larmet att den svartpannade var återupptäckt på Mudderdammen. Full fart tillbaka till bilen och swish iväg!

Jag kom fram till sydkanten av Mudderdammen lite före mina kompisar. Från de sydöstra delarna

Orientpipare *Charadrius veredus*, Torslandaviken (Boh/Vg) 1 juni 2020.

av lokalen började jag promenera västerut utmed Mudderdammens sydkant. Där mötte jag bland andra Mikael Nilsson och Lars Lundmark och vi fick relativt snabbt syn på törnskatan. En elegant, helt utfärgad fågel med rosa bröst och helsvart banditmask! Äntligen lite flyt!

Jag nämnde den möjliga fjällpiparen jag sett i morse och inte långt därefter säger Mikael N ”Här är ju din fjällpipare”. Och där var ju också det hårda lätet igen! Pulsen höjdes markant men jag lyckades ändå snabbt få in fågeln i tubkikaren och kunde genast konstatera ”Det där är ju ingen fjällpipare! Måste ju vara typ en kaspisk pipare. Larma ut den nu!”

Mikael Nilsson fick snabbt ut ett meddelande på Band-gruppen Göteborg300: ”Vi har en pipare som vi inte kan placera på muddret!” med några bilder som han tagit i samband med upptäckten. Klockan hade nu hunnit bli 12:57.

Jag ringde till Christer Fält och berättade exalterat att vi hittat en typ kaspisk pipare men som vi inte kunde bestämma på Mudderdammen. Han sade ”Men kan det inte vara en orientpipare, då?

Jag kommer!” Snabbt kunde vi notera att den faktiskt var väldigt långbent. Lars Lundmark, som fotograferat den kaspiska piparen vid Mörkö för några år sedan, tyckte att Torslandafågeln gav ett helt annat och högre intryck. Benen var vidare färgade gulgråaktiga. Även det tvåfärgade bröstet där den rödaktiga tonen blev mörkare mot magen och det kontrastlösa ansiktet, speciellt ögonstrecken och ögonbrynsstrecken, pekade mot orientpipare.

Mina fågelskådande vänner som anlände till lokalen ungefär vid denna tidpunkt försökte få hjälp att få syn på åtminstone en av rariteterna på plats men det visade sig vara lättare sagt än gjort: ”Ja, den Svartpannade törnskatan har vi sett, den är här någonstans!” Alla som nu var på plats, inklusive jag själv, fokuserade nämligen uteslutande på piparen och den i sin tur gömde sig bland gräs och fjolårsstänglar. Samtidigt kom kommentarer på larmen att bilderna stämde bra på Orientpipare.

Det började komma mer och mer folk från alltmer långväga destinationer, men vi fick tyvärr inga bättre obsar.

Piparen låg länge stilla och gömde sig och rör-

Orientpipare *Charadrius veredus*, Torslandaviken (Boh/Vg) 31 maj 2020.

de sig endast lite i ett begränsat område och oftast till största delen dold. Den svartpannade törnskatan visade sig i alla fall, men det tog en bra stund innan jag kunde visa piparen för mina vänner. En israelisk fågelskådare som tittat på bilderna undrade om inte en sliten kaspisk pipare skulle kunna se ut så här? Via telefonkonsultation med David Erterius och diskussioner bland tillresta skådare blev det klart att det var avgörande att säkra vingarnas och framför allt vingundersidans teckning. Jag tyckte ju när jag såg den i morse att den saknade tydliga vingband, men jag hade ju bara sett den i handkikaren.

Till slut framåt kvällen, efter kl 17, sträckte den till slut ut vingen vid några tillfällen och visade då att den saknade tydligt vingband. Man kunde även ana mörka axillarer, och båda dessa karaktärer fastnade på de fotografier som togs. Därmed var bestämningen klar! Jag lämnade lokalen för en välbehövlig middag kl 19:40.

Fågeln blev lite mer aktiv under senare delen av kvällen och sågs flyga och hördes locka av fler tillresta skådare. Den sågs sedan från gryningen morgonen därpå men lyfte och flög söderut på höjd redan kl 06:58. Dock återupptäckte Uno Unger den på Risholmsudden cirka en kilometer sydost om Mudderdammen kl 16:00 samma dag. Några få yt-

terligare skådare hann fram, men tyvärr lyfte den snart och flög mot söder igen kl 17:17 för att sedan inte ses mer.

Detta var det tredje fyndet i Västra Palearktis efter ett fynd i de västra centrala delarna av Finland 25 maj 2003 och ett fynd på ön Röst utanför Lofoten i Norge 29 juni 2017. Dock sågs ytterligare en fågel i sydvästra Holland 15 augusti 2020. Den fågeln var i ganska sliten dräkt men med lite mer framträdande bukteckning än Torslandafågeln, vilket lett till spekulationer om att två olika fåglar observerades i Europa under 2020. Ålders- och könsbestämning av honfärgade orientpipare är dock i nuläget inte helt utrett. Det är därför oklart om Torslandafågeln och fågeln i Holland i augusti 2020 gäller samma exemplar.

Mikael Molin
mickemolin@yahoo.se

Mongolfink *Bucanetes mongolicus*, Venjan (Dlr) 25 oktober 2020.

Mongolfink *Bucanetes mongolicus*

Venjan, Dalarna
25–27 oktober 2020

Tänk att en felkörning kan bli en sådan succé!

Hela denna historia började med att två dagar innan vårt besök hade bröderna Tobias och David Hammarberg larmat en korttålarcka i Venjan. Det var den som var målet med dagens utflykt från värmäländska Arvika för mig och mig gamle vän Tomas Johansson.

Väl hos Stig Buvall, där korttålarckan hade visat sig, träffade vi ytterligare en värmäländsskådare, nordvärmälänningen Jan Håkansson. Han hade varit på plats i över en timma utan att ha sett någon lärka. Jan var kvar ytterligare en timma, då vi finkammade området utan resultat.

När det hade gått ytterligare en och en halv timma, bestämde vi oss för att rulla runt i området för att se efter lärkan på annan håll. Men just då kom husets ägare Stig ut och det blev att vi pratade en stund, innan frågan dök upp vad Venjan

är känd för. Då både jag och Tomas tycktes känna igen namnet Venjan. Stig guidade då runt oss i uthusen och visade upp gamla trækärl som de äldre i byggden har gjort i generationer. De var ihopsatta av flätade kvistar utan spikar och det var mycket imponerande.

Vi tackade för oss. Då vi var lite frusna av att ha stått ute i duggregn i flera timmar, bestämde vi oss för att bilskåda och få upp värmen. Vi följde Juntlandsvägen åt sydväst i ca 250 meter och kom då till en korsning. Här var tanken att köra vänster för att sedan åka hemåt igen. Men jag råkade köra rakt fram och körde alltså bokstavligen vilse. Vi fortsatte ett par hundra meter och kom till en ny korsning, där vi valde nordvästlig riktning på Märtsbacksvägen bara för att hitta en väg att köra runt för att komma på rätt väg igen.

Vi passerade en bondgård med en massa kor och sedan en gårdsplan med många vita och några gröna ensilagebalar. Mellan vägen och balarna hade en traktor kört fram och tillbaka, så det var som en mörkbrun välling på gårdsplanen. När vi nästan hade passerat området, såg jag en ensam fågel picka i den mörkaste leran. Jag tog upp handkikaren och såg direkt att det inte var lärkan som vi letat efter. Sa till Tomas att ”jag ser en konstig fågel med en stor svart näbb och med vit ögonring, vad är detta?”

Jag tog fram kameran och fotade fågeln och sedan

Mongolfink *Bucanetes mongolicus*, Venjan (Dlr) 25 oktober 2020. Bilden t.v. är från kameradisplayen och visar hur udda finken såg ut med näbben nedkladdad av jord.

tittade vi på displayen, men vad var detta? Det blev lite halvpanik och jag tog massor av bilder. Då kom en ung tjej med hund och frågade vad jag höll på med. När hon gick tillbaka blev fågeln skrämmd och flög bort till en harv där den satte sig 50 meter bort.

Vi bläddrade i Fågelguiden och drog oss i håret, men vad var detta? Jag skickade bilder till fågelskådarna Joakim Johansson i Arvika och Mikael Olsson från Dalarna med texten ”jag får hjärnsläpp, vad är detta?”. Mikael ringde och vi diskuterade fram och tillbaka. Jag sa att jag har en gissning men den är alldeles för osannolik. Jag tänkte på ökentrumpetare men vågade inte tro det.

Mikael sa ”stanna vid fågeln, jag kommer om ca två och en halv timma”. Jag förstod nu att det var allvar, Tomas, som hörde vår diskussion, hade slagit upp sidan 390 i Fågelguiden och tittade på ökentrumpetaren, men sa ”jag tycker att det mera liknar en mongolfink”. När vi insåg att den aldrig setts i Sverige, blev jag lite blyg och larmade ”ökentrumpetare osäker” och att skådare var på väg hit för att hjälpa till. Klockan hade slagit 12:21 när vi hittade fågeln och mitt larm skickades ut 12:46. Platsen, som heter Märtsbacken, ligger ca 800 meter från platsen där korttålrkan var synlig dagen före.

Bröderna Hammarberg var först på plats efter

mitt larm, men just som de skulle parkera kom en stor grön traktor och skrämde fågeln. Det blev nervösa 30 minuter innan den kom tillbaka. Men det blev inga tråkiga minuter eftersom David nästan direkt hittade korttålrkan som gick och födosökte 20 meter bort.

När vår mystiska fågel väl kom tillbaka, slog sig de båda fåglarna samman. De gick alltså tillsammans och födosökte, men de gjorde också några flygturer och lockade då båda. Därefter kom fler och fler skådare. När väl Mikael var på plats kunde bestämningen till mongolfink spikas. Vi tackade för oss då vi var dyngsurade efter att stått ute en hel dag i regnet, men det var det givetvis värt.

Efter att ha njutit av fågeln i närmare tre timmar, kunde vi nöjda rulla tillbaka till Värmland med skakiga ben. Att fågeln några månader senare blev godkänd som spontan av Raritetskommittén, gjorde denna tripp till den mest lyckade av alla drag som jag gjort.

Stefan Strandbergh
sstrandbergh@hotmail.com